

AVRUPA KOMÜNİZMİ ANTI-KOMÜNİZMDİR

Enver Hoca

YURT KİTAP
YAYIN

Kitabın elektronik versiyonu oluşturuldu

www.enverhoxha.ru

ENVER HOCA

**AVRUPA KOMÜNİZMİ
ANTİ-KOMÜNİZMDİR**

Çeviren :
Selçuk KIŞ

YURT KİTAP
YAYIN

Sokullu Mehmetpaşa Cad. 156/C
Dikmen - 06460 ANKARA
Tel: (4) 182 46 42

1. Baskı : Şubat 1988

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
--------------------	---

I

YENİ EMPERYALİST STRATEJİ VE ÇAĞ- DAŞ REVİZYONİZMİN DOĞUŞU	13 - 47
— Oportunizm Burjuvazinin Devamlı Müttefiği	13
— Faşizme Karşı Zafer ve Emperyalizmin Kar- şı Saldırısı.....	16
— İktidardaki Çağdaş Revizyonizm Devrime ve Sosyalizme Karşı Burjuvazinin Yeni Silahı	21

II

AVRUPA KOMÜNİZMİ	47 -138
— Burjuvaziye ve Emperyalizme Boyun Eğme İdeolojisi	47
— Batı Avrupa Komünist Partilerinde Çağdaş Revizyonizmin Başlangıcı.....	48
— Marksizm - Leninizm ve Devrime Karşı Mü- cadele, Kruşçevci Revizyonistlerle Birleş- me	59
— Revizyonist Oportunizmden Burjuva Anti - Komünizmine.....	76
— Avrupa Komünistlerinin «Sosyalizmi» Hali- hazırdaki Kapitalist Sistemdir	94
— Sosyalizme Giden «Demokratik» yol : Bur- juva Devletini Savunmaya Hizmet Eden Maske.....	110

III

REFORMCU İDEOLOJİ VE SİYASAL OPORTUNİZM..... 138 - 202

- Avrupa Komünisti Partilerin Temel Özellikleri 138
- Burjuva Devletin Anayasası, Togliatti «Sosyalizminin» Temeli 138
- Devrim Bayrağı Yalnız Marksist - Leninistler Yüceltir Ve İleriye Götürür..... 181

1978 yılının Nisan ayında, İspanya Komünist Partisi Kongresinde, «Carillo Revizyonistleri» bu partinin artık Marksist - Leninist bir parti olmayıp, «Marksist - Demokratik devrimci» bir parti olduğunu ilân ettiler. Carillo açıktan açığa : «Leninizmi günümüzün Marksizmi saymak, kabul edilemez» dedi.

1979 Mayıs'ında yapılan 23. Kongrelerinde ise, Fransız revizyonist yöneticiler, partilerine ait belgelerde Marksist - Leninist terimini kullanmaktan vazgeçmeyi, bunun yerine «bilimsel sosyalizm» terimini kullanmayı önerdiler.

1979 Nisan'ında yapılan 15. Kongrelerinde İtalyan Revizyonistleri Parti Tüzüklerinden «Üyelerini Marksizm - Leninizm'i kavramayı ve bu öğretileri uygulamayı» zorunlu kılan maddeyi çıkardılar. Togliatticiler «Marksist - Leninist deyiimi, kuramsal ve ideolojik mirasımızın tüm zenginliklerini ifade edememektedir» diyorlardı. Artık, uyguladığı ve inandığı ideoloji ne olursa olsun, herkes «İtalyan Revizyonist Partisi »ne üye olabilirdi.

Böylece «Avrupa - Komünist Revizyonistler», uygulamada yıllar önce gerçekleştirdikleri Marksizm - Leninizm ile son bağlarını da koparıyor ve bunu resmen ve açıktan açığa onaylamış oluyorlardı. Burjuva propagan-

dacıları ise, adı geçen partilerin bu hızlı ve eksiksiz demokrasie dönüşlerinden ziyadesiyle memnun olarak 1979 yılını «Avrupa Komünizmi Yılı» olarak ilân ediyorlardı.

Avrupa burjuvazinin ağır ekonomik krizden ve bu krizi kıvrandıran politikadan kaynaklanan zorluklar içinde bulunduğu, kitlelerin bu krizin sonuçlarına, kapitalist baskı ve sömürüye karşı başkaldırılarının daha üst düzeylere çıktığı koşullarda, hiçbir şey, Avrupa komünistlerinin «Anti-Marksist» amaçları ve işçi düşmanı eylemlerinden daha yararlı olamazdı onlara. Ve hiçbir şey, emperyalizmin; devrimi bastırma, özgürlük mücadelelerini zayıflatma ve dünyaya egemen olmayı amaçlayan stratejisine, Avrupa komünizminin de içinde bulunduğu revizyonist, pasifist, işbirlikçi ve teslimiyetçi eğilimler kadar büyük yardımda bulunamazdı.

Batı Burjuvazisi, Avrupa - Komünist Revizyonistlerin her silahı kullanarak; devrime, Marksizm-Leninizme ve komünizme karşı, birlikte saldırmak için sosyal-demokrat ve faşistlerle aynı çizgide buluşmalarını görmekten duyduğu heyecanı gizlemiyor. Kapitalistler burjuva iktidardaki uzun hizmetlerinin, işçi sınıfına ve bir çok ülkede sosyalizmin kurulmasına karşı açık mücadelelerinin kendilerini aşırı gericiliğin saflarına ittiği, işçi sınıfının gözünden düşürdüğü sosyal - demokratların yerine yavaştan yavaştan yeni binlerini bulmaktan, çok sevinç duymaktadırlar. Sosyal-demokratlar, bugün yalnız siyasal ve ideolojik olarak değil, aynı zamanda toplumsal olarak da «büyük burjuvazi» ile kaynaşmışlardır. Günümüzde, burjuvazi, Avrupa - Komünist Revizyonistlerin, kapitalist düzenin bekçileri ve karşı-devrimin bayraktarları olacağını ummaktadır. Fakat, sermayenin, büyük efendileri utkularını erken ilân etmektedirler.

Yüzyılı aşkın bir süredir, kapitalist burjuvaziye, büyük mülk sahiplerini, emperyalistleri, oportünistleri ve Marksizm - Leninizm döneklerini korkutan şey komünizmdir. Yüzyılı aşkın bir süredir, kapitalizmin yıkılması ve sosyalizmin zafere ulaşması mücadelelerinde proletaryaya Marksizm - Leninizm öncülük etmektedir. O'nun muzaffer bayrağı uzun bir süre bir çok ülkede dalgalandı. İşçiler, köylüler, halkçı aydınlar, kadınlar, gençler; Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in uğruna savaştığı adil, özgür, eşit, insanca bir yaşamın iyiliklerini gördüler. Eğer, Sovyetler Birliği'nde ve karşı-devrimin utkuya ulaştığı başka ülkelerde, sosyalizm devrildiye, bu, burjuvaların ve revizyonistlerin iddia ettiği gibi, Marksizm - Leninizmin yenildiği ve artık değerini kaybettiği anlamına gelmez.

Marks ve Lenin, proletaryanın bu büyük önderleri, devrimin düz bir çizgide muzaffer bir yürüyüş olmadığını gösterdiler. Devrim zafer de kazanır, yenilgiye de uğrar. Zikzaklar çizerek yolunda ilerler, derece derece yükselir. İnsan toplumunun gelişim tarihi, toplumsal sistemin, daha yüksek bir başka sistemle değiştirilmesinin bir günde olmadığını, fakat bunun tarihsel bir süreyi kapsadığını göstermektedir. Çoğu kez ve bir çok ülkede sömürücü feodal sistem yerine, kapitalist sistemi getiren burjuva devrimleri bile karşı-devrimden kurtulamadılar. Buna bir örnek : Zamanının en büyük ve en radikal devrimi olmasına karşın, kapitalist düzeni kurmayı hemen sağlamlaştıramayan Fransa'dır. 1789'da ilk utkudan sonra burjuvazi ve emekçi kitleleri Bourbon «feodal monorşisini» ve «feodal sistemi» tümüyle yıkmak ve sonunda burjuva sistemini onarmak için «devrimi» yeniden yükseltmek zorunda kaldılar.

Proleter devrimleri çağı yeni başlamıştır. Sosyalizm toplumun nesnel gelişmesinden doğan tarihsel bir gerek-

liliktir. Kaçınılmazdır bu. Meydana gelen devrimler, karşı devrimler, ortaya çıkan engeller, eski sömürü sisteminin varlığını bir süre daha uzatabilir. Ama toplumun sosyalist geleceğe doğru yürüyüşünü durdurmaya güçleri yetmeyecektir.

«Avrupa - Komünizmi», kapitalist sistemi korumak için devrimin önünde; çalılardan, dikenlerden bir engel yükseltmeye çabalamaktadır. Ama devrimin alevleri böylesi engelleri de, burjuvazinin kurduğu tüm kaleleri de yıkıp geçecektir.

Marksizm - Leninizme ilk saldıran, afaroz edenlerin ilki revizyonistler, özellikle Avrupa - Komünistleri değildir kuşkusuz. Burjuva gericiliği ve emperyalistler, Marksizm - Leninizm düşüncesine sarılmış ve proletarya ile halkların kurtuluşu için savaş vermiş binlerce komünistti, devrim savaşçısını hapislerde çürütmüş, katletmiş, işkenceyle öldürmüştür. Faşistlerce Marks, Engels, Lenin, Stalin'in kitapları meydanlarda yakılmıştır. Günümüzde de, bir çok ülkede onların kitaplarını gizliden gizliye okuyanlar, ya da onların adlarını hayranlık ve umutla fısıldayanlar keşfedilirse, idam mangalarının önüne gönderilmektedirler. Hiç bir kütüphane Marksizm ve Leninizme saldıran tüm kitap, dergi, gazete ve öteki yayınları alacak kadar büyük değildir. Hiçbir hesap, emperyalistlerin anti-komünist propagandasının çapını ve miktarını ortaya çıkaramaz, hatta hiçkimse bu propagandanın büyüklüğünü düşünemez bile.

Bütün bu yapılanlara karşın, Marksizm - Leninizm yok olmamıştır. Yaşamaktadır ve öğretilerine dayanılarak kurulan «sosyalist sistemde» somutlaşmış bir ideoloji ve bir gerçek olarak gelişmektedir. Bunun örneği Sosyalist Arnavutluk, Marksist - Leninist partiler demok-rasi ve ulusal kurtuluşları için, burjuvaziye yıkmak yol-

lunda her gün savaşılan milyonlarca işçi ve köylüdür. Hiçbir güç, hiçbir entrika, hiçbir işkence, hiçbir hile Marksizm - Leninizmi insanların yüreklerinden ve beyinlerinden çıkaramaz.

Çünkü Marks ve Lenin'in öğretileri filozofların, siyasacıların çalışma odalarında tasarlanmış bir şema değildir. Bu öğretiler, toplumsal gelişmenin nesnel yasalarının yansımalarıdır. Emekçiler baskı ve sömürüden kurtulup özgürce yaşamak ve kendi emeklerinin meyvelerini tatmak amacıyla, «patronları» ve «tiranları» yıkmak için Marksizm - Leninizmi bilmeden de mücadele edebilirler. Fakat, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretileri sayesinde bu mücadeledeki doğru yolu, kendilerine vahşi kapitalist ormanda yol gösteren pusulayı bulur ve güvenli sosyalist geleceği gösteren ışığa kavuşmuş olurlar.

İşte, revizyonistler işçilerin, emekçilerin bu pusulasını kırmak ve yollarını yitirmeleri için bu ışığı söndürmek istiyorlar.

Son zamana kadar, batının revizyonist partileri, Kruşçevci - emperyalist, anti-komünist kampanyada, Stalin'e karşı birleşmişlerdi. «Stalinizmden kurtuluş» tan, kendi düşüncelerine göre Stalin'in çarpıttığı Leninizme «dönüş» ten söz ediyorlardı büyük bir hevesle. Şimdilerdeyse, «Bilimsel Sosyalizm» in kurucularına, Marks ve Engels'e dönmek için, Leninizmi bir yana bırakmayı vaaz ediyorlar.

Bu dönemler, Marksizm - Leninizme ihanet yolunda attıkları hızlı adımları, sanki komünist gerçeğin kaynağını bulmak için zorlu bir tırmanışmış gibi lanse etmeye uğraşıyorlar. Kruşçevci de olsa, «Avrupa - Komünisti» de olsa, tüm revizyonistler Stalin'e, Lenin'e, Marks'a da aynı ölçüde vahşice ve kurnazca saldırıyorlar.

Saldırılarının o zaman için Lenin'i geçici olarak dışarda bırakması ve Stalin'e karşı yoğunlaşması sadece

bir taktik gereğiydi. Çünkü sınıf mantıkları, revizyonistlere ve emperyalistlere, o zaman için, Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizmi ortadan kaldırmanın ve Marksizm - Leninizm'e, onun ilk uygulandığı yerde saldırganın daha iyi olacağını öngörmüştü. Burjuvazi ve gericilik, şunun bilinceydi : Sovyetler Birliği'ndeki kapitalist bozulma, iktidarda olmayan komünist partileri yozlaştırma mücadelelerinde kendilerine büyük ölçüde yardım edecektir.

Stalin adı ve O'nun eserleri, Sovyetler Birliği'nde, proletarya diktatörlüğünün gerçekleşmesi ve ülkede sosyalizmin kurulması ile doğrudan doğruya bağlantılıydı. Gericilik ve tüm anti-komünist çirkef, Stalin'i ve onun tüm yaşaminca, uğrunda mücadele ettiği sosyal sisteme çamur atarken, yalnız sosyalizmin en güçlü, en büyük tabanını değil, aynı zamanda tüm dünyadaki yüzmilyonlarca insanın komünist düşlerini de yıkmak istemekteydi. Stalin'e ve eserine saldırılarıyla, devrim savaşçıları arasında karamsarlık ve bilinçsizce, yanlış bir ülküyü izleyen bir insanın acı düş kırıklığını yaratmak istiyorlardı.

Ama, Stalin'e karşı açtıkları kampanyaya bağladıkları büyük umutlara ve karşı-devrimin Sovyetler Birliği'nde olduğu gibi başka ülkelerde kazandığı utkuya rağmen, devrim yenilmedi, Marksizm - Leninizm bir yana itilemedi, sosyalizm söndürülemedi. Kruşçev'ci ihanet ağır sonuçlar doğurdu, fakat asla, gerçek devrimcilerin ve devrimin yenilmez gücüne inanmış milyonlarca insanın her zaman yücelerde tuttuğu Marksizm - Leninizm bayrağını alaşağı edemedi. Kruşçevizm'in, kapitalizmi yeniden kurmak olan karşı-devrimci ideolojisinin ve dünyaya egemen olmaya yönelik süper güç siyasasının maskesi düştü. Ama Marksizm - Leninizm, halkların kurtuluşuna yol gösteren ideoloji olarak varlığını sürdürdü.

Şimdiyse, revizyonetler toplarını Leninizm'e çevirdiler. Pekiyi Leninizm'e bu saldırı niçin gündeme geldi? Niçin özellikle Avrupa - Komünistleri bu saldırının bayraktarlığını yapıyorlar?

Stalin'e saldırırken, sosyalizmin kurulmasının kuram ve uygulamasına saldırmak isteyen Kruşçev gibi, Avrupa - Komünistleri de Lenin'e saldırırken proletarya devriminin kuram ve uygulamasına saldırmak istiyorlar.

Lenin'in eseri çok geniş kapsamlıdır, ancak devrimin hazırlanması ve tamamlanmasına sıkı sıkıya bağlıdır. Bunun için de, Stalin'den kurtulmadan Sovyetler Birliğinde sosyalizmi yıkamayan Kruşçev gibi, Avrupa - Komünistleri de Lenin'i emekçilerin aklından ve gönlünden söküp atmadan devrimi tümünden zayıflatıp sabote edemezler.

Marksizm - Leninizm'e karşı çıkma ve onu inkâr etme mücadelesinde burjuvazi, her zaman, zamanına göre her tür, her renk oportünist ve döneçlerin yanında bulunmuştur. Bunların hepsi de, Marksizm'in sonunu önceden ilân ettiler. Bir yandan kendi «çağdaş» düşüncelerini geleceğin bilimi olarak ortaya atarken, Marksizm'i «Yeni zamanlar için uygun değil», diye tanımladılar. Ama Proudhon, Laselle, Bakunin, Bernstein, Kautsky, Trotsky ve yandaşlarına ne oldu? Tarih onlar hakkında hiçbir olumlu şey söylemiyor. Bunların vaazları, devrimi engellemeye ve sabote etmeye, proletaryanın mücadelesini ve sosyalizmi yok etmeye hizmet etmekten başka bir şeye yaramadı, Marksizm - Leninizm'le mücadelede yenilgiye uğrayıp, tarihin çöplüğünde yok olup gittiler.

Şimdi, ara sıra, yeni oportünistler, bu topatmış ve gözden düşmüş formüllerini, tarihin çöplüğünden çıkarmakta ve sanki kendi tezleri imişcesine ortaya sürmekte, Marksizm - Leninizm'e karşı çıkmaya çalışmaktadır.

lar. İşte, Avrupa - Komünistlerinin bütün, özellikle yaptıkları budur.

Eskimiş olduğu bahanesiyle Marksizm - Leninizm'i reddetme çabalarında ve hep birlikte sosyalizme geçmek için yeni teori arama adına burjuvalar, papazlar ve polisler, sınıf mücadelesi olmadan, devrim olmadan, proletarya olmadan sosyalizme geçme iddialarıyla Avrupa - Komünistleri yeni hiçbir şey icat etmemiş, yeni bir şey yapmamışlardır.

Emek Partimiz çok önceleri Sovyet ve Yugoslav revizyonistlerinin Anti-Marksist kuramlarını ve karşı devrimci eylemlerini incelemiş ve maskelerini alaşağı etmişti. Aynı şekilde, Çin Revizyonistlerinin, oportünist, burjuva görüş ve dayanaklarını da çürüttü. Partimiz, Batı Avrupa - Komünist partilerinin örgütsel ve ideolojik yozlaşmasını eleştirmekten de çekinmedi. Bununla birlikte, bu kitapta yalnız Avrupa'da değil, aynı zamanda tüm dünyada, devrimin ve sosyalizmin güçlerine zararlı olan revizyonist akımın, anti-komünist anlayış ve tezlerini daha ayrıntılı olarak inceleyecek, eleştireceğiz. Kapitalizmin vaftiz babaları, «Avrupa Komünizmi» adını verdiler, modern revizyonizmin bu dalına. Halbuki biz Marksist-Leninist'ler için onu adı «Anti-Komünizmdir».

I

YENİ EMPERYALİST STRATEJİ VE ÇAĞDAŞ REVİZYONİZMİN DOĞUŞU

OPORTÜNİZM - BURJUVAZİNİN DEVAMLİ MÜTTEFİĞİ

Eski revizyonizminki gibi, çağdaş revizyonizmin doğuşu da çeşitli tarihsel, ekonomik, siyasal vb nedenlere bağlı toplumsal bir olaydır. Bir bütün olarak düşünüldüğünde, burjuvazinin emekçi sınıf ve onun mücadelesi üzerindeki baskısının bir ürünüdür. Başlangıcından günümüze dek oportünizm ve revizyonizm, burjuvazi ve emperyalizmin, Marksizm - Leninizme karşı mücadelesine sıkışıkya bağlı, kapitalizmin devrimi yok ederek, burjuva düzenini sonsuz kılma stratejisinde kararlı bir öge olmuştur. Emperyalizmin, proletaryanın muzaffer ideolojisine karşı çıkmaya, onu yoketmeye karşı en etkili silahı olarak verdiği önem, devrim güçlerinin ilerlediği, geniş emekçi kitleler içinde Marksizm - Leninizm'in yayıldığı oranda artmıştır.

19. yüzyılın ikinci, yarısında, Komünist Manifesto-nun yayınlanmasından, Marks ve Engels'in öteki eserle-rinin gün ışığına çıkmasından, Avrupa'nın emekçi kitle-leri arasında Marksizm'in etkisinin artmasından sonra da olan budur. İşte, tam bu zamanda, Fransa'da Proudhon'un «küçükburjuva görüşleri», İngiltere'de «reformcu sendikacılık akımı», Almanya'da Lasalle'in «küçükburjuva düşünceleri», Rusya ve başka ülkelerde Bakunin'in «anarşist düşünceleri» yayılmaktadır. Aynı olgu, Paris Komününün yiğitlik dolu olaylarından sonra, bu büyük örneğin yayılmasından iyice korkan burjuvazinin, Mark-sizm'i özünden koparmaya, onu emperyalist burjuvazi-nin siyasal egemenliğine karşı zararsız duruma getirme-ye çalışan Bernsteinci yeni oportünist akımı kışkırtma-sında bir kez daha görüldü.

20. yüzyıl başlarında, devrimin ve proletaryanın ikti-darı ele geçirmesinin koşulları hergün biraz daha olgun-laşırken burjuvazi tüm gücünü, II. Enternasyonal opor-tünizminin desteklenmesine vermiş, onu 1. Dünya Sava-şının hazırlanması ve başlatılmasında olabildiğince kul-lanmıştı.

Kapitalizm, Ekim Devrimi'nin tarihsel zaferinden sonra, sosyalizm devrimci bir kuram ve eylemde, dün-yanın altıda birinde başarıya ulaşan sosyo-ekonomik bir sisteme dönüşünce, strateji ve taktiklerini değiştirmek gereğini duymuştu. Kendi içindeki terörü, vahşeti daha da artırdı. İktidarını güçlendirmek için, Faşizmi iktidara getirmek de dahil, en çılgın yöntemleri kullanmaktan çekinmedi. İlk planda, yeni «Sahte Marksist» kuramlar yumurtladı. Sovyetler Birliğine iftiralarda bulunup, ona karşı savaş hazırlıklarına girişti. Marksizm - Leninizm'i karaladı, çarpıttı, demagoji ve propagandasına hız ver-di. Lenin o zaman şöyle yazıyordu :

«Emperyalizm, Bolşevizm'in dünya çapında bir güç olduğunu hissetti. Önce Rus bolşeviklerinin, sonra da kendi bolşeviklerinin defterlerini dürmek istediği için, mümkün olan en çabuk şekilde, bizi ezmeye çalıştı.

1918'de, Amerikan, İngiliz, Fransız ve Japon emperyalistleri Rusya'ya askerî müdahaleye giriştiler. İşçi ve köylülerin ilk devletine karşı mücadele, tüm gerici güçleri bir kampta birleştirmişti. Oportünistler, Marksizm dönemleri de «Ekim Devrimi» ve «Proletarya İktidarı»na karşı mücadelede yerlerini aldılar. Almanya'da Kautsky, Fransa'da Leon Blum ve Paul Boncourt, Avusturya'da Otto Bauer ve Karl Renner, Ekim Devrimi'ne karşı, devrimin Lenin'ci strateji ve taktiklerine karşı şiddetle başkaldırdılar. Ekim Devrimi'ni, tarihsel gelişim yolundan sapma, Marksist teoriden kopma olarak yasadışı ilân ettiler. İktidarın parlamentoda çoğunluğun sağlanması yoluyla ele geçirilmesi gerektiğini, devrimin kansız ve şiddetsiz ve barışçı olması gerektiğini savundular. Proletaryanın yönetici sınıf olmasına karşı çıktılar. Burjuva demokrasisini överken, proletarya diktatörlüğünü yerden yere çaldılar.

Sovyet Rusya'ya yapılan silahlı müdahale başarısızlığa uğrayınca, sosyal-demokrasi; yeni komünist partilerin doğmasını, Avrupa'daki emekçi kitlelerin büyük devrimci atılımını engellemede âciz kalınca, burjuvazi tek umudunu komünist cepheyi bölmeye bağlanıştı.

«... içerden bölmeye ve Rus Komünist Partisi liderleri arasında kendi kahramanlarını aramaya...» (J. V. Stalin; Eserleri, c. 6).

Troçkist'ler, diğer ülkelerde de devrimin zaferi gerçekleşmeden sosyalizmin kurulamayacağını iddia eden «Sürekli Devrim Kuramını» yeniden ortaya sürdüler. Sosyalizme karşı mücadelede burjuvazi ile, tek bir cephede

kaynaştılar. Stalin, Chamberlein'den, Troçki'ye kadar herkesi kapsayan «tek bir düşman cephesinin yaratıldığını» söylerken çok haklıydı. Sağcılar ve Buharin'ciler de sosyalizme saldırdılar. Sınıf mücadelesini söndürmek için ortaya atıldılar, kapitalizmin sosyalizmle bağdaşabilme olasılığını öne sürdüler.

Özellikle II. Dünya Savaşından sonra, tüm kapitalist sistemi temellerinden sarsan güçler dengesinde, sosyalizm ve devrim lehine değişimin sonucu olarak, emperyalizm stratejisine çok daha belirgin karşı - devrimci ve anti-komünist bir karakter kazandırdı. Bu değişiklik, devrim ve sosyalizmin zaferi sorununu, artık bir - iki ülkenin sorunu olmaktan çıkardı, sorunu tüm bölge ve kıtalar için gündeme getirdi. Bu kez, başını Amerikan Emperyalizminin çektiği emperyalizm, tüm umutlarını baştan ayağa askerileşmeye, askerî blok ve paktlara bağlayıp, şiddetli müdahale amacıyla, sosyalizme karşı, devrimci hareketlere ve halkların kurtarıcılarına karşı açıkça savaş ilân ederken, aynı zamanda sosyalist ülkeleri ve komünist partileri içerden çökertmek, yozlaşmalarını sağlamak için oportünistlerin güçlenip eyleme geçmesine bel bağladı.

FAŞİZME KARŞI ZAFER

ve

EMPERYALİZMİN KARŞI SALDIRISI

II. Dünya Savaşını, Sovyetler Birliği ve sosyalizmi yok etmek amacıyla, emperyalist devletler ve tüm kapitalist dünya hazırlayıp başlattı. Ne var ki bu savaş yalnız ilk sosyalist devleti devirmekte başarısızlığa uğramakla kalmayıp, bir yandan da tüm sistemi tehlikeye atan ağır zararlar vererek emperyalizme de sarsıcı darbeler indirdi.

Bir yandan faşizmin orduları savaş alanlarında bozgun üstüne bozguna uğrarken, öte yandan dünya emperyalizminin anti-komünist ideolojisi ve uluslararası oportünizmin karşı-devrimci siyasası da yenilgiye uğradı. Almanya, İtalya ve Japonya; uluslararası kapitalizmin, sosyalizme ve komünizme saldırıda vurucu güçleri olan bu devletler yenildi. O zamana dek, dünya politikasında önemli rol oynayan İngiliz ve Fransız imparatorlukları güç ve ağırlık yitirip ABD siyasasının arkasına takıldılar. Anti-Komünist cephe yer yer delindi ve Sovyetler Birliği'ne karşı kurulan «karantina» parçalandı.

Savaşın asıl ağırlığını taşıyan, faşizme karşı zaferde, köleleştirilmiş halkların kurtuluşunda önemli rolü oynayan Sovyetler Birliği, savaştan güçlü, tartışılmaz bir uluslararası ağırlıkla çıktı. Emperyalizmle olan bu büyük çatışmada sosyalist sistem, kararlılığını, üstünlüğünü, yenilmezliğini tarihsel olarak kanıtladı. Komünist partilerin önderliğindeki antifaşist ulusal kurtuluş savaşlarının ve ortaya çıkan koşulların sonuncu olarak bir çok ülke kapitalist sistemden ayrılarak sosyalist sisteme girdi. Sosyalist kamp doğmuştu. Bu, Ekim Devrimi'nden sonraki en büyük olaydı.

Tüm ülkelerin komünist partileri de daha önce görülmeyen büyümeler kaydettiler. Bu partiler, faşizme karşı savaşta, ön saflarda yer alıp, halkların ve ulusların çıkarlarına en bağlı siyasal güç; özgürlük, demokrasi ve ilerleme yolunda en kararlı savaşçı olduklarını, üyelerinin kanlarıyla kanıtladılar. Marksizm - Leninizm tüm dünyaya yayılıyor, uluslararası komünist hareket yetki ve etkisini tüm kıtalara uzatıyordu.

Anti-Faşist savaşın esin kaynağı olan, özgürlük, bağımsızlık ve ulusal kurtuluşun büyük düşünceleri yalnız Avrupa'da değil, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da da

yayıldı. Emperyalizmin sömürgecilik sistemi en büyük krizine yakalanmıştı. İnsanlığın yarısına yakınına kapsayan sömürgelerdeki güçlü ulusal kurtuluş hareketleri, yanardağlarcasına patlıyordu. Sömürge ve yarı-sömürge rejimler çökmeye başladı; bunlar kapitalist sistemin cephe gerileriydi. Emperyalist sistem tüm bu bozgunlarla zayıfladı ve temellerinden sarsıldı.

Tüm bu değişiklikler, yalnız Sovyetler Birliği, halk demokrasisi ülkeleri, dünya halkları için değil, aynı zamanda sosyalist ve kapitalist iki dünyanın çarpıştığı ve insanlığın o güne dek yaşadığı bu en büyük savaşta, canlılığı ve doğruluğu yeniden saptanan Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in ölümsüz teorisi için de devasa bir zafer oluşturuyordu. Marks ve Lenin kapitalist dünyanın çökmekte olduğunu, bir yıkılışa gittiğini, devrim ve sosyalizmin yükseliş içinde olduğuna işaret etmişlerdi; bunlar İkinci Dünya Savaşından sonraki tüm değişikliklerle, uygulamada doğrulanan tezler oldu.

Bu zaferler sosyalizmin, halkların ve Marksist - Leninist teorinin büyük utkularıydı ve bu teoriler dünya emperyalizmini, devrimin ve halkların mücadelesinin şahlanan dalgalarına karşı koymak, kapitalist sistemin sarsılan temellerini sağlamlaştırmak amacıyla yeni saldırı ve savunma stratejisini çizmeye zorluyorlardı.

Savaştan sonra, emperyalist güçlerin birleştikleri çizgi iki temel eğilimde kendini gösteriyordu.

Birinci çizgi şuydu : Emperyalist güçler, bir yandan, savaştan zarar gören, siyasal, ekonomik, askerî güçlerini ayağa kaldırmak, halkların devrimci kurtuluş mücadelelerinin büyük atağıyla sarsılmış olan kapitalist sistemi sağlamlaştırmak için tüm güçlerini, sahip oldukları tüm araçları harekete geçirirken, öte yandan, var olan anti-komünist ittifakları sağlamlaştırmak, yenilerini oluştur-

mak, yeni sömürgecilik yoluyla sömürgeciliği korumak için büyük çabalar harcadılar.

Amerikan Emperyalizmi, II. Dünya Savaşından sonra, savaştan harap olmuş Avrupa ve Asya'ya kıyasla, kendini ekonomik ve bir ölçüde de askerî açıdan üstün bir durumda bulmuştu. Amerikan ekonomisi askerileşmiş ve çok güçlenmişti. ABD, Sovyetler Birliği'ni sarıp kuşatmak ve zayıflatmak amacıyla tüm dünyada askerî, ekonomik ve siyasal bir egemenlik kurmaya çalışıyordu. Çünkü, II. Dünya Savaşından utkuyla çıkan, bu ülkenin ekonomik yönden kısa bir sürede toparlanacağına, Asya ve Avrupa'da ortaya çıkan yeni halk demokrasisi devletlerinin ilerlemesine, birleşmesine yardım edeceğine kesin gözüyle bakıyordu. Bunun için ABD askerî taktiklerin yanı sıra, siyasal, ideolojik ve ekonomik mücadelenin emperyalist taktiklerini de hazırladı. İlk kez Hiroşima ve Nagazaki'de kullanılan atom bombasının keşfi ve üretimi, modem silahların üretimi ile kendini büyük bir güç haline getirmesi bu taktiklerin ilki ve İkinci Dünya Savaşında yürütülen planların bir devamıydı.

ABD, kapitalist dünyanın önderi oldu ve onun «kurtarıcısı» rolünü aldı. Amerikan Emperyalizminin dünyadaki egemenliği iddiası işte böylece gündeme gelmiş oldu. Franklin Roosevelt'in yerine başkanlığa gelen Harry Truman şöyle diyordu : «II. Dünya Savaşında elde edilen zafer Amerikan halkını, dünyanın önderi olmak gibi acil ve devamlı bir görevle karşı karşıya bırakmıştır.» Özünde ise bu, dünyada yeni ekonomik ve askerî pozisyonlar kazanmak, ortaklarını yenilemek ve sömürgeci sistemi kurtarmak için devrime ve sosyalizme karşı bir mücadele çağırışıydı. Bu tutumu yaşama geçirebilmek için Amerikan emperyalizmi, Birleşmiş Milletler Yardım ve Kalkındırma Birliğine başvurdu, «Marshall Planı»nı

hazırladı, Nato'yu yarattı ve başka saldırgan blokları ayağa kaldırdı.

Sermayenin ikinci temel sorunu emekçi halkın en devrimci kesimini Marksist - Leninist ideolojiden uzaklaştırmak, sosyalizmin yozlaşmasını sağlamak, tüm cep-helerden Marksizm - Leninizm'i çökertmekti.

Emperyalizm, kapitalizmi ve kapitalist devleti «halk kapitalizmi», «refah devleti» gibi değişik gösterebilmek amacıyla, azgın silahlanma yarışının, ekonominin aske-rileşmesinin, sosyalist ülkelere karşı ekonomik abluka-nın yanısıra, devrime, sosyalizme karşı yürüttüğü büyük kampanyada propagandanın birçok aracını, filozofları, ekonomistleri, sosyolog, yazar ve tarihçileri de kullandı. Bütün bunlardan başka, «demir perde», «totaliter re-jim» vb. bir düzen olarak tanıtılan sosyalizme karşı ka-pitalizmin üstünlüğünün kanıtlandığına halkları inandı-rabilmek, kapitalizmin başarısı hakkında yaygaralar ko-parabilmek, kitlelerdeki krizlerin, anarşinin, işsizliğin ve kapitalizmin öteki yaralarının yok edildiğini yayabilmek için savaş sonrasının uygun koşullarını da kullandı.

Burjuvazi, kapitalist sistemin zayıflama ve genel krizlerinde halkların kurtuluş mücadelelerini engellemek, proletarya devrimini öldürmek ve kendi durumunu ko-ruyup sağlamlaştırmak için, öteki araçlarla birlikte, çe-şitli oportünist ve revizyonist akımları da kışkırtır ve harekete geçirir. Devrim ve proletaryanın bu düşmanları tüm güçleriyle işçi sınıfının sosyal konumunu, tarihsel görevini açıklayan Marksist Leninist ideolojiyi çarpıt-mak, burjuvazi için zararsız, proletarya için de değersiz duruma getirmek amacıyla herşeyi yaptılar. «Modem Revizyonizm» olarak adlandırılan ve II. Dünya Savaşın-dan sonra ortaya çıkan revizyonizmin yeni eğilimleri bu alçak hainlik rolünü kabullendiler.

İkinci Enternasyonal partilerinin ve Avrupa sosyal demokrasisinin Anti-Marksist kuramlarının bir uzantısı olan çağdaş revizyonizm, kendini 2. Dünya Savaşını izleyen zamanın özelliklerine uydurdu. Çağdaş revizyonizm kaynağını Amerikan emperyalizminin hegemonyacı siyasasında bulur. Çağdaş revizyonizmin her şekli ve her tür-lüsü aynı temele ve aynı stratejiye sahiptir. Ayrılık gösterdikleri yer kullandıkları mücadele biçimleri ve uyguladıkları taktiklerdedir.

İKTİDARDAKİ ÇAĞDAŞ REVİZYONİZM DEVİRİME VE SOSYALİZME KARŞI BURJUVAZİNİN YENİ SİLAHI

İktidardaki çağdaş revizyonizmden önce gelen ilk akım Browderizm'di. Bu akım ABD'de doğmuş ve adını ABD Komünist Partisi'nin eski Genel Sekreteri Earl Browder'den almıştır.

Halkların faşizm karşısındaki zaferi ufukta açıkça görüldüğünde, 1944'de, Browder, baştan ayağa reformcu bir programla ortaya çıktı. Amerikan emperyalizminin komünist partilere ve devrimci hareketlere zorla kabul ettirmeye çalıştığı teslimiyetçi ideolojik ve siyasi yolun ilk habercisi Browder'di. O, kapitalist gelişmenin tarihsel koşullarının ve uluslararası durumun değiştiği bahanesi ile Marksizm - Leninizm'i «çürümüş» ilân etti ve onu katı, dogma şemalardan oluşan bir sistem olarak nitelendi. Sınıf mücadelesinden vazgeçmeyi savunarak ulusal ve uluslararası planda sınıf uzlaşması çağrısı yaptı. Amerikan emperyalizminin artık gerici olmadığını, burjuva toplumun yaralarını sarabileceğini ve emekçilerin iyiliği için demokratik yollarla gelişebileceğini sanıyordu. Sosyalizmi bir ideal, erişilecek bir amaç olarak görmüyordu artık. Amerikan emperyalizmi stratejisi ve politikasıyla

görüş alanından tümünden silinmişti. Ona göre, büyük tekel bu emperyalizmin dayanakları, ülkenin demokratik, ekonomik ve sosyal gelişmesi için ilerici bir güç oluşturuyordu. Browder, kapitalist devletin sınıflı karakterini reddediyor, Amerikan toplumunu birleşmiş, uyumlu, sosyal düşmanlıkların olmadığı, sınıf işbirliği ve anlayışıyla donanmış bir toplum olarak görüyordu. Bu görüşlerden hareketle işçi sınıfının devrimci partisinin varoluş gerekliliğini de reddediyor ve 1944’de Amerikan Birleşik Devletleri Komünist Partisinin dağıtılmasını başlatanlardan biri oluyordu.

«Komünistler», diye yazıyordu, «pratik politik amaçlarının uzun bir süre ve tüm temel sorunlarda komünist olmayan büyük bir kitlenin amaçlarıyla uyuşacağını öngörüyorlar, bu olguyla siyasal eylemlerimiz bu cins büyük hareketler içinde eriyecektir. Bu nedenle, komünistlerin ayrı bir siyasi partisinin varlığı uygulamada bir yarar sağlamaz, tersine daha büyük bir birliğin önünde engel teşkil edebilir. Bunun için komünistler ayrı siyasi partilerini dağıtıp, bugünün görevlerine, bu görevlerin yapılmasında kullanılacak siyasi yapıya daha iyi uyan yeni ve değişik örgütlenme biçimleri bulacaklardır.» (E. Browder, *Tahran, Savaş ve Barıştaki Yolumuz*, Newyork, 1944, s. 117).

1943 yılında Tahran’da, Müttefik Devletler arasında yapılan konferansı burjuva tasfiyeci teorisi için başlangıç noktası ve doğruluğunun kanıtlanması biçiminde alarak, konferans sonuçlarının tümünden, yanlış, Anti-Markсист bir analiz ve yorumunu yaptı.

Browder, Anti-Faşist müttefiklerin savaşı, Nazi Almanyası’na karşı sonuna dek götürmede anlaşmasını, sosyalizmin ve kapitalizmin kendi deyişiyile «tek ve benzer dünyada» işbirliğinin yolunu buldukları yeni tarihsel

bir çağın başlangıcı şeklinde yansıttı. Tahran'da, Müttefik Devletler arasında doğan barışçı işbirliği ve bir arada oluş anlayışını, yalnız kapitalist devletlerle Sovyet Sosyalist Devleti arasında değil, fakat aynı zamanda kapitalist ülkelerde uzlaşmaz sınıflar arasında da uygulanması gereken bir görevmişcesine ilân etti. «Sınıf farklılıkları ve siyasi grupların hiç bir önemi yoktur» diyordu. Sınıf barışı içinde olaysız «ulusal birlik»in oluşmasını, komünistlerin edinmeleri gereken tek amaç olduğunu düşünüyor ve bu ulusal birliği, ayırimsız hepsini, «demokrat, yurtsever» güçler olarak kabul ettiği finans kapital gruplarını, tekellerin örgütlerini, Cumhuriyetçi ve Demokrat partileri ve komünistleri ve sendika hareketlerini birleştiren bir kitle olarak anlıyordu.

Browder bu birlik adına komünistlerin inançlarından, ideolojilerinden ve özel çıkarlarından bile özveride bulunmaya hazır olmaları gerektiğini ve ilk ağızda Amerikan komünistlerinin bu kurala uygun olduklarını söylüyordu. «Amerikalıların büyük çoğunluğuyla aynı olan siyasal amaçlarımızı göstermek için, Amerikanvari "iki parti" sistemi olan ülkemizin varolan parti yapısı içinde, elimizden geleni yapacağız» diyordu. (**E. Browder, Tahran, Savaşta ve Barıştaki Yolumuz, New-York, 1944, s. 118**).

ABD Başkanı Roosevelt'in 1930'ların başlangıcındaki ekonomik krizden çıkmak için aldığı ünlü reform önlemlerinden sonra Amerikan kapitalizminin göreceli barışçı gelişmesinin yanısıra, savaş zamanında, üretimin ve iş istihdamının hızla artmasından yola çıkan, Browder, bundan, Amerikan kapitalizminin güya yeniden sağlığına kavuştuğu ve bundan böyle kriz falan olmadan gelişeceği ve yerel refahı artıracığı sonucunu çıkarıyordu.

Browder, Amerikan ekonomik sistemini, toplumun tüm sorun ve çelişkilerini çözecek ve kitlelerin tüm is-

temlerini yerine getirecek nitelikte bir sistem olarak görüyordu. «Amerikanizm» ile «Komünizm'i» özdeşleştiriyordu. «Komünizm yirminci yüzyılın Amerikanizmidir» diye ilân ediyordu. Düşüncesine göre, tüm gelişmiş kapitalist ülkeler, Amerikan demokrasisinin örnek olarak alınacağı burjuva demokrasisini uygulayarak tüm çelişkilerini çözebilir ve yavaş yavaş sosyalizme ulaşabilirdi. Browder'e göre Amerikan komünistlerinin görevi, kapitalist sisteminin normal işleyişini garantiye almaktı. «Halkın sırtındaki yükümlülükleri olabildiğince hafifletmeyi garanti altına almak için», savaş sonrasında kapitalist rejimin en etkili bir biçimde işleyişini sağlamak üzere işbirliğine hazır olduklarını da açıkça ilan etti. Yüklerin hafifletilmesini, komünistlerin arkadaşlık ellerini uzatmaları gereken «mantıklı» Amerikan kapitalistleri yapacaktı.

1944 Mayısında, Komünist Partisinin dağılmasından sonra, aşırı - sağcı anlayışa ve burjuvazinin baskısına boyun eğen Browder, Amerikan geleneklerinin sözde yalnız iki partinin varlığına dayandığı savıyla partinin yerine «Komünist Siyasal Demek» adı altında kültürel ve aydınlatıcı bir demeğin kurulduğunu duyurdu. Bir kulüpler ağı biçiminde örgütlenen bu demeğin çalışmalarının temelini «ulusal bölgesel ve yerel planda siyasal eğitim etkinlikleri» oluşturacaktı.

Dernek tüzüğünde şöyle deniyor : «Komünist Siyasal Dernek, parti değildir. O işçi sınıfına dayanan, Washington, Paine, Jackson ve Lincoln'un geleneklerini, çağdaş endüstri toplumunun değişmiş koşullarında izleyen bir Amerikan örgütüdür.» Bu demek halkın özgürlüklerinin tüm düşmanlarına karşı bağımsızlık bildirgesini, Birleşik Devletler Anayasasını ve İnsan Hakları Beyannamesini ve Amerikan demokrasisinin başarılarının ger-

çekleşmesini destekler. (**Barışa, İlerlemeye ve Refaha Giden Yol, Newyork, 1944, s. 47 - 48**). Browder, komünist hareketin tüm amaçlarını silip attı. Dernek programında; Marksizm - Leninizm'e, proletarya hegemonyasına, sınıf mücadelesine, devrim ve sosyalizme hiç değinilmemiştir. Ulusal birlik, sosyal barış, burjuva anayasasının korunması, kapitalist üretimin artması O'nun tek amacı haline gelmiştir.

Böylece Browder, Marksizm - Leninizm'in ve devrimci strateji ve taktiklerin açıkça revizyonundan Amerika Birleşik Devletleri'ndeki komünist hareketin örgütsel tasfiyesine gitmiş oldu. Her ne kadar 1945 yılı haziranında, 13. kongrede, parti yeniden düzenlenmiş ve Browder'in oportünist çizgisi resmî olarak reddedilmişse de, ABD komünist partisindeki etkisi hiçbir zaman tümden giderilemedi. Daha sonraları, özellikle de 1956'dan sonra Browder'in düşünceleri yeniden canlandı. John Hayes : «Değişiklik Zamanı Geldi» adlı makalesinde bir kez daha ABD Komünist Partisini, propaganda ve kültür derneğine çeviren Browderizm ruhuna dayadı. Gerçekten de bugün ABD Komünist Partisi, Browder revizyonizminin Kruşçev'inkiyle birlikte egemen olduğu bir örgüttür.

Devrim ve sosyalizm konusundaki revizyonist düşünceleri ile Browder dünya kapitalizmine doğrudan yardım etti. Ona göre sosyalizm tarihsel gelişmenin kaçınılmaz sonucu olarak değil, ancak bir kargaşadan ya da büyük bir kazadan doğabilirdi. «Sosyalizme götürecek bile olsa Amerika için büyük bir kaza istemiyoruz» diyordu. Sosyalizmin zaferini çok uzak bir gelecekte diye tanımlarken, Amerikan toplumunda ve tüm dünyada sınıf işbirliğini savunuyordu. O'na göre tek seçenek reformları gerçekleştirip ABD'nin yardımı ile evrimci bir gelişme yoluyla.

O'nun düşüncesine göre, büyük bir ekonomik güce ve devasa bir bilim - teknik gücüne sahip olan ABD, Sovyetler Birliği de dahil olmak üzere, gelişmeleri için, dünya halklarına yardım elini uzatmalıydı. Şöyle diyordu : «Bu yardım Amerika'ya da, savaştan sonraki yüksek üretimi devam ettirmede, herkese iş garantisinde ve ulusal birliği yıllar yılı korumaya yardım edecektir.» Bu amaca ulaşmak için de Browder, Washington'un ileri gelenlerine «Asya, Afrika, Avrupa ve Latin Amerika'daki, geri kalmış ve yıkılmış bölgelerde bir dizi dev endüstriyel gelişme şirketleri kurmalarını» önerdi. (**Barışa, İlerlemeye ve Refaha Giden Yol, 1944, s. 21**). «Eğer gerçekleri ciddi olarak karşılayabilir, Jefferson, Raina ve Lincoln'un yüce geleneklerini çağdaş bir anlayışla yeniden doğdurabilirsek, o zaman Amerika dünya önünde birleşebilir, insanlığın kurtuluşunda yönetici bir rol oynayabilir. (**E. Browder, Tahran, Savaşta ve Barıştaki Yolumuz, 1944, s. 128**). Böylelikle Browder, Amerikan emperyalizminin ana stratejisinin ve yayılcı yeni sömürgeci kuram ve planlarının propagandacısı, sözcüsü durumuna geldi.

Amerika; Avrupa, Asya, Afrika ve başka ülkelerin savaştan harabolmuş çeşitli bölgelerinde ekonomik hegemonyasını kurabilmek için kullandığı «Marshall Planına, Browderizm doğrudan hizmet ediyordu. Browder, dünya ülkelerinin, özellikle de Sovyetler Birliğinin ve halk demokrasisi ülkelerinin Marksist - Leninist siyasetlerini yumuşatmaları ve de, kendisine göre çok büyük bir ekonomiye ve tüm halklara yardım edecek güce sahip olan ve de etmesi gereken ve de bunun için büyük fazlalıklara sahip olan Amerika Birleşik Devletleri'nin bu «özverili» yardımını diğer ülkelerin kabul etmesi gerektiği düşüncesini savundu.

Anti-Marksist ve karşı-devrimci görüşlerini uluslararası komünist hareketin genel çizgisiymiş gibi gösterme-

ye çabaladı. Dogmatizme karşı mücadele ve Marksizm'in yaratıcı gelişmesi bahaneleriyle, daha önceki revizyonistler gibi, II. Dünya Savaşından sonra başlayan yeni çağın, daha önceki ideolojik inançları yeniden gözden geçirerek, «bize yeni dünyada yolumuzu bulmaya hiçbir yardımcı olmayacak» olan eski formül ve yargılarını bırakacak bir komünist hareketi gerektirdiğini tartıştı. Aslında bu, Marksizm - Leninizm ilkelerinin reddedilmesi için bir çağrıydı.

Browder'in görüşleri, devrimci Amerikan komünistlerinin yanısıra bir çok ülke komünist partilerinin tepkisiyle karşılaştı. Ve düşünceleri nisbî olarak kısa zamanda açık ve basit revizyonizm olarak, açıktan açığa tasfiyeci bir akım olarak ve Amerikan emperyalizminin doğrudan ideolojik temsilcisi olarak maskesi çabuk indirildi.

Bu akım, ABD ve bazı Latin Amerika ülkelerinin komünist ve işçi hareketlerine büyük zararlar verdi. Latin Amerika'nın bazı eski komünist partilerinde kargaşalar ve çatlaklar meydana geldi. Bunların kaynakları ise, halkların ayaklanmalarını ve devrimi yatıştırmak, halkları devrim yolunda eğitmeye ve hazırlamaya çalışan partileri çürütmek için, Amerikan Emperyalizminin kendilerine sağladığı her araca sarılan oportünist öğelerin eyleminde bulunuyordu.

Amerikan emperyalizminin bu tohumu, bilimsel Marksist - Leninist ideolojiden açıkça sapmak için uygun zamanı bekleyen ve buna hazırlanan gizli Anti-Marksist ve Anti-Leninist reformist öğelerce özümlemeden bırakılmadı, ama Browderizm, Avrupa'da, Güney Amerika'da kazandığı başarıyı kazanamadı.

Browderizm, kendi zamanında uluslararası boyutlarda, revizyonist bir akım haline gelemediyse de, daha sonraki revizyonist akımlar onun görüşlerini yeniden ele

aldılar ve kendilerine malettiler. Bu görüşler günümüzde çeşitli biçimlerde batı Avrupa'nın, Avrupa - Komünistlerinin yanında Çin ve Yugoslav revizyonistlerinin ideolojik ve siyasal platformlarının temelinde yatmaktadır.

Yalnız Browderizm değil, Mao Zedung düşüncesi, Çin yönetiminin izlediği kuramlar ve çizgi de «Komünizmi durdurma» ve ABD'nin savaş sonrası kapitalist dünyasında hegemonyasını kurma planlarının bir güvencesi oldu.

Çin Komünist Partisinin 7. Kongresi, 1945 başlarında, Browder'in sahneye çıktığı ve Truman'ın komutasında yeni bir Amerikan stratejisinin son şeklini aldığı sıralarda toplandı. Bu kongrenin onayladığı tüzük şöyle der : «Çin Komünist Partisi, tüm eylemlerinde Mao Zedung'un düşünceleriyle yönlendirilir.» Liu Şaoşi, kongrede okuduğu raporda, alınan bu karar üzerine yorumda bulunarak Mao Zedung'un, Marksist teorinin bir çok anlayışını reddettiğini ve bunların yerine yeni tezler ve sonuçlar getirdiğini ilân etti. Liu Şaoşi'ye göre, Mao Zedung, Marksizm'e «Çin şekli» vermeyi başarmıştı. Şöyle diyordu : «Mao Zedung'un düşünceleri Çin Marksizmidir.»

Bu «yeni tezler ve sonuçların» bu Marksizm'in «Çin modeli» nin Marksizm - Leninizm'in, Çin'in somut koşullarına yaratıcı bir biçimde uygulanması değildi. Tersine bu, Marksizm - Leninizm'in evrensel yasalarının yadsınmasıydı. Mao Zedung ve yoldaşlarının ülkedeki devrimin gelişimi konusunda burjuva demokratik bir anlayışları vardı. Onlar devrimin, sosyalist devrime dönüşmesinden yana değillerdi. Onlar için örnek «Amerikan demokrasisi» idi ve yeni Çin'in kuruluşu için Amerikan sermayesine güveniyorlardı.

Mao Zedung'un görüşleri ile, Browder'in oportünist düşünceleri arasında büyük bir yakınlık vardı. Browder,

Çinli yöneticilerin Anti-Marksist düşüncelerini incelemiş ve iyi anlamıştı. Browder şöyle yazmıştı: «Çin Komünist Partisi'nin ileri gelen üyelerince yönetildiği için Çin'de «Komünist Kamp» adı verilen kamp, Amerikan demokrasisi anlayışına, Komintang kampından çok daha yakındır. Ekonomik yaşamda, serbest girişime verilen daha geniş etkinlik alanı da dahil olmak üzere her açıdan daha yakındır.» (Browder, Tahran, Savaşta ve Barıştaki oYlumuz, 1944, s. 26).

Mao Zedung, kendi deyişiyile, Japonların ülkeden ayrılışlarından sonra kurulması gereken rejim, dediği, «Yeni demokrasi» tipi devlet döneminde, Çin'de serbest, sınırsız kapitalizmin gelişmesinden yanaydı.

Çin Komünist Partisi'nin 7. Kongresinde, «Bazıları», diyordu, «komünistlerin özel girişimin, özel sermayenin gelişmesine, özel mülkiyetin korunmasına karşı olduklarını sanıyor. Bunun gerçekle bir ilişkisi yoktur. Kurmaya çabaladığımız yeni demokrasi düzeni görevi, geniş Çinli kitlelerinin toplumda özel girişimlerini, özel kapitalist ekonomiyi serbestçe geliştirmelerini garantilemektir.» Ve böylece de, Kautsky'nin, «geri kalmış ülkelerde sosyalizmi kurmanın koşullarını hazırlayan kapitalizmin serbest gelişimi olmadan sosyalizme geçişin başarısız olacağı» şeklindeki Anti-Marksist görüşlerini benimsiyordu. Gerçekten de, Mao Zedung ve yoldaşlarının Çin'de güya kurduğu sosyalist rejim, burjuva - demokratik bir rejimdi ve de hep öyle kaldı.

Uygulamada Mao Zedung önderliğindeki Çin yönetiminin ülkede devrimi durdurmak ve sosyalist görüş açısını tıkamak için izlediği çizgi, hegemonyasını yaymak isteyen Amerikan emperyalizminin ve eski egemenliklerini korumaya çalışan öteki emperyalist güçlerin işine yaradı.

Savaşı izleyen yıllarda anti-sömürgeci ulusal kurtuluş hareketleri tüm kıtalarda bir atılım yaptı. İngiliz, İtalyan, Fransız, Belçika ve Hollanda sömürgeci imparatorlukları, sömürgelerindeki başkaldırıların itilimiyle ardarda yıkılıyordu. Çoğunlukla, bu ülkelerdeki devrimler burjuva - demokratik devrimlerdi. Ama, bu ülkelerin bazılarında devrimi yükseltmek ve sosyalist bir karakter kazandırmak için özel koşullar vardı. Mao Zedung anti-empyralist devrimlerin doğru yollarından ayrılmalarını, burjuva çerçevenin dışına çıkmamalarını ve yarı yolda kalmalarını istiyor, böylece de kapitalist sistemi ebedileştiriyordu. Çin devrimini, onun sömürgelerdeki etkilerini dikkate alırsak, Mao Zedung'un «kuramlarının» se-sep olduğu zararlar görülebilir.

Ülkelerin gelişmesi için, Mao'nun izlediği çizgi, Çin'i örnek alarak, Hindi - Çin, Birmanya, Endonezya, Hindistan gibi ülkelerin ABD'ne ve Amerikan sermayesine ve yardımına güvenmeleri gerektiği-ydi. Aslında bu Washington'da, kapalı kapılar ardında biçimlendirilen ve Browder'in kendi yolunda savunmaya başlamış olduğu yeni stratejinin kabul edilmesiydi.

1944 - 1949 yılları arasında, Mao Zedung'un kurmaylarının yanındaki Amerikan görevlileri, O'nun ABD'ne karşı tutumunu, görüşlerini, eylem ve istemlerini ayrıntılı olarak tanımlamışlardır. Bu görevlilerden biri olan John Service, Çin cephesindeki Amerikan Kuvvetleri komutanının siyasi danışmanı, daha sonra da Çongşing'de Çan Kay Şek hükümeti nezdindeki Amerikan Elçiliği sekreterliği görevinde bulunmuştu. Her zaman resmî olmayan temaslar yapıyorsa da, John Service Çin Komünist Partisi yönetimiyle resmî olarak ilişki kuran ilk Amerikan istihbarat görevlilerinden biriydi.

John Service, Çin yöneticilerinden söz ederken : «Dünya görüşleri çağdaş bir izlenim bırakıyor. Ekono-

mik anlayışları bizimkine çok yakın» diyor ve böylece gerçeği söylüyor. «Son yedi yılda karşılaştıkları Amerikalıların çoğunu veya tümünü olumlu yönde etkilemiş olmaları hiç de şaşırtıcı değildir» diyordu. (J. Service, **Çin’de Kaybolan Şans, 1974, s. 195 - 198**). «Tutumları, düşünce biçimleri, sorunları doğrudan doğruya ele alışları Doğuludan ziyade Amerikalıdır» diye ekliyordu.

Aslında, Browder’in parti konusundaki tasfiyeci görüşleri Mao Zedung’un kuramlarında da görülür. Çin komünizmi nasıl bir vazgeçişse, Çin Komünist Partisi de yalnız, adıyla komünistti. Mao Zedung gerçek bir Marksist -Leninist parti oluşturmaya çalışmadı. Örgütsel yapısı, sınıfsal bileşimi, kuruluş tarzı ve ilham aldığı ideoloji dikkate alındığında Çin Komünist Partisi, Leninist bir parti niteliğinde değildi. Üstüne üstlük, Mao Zedung partiyi tanımıyordu bile. Sözde kültür devrimi sırasında tüm gücü kendinde toplayıp orduyu işin başına geçirerek partiyi tümünden dağıtmıştı.

Mao Zedung da, Amerikanizm’i geleceğin toplumu için ideal bir örnek olarak gösteren Browder gibi, Amerikan demokrasisini Çin için en iyi devlet ve toplumsal örgütlenme modeli olarak düşünüyordu. Mao Zedung, Service’e : «Üstelik biz Çinliler, siz Amerikalıları demokrasinin ideali olarak görüyoruz» diyor ve gerçeği kabul ediyordu. (J. Service, **Çin’de Kaybedilen Şans, 1949, s. 303**). Amerikan demokrasisini kabul edişlerinden başka, Çin liderleri Amerikan sermayesi ile daha yakın ve doğrudan ilişkilerin kurulmasına çabalıyor, Amerikan ekonomik yardımını istiyorlardı. Service, Mao’nun kendisine «Çin endüstrileşmelidir, bu da ancak yabancı sermaye yardımı ve serbest girişim ile yapılabilir. Çin ve Amerikan ilişkileri birbirine benzer ve birbirine bağlıdır» dediğini yazar.

rektiğini düşünerek bu ülkeye öncelik vermişti. Daha açıkçası, ABD, dünyanın tüm bölgelerine yardım sağlayarak onları Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist sisteme karşı hazırlayabilecek kadar güçlü değildi. Bu yüzden de, yıkımın büyük olduğu ve sosyalizmin dünya sermayesi için tehlikeli duruma geldiği özellikle Avrupa ve Japonya'ya yardımı yoğunlaştırmayı yeğledi.

Amerikan emperyalizminin önde gelenlerinin, Mao Zedung'un uzattığı eli hemen sıkmayı reddetmelerinin nedenleri bunlardı kuşkusuz. Makul bir zamana gereksinim vardı. Nixon'un, Pekin'e gitmesi, Amerikalıların ve tüm ötekilerin Çin'in sosyalizm ile hiçbir ilgisinin olmadığını anlamaları için Çin revizyonist önderlerinin Amerika'ya olan «sevgilerinin» yeni kanıtlarını göstermeleri gerekiyordu.

İkinci Dünya Savaşından sonra, Amerikan emperyalizmi ve onun çevresindeki öteki gerici güçlerin sosyalizm ve devrime karşı mücadeledeki devasa kampanyalarına Yugoslav revizyonistleri de sürüklendiler. Bu akım iktidardaki revizyonizmi temsil ediyordu ve sosyalizm ile emperyalizm arasındaki mücadelenin can alıcı bir anında ortaya çıktı.

II. Dünya Savaşından sonra gelen dönem, sosyalizm için de, emperyalizm için de bir erinç dönemi olamazdı. Oluşan yeni koşullarda sosyalizmin pekiştirilmesi, dünya halklarını doğru yolda ilerletmesi ve onların kurtuluşu için aydınlatması ve onlara yardım etmesi, öte yandan emperyalizmin de kendisi için ölümcül tehlikeye karşı koyması gerekiyordu. Sadece savaşın yaralarının sarılması değil, aynı zamanda proletaryanın iktidara el koyduğu ülkelerde ve uluslararası arenada sınıf mücadelesinin doğru olarak sürdürülmesi gereken bir zaman yaşanıyordu. Faşizme karşı zafer kazanılmıştı ama, barış nis-

beten gerçekleştirilmişti, savaş başka başka araçlarla sürüp gidiyordu.

Sosyalist ülkeler ve bu ülkelerin komünist partileri Marksist - Leninist çizgideki zaferlerini pekiştirmek, halklar ve iktidarda olmayan komünist partiler için birer ayna ve örnek olma göreviyle karşı karşıya bulunuyorlardı. Sosyalist ülkelerdeki komünist partileri, Marksist - Leninist ideolojiyi bir dogma haline getirmemeye özen göstererek, aslında eylem için devrimci bir teori, köklü sosyal dönüşümleri başarmak içinse bir araç olan Marksizm - Leninizm'i koruyarak, onu, kendilerini de düzeltmek için kullanmak zorundaydılar. Sosyalist ülkeler ve komünist partiler, özellikle faşist birleşmeye karşı kazanılan zaferden sonra kibirli olmaktan, yanılmaz oldukları düşüncesine saplanmaktan ve sınıf mücadelesini unutmak ve zayıflatmaktan korumak zorundaydılar kendilerini. İşte, sosyalizm'de sınıf mücadelesinin sürdürülmesinin gerekliliğini vurgularken, Stalin'in düşüncesindeki can alıcı nokta budur.

Tam bu koşullar içinde, Tito'cular Marksizm - Leninizm'e karşı çıktılar. «Titocu akım» başlangıçta maskesini çıkarmadı, devrime ve sosyalizme açıktan açığa karşı çıkmadı, tersine, Yugoslavya'yı yeniden kapitalizme sokma ve dünya emperyalizminin aleti durumuna dönüştürme ortamını hazırlarken, kendini gizlemeye çaba harcadı.

Titoculuğun, ABD'ne eğilimli olduğu, manevi planda ve siyasi ve ideolojik olarak Batıya yöneldiği, başlangıçtan beri dünya kapitalizminin İngiliz ve öteki temsilcileriyle birçok siyasal ilişkilere ve gizli düzenlemelere girdiği herkesin bildiği bir gerçektir. Yugoslav önderler kapılarını Birleşmiş Milletler Yardım ve Kalkınma Kurulu'na açtı. Böylece, savaştan kalmış yiyecek ve giysi

yardımı bahanesiyle, Amerikan - İngiliz emperyalistleri dünyanın bir çok ülkesine özellikle de halk demokrasisi ülkelerine sızmaya çalıştılar. Amaçlan, gelecekte, daha geniş kapsamlı operasyonlar için olabildiğince uygun bir ortamı hazırlamaktı. Yugoslavlar Birleşmiş Milletler Yardım ve Kalkınma kurulunun yardımlarından büyük oranda yararlandılar, ama bu kurul da, yeni oluşan Yugoslav devletinin yanlış kurulmuş devlet mekanizmasını etkilemeyi başardı.

Tito'culuğa, Amerikan emperyalizmi ve uluslararası gericilik, başından beri tüm desteklerini sağladılar. Çünkü, orada, sosyalist kamptaki bozulmaya neden olan, Sovyetler Birliği ile olan ittifakı parçalayan ve engelleyen ideolojik ve siyasal gidişi görüyorlardı. Titocu tutum, bununla kalmayıp, emperyalizmin kurtuluş hareketlerini felce uğratmak, sömürgeci boyunduruğunu henüz atmış yeni devletleri devrimci çizgiden döndürmek stratejisine hizmet etmek için hazırды.

Taa başından beri, Yugoslav Revizyonistleri, tüm sorun ve alanlarda Lenin ve Stalin'in gerçek sosyalizminin teori ve pratiğine karşıydılar. Tito ve grubu, siyaset, ideoloji, devlet ekonomisi ve ordunun örgütlenmesi de dahil olmak üzere, Yugoslavya'daki herşeyi batılı kapitalist devletlerin yanına çekme görevini yükledi ve ülkeyi kapitalist dünyaya bağladı. Amaçlan ülkeyi olabildiğince kısa zamanda burjuva kapitalist bir ülkeye dönüştürmektir. Amerikan kapitalizminin düşünceleri olan Browder'in düşünceleri, Titoculuğun siyasal ve ideolojik platformunda kendine bir yer bulmuştu.

Titocular, önce, Marksizm - Leninizm'i, onun sosyalist toplumdaki devrimci gücünün ve komünist partinin rolü ve görevi konusundaki prensiplerini değiştirdiler. Proletarya diktatörlüğü sisteminde komünist partisinin yaşamın her alanındaki rolü hakkındaki Marksist teze

saldırdılar. Amerika'da, Browder örneğinde olduğu gibi, sadece partinin ismini Komünistler Birliği olarak değiştirerek değil, partinin amaçlarını, işlevinin, örgütlenmesini ve devrim ve sosyalizmin kurulmasında oynayacağı rolü değiştirdiler ve onu tasfiye ettiler. Titocular partiyi bir eğitim ve propaganda demegine çevirdiler. Yugoslav Komünist Partisinin devrimci ruhunu bir yana itip, uygulamada partinin etkinliğini yokederek, Halk Cephesinin rolünü onun üzerine yükselttiler.

Devrim ve sosyalizmin kurulmasında partinin önderliği temel sorununda, Browderizm ile Titoculuk arasında siyasal, örgütsel ve ideolojik açılardan büyük bir benzerlik vardır. Browderizm gibi, Titoculuk da, işçi sınıfı partisinin devrim ve sosyalizmin kurulmasında öncü rolüne değgin kesin programının tüm ilkelerinde tasfiyeci ve Anti-Marksist'tir.

Browder'in görüşleriyle Titocularınkiler arasındaki benzerlik, Titocuların Yugoslavya'da siyasal sistemin kuruluşuna örnek olarak aldıkları «Amerikan Demokrasisi»nde de ortaya çıkmıştır. Kardelj bu sistemin, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki icra organının örgütlenmesine benzer olduğunu kabul etmiştir. (**E. Kardelj, Sosyalist Özyönetim Politik Sisteminin Gelişmesinin Yönleri, Rilindja, Prishtina, 1978, s. 235**).

Partinin tasfiyesinden ve Sovyetler Birliği ile bağların koparılmasından sonra Yugoslavya ekonomik ve örgütsel işlemler kaosu içinde boğuluyordu. Titocular devlet mülkiyetini «toplumsal» mülkiyet ilân etmişler, kapitalist ilişkileri anarko-sendikalist «fabrikalar işçilerindir» sloganıyla gizlemiş ve işçi sınıfını bölerek emekçileri birbirine düşürmüşlerdi. Küçük üretimin kollektifleştirilmesi «Rus usulü» diye tanımlanmış, bunun yerine kapitalist çiftliklerin kurulması ve özel köylü ekonomisi-

nin teşvik edilmesi «biçimindeki «Amerikan usulü» getirilmişti.

Siyasal, ekonomik, ideolojik alanlardaki bu değişimler, bunlardan sonra yapılan devlet, ordu, eğitim ve kültürün örgütlenmesindeki değişmelere bağlıydı. Bindokuzyüzlü yıllarında, sözde özyönetim sosyalizmini ilân ettiler. Bu kapitalist düzenin gizli şekliydi. Titoculara göre, bu «özel tip sosyalizm», sosyalist devlete değil de, doğrudan üreticiye dayanılarak kurulacaktı. Böylece, bu sosyalizmde devletin giderek yok olacağını söylüyorlardı, aslında, Marksizm - Leninizm'in kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminin tümü süresince proletarya diktatörlüğünün varlığının gerekliliği hakkındaki temel tezi reddediyorlardı.

Bu ihanetlerini haklı göstermek ve insanları aldatmak için, kendilerini Marksizm - Leninizm'e değil, sadece «Stalinizm'e» karşı çıkan «yaratıcı Marksist'ler» diye ilân ettiler. Böylelikle, «Marksizm'in yaratıcı gelişmesi ve dogmatizm'e karşı mücadele» sloganının revizyonizmin tüm çeşitlerinin ortak ve gözde sloganı olduğunu bir kez daha kanıtladılar.

Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa sosyal demokrasisi, İngiltere ve başka ülkeler Titocu Yugoslavya'ya çok yönlü siyasal, ekonomik, askerî yardım verip onu ayakta tutmaya çalıştılar. Yugoslavya'nın «sosyalist» görünüşüne bakarak ona karşı çıkmayan burjuvazi, gerçekte bu durumla daha bir ilgileniyordu. Yalnız bu tür «sosyalizm» Yugoslav revizyonistlerinin saldırmaya, «sosyalizmin alt biçimi», «devlet sosyalizmi», «bürokratik», «anti-demokratik» diye tanımlamaya başladıkları, Lenin ve Stalin'in tasarladığı ve kurduğu sosyalizmden tamamen farklı olmalıydı. Yugoslav sosyalizmi, kapitalist - revizyonist toplumun bir karışımı, ama temelde bur-

juva - kapitalist olmalıydı. Bu sosyalizm, onları gerçek sosyalizm yolundan saptırıp, emperyalizme bağılı kılmak üzere öteki sosyalist ülkelere götürecektir bir Truva atı olmalıydı.

Ve Titoculuk, gerçekten de, eski sosyalist ülkelerdeki revizyonist oportünist öğelerin esin kaynağı oldu. Yugoslav revizyonistleri, bu ülkelerdeki, yıkıcı etkinliklerini yaygınlaştırıp sürdürdüler. Yugoslav Titocularının karşı-devrime yol açmak, Macaristan'ı emperyalist kampa çekmek için çok etkin bir rol oynadığı, 1956 Macaristan olaylarını anımsatmak yeterlidir.

Bizzat Tito, 1956 yılında Pula'da yaptığı ünlü konuşmasında, emperyalizmin sosyalizmi içten yıkmaya stratejisinde, Titoculuğun önemini açıkça belirtti. Yugoslav biçimi sosyalizmin, yalnız Yugoslavya için değil, fakat aynı zamanda, onu izlemesi ve uygulamalarını izlemesi gereken öteki sosyalist ülkeler için de geçerli olduğunu taa o zamandan söyledi.

Amerikan emperyalizminin stratejisi ile, dünyanın gelişmesi ve uluslararası ilişkiler konusundaki Titocu anlayışlar tam bir uyum içindeydi. Yugoslav revizyonizminin baba kuramcısı Kardelj, 1954 yılı Ekim'inde Oslo'da yaptığı bir konuşmada kapitalizmin «keşfettiği yeni» çözümlerin propagandasını yaparken, devrim kuramına açıktan açığa karşı çıkıyordu. İkinci Dünya Savaşından sonra, birçok kapitalist ülkede büyük oranda yerleşen tekeller devlet kapitalizmi olgusunu çarpıtarak, bunu sanki sosyalizmin bir ögesiymiş gibi ilân etti. Bununla da yetinmeyip klasik burjuva demokrasisini «sosyalist unsurların yavaş yavaş gelişmesi doğrultusunda çalışan toplumsal çelişkilerin bir düzenleyicisi» olarak betimledi. Sosyalizme doğru tedrici bir evrimin yaşandığından dem vurdu ve bunu bir çok kapitalist devletteki «tarih-

sel bir gerçek» olarak tanımladı. Aslında, Browder'inki-lerin aynısı olan bu revizyonist anlayışlar, Yugoslav Komünistler Birliği'nin programlarına geçirildi ve proletarya, devrim ve kurtuluş hareketlerini engellemek için ideolojik ve siyasal sapmanın bir aracı durumuna getirildi.

Amerikan emperyalizminin 3. dünya halklarının anti-emperyalist mücadelelerinin gücünü azaltmak, bağımsızlık, özgürlük ve egemenliklerini koruma çabalarını yoketme stratejisinin yardımcıları olan «bağlantısızlık» kuram ve uygulamalarını, bu temele dayanarak Yugoslav revizyonistleri genişletmiş oldular. Titocular, emperyalizme karşı çıkmayarak, bu halklara istemlerinin bağlantısızlık kuramının uygulanması ile yerine geleceğini öğütlediler. Titocuların düşüncelerine bakılırsa, bu ülkelerin gelişme yolu «etkin işbirliğinde» büyük dünya sermayesi ve emperyalistlerle «her zaman daha yaygın işbirliğinde», gelişmiş kapitalist ülkelerden alacakları kredi ve yardımlarda aranmalıydı.

Bugünkü Yugoslav gerçeği, Belgrad revizyonistlerinin savundukları çizginin nereye götüreceğini açık bir şekilde göstermektedir. Bilinmektedir ki, Amerikan emperyalizmi ile Sovyet sosyal emperyalizmi ve öteki büyük kapitalist devletlerle işbirliği, alınan büyük yardım ve krediler Yugoslavya'yı her alanda dünya kapitalizmine bağlı, bağımsızlığı ve egemenliği zedelenmiş bir ülkeye dönüştürdü.

Uluslararası burjuvazinin devrim ve sosyalizme karşı tüm mücadelesi, Amerikan emperyalizminin stratejisi Kruşçev'ci revizyonizmin sahnede boy göstermesi ile daha ileri, daha büyük, daha arzu edilen bir yardım elde etti. Kruşçev'ci ihanet, sosyalizm ve hakların kurtuluş hareketlerine vurulmuş, bugüne kadarki en büyük ve en tehlikeli darbe idi. Bu darbe, ilk sosyalist ülkeyi, dünya

devriminin bu büyük merkezini emperyalist bir ülkeye ve karşı-devrimin yuvasına döndürdü. Bu ihanetin ulusal ve uluslararası platforma yansması ise gerçekten çok acı oldu. Bu ihanetin sonuçlarından devrim, kurtuluş hareketleri zarar gördü, ve görmektedir ve uluslararası barış ve güvenlik de büyük ölçüde tehlikeye girmiştir.

Siyasal ve ideolojik bir akım olarak Kruşçevizmin, çağdaş revizyonizmin öteki akımlarından büyük bir farkı yoktur. Bu akım da burjuvazinin aynı iç ve dış baskısının, Marksist - Leninist ilkelere aynı sapışın, devrim ve sosyalizme aynı karşı çıkmanın ve aynı kapitalist sistemi koruma ve güçlendirme amacının bir sonucudur.

Aralarındaki fark, karşılıklı tehlikenin derecesine bağlıdır. Kruşçev'ci revizyonizm daima en korkutucu, en şeytani, en tehlikelisi olmuştur. Bunun iki nedeni vardır : Birincisi maskelenmiş bir revizyonizm olmasından ileri gelir. Dışa karşı sosyalist görünümünü sürdürmekte ve halkları aldatarak tuzağına düşürmek için Marksist terminolojiyi ve gerektiğinde devrimci sloganları yaygın bir biçimde kullanmaktadır. Bu demagoji aracılığıyla bugünkü kapitalist Sovyetler Birliği gerçeğinin gözlerden saklanması ve daha da önemlisi, devrimci kurtuluş hareketlerini yanlış yola yöneltmek ve kendi siyasetinin bir aracı haline dönüştürmek, yayılcı amacı gizlemek için koyu bir sis tabakası ile gözleri karartmak istiyor.

İkincisi ve daha da önemlisi, şudur : Kruşçevci revizyonizm büyük bir emperyalist güç demek olan ve kendisine geniş alanlarda oldukça büyük hareket olanağı veren bir devlette, egemen ideoloji durumuna gelmiştir.

Kruşçevizm'in ve öteki revizyonist akımların, komünist partinin tasfiyesinde ve burjuvaziye hizmetinde, si-

yasal bir güç haline dönüştürülmesinde ortak özellikleri vardır. Sovyetler Birliğinde, Lenin ve Stalin'in Komünist Partisi tasfiye edilmiştir. Yugoslavya'da yapılanın tersine, Sovyetler'deki partinin adını değiştirmemiş, fakat devrimci özünden ve ruhundan ayırmıştır. Sovyetler Birliği, Komünist Partisinin rolünün değiştiğini gördü. Marksist - Leninist ideolojiyi sağlamlaştırma çalışmalarına devam edeceği yerde, demagoji ve boş sözlerle Marksist - Leninist ideolojiyi yozlaştırmaya koyuldu. Ordu, polis ve burjuvazi diktatörlüğünün öteki örgütleri gibi, partinin siyasal örgütü, kitleleri baskı altına almak için bir örgüte dönüştü. Bunun aynı zamanda baskı ve sömürü ideolojisinin ve siyasasının dayanağı haline geldiğini söylemeye gerek yoktur. Sovyetler Birliği Komünist Partisi bozuldu, zayıflatıldı ve artık devrimi ileriye götüren, sosyalizmi kuran işçi sınıfının öncü partisi değil, yeni revizyonist burjuvazinin sosyalizmi yozlaştıran ve kapitalizmin yeniden canlandırılmasını sağlayan «tüm halkın partisi» durumuna geldi.

Kruşçev sosyalizmin kuruluşunun sözümona tamamlandığını, komünizmin kuruluşunun başladığı Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan duruma güya uyum sağlamak gerekçesiyle, partinin karakterine yapılan değişikliği savundu. Kruşçev'e göre, partinin bileşimi, yapısı, toplumdaki ve devletteki rolü ve yeri bu «yeni çağa» koşut olarak değişmeliydi. Zaten Browder, Tito, Togliatti ve başkaları da, partilerini «derneklere, birliklere, kitle partilerine» dönüştürmeyi, onları kapitalizmin gelişmesi, işçi sınıfının ve onun siyasal, ideolojik etkisinin artması gibi durumların sonucu ortaya çıkan yeni toplumsal değişikliklere güya uydurmayı vaaz etmemişler miydi?

Oysa, Kruşçev bu tezleri ileri sürerken, Sovyetler Birliği'nde komünizmin kurulması henüz başlamamıştı

bile, ayrıca sosyalizmin kuruluşu da henüz tamamlanmamıştı. Sömürücü sınıflar, sınıf olarak gerçekten yok edilmişti. Ama bunların fiziksel ve ideolojik kalıntıları halâ mevcuttu. Savaş üretim ilişkilerinin serbestçe gelişmesini engellemişti, bu sürecin zorunlu ve gerekli temelini oluşturan üretici güçler çok zarar görmüştü. Marksist - Leninist ideoloji egemendi ama bu, eski ideolojiler kitlelerin bilinçlerinden tümenden silinmiş denemezdi. Sovyerler Birliği faşizme karşı savaşı kazanmıştı ama, kendisine karşı başka başka araçlarla ve hiç de daha az tehlikeli olmayan bir başka savaş başlatılmıştı. Emperyalizmin başını Amerikan emperyalizmi çekiyordu ve komünizme karşı «soğuk savaş» ilân etmişti, dünya kapitalizminin tüm zehirli okları öncelikle Sovyetler Birliği'ne yöneltilmişti. Devrimci coşkuyu azaltmak, savaş korkusunu yaymak, uluslararası önderliğini ve emperyalizme karşı çıkmasını sınırlamak için Sovyetler Birliği Devleti ve Sovyet halkı üzerine büyük bir baskı uygulanıyordu.

Kruşçev, bu iç ve dış baskılar sonunda teslim oldu. Kendi pasifist boş hayallerini gizlemek amacıyla, mevcut durumu tozpembe göstermeye başladı. «Komünizmin kuruluşu», «sınıf mücadelesinin sonu», «sosyalizmin en son zaferi» gibi tezler sanki yeni tezlermiş gibi göründüyse de, bu tezler temelinde gericiydi. Ortaya çıkan yeni durumun, yeni burjuvazi tabakasının doğuş ve gelişmesini, Sovyetler Birliği'nde kendi iktidarını kurma iddialarını gizlemeyi amaçlıyorlardı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. Kongresinde, Kruşçev'in sunduğu program, yalnız Sovyetler Birliği'nde kapitalizmin yeniden canlandırılması değil, aynı zamanda devrimi tuzağa düşürme ve halkları emperyalizme, işçi sınıfını burjuvaziye boyun eğdirme çizgisini

öneriyordu. Kruşçev’ciler bu aşamada sosyalizme giden tek yolun barışçı yol olduğunu iddia ettiler. Komünist Partililere sınıf uzlaşması, sosyal demokrasi ve burjuvazinin öteki siyasal güçleri ile işbirliği siyasasını izlemelerini önerdiler. Bu çizgi, sermayenin ve emperyalizmin, silahlar ve ideolojik saptırma da dahil olmak üzere, uzun zamandan beri gerçekleşmesi için mücadele ettiği koşulların elde edilmesine yardım etti. Burjuva reformizmine geniş olanaklar tanıyarak, 2. Dünya Savaşında meydana gelen zor siyasal, ekonomik ve askerî durumda sermayeye manevra yapma olanağı tanıdı. İşte, burjuvazinin Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. kongresini tüm dünyaya açıklamasının ve «Ortodoks komünist», «kapitalist dünya ile uyumsuz», Stalin’den farklı biri olarak Kruşçev’i, «koşulları anlayan», «barış adamı» gibi nitelendirmelerle adlandırmasının anlamı budur.

Sosyalizme giden barışçı yol vaazlarıyla Kruşçevciler, komünistleri ve dünyadaki devrimcileri devrime hazırlamaktan ve devrimi başarıya ulaştırmaktan engellemeye çaba gösterdiler. Onların tüm etkinliklerini propandaya, tartışma ve seçim manevralarında, sendikal gösterilere ve günlük istemlere indirgemelerini arzu ettiler.

Ekim Devriminin yıktığı, Lenin’in şiddetle savaştığı tipik sosyal demokrat çizgiydi bu. İkinci Enternasyonal önderlerinin cephaneliğinden alınan Kruşçevci düşünceler tehlike saçan düşler yaydı, gerçek devrim düşüncesini gözden düşürdü. Bu görüşler işçi sınıfını ve emekçi kitleleri uyanık olmaları ve burjuva şiddetine karşı çıkmaları için hazırlamıyor, tersine boyun eğerek burjuvazinin merhametini beklemeye zorluyorlardı. Bu olgu, komünistlerin ve halkın sosyalizme giden barışçı yolla ilgili revizyonist hayallerin ceremesini gayet pahalı ödedikleri Şili, Endonezya gibi ülkelerdeki olaylarla da kanıtlanmıştır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi 20. Kongresinin, emperyalizmin ve burjuvazinin lehine ve aynı derecede devrimin aleyhine olan bir başka tezi de vardı : Kruşçevcilerin sınıflar arasındaki ve halklar ile onlara baskı yapan emperyalistler arasındaki ilişkilere kadar genişlettiği, komünist hareketin tümüne zorla kabul ettirmek istediği «barış içinde bir arada yaşama» tezi. Soruna «ya barış içinde birarada yaşama» ya da herşeyi yıkan savaş şeklinde koyan Kruşçevcilere göre halklar ve dünya proletaryası için, boyun eğmekten, sınıf mücadelesinden, devrimden ve emperyalizmi «kızdırabilecek» savaşın patlamasını kışkırtacak her türlü eylemden vazgeçmekten başka bir yolu yoktu.

«Emperyalizmin değişen karakteri» hakkındaki düşünce lerle yakından ilgili olan «barış içinde birarada yaşama» konusundaki Kruşçevci görüşler, temelinde Browder'in Amerika kapitalizminin de emperyalizmin savaş sonrası koşullarda ilerlemenin bir öğesi durumuna geldiği düşüncelerine uygulamada çok benzerdi. Amerikan emperyalizmi hakkında yaratılan yanlış izlenimlerle sevimli kılınan görüntü halkların ABD'nin hegemonyacı ve yayılmacı siyasasına karşı uyanıklığını gevşetti, anti-emperyalist kurtuluş mücadelesini kundakladı. Bir yandan pratik bir siyasal çizgi, bir yandan da ideolojik olarak Kruşçevci «barış içinde birarada yaşama» kuramı, halkları, özellikle de Asya, Afrika, Latin Amerika'nın yeni devletlerinin halklarını «savaş ocaklarını söndürmeye», emperyalizmle uzlaşma ve yakınlaşma çabasına, ekonomilerinin «barış içinde gelişmesi» amacıyla «uluslararası işbirliğinin avantajlarından yararlanma» gibi düşüncelere itti. Bu çizgi başka formüllerle ifade edilse de Browder'in çizdiği çizginin aynısıydı. Buna göre zengin Amerika «barış içinde birarada yaşama» koşullarında ABD ile Sovyetler Birliği arasında tüm dünyaya yardım

edebilir, onu kalkındırıp geliştirebilirdi. Tito'nun Yugoslavya'da savunduğu ve uyguladığı ve ülkenin kapılarını, Amerikan kredi, sermaye ve yardımına açan çizginin aynıydı. Mao Zedung'un ve öteki Mao'cu önderlerin de içlerinde sakladıkları, ancak değişik koşulların ve olayların o aşamaya dek engellediği Çin'i Amerikan yardımıyla kurma istemlerinin aynıydı.

Artık Sovyetler Birliği, bu aşamadan sonra, Amerikan ve öteki batılı ülkelerin yardımından, Titocuların ya da bugün Maocuların kaçtığından fazla kaçamaz. Sovyetler Birliği ile ona bağlı ülkeler kapitalist dünya ekonomisi ile büyük oranda birleşmiş durumdadır. Bu ülkeler batı sermayesinin en büyük alıcıları arasına girmiş bulunmaktadır. Borçlan, hiç değilse açıklandığı kadarıyla, on milyarlarca doları bulmaktadır. Bugün Afganistan olaylarının neden olduğu gibi, değişen koşullardan dolayı bu süreç yavaşlasa da hiç bir zaman durmaz. Her iki ülkenin kapitalist çıkarları öylesine çoktur ki özel durumlarda aralarındaki sürtüşmenin, çatışmanın ve yenişmenin üstesinden geleceklerdir.

Moskova revizyonistleri «barış içinde birarada yaşama» tezini kullandırsa, bu sadece Amerikan emperyalizmine bağlanıp onunla uzlaşma siyasetini haklı çıkarmak için değildi. Bu tutum, Sovyet revizyonist liderlerinin hegemonyacı emperyalist planlarına karşı halkların uyanıklığını ve direncini kırmak için Sovyet sosyalist emperyalistlerinin yayılmacı siyasasını gizleyen bir maske olarak hizmet etti ve etmektedir de.

Barış içinde birarada yaşama tezi Sovyet revizyonistlerinin Amerikan emperyalistlerine yaptığı bir çağrıydı. Bunun amacı da dünyayı aralarında paylaşmak ve ona birlikte egemen olmaktı.

Kruşçevci revizyonist çizgiden yararlanarak emperyalizm ve gericilik, komünizme karşı geniş bir saldırı

başlattı. Özellikle, devrime ve sosyalizme yönelik bu yeni saldırı kampanyası Kruşçevci revizyonistlerin Stalin'e ve onun eserine olan saldırı ve iftiralarıyla beslendi.

Kruşçevci revizyonistler ülke içinde ve dışında uygulamaya başlattıkları Anti-Marksist çizgiyi doğrulamak için Stalin'e karşı mücadeleye giriştiler. Çünkü Stalin'in eserlerini yadsımadan, proletarya diktatörlüğünü yadsıyamaz, Sovyetler Birliğini burjuva - kapitalist bir devlete dönüştüremez, emperyalizmle pazarlık yapamazlardı. Öte yandan bu, emperyalist ve Troçkist propaganda cep-haneliğinden ödünç alınmış suçlamalarla yürütülmesinin de nedenidir. Bu propagandalar Sovyetler Birliği'nin geçmişini «kitle misillemeleri», sosyalist sistemi «demokrasinin baskı altına alınması» ya da «Korkunç İvan'inkine benzeyen diktatörlük» diye niteleyen savlardı.

Ne var ki, emperyalistlerin ve revizyonistlerle devrimin öteki düşmanlarının tüm çamur atma ve saldırılarına karşın Stalin ve eserleri ölümsüzdür. Çünkü Stalin, Marks, Engels ve Lenin'le birlikte büyük bir devrimci ve önder bir kuramcıdır.

Yaşam, Arnavutluk Emek Partisi'nin değerlendirmelerinin ve Kruşçevci revizyonizme karşı tavrının doğru olduğunu kanıtlamıştır, her geçen gün de kanıtlamaya devam etmektedir. Sovyetler Birliği'nde sosyalizm yıkılmıştır. Kapitalizm yeniden kurulmuştur. Uluslararası arenada Sovyet yönetiminin tutumu ve eylemleri, Sovyetler Birliği'nin sosyal-emperyalist karakterini ve gerici büyük devlet ideolojisini daha bir açığa çıkarmıştır. Böylece, Kruşçevci revizyonizm, yalnız kapitalizmin yeniden kurulmasının, devrimin ve halkların kurtuluş hareketlerini kundaklamanın değil, aynı zamanda sosyal-emperyalist saldırganlığın da bir ideolojisi durumuna gelmiştir.

II

AVRUPA KOMÜNİZMİ

BURJUVAZİYE VE EMPERYALİZME BOYUN EĞME İDEOLOJİSİ

Daha önce de söylediğimiz gibi, çağdaş revizyonizm, kapitalizmin genel krizinin iyice belirlediği dönemde doğmuştur. Burjuvazi ve emperyalizmin bir müttefiki durumuna gelmiş ve büyük proletarya devrimleri akımını, ulusal kurtuluş mücadelelerini ve halkların anti-emperyalist demokratik hareketlerini kontrol altında tutma ve saptırma gayretleriyle birleşmişti. Böyle olduğu için de, bu yeni revizyonizm değişik görüntü ve biçimler almazlık edemez, her ülkenin sermayesinin gereksinmelerine uygun yöntem ve taktikler kullanmaktan vazgeçemezdi. Bu yeni revizyonizm, en büyük gelişmesinde, komünist ülkeler ve işçi hareketleri içinde yaygınlaşmasını Kruşçevci revizyonizm ortaya çıktıktan sonra elde etti.

Sovyetler Birliği'nde sahneye çıkan ihanet, burjuva-zi ve emperyalizme çok zor bir anlarında yapılan, hesaba gelmez bir yardımdı. Marksist - Leninist teoriye, sosyalist kuruluş deneyine saldırmada büyük sermayeye olanak tanıdı ve komünist partilerin ideolojik siyasal bozulmasına yol açtı. Batı Avrupanın komünist ve işçi partileri en çok Tito ve Kruşçev'in ihanet çizgilerini izlediler ve ideolojik olarak derinden sarsıldılar. Bu partilerde meydan, uzun süreden beri Kruşçevci revizyonistlerin uygulamalarına ve düşüncelerinin gelişmesine uydurulmak için hazırlanmıştı. Bu partilerde ideolojik, örgütsel bozulma, zaten daha önceden değişik düzeylerde ve farklı biçimlerde başlamıştı. Uzun bir süreden beri, içlerinde sahte - devrimci teori ve pratik uygulanmakta idi.

BATI AVRUPA KOMÜNİST PARTİLERİNDE ÇAĞDAŞ REVİZYONİZMİN BAŞLANGICI

İkinci Dünya Savaşında, Avrupa'da anti-faşist savaşın köklü halk devrimlerine dönüşmesini gerekli ve mümkün kılan birçok etken oluşmuştu. Faşizm, işgal edilmiş ülkelerin yalnız ulusal bağımsızlıklarını değil, aynı zamanda tüm demokratik özgürlükleri ve burjuva - demokrasisini de bir yana itmişti. Bundan dolayı, faşizme karşı savaş, yalnız ulusal kurtuluş amacıyla değil, demokrasinin korunması, geliştirilmesi amacıyla da bir savaş olacaktı ve komünist partiler, bu iki amacın gerçekleşmesi mücadelesini sosyalizm mücadelesiyle birleştirmeliydiler.

Merkezî ve güneydoğu Avrupa ülkelerindeki komünist partiler bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi görevlerini sosyalizm mücadelesine bağlamayı bildi, yeni halk demokrasisi rejimlerinin kuruluşuna götüren siyasayı buldu ve uyguladılar. Fakat Batı Avrupa komünist par-

tileri, 2. Dünya Savaşından ve faşizme karşı zaferin yarattığı uygun koşullardan yararlanacak nitelikte olmadıklarını gösterdiler. Bu olgu, onların Komünist Enternasyonalin 7. Kongresinin (25 Temmuz - 21 Ağustos) buyruklarını doğru kavrayamadıklarını ve uygulamadıklarını gösteriyordu. Bu kongre partilere, belirli koşullarda her zaman faşizme karşı çıkarak, onunla mücadele ederek sosyal demokrat hükümetlerden tamamen farklı olan tek cephede birleşmiş hükümetler olanağını yaratmayı öneriyordu. Bunlar faşizme karşı savaş aşamasından demokrasi ve sosyalizm için savaş aşamasına geçmeye hizmet edeceklerdi. Buna karşın, İtalya ve Fransa'da faşizme karşı verilen savaş, Komintern'in önerdiği biçimde hükümetlerin kurulmasına neden olmadı. Savaş bitince burjuva tipi hükümetler iktidara geldi. Bu iktidarlarda, komünistlerin de yer alması karakterlerini değiştirmede. İkinci Dünya Savaşının sonuna kadar, genel olarak doğru yolda yürüyen Fransa Komünist Partisi bile, başka şeylerin yanısıra, iç ve dış koşulların gerçekçi bir analizinin yapılmasını engelleyen yanlışlarının, sapmalarının, zayıflıklarının üstesinden gelememi.

Fransa Komünist Partisi, ülkede halk cephesinin kurulmasında öncü bir rol oynamış, 1935 Nantes Kongresinde, Fransa'da geniş halk kitleleri arasında olumlu yankı bulan Halk Cephesi sloganı atmıştı. Fransa Komünist Partisinin Halk Cephesinin yaratılmasına değgin gayret ve etkinliklerine Komintern büyük değer veriyordu. Ancak Fransa Komünist Partisi koşullardan yararlanmayı, işçi sınıfının çıkarına kullanmayı bilmemiş, daha doğrusu bilememişti.

Fransa'yı tehdit eden iç ve dış faşizm tehlikesi konusunda, Fransa Komünist Partisi açık konuşmuş, tehlikeyi haber vermiş, sokaklarda gösteriler yapmış, ne var ki, faşizme karşı önlemleri ve başka şeyleri «meşru»

hükümetlerden, burjuva parlamentosunun oluşturduğu burjuva hükümetlerden beklemişti. Günün karmaşık koşullarında faşist bir hükümetin yolu kapalıydı. Partinin bir başarısı olan Halk Cephesinin kuruluşunda da, bu bekleyiş belirgindi. Blum hükümeti, işçi sınıfının lehine bazı önlemler almış olsa da iç ve dış politikasında Halk Cephesinin programına ihanet etmiş, onu bozmuştu. Komünist Partisi Halk Cephesi hükümetinin içinde yer almamıştı, ancak onu dışardan destekliyordu. Ne var ki bu süreci durdurmaya gücü yetmiyordu. Kitle mücadeleleri, grevler, gösteri ve eylemlerin yerini, Leon Blum'un evinde, Thorez ve Duclos ile yapılan haftalık görüşmeler almıştı.

Halk Cephesi hükümetinin başında bir sosyalist bulunuyordu. Sosyalistler hükümette çoğunluktaydılar, buna karşın hükümet organı merkezde ve temelde olduğu gibi kalıyordu. Ordu da ses soluk çıkarmıyordu. Ordu, tüm geçmiş hükümetler zamanında olduğu gibi, gerici subaylar tarafından yönetiliyordu ve bu subaylar, burjuva askerî okullarında, faşizm ve gericilikle savaşmak amacıyla değil, Fransız halkını sindirmek, sömürgeler fethetmek amacıyla eğitilmişlerdi.

Fransız Komünist Partisi, eylemlerini sonuna dek götürmedi, çünkü faşizme ve gericiliğe karşı gerçek bir mücadele amacıyla örgütlenmemişti. Yaptığı propaganda ve ajitasyon, yönettiği grev ve gösteriler, iktidarı burjuvaziden alma çizgisinde değildi. Gerçekte Marksizm - Leninizm'in temel tezlerini reddetmiyorlardı, ancak, partinin etkinlikleri ve mücadelesi, bilinçsiz bir şekilde ve istemeden, reformları ve sendikal düzeyde istemleri amaçlayan bir mücadele niteliği kazanmıştı. Sendikaların doğru bir yönetim altında, içlerinde devrimci bir bilinç yaratıldığında devrimci bir rol oynadıkları kuşkusuzdur. Ancak sendikal hareket doğru ve devrimci ilkeleri sap-

tırır, bazan liberal, bazan oportünist, ama sonuçta kısır tartışmalarla geçerse, patronlarla uzlaşmayla biten durumlardan dolayı, sendika şeflerinin hazırladığı bir rutine dönüşür.

Savaş başladığında İspanya'da, Fransa Komünist Partisi, propaganda, ajitasyon, araç - gereç yardımıyla İspanya Komünist Partisi ve İspanyol halkına, Franko'ya karşı verilen savaşta etkin olarak yardım etti. İspanya'ya gönüllülerin gitmesi için çağrılar yaptı, binlerce anti-faşist Fransız ve parti üyeleri buna yanıt verdi, gönüllü gidenlerden üçbini İspanya'da şehit oldu. Partinin önderlerinden bazıları da bizzat savaşa katıldı veya çeşitli nedenlerle İspanya'ya gitti. Bir çok ülkeden, İspanya'daki uluslararası tugaylara katılmak üzere yola çıkan gönüllülerin bir çoğu Fransa üzerinden geçti. Bu geçişleri örgütleyen de Fransız Komünist Partisiydi.

Fransız komünistleri ve işçi sınıfı, İspanya savaşında, muharebelerde yeni deney kazandılar. Bu da Fransız proletaryasının eski devrimci mücadele geleneğini zenginleştirdi; İtalyan faşistlerine, Alman nazilerine, Franko'cu vahşi gericiliğe, Fransız ve dünya gericiliğine karşı, örgütlü sınıf mücadeleleri cephesinde kazanılmış devrimci bir deneyim, değerli bir birikim meydana getirdi. Bu devrimci birikim, 2. Dünya Savaşının ve Fransa'nın işgalinin kritik zamanlarında partiye hizmet etmeliydi, ancak bu deneyimlerden yararlanıldığı söylenemez.

Daladiers ve Bonnet'nin Hitler'e ayrıcalıklar tanıdığı, Hitlerci savaş aygıtını, Sovyetler Birliği'ne yöneltmek amacıyla Çekoslovak halkının çıkarlarını sattığı Münih politikasını, Fransa Komünist Partisi gösterdi. Kararlılıkla, Sovyet - Alman saldırmazlık paktını savundu, burjuvazinin iftira ve zulmüne karşı koyup direniş çağrısı yaparak, Alman işgalciler ve Vichy gibi işbirlikçilerine

karşı savaşta yüreklilikle ilerledi. Grevler, eylemler, gösteri ve sabotajlarla başlayan bu mücadele durmadan büyüdü. De Gaulle'cü örgüt, adından da anlaşılacağı gibi, müttefiklere gerekli askerî bilgiler toplayan Gizli Servisin bir şebekesinden başka bir şey değildi ama, Komünist Partisinin kurduğu FTP (Fransız Partizan Güçleri) işgalcilere karşı savaşan tek kuruluştur. De Gaulle'cüler, bir çıkarma için beklenilmesini, eyleme geçilmemesini savunurken, Komünist Partisi ülkenin kurtuluşu için kahramanca savaştı.

Kurtuluş savaşında, işgalcilere karşı direnişi Fransa Komünist Partisi örgütledi ve geliştirdi. Anti-faşist cephenin oluşması için çalıştı ve bazı başarılar sağladı. Ancak, olayların da gösterdiği gibi, iktidarı ele geçirmeyi düşünmemiş, ya da planlamamıştı. Planlamışsa bile bu düşünceyi terketmişti.

Parti, savaş sırasında ulusal kurtuluş için bir çok komiteler oluşturmuş, ancak bu komitelere gerekli özene göstermemiştir. Bu komitelerin kendilerini yeni devlet gücünün çekirdeği olarak ileri sürmeleri için hiçbir önlem almamıştır. Başından sonuna kadar, partizan örgütleri birbirleriyle bağlanmayan küçük kuruluştur. Parti, büyük çapta gerçek bir kurtuluş ordusu oluşturulması sorununu hiç bir zaman gündeme getirmemiştir.

Fransa Komünist Partisi, bizzat önderlik ettiği anti-faşist bir kurtuluş savaşını yürüttü, fakat onu tüm halkın devrimci mücadelesine döndüremedi. Bu da yetmişmiş gibi, temsilcilerinden birisini, «özgür Fransa» komitesine kabul etmesi için De Gaulle'e yalvarmayı daha uygun ve daha «devrimci» buldu. Tüm bunlar : «Bay De Gaulle, yalvarıyorum size, beni komitene lütfen kabul et!» demektir, bu da «Bay De Gaulle, Fransa Komünist Partisi ve partizan güçleri senin ve "Özgür Fransa Komite-

tesinin" komutası altına giriyor» anlamına gelirdi. Bu : «Bay De Gaulle, biz komünistlerin herhangi bir devrim yapma, iktidarı ele geçirme gibi bir niyetimiz yok, geleceğin Fransa'sında partiler oynadıkları eski oyunları oynasınlar, eh biz de gelecek hükümette alacağımız oylar oranında bir görev alırsak bize yeter!» demekti.

Fransız komünistleri böyle davranırken, burjuvazi, İngiliz - Amerikan dostları Fransa'ya girdiklerinde, iktidarı ele geçirmek için güçleri örgütlüyor, hazırlıyordu. De Gaulle grubunun Londra'da oluşturduğu ve yönettiği, Alger'de de bir hükümete dönüşen ulusal komite, iktidarı almak için en uygun güçtü. Bunu da, gayet tabii, burjuvazinin hazırladığı ve harekete geçirdiği iç güçlerin ve Petain'e hizmet ettikten sonra, Alman gemisinin batması açıklık kazandığı zaman, De Gaulle'un hizmetine geçen generallerin kumanda ettiği eski ordunun yardımı ile gerçekleştirecekti.

Bu Fransız Komünist Partisinin doğru olarak değerlendirmediği, yorumlayamadığı, ya da sorunu derinlemesine düşünmediği nazik bir durumdu. Ülkeye ayak basmış olan müttefiklerle partiden kaynaklanan bir anlaşmazlık çıkmasından, De Gaulle'den, onun kendisine bağladığı güçlerden, iç savaştan ve özellikle de Anglo-Amerikanlarla çıkacak bir savaştan korktu...

Komünist Partisi, Bismark'ın Alman birlikleriyle sarılmışken bile, Marks'in deyişiyle, «Göklere başkaldırarak» Versay'a karşı direnen ve Paris Komünü yaratan yiğit komüncüler örneğini unutmuştu. İkinci Dünya Savaşında, Fransız Komünist Partisinin bu ölümcül yanlısını temize çıkarmaya çalışacak kuramcılar : «Herkesin gücünü hesaplaması gerekirdi» diyeceklerdir.. Kuşkusuz ki güçlerini hesaplamaları gerekirdi. Ama, komüncüler örgütsüz, partisiz, köylülerle, Fransa'nın öteki bölümüy-

le bir bağları olmadan, yabancı, işgal güçleri tarafından kuşatılmışken başkaldırmış ve iktidarı ele geçirmişlerdi; Fransız işçi sınıfı da, başında partisi, savaşta çelikleşmiş, Marksizm - Leninizm'le aydınlanmış olarak, emekçi kitlelerin ve gerçek yurtseverlerin başında olduğu mücadelelerinde, Sovyetler Birliği gibi büyük ve güçlü bir müttefike de sahip durumdayken, komünçülerin ölümsüz eserini yüz kez daha başarıyla gerçekleştirebilirlerdi.

Komünist Parti yönetimi, tümünden ele alınırsa, Hitler'ci işgalcilere karşı yiğitçe ve inatla savaşan Fransız komünist militanlarının ve proletaryasının istek ve esinlerini yerine getirmede müteredit ve zayıf olduğunu gösterdi. Marksist - Leninist yolda, devrimci mücadele yolunda ilerlemedi, komünçülerin izinden gitmedi.

İtalya'daki anti-faşist savaşın kendi özellikleri vardı, ama İtalyan Komünist Partisi yönetiminin saptadığı amaçlar, tereddütleri ve teslimiyeti Fransa Komünist Partisinininkilerin aynısıydı.

İkinci Dünya Savaşının başlangıcında, İtalyan Komünist Partisinin yöneticilerinin çoğu Fransa'da bulunuyordu. Bunların hemen hepsi polisin eline düştü. Bunların arasında, 1941 Martında özgürlüğüne kavuşur kavuşmaz Sovyetler Birliği'nin yolunu tutan Parti Genel Sekreteri Palmiro Togliatti de vardı.

İtalya Komünist Partisi, faşist devletlerin başlattığı saldırgan savaşta doğru bir tavır takınarak onu emperyalist ve yağmacı bir savaş olarak ilân ettilerse de, eylemleri sınırlı kaldı. Bu parti tüm gayretlerini sürgündeki anti-faşist partilerin bir koalisyon yaratmasında, bir kaç çağrıda bulunmada, propaganda ve kararlılık yayınlarında yoğunlaştırdılar.

1942 ortalarından beri, ülke içindeki etkinliklerini geliştirmeye başlamış olan parti, 1943 Martında, anti-

faşist halk hareketinin yükseldiğini kanıtlayan bir dizi grevi, çeşitli bölgelerde örgütlemeyi başardı. Bu grevler Mussolini'nin iktidardan düşürülüşünü gösteren olayların akışını hızlandırdı.

1922'de devrim korkusu, İtalyan burjuvazisini ve onun egemenliğinin simgesi olan Kralı, Mussolini'yi iktidarı almaya davet etmeye itmmişti. Bu aynı korku 1943'te burjuvaziye ve Kralı, Mussolini'yi kovmak zorunda bırakacaktı.

Mussolini yönetici kastın hükümet darbesi sonucu devrildi. Bu darbe Kralın, Sadoglio ve öteki faşist önderlerin eseri idi. İtalya'nın yenilgisinin kaçınılmazlığının bilincinde olarak, İtalyan işçi sınıfının ve halkın mücadelesinin, ayaklanma ve devrim tehlikesinin böylece önünü almayı düşündüler. Çünkü işçi sınıfı ve halk sadece faşizmi ve monarşiyi devirmeyecek, aynı zamanda bir sınıf olarak İtalyan burjuvazisinin egemenliğini de tehlikeye atacaktı.

İtalyan halkının faşizme karşı direniş hareketi, özellikle İtalya'nın teslim oluşundan sonra büyük bir genişlik kazandı. Hâlâ, Almanların işgali altında bulunan Kuzey İtalya'da, partinin inisiyatifiyle, geniş işçi kitlelerini, köylüleri, antifaşist aydınları vb. kapsayan kurtuluş mücadelesi örgütlendi. Büyük, muntazam partizan birlikleri yaratılmış ve büyük ölçüde parti tarafından yönetilmişti.

Partizan birlik ve müfrezelerine koşut olarak, Kuzey İtalya'da, daima partinin inisiyatifinde olmak üzere, ulusal kurtuluş komiteleri yaratıldı. Parti bu komitelerin demokratik iktidarın yeni organları olması için mücadele ettiyse de, bunlar gerçekte, çeşitli partilerin koalisyonları olarak kaldılar. Bu da, onların gerçek halk iktidarı olmasına engel oldu.

Kuzey İtalya'da partinin genellikle doğru yolda yönetilmesine ve bu tutumun sadece ülkenin kurtuluşuna

değil, halk iktidarının kurulmasına götürebilmesine karşın, Güneyde ve ulusal çerçevede parti, iktidarın alınmasıyla uğraşmadı. Parti sadece güçlü ve otoritesini kullanan bir hükümetin kurulmasını istiyor, monarşinin ve Badoglio'nun yıkılması için mücadele etmiyordu. Ülkede devrimi ilerletmenin uygun koşulları varken Komünist Partinin programı çok küçük bir programdı. Parti burjuva yasal düzeni çerçevesinde parlamenter bir çözümden yanaydı. İstedığı en büyük hak, iki ya da üç bakanlıkla hükümete katılmaktı.

Böylece İtalyan Komünist Partisi, siyasal burjuva oyunlara girdi ve ilkesiz, hep yinelenen uzlaşmalar yaptı. Ülkenin kurtuluşunun arifesinde, büyük bir siyasal ve askerî güce sahip bulunuyordu, ama bunlardan nasıl yararlanacağını bilemedi, ya da yararlanmak istemedi ve burjuvazinin önünde gönüllü olarak silahlarını attı. Devrimci yolu reddetti ve parlamenter yola bağlandı, böylece de yavaş yavaş bir devrim partisi, sosyal reformları amaçlayan, bir işçi sınıfı burjuva partisine dönüştü.

İspanya'ya gelince, komünist enternasyonal 7. Kongresinin direktifleri bu ülkede Fransa ve İtalya'dakinden daha iyi sonuçlar doğurdu demek doğru olur. Bu direktiflerin etkileri, özellikle iç savaş sırasında kendini hissettirdi. Komünistler, Halk Cephesi hükümetinde başlangıçta görev almadı ama, onu desteklediler. Ama gene de Komünist Parti kararsızlığından dolayı hükümeti eleştiriyor ve ondan faşist tehlikeye, faşistlerin eylemlerine, özellikle de, o zamanlar doğrudan tehlike oluşturan subaylar kastının eylemlerine karşı önlem almasını istedi.

17 Temmuz 1936'da, faşist generallerin «Beyanname» si (pronunciamento) yayımlandı. Faşistlerin komplosu çok iyi örgütlenmişti. Solcu hükümetin ve Halk Cephesi koalisyonundan oluşan bir hükümetin gözü önünde hare-

ket etmişlerdi. Tüm anti-faşist güçler bu tehlikeye karşı bir safta birleştiler. Kasım ayında, başında Largo Caballero'nun bulunduğu ve iki komünist bakanın da yer aldığı bir hükümet kuruldu. Böylece, silahlarla da cumhuriyeti korumak için ortak bir cephe yaratılmış oldu. Hükümet, Bask'a özerklik tanıdı, köylülere dağıtılmak üzere faşistlerin topraklarına el koydu ve tüm varlıklarını millileştirdi.

Komünist Parti, başından beri, işçi sınıfını ve halkı direnmeye çağırdı. Çağrılarla yetinmedi ve eyleme geçti. Üyeleri durumu açıklamak için kışlalara gidip onlara faşistlerin ne olduğunu, işçi, köylü ve halk için ne gibi tehlikeler oluşturduklarını anlattılar. İspanya'nın başkenti Madrit'te faşist darbe başarısızlığa uğradı.

Öteki kentlerde ise, ilk ağızda işçi sınıfı Cumhuriyete başkaldıran askerî birliklere saldırdı, onları etkisiz duruma getirdi. Askuries'de madencilerin faşist birliklere karşı mücadelesi bir ay sürdü ve bu bölge halkın elinde kaldı. Faşistler geçemediler. Bask bölgesinde de, İspanya'nın başka bölgelerinde de böyle oldu.

Ağustos ayının ilk günlerinde, bir an faşist generalerin hapyı yuttukları ve yenilgilerinin tam olacağı sanıldıysa da, bu sonunculara İtalyan Faşist ve Alman Nazi birliklerinin yardımı yetiştii. Bunlara İspanyol Fas'ında silah altına alınan birlikler ve faşist Portekiz'in gönderdiği güçler de katıldı.

Ordunun gerici, kralcı ve faşist subaylar kastı tarafından yönetildiği bir ülkede, memleketin kaderi bu orduya bırakılamazdı : Neden ki, bu ordunun bir kısmı faşist generalleri izliyor, bir kısmı ise kendi başına buyruk hareket ediyordu. Bu nedenle, Komünist Partisi yeni bir du, yeni bir halk ordusu kurulması çağrısında bulundu. Komünistler bu orduyu oluşturmak için işe giriştiler ve

kısa bir zamanda Beşinci Alay'ı kurmayı başardılar. Bu alay İspanya savaşında büyük ün kazandı. İspanya Cumhuriyetinin halk ordusu bu alay üzerine kuruldu.

Komünist Partisinin faşist saldırıya karşı kararlı tutumu, faşizmin geçmesine engel olmak için kitlelerin başına geçerek verdiği yiğit ve korkusuz örnek, üyelerinin üçte ikisinin savaşın çeşitli cephelerine gitmesiyle verdiği örnek halk yığınları arasında partinin otorite ve prestijini önemli ölçüde çoğalttı.

Bir parti açık bir çizgiye sahip olduğu, mücadeleyi yürütmek için kendini yiğitçe ortaya attığı zaman otorite kazanır, büyür ve yığınların önderi olur. İşte İspanya iç savaşında, İspanya Komünist Partisi de böyle bir duruma geldi. Faşist ayaklanmanın başladığı 1936 Temmuzundaki üye sayısı o yılın sonunda üç katma çıktı. Gayet tabiidir ki, o günlerde halk partiye, seçimlerde oy atmak için değil, hayatlarını vermek için giriyorlardı. Buna karşın hiçbir parti, Carillo'nun sözde komünist —ki, kapılarını herkese, inançlılara, laiklere, işçiye, burjuva'ya açmıştı— ve öteki revizyonist partiler de dahil olmak üzere, hiçbir parti hiçbir zaman, İspanya Komünist Partisinin iç savaşta başardığı oranda otorite ve etkisini geliştiremedi.

İspanya savaşı 1939 yılı başlarında, Franko iktidarının tüm ülkeye yayılmasıyla son buldu. Bu savaşta, İspanya Komünist Partisi faşizmi yenmek için tüm gücünü ve tüm çabalarını iyi değerlendiremedi. Eğer faşizm zafere ulaşırsa bu bazı iç faktörlerden dolayı, özellikle de İtalya ve Almanya faşizminin müdahalesinden, ayrıca da, batılı güçlerin faşist saldırganlara karşı izlediği «müdahalesizlik» adı verilen teslimiyetçi siyasetten ileri gelmiştir.

İspanya Komünist Partisi üyelerinin bir çoğu iç savaşta yaşamlarını yitirdiler. Bazıları ise Franko terörü-

nün kurbanı oldular. Binlerce ve binlerce başkaları ise hapislere atıldı, yıllarca orada çürüdüler ya da öldüler. Faşizmin zaferinden sonra, İspanya vahşi bir terörün pençesine düştü.

Kamplardan ve hapishaneden kaçmayı başaran İspanyol demokratları Fransız Direnme Hareketine katılıp yiğitçe düğüştüler, Sovyetler Birliği'ne gidenlere gelince, onlar da Kızıl Ordu saflarına katıldılar ve faşizme karşı savaşta bir çokları hayatlarını kaybetti.

Son derece güç koşullara karşın, komünistler İspanya'da gerilla savaşını ve direniş örgütlenmesini sürdürdüler. Bir çoğu Franko'cu polislin eline düştü ve ölüme mahkûm edildi.

Franko, işçi sınıfının ve İspanyol halk hareketlerinin devrimci öncüsüne ağır bir darbe vurdu, komünist parti de bundan ağır şekilde etkilendi. En sağlam, ideolojik olarak en yetkin, en cesur ve azimli insanların silahlı savaşta ve faşist terör sırasında yitiren İspanya Komünist Partisi üzerinde, Carillo ve yandaşları gibi küçük burjuva ve aydın, pısrık insanların olumsuz, yıkıcı etkisi egemen oldu ve parti giderek oportünist, revizyonist bir partiye dönüştü.

MARKSİZM - LENİNİZM VE DEVRİME KARŞI MÜCADELEDE, KRUŞÇEVCI REVİZYONİSTLERLE BİRLEŞME

İkinci Dünya Savaşından sonra, Batı Avrupa'da meydana gelen siyasal ve ekonomik koşullar, Fransa, İspanya - İtalya Komünist Partilerinin yönetimlerinde daha önce de varolan, daha sonra da giderek burjuvazi ile uyuşma ve ona teslimiyet anlayışına dönüşen, yanlış oportü-

nist görüşlerin sağlamlaşması ve yayılması için çok elverişli durumdaydı.

Bu faktörler, işçi sınıfının büyüyen devrimci atılımını durdurmak, siyasi örgütlenmesine engel olmak ve Marksist ideolojinin yayılmasını önlemek amacıyla, Avrupa burjuvazisinin Ekim Devriminin zafere ulaşmasından hemen sonra ve savaş patlak verinceye dek uyguladığı faşist yasaların ilgası ve zorlayıcı, sınırlayıcı başka faktörlerdi.

Faşist partiler hariç, tüm siyasi partilerin yasallaştırılıp, ülkenin siyasi ve ideolojik yaşamında yaksız yer almasının sağlanarak, bu partilere seçim kampanyalarında aktif olarak katılma olanağı verilmesi, şimdi daha az sınırlı ve uğrunda komünistlerin ve öteki ilerici güçlerin uzun mücadeleler verdiği yasalar çerçevesinde burjuva demokrasinin az - çok daha geniş ölçüde yerleşmesi komünist partilerin yönetimleri arasında bir çok reformist hayallerin doğmasına neden oldu. Faşizmin ebediyen kaybolduğu, burjuvazinin bundan böyle işçi sınıfının demokratik haklarını kısıtlamayacağı, tersine, onların yaygınlaşması için çalışacağı gibi görüşler bu hayallerden kaynaklanıyordu. Parti yöneticileri, savaştan en güçlü, en etkili, siyasi, örgütleyici ve eyleme geçirici güç olarak çıkan komünistlerin, burjuvaziye, demokrasiyi daha da genişletme ve işçi sınıfının ülke yönetiminde daha büyük oranda yer almasına izin verme yolunda zorlayacağını, seçim ve parlamento yoluyla iktidarı barışçı yoldan ele geçirme olanaklarının olacağını, daha sonraları da toplumun sosyalizme dönüşeceğini düşünmeye başladılar. Bu yönetimler, Fransa ve İtalya'nın savaş sonrası hükümetlerinde iki, ya da üç komünist bakanın yer almasını, burjuvazinin onlara verdiği son ödün olarak değil de, komünist bakanlardan oluşacak bir hükü-

metin oluşumuna doğru yavaş yavaş atılan bir adım olarak görüyorlardı.

Öte yandan, savaştan sonra, Batıda ekonomik atılım, komünist partilerde oportünist ve revizyonist görüşlerin yayılması etkiledi. Batı Avrupa'nın savaştan harap olduğu ve kendisini oldukça çabuk toparladığı doğrudur. Marshall Planı ile Avrupa'ya akıtılan Amerikan sermayesi, fabrikaların kuruluşlarını, ulaşımın ve tarımda üretimin hızla artmasını sağladı. Bu gelişim birçok iş alanları açılmasını, uzun süre kullanılabilir bütün iş gücünü çekmekle kalmayıp biraz emek sıkıntısı bile doğurdu.

Devasa kârlar sağlayan bu durum, burjuvaziye kesenin ağzını açmaya ve çalışma anlaşmazlıklarını körletmeye itti. Sosyal sigorta, sağlık, eğitim, iş yasası vb. gibi işçi sınıfının uğrunda zorlu mücadeleler verdiği alanlarda, bazı önlemler aldı. Savaş zamanına, hattâ savaştan öncekiyle karşılaştırıldığında, endüstri ve tarımın yeniden kurulması bilimsel - teknik devrim sonucu üretimin hızla artması ve iş gücünün tümünden istihdamı gibi olgular kapitalizmin, sınıf çatışmaları olmadan da gelişebileceği, krizleri önleyebileceği, işsizliği ortadan kaldıracabileceği vb. gibi düşüncelerin, yeterince bilgi sahibi olmayan oportünist düşüncelere yer edebildi. Bir kez daha, Marksizm - Leninizm'in büyük öğretisi olan «kapitalizmin barışçı gelişme dönemleri, oportünizmin yayılmasının kaynağı olur.» düşüncesi doğrulanmış oldu. Bu dönemde oldukça büyüyen işçi aristokrasisi tabakası, oportünist ve reformist düşüncelerle, partide, önderlik saflarında hep olumsuzluk yarattılar.

Bu koşulların baskısıyla, komünist partilerin programları daha demokratik ve reformist asgari programlara indirildi, sosyalizm ve devrim düşüncesi bir yana

bırakıldı. Toplumun devrimci değişiminin büyük stratejisi yerini günlük işlerin küçük stratejisine bıraktı ve bu işler kesin öncelik kazanarak genel siyasal ve ideolojik çizgi oldu.

Böylece 2. Dünya Savaşından sonra İtalyan, Fransız, İngiltere ve arkasından da İspanya komünist partileri yavaş yavaş Marksizm - Leninizm'den uzaklaşmaya, revizyonist görüşler ve tezler edinmeye, reformizm yoluna bağlanmaya başladılar. Kruşçevci revizyonizm sahnede gözükünce, ortam benimsenmeye ve Marksizm - Leninizm'e karşı mücadelede sınıksız birleşmeye meydan hazırlandı. Ülkelerindeki burjuvazi ve sosyal demokrasinin baskısından başka, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. Kongre kararları da onları tümenden Anti-Marksist, sosyal demokrat çizgiye itmede etkili oldu.

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin, 20. Kongresinin çizgisini ilk benimseyen ve kongreden hemen sonra, sözde sosyalizme giden yolu, yüksek sesle açıklayan İtalyan revizyonistleri oldu. Faşizm yıkılır yıkılmaz, İtalyan Komünist Partisi oportünist bir siyasal ve örgütsel bir platformu öne sürdü. 1944 Martında, Palmiro Togliatti, Sovyetler Birliğinden dönüşünde, Napoli'ye indiği zaman, partisine, burjuvazi ve burjuva partileri ile sınıfsal işbirliği çizgisini zorla kabul ettirmeye çalıştı. Togliatti, Parti Ulusal Konseyi'nin o günlerde yapılan birleşik oturumunda şöyle diyordu : «Ulusal ve uluslararası koşullardan dolayı, iktidarın ele geçirilmesini bir hedef olarak görmüyoruz, istediğimiz sadece faşizmi tümenden yok etmek ve gerçekten, anti-faşist-ilerici bir demokrasi yaratmak istiyoruz.»

Togliatti, Napoli'de, sınıfsal bileşimiyle, ideolojisi, ve örgütsel yapısıyla Leninist bir partiden farklı ve «Kitlelerin Yeni Partisi» diye adlandırdığı düşüncesini hattâ

platformunu ilk kez ileri sürdü. Togliatti'nin istediği gibi bir prensipsiz birleşmeler siyaseti, bir reformlar siyaseti, reformist, geniş, sınırsız, herkesin dilediği anda girip çıkabileceği bir parti gerektirdiği çok doğaldı. Togliatti'nin bir yandaşı yıllar sonra şöyle yazıyordu : «Onun köklerini halkın içine gömdüğü kitle partisi kavramı, gerçek değerini, bunu komünistlerin mücadelesinin ulusal bölümüyle yakından bağlarsak, gerçek değerini bulacaktır». «Bu partinin hedefleri gerçekte reformlar aracılığıyla toplumda köklü değişiklikler gerçekleştirmektedir.» (G. Geretti, **İki T'nin Gölgesinde, Paris, 1973, s. 52**).

Ülke kurulunca işçi sınıfı köklü sosyal adalet umuyor, birşeylerin değişeceğini, sesini duyuracağını ümit ediyordu. Fakat hiçbir şey değişmedi, bunun da nedeni, komünist partisi de dahil olmak üzere, çeşitli burjuva partilerinin ülke hayatını örgütleyip yönetmesiydi. Kitleleri aldatmak, onlara seslerinin ülkenin hükümetince dinlendiği izlenimini vermek için, çoğunluk partili, azınlık partili, iktidardaki partililer, muhalefetteki partililer, onların ayak numaralarıyla, parlamenter aldatmacalarla, onların her türlü yalan ve demagojileriyle bir siyasal yaşam kurdular.

İtalyan Komünist Partisi başlangıçta iki önemsiz bakanlık aldı. Büyük burjuvazi «demokratik» oyun kuralı içinde, durumunu sağlamlaştırmak, polis ve tüm baskı örgütünü yeniden kurmak, İtalyan halkının kendini sömürenlerle, kendisine zulmedenlerle, başka halkların özgürlüklerini gaspetmek üzere gönderip, oğullarının kemiklerini Habeşistan'da, İspanya'da, Arnavutluk'ta ve Sovyetler Birliğinde bıraktıranlarla hesaplaşma eğilimlerini boğup, etkisiz hale getirmek için izin vermişti, komünistlerin hükümette yer almasına. Daha sonra, zaten, Mayıs 1947'de artık onlara gereksinim duymadığı için burjuvazi, komünist bakanları hükümetten attı. İşçiler-

den gelebilecek olası bir saldırı tehlikesi böylece önlenmişti. İşçi sınıfı «hizaya» sokulmuş, parti renklerine göre çeşitli sendikalarla sarılmış ve böylece mücadele oy mücadelesi, parlamenter mücadelede yoğunlaştırılmıştı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 20. Kongresinden sonra, Togliatti ve İtalyan Komünist Partisi, eski revizyonist tutumlarını açıkça ilân ettiler. Sadece Moskova'dan gelen her **liberalizm işaretini** onaylamakla kalmayıp öyle hızlandılar ki, bizzat Kruşçevci revizyonistleri bir sıkıntıya soktular ve bu sonuncular için İtalyan Komünist Partisi yavaş yavaş bir sorun oldu.

Togliatti'ciler revizyonist «Stalinsizleştirme» akımını kendilerine uygun buluyorlardı, Kruşçevcilerin Stalin'e çamur atmalarını, bolşevizmi karalamalarını görerak pek neşelendiler ve Kruşçevci dönemde, Sovyet Devleti'ndeki sosyalist temelin yıkımını alkışladılar, onlar da revizyonist reformlardan yanaydılar, kapitalist devletlere, özellikle de ABD'e açılmak düşüncesindeydiler. Revizyonistler olarak, Togliatti'çiler, Kruşçev'ci barış içinde birarada yaşama ve emperyalizme yaklaşma siyasası ile tam bir uyum içindeydiler. Bu onların ulusal ve uluslararası planda, burjuvaziyle işbirliğine olan eski düşleriydi.

Sovyetler Birliği'nde girdiği yolda, Kruşçevci revizyonist partinin, İtalyan Komünist Partisi ile birlik ve dostluğa gereksinimi vardı. Özellikle de, uluslararası otoriteden yararlanan iki büyük parti olan, Fransız ve İtalyan komünist, revizyonist partilerinin desteğine ihtiyacı vardı. Kruşçev'cilerin bu iki partiye gösterdiği saygının nedeni buydu, gayet tabii ki, «bu saygılarla» birlikte el altından büyük yardımlar da gönderiliyordu.

Kruşçevciler, Sovyetler Birliği'ni kapitalist bir ülkeye çevirmekte nasıl acele ediyorlarsa, Togliatti'ciler de İtalyan kapitalist düzenine girmek için acele ediyorlardı. 1956 Haziranında «Sosyalizmin İtalyan Yolu» cafcıflı

başlığı altında İtalyan Komünist Partisi Merkez Komite-sinin onayına sunulan raporunda Palmiro Togliatti, o denli açık anti-komünist tezler ortaya attı ki, bizzat Kruşçev kendisine biraz «sakin olmasını», çizmeden yukarı çıkmamasını söylemek zorunda kaldı.

Togliatti, o sıralar, sosyalizmin kapitalizm ile bütünleşmesi sorunu ortaya atıp, komünist partinin zorunlu olarak sosyalizme ulaşmak için proletaryanın mücadelesinde tek yönetici olmadığı tezini geliştirdi. Komünist Parti olmadan da sosyalizme ulaşılabileceğini ileri sürdü. Bu tezler revizyonist Yugoslav tezleriyle her bakımdan uyuşuyordu.

İtalyan revizyonistlerinin, Yugoslav revizyonistlerinin itibarlarının iadesinin ateşli savunucuları olmaları bir raslantı değildir. Bizzat Togliatti, Tito'nun önünde eğilmek ve onun uluslararası komünist harekette «kabul edilebilir» olmasına yardım etmek için Yugoslavya'ya gitti. İtalyan Komünist Partisi ve Togliatti, Moskova'nın «Uluslararası komünizmin tek merkezi» olgusuna karşı çıktılar. Sovyet revizyonist blok'una muhalefet ederek, İtalyan ve dünya burjuvazisinin gözünde İtalyan Komünist Partisinin otoritesini artıracak, İtalyan Komünist Partisi önderliğinde yeni bir revizyonist blok'un yaratılması için «çok merkezcilik» vaaz ettiler. Togliatti böylece İtalyan tekelci sermayesinin güvenini kazanmayı ve onun oyunlarına katılabileceğini düşünüyordu. Kruşçev, Varşova Paktı'na dahil olan ve olmayan revizyonist partilerin Moskova'nın vesayetinden çıkabilirlikleri tehlikesini gördü ve «birliği» korumaya çalıştı. Ama aslında, Togliatti'ci «çok merkezçiliği», Kruşçev'in «birliği» birbirine zıt ve gerçek dışı şeylerdi. Revizyonizm böler, birleştirmez.

Togliatti'nin halihazırdaki revizyonist partisi, Longo ve Berlinguer'le karanlık ve iyi tanımlanmamış yollar

izledi. Çizgisi ve tutumu entellektüel ve sosyal demokrat anlayışlardan derin izler taşır. İtalyan Komünist Partisi yöneticisi Palmiro Togliatti bu eğilimlerin açıklanmasında hızlı gitti ve Yalta'da ölümünden az önce kaleme aldığı o ünlü «vasiyetname»ye ulaştı. Bu «vasiyetname» İtalyan revizyonizminin yasasını oluşturur ve Avrupa - Komünizminin halihazırdaki anlayışları, genel bir biçimde bu vasiyetname üzerine kuruludur.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi 20. Kongresinden sonra, çağdaş revizyonizm Fransa Komünist Partisi'nde de yayılmak için uygun bir ortam buldu. Bu partinin yönetiminde, parlamenterizm düşüncesi, sosyal-demok-rasi ve burjuvazi ile «birleşme» düşüncesi, mücadelenin reformlara kaydırılması düşüncesi uzun süreden beri kökleşmişti. Bu düşünceler şimdiki gibi açıkça anlatılmış, başka bir şekilde söylersek, kuram olarak konulmamıştı. Fakat faşizme karşı muhalefet ve mücadele, demokrasinin korunması ve geliştirilmesi için mücadele, emekçilerin durumunun iyileştirilmesi için mücadele, bunların hepsi ilke ve taktik olarak da prensipte doğruydu, ama Fransa Komünist Partisi bunu son amaç olarak sosyalist görüş açısı ile bağdaştıramamıştı. Fransız Komünist Partisi yönetimi için bu görüş açısı karanlıktı, kuramda kabul edilmiş ama, Fransa'nın koşullarında gerçekleştirilemez diye yargılanmıştı.

Daha önce de söylediğimiz gibi, Fransız Komünist Partisi, ulusal kurtuluş savaşını halk devrimine dönüştürmekten kaçınmış, iktidarın silahla alınmasından çekinmişti. Kuşkusuz, işçi sınıfı ve partisi kanlarını akıtmışlardı, ama kimin için? Gerçekte, Fransız burjuvazisi ve Anglo-Amerikan emperyalistleri için. Fransız Komünist Partisi'nin bu yolunu nasıl nitelendirmeli? Fazla uzatmadan : Devrime ihanet; biraz daha kapalı : Oportünist, liberal çizgi.

Kuşkusuz, Fransız Komünist Partisi'ni ne işgalci Almanlar ne gericiler tasfiye etmiştir. Ama ülkenin kuruluşuyla birlikte partinin yönettiği partizan güçlerin, burjuvazi tarafından silahsızlandırılması ya da daha ziyade parti yönetiminin, vatan kurtulduğuna göre kendini bizzat silahsızlandırma kararı almış olması gibi kötü bir olgu ortaya çıktı.

Ülkenin kurtuluşundan sonra, burjuvazi iktidarı ele geçirdi ve komünistler de ziyafete kabul edilmediler. Alan, De Gaulle için hazırlandı ve Fransız halkının kurtarıcısı ilân edildi. Düş kırıklığına uğramış ve ayaklanmış işçilerin direniş ve grevlerini kırmak için De Gaulle, hükümete Maurice Thorez ve bir iki başka komünisti çağırırdı.

Komünist Partisi, burjuvazinin, masanın alt ucunda sunduğu bu yeri Fransız işçi sınıfının menfaatlerine ve isteklerine aykırı tutumlara kendini uydurarak ödedi. Bir yanlış bir yanlış doğurur. 10 Kasım 1946'da seçimlerde ulusal meclisteki sandalyelerin mutlak çoğunluğunu komünist ve sosyalistler elde etti. Bu başarıdan başı dönen Fransız Komünist Partisi yöneticileri reformizm yolunu daha da genişlettiler. İşte bu sıralarda Maurice Thorez, İngiliz gazetesi The Times'e bir demeç verdi. Bu demeçte Thorez : «2. Dünya Savaşından sonra demokratik güçlerin dünya çapında gelişmesi ve kapitalist burjuvazinin zayıflamasının kendisini Fransa'nın «sosyalizme geçişte Rus komünistlerinin 30 yıl önce izledikleri yoldan farklı bir yol izleyeceğini» düşünmeye yönelttiğini» söyledi. Ama «ne olursa olsun, her ülkenin izleyeceği yol değişik olabilir» diyordu...

Thorez'in o zamanlar sözünü ettiği bu sosyalizm yolu belki çizgileri daha sonra ortaya çıkan Kruşçev'ci yolun tümünden aynısı değildi ama, ne olursa olsun, Thorez'in aradığı «değişik yollar» devrim yolları değildi.

Fransız Burjuvazisi ve Amerikan Emperyalizmi, Thorez'e ve Fransız Komünist Partisi yönetimine, sosyalizme giden parlamenter yol düşlerini kurmalarına uzun süre izin vermedi. Fazla zaman geçmeden, zamanın sosyalist başbakanı Ramadier, basit bir genelge ile komünistleri hükümetten kovdu.

1947 Ekim toplantısında, Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi, o dönemdeki yanlış tutum ve eylemlerini, güçler oranını, sosyalist parti siyasetini vb. yanlış değerlendirdiği için özeleştiri yapmak zorunda kaldı.

Böylece, 1947 sonundan başlayarak, Fransız Komünist Partisi bazı sorunları daha doğru bir tarzda irdelemeye ve görmeye başladı. İşçi sınıfını, 1947 ve 1948 grevlerinde olduğu gibi, burjuvazide paniğe yol açan ve belirli bir siyasal karakteri olan önemli sınıf kavgalarına ve büyük grevlere yönlendirdi. Fransız Komünist Partisi, o zamanlar Fransa'nın «Marşallaştırılmasına» ve Amerikan emperyalizminin yeni sömürge savaşlarına karşı mücadele etti. Fransa'da Amerikan üstlerinin kurulmasına muhalefet etti ve Fransız emperyalizminin yeni sömürgeci savaşlarına karşı direndi.

Parti, içi sınıfını Vietnam'daki sömürgeci savaşa karşı çıkmaya çağırdı, hem de sadece propaganda ile değil, somut eylemlerle.

Bu mücadele, Fransız işçi sınıfı bağrından Vietnam'a giden silah yüklü trenin önüne raylara yatan Raymond Dien gibi erkek ve kadın kahramanlar çıkardı.

Fransız Komünist Partisi, Yugoslav Komünist Partisindeki durumu inceleyen Araştırma Bürosu toplantısına aktif olarak katıldı. Tito ve yandaşlarının ihanetini ciddi olarak ilân etti ve maskelerini aşağı indirdi.

Bununla birlikte Stalin'in ölümünden ve Kruşçev'in iktidara gelmesinden sonra, Fransız Komünist Partisinin çizgisinde ve önderlerinin tutumunda sapma ve yalpala-

malar yeniden belirdi. Bu yalpalamalar, Cezayir halkının kurtuluş savaşıma karşı tutumunda, hemen 1954 başlarında açıkça görüldü.

Fransa Komünist Partisinin bu savaşta ne gibi bir yardımı oldu? Parti sadece propaganda kampanyası açtı, o kadar. Oysa görevi, Cezayir halkının kurtuluş mücadelesinde enternasyonalizm anlayışını eylemleriyle göstermekti, böylelikle Fransız halkının özgürlüğü için de savaşmış olacaktı. Bundan kaçındı, çünkü oportünist ve milliyetçi tutumlara doğru bir eğilimi vardı. Hattâ daha da ileri gitti.. Cezayir Komünist Partisinin mücadeleye girmesini de engelledi. Olaylar göstermektedir ki, Cezayir ulusal kurtuluş savaşının ateşi ile yanarken, Cezayir Komünistleri elleri kolları bağlı kaldılar, parti genel sekreteri Larbi Buhali ise o sıralar Çekoslovakya'nın Tatra dağlarında sıkı yaparken bacağına kırılıyordu. Kruşçev ve Kruşçevciler iktidarı iyice ele geçirmek ve Sovyetler Birliği'ni kapitalist yozlaşmaya götürmek için, 20. Kongrelerinde Stalin'e karşı hücumla geçtiklerinde, genelde Fransız Komünist Partisinin Kruşçevci revizyonizme ve İtalyan Komünist Partisine muhalif oldukları görüldü. Thorez ve parti yönetimi, Sovyetler Birliğinde olagelen değişikliklere kuşkuyla bakar gibi görünüyorlardı.

Bu, Stalin'e karşı takındıkları tavırda, bu konuda Kruşçev'in iftiralara katılmadıklarında gözlemlendi. Bu, Polonya ve Macar olayları sırasında 1956'da görüldü, genellikle doğru bir tutumları vardı.

Ama Kruşçev ve grubu Molotov'u, Malenkov, Kaganovitch vb.'lerini tasviye ettikten, parti içinde ve devlette dizginleri ele geçirdikten ve durumlarını sağlamlaştırdıktan sonra, Thorez başkanlığındaki Fransız Komünist Partisi yalpaladı. Beklenmedik bir şey miydi bu? Thorez'in bir yanılgısı mıydı? Bir geriye çekilişi miydi? Duc-

los ve diğer yöneticilerin, Kruşçev'in baskısı, övgü, yağcılık ve öteki komplocu yöntemleri karşısında bir geri çekiliş miydi? Çünkü yavaş yavaş, mütereddit adımlarla Anti-Kruşçevci konumdan, Kruşçevci duruma geçmişti. Gayet tabiidir ki bu yöntemler, Fransız Komünist Partisinin revizyonizme geçişinde de ve daha sonra kesintisiz ilerleyişinde de kullanılmış, etkili olmuştu. Fakat hepsi bu değil. Gerçek nedenler Fransız Komünist Partisinin kendi içinde, daha önceki tutumlarında yapısı ve iç örgütlenmesinde, bileşiminde, parti üzerinde bizzat baskısını gösteren dış ortamda aranmalıdır.

Fransız Komünist Partisinin revizyonizme evrimi bir günde olmadı. Nicelik nisbeten uzun bir dönemde niteliğe dönüştü. Parlamenter revizyonist yol, Thorez'in «yardım eli» yolu, bir dizi aydına duyduğu hayranlık ve onlara teslim oluşu —ki, bunların bazıları ihanetlerinden sonra partiden kovulurken, bazıları da partide kalarak Marksizm - Leninizm'i çarpıtan her tür kuramlar yayarak bozgunculuğu geliştirmişlerdi— Fransız Komünist Partisini revizyonist duruma getirdi. Fransız Komünist Partisi, duvarlarına şiddetle saldıran, onları delen ve kendisine büyük zararlar veren burjuva, revizyonist, Troçkist, anarşist, siyasal ve ideolojik bir ortamla kuşatılmış olarak yaşıyordu.

Uluslararası büyük olaylar da Fransız Komünist Partisi bünyesinde büyük sarsıntılara neden oldu. Tüm Avrupa ve dünya burjuvazisinin kötüye kullandığı Kruşçev'in Stalin hakkındaki gizli raporunun yayınlanması partide çalkantılara sebep oldu. Partinin Polonya ve Macaristan olaylarına karşı tutumu parti içindeki ve dışındaki oportünistlerin olduğu gibi, Fransa büyük burjuvazisinin, orta burjuvazinin, liberal aydınların sert tepkisi ile karşılaştı.

Cezayir savaşı sırasında Fransa'da meydana gelen olaylar da, aynı şekilde, eski oportünist anlayış ve tutumların Fransız Komünist Partisinde yeniden su üstüne çıkmasına ve hâkim duruma gelmesine neden oldu.

Tüm bu nedenler bir arada, eskiden en büyük bir otoriteden yararlanan bir parti olarak bilinen Fransız Komünist Partisini, revizyonist, reformist, sosyal demokrat bir parti haline getirdi. Kısaca, Fransız Komünist Partisi, 1920 Tours Kongresinde, kendisinden koptuğu eski sosyalist partisi durumuna geldi.

Revizyonist partiler arasında; birincisi, Avrupa - Komünizmi bayrağını kasıla kasıla taşıyan, Carrillo'nun partisidir. Halk Cephesi ve iç savaş sırasında kararlı tutumu ile zamanında kendini gösteren İspanya Komünist Partisi, nasıl oldu da, Kruşçevcilerle birleşerek bugün içinde bulunduğu çürüme, yozlaşma ve hain durumuna geldi? Bu parti içindeki değişiklikler, birdenbire olmadı ve olamazdı da, bu değişiklikler kendi bünyesinde, özellikle de yönetiminde oluşan uzun bir yozlaşma ve gerileme sürecinden sonra meydana gelebilirdi.

2. Dünya Savaşından sonra gelen ilk yıllarda, İspanya Komünist Partisi yöneticileri ve üyelerinin çoğu Fransa'da bulunuyorlar ve burada az çok yasal bir yaşam sürüyorlardı. İspanyol Cumhuriyet Hükümeti de sürgündeydi. Bu dönem, komünistlerin hâlâ Fransa ve İtalya gibi ülkelerde, hükümetlerde yer aldıkları bir zamandı. İspanyol komünistleri de Fransız ve İtalyan yoldaşları gibi hareket etmeye başladılar. 1946 yılında, Paris'te, sürgündeki İspanyol Cumhuriyeti Hükümeti yeniden kuruldu. İspanya Komünist Partisi oraya temsilci olarak Santiago Carillo'yu gönderdi.

1947 Mayısında, Fransa'da ve İtalya'da, komünist bakanlar hükümetten alınınca, İspanya Komünist Parti-

si için de durumlar giderek daha zorlaştı. Kadrosundakiler ve militanlar için de durum aynıydı. Ağustos'ta, İspanyol komünistleri sürgündeki hükümetten atıldılar. Polis önlemleri, soruşturmalar, tutuklamalar yeniden başladı. Fransız ve Frankocu polisin İspanyol komünistleri ve demokratların aralarına sızmaları daha da yoğunlaştı.

Partinin yöneticileri ve kadroları için, Fransa'da ikamet etmek ve çalışmak daima giderek daha zorlaşıyordu, bunun için de, Prag, Doğu Berlin ve başka halk demokrasisi ülkelerinin yolunu tuttular. Onların bu ülkelere göçü aşağı yukarı Kruşçevci revizyonist tortunun Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın öteki sardığı zamanla çakışıyordu.

Parti Siyasî Bürosunun ve Merkez Komitesinin toplantıları şimdi İspanya'dan çok uzaklarda yapılıyordu. İç savaşın, İspanya'da yasak yaşamaların zorluklarını ve yoksulluklarını bilen komünistler, Boheme ve Alman şatolarının lüks ve rahatını tatmaya başladılar. Tabii aynı zamanda, Kruşçevci revizyonistlerin, aparatchikss'lerin —komünist partisi üyeleri—, gizli servis ajanlarının çeşitli baskılarının yanı sıra yağcılık ve övgülerini de tadmaya başladılar. Olayların da göstereceği gibi İspanya Komünist Partisi, Nikita Kruşçev ve yandaşlarının en uysal, hattâ kör aletlerinden biri durumuna düştü.

İspanya Komünist Partisinin 5. Kongresi 1954 yılında yapıldı. Bu kongrede, kısa bir süre sonra İspanyol revizyonizminin platformunun oluşacağı, Carillo'nun ultra-revizyonist ihanetinde tam anlamını bulacağı pasifizm ve sınıf uzlaşması ruhunun ilk ögeleri kendini gösterdi.

İspanya Komünist Partisi Merkez Komitesi, 1956'da, iç savaşın yirminci yıl dönümü vesilesiyle, Kruşçevci sos-

yalızmdede barışçı geçiş yolunu benimseyerek, içinde «yeniden ulusal barış» politikasını formüleştirdiği bir belge yayınladı ve İspanya Komünist Partisi 20 yıl önce birbirlerine karşı savaşmış güçler arasında bir uzlaşmadan yana olduğunu belirtti. «Öç güden bir politik tutum, ülkeyi içinde bulunduğu bu durumdan çıkarmada yararlı olamaz. İspanya'nın evlatları arasında barış ve yeniden anlaşmaya gereksinimi var» deniliyordu bu açıklamada. (C. Colombo, *Storie del Partito Comüniste Sagnolo, Milano, 1972, s. 186 - 187*).

İspanyol komünistlerinin Primo de Rivero diktatörlüğüne ve generallerin «beyannamesine» - (pronunciamiento) karşı kesin tavır takındıkları günler, komünist partisinin kitleler arasında etkisini artıran, onu güçlendirip çelikleştiren tutumlar artık geçmişte kalmıştı. Artık, yağcılığın, en kaba oportünizm çizgisinin, burjuvazinin ve burjuva partilerinin, katolik kilisesinin ve İspanyol ordusunun önünde diz çökme, Dolores İbarruri ve Carillo'nun partisini tipik sosyal demokrat partilerin saflarına sarkma zamanı gelmişti.

Biz, İspanya Komünist Partisinin gerici iç sürecinden haberdar değildik! 1960 yılı Kasım ayında Moskova Komünist ve İşçi Partileri Konferansında, Arnavutluk Emek Partisi çağdaş revizyonizmi, özellikle de başını Marksizm - Leninizm haini, döneK Kruşçev'in çektiği Sovyet revizyonizmini açıkça ortaya serdiğinde, İspanya Komünist Partisi ve İbarruri bize şiddetle saldırdı.

Böylece, Marksizm - Leninizm'i savunmamız gerektiği zaman, İspanya Komünist Partisi yöneticileri şiddetle Arnavutluk Emek Partisi'ne saldırıp Marksizm - Leninizm haini Kruşçev'i ve yandaşlarını savundular. Zaman partimizin doğru yolda olduğunu kanıtlamıştır. Marksist Leninist doğru yolda. Oysa İspanya Komünist Partisi ba-

şında İbarruri ile komünizm düşmanları ve döneşler sa-
fında yerini almıştır.

1960'dan sonra, İspanya Komünist Partisi'nde bölünmelere neden olan büyük çatışmalar ve farklılıklar ortaya çıktı. Bunların sonucunda da iki Anti-Marksist revizyonist grup ortaya çıktı : biri Lister başkanlığındaki Sovyet yanlısı, diğeri, daha sonraları Avrupa - Komünizmi adını alacak olan çizgiyi benimsemek amacıyla Moskova'dan bağları koparmaya çalışan İbarruri ve Carillo'nun yönettiği hizip.

Carrillo'nun çizgisi İtalyan Komünist Partisi ve Fransız Komünist Partisinin çizgisiyle, her zaman daha çok çakışyordu. Bu çizgi Yugoslav Komünistler Birliğinin çizgisiyle de uyuşuyordu. Böylece, Titoculuk, İtalyan, Fransız, ve İbarruri'nin İspanyol revizyonist partisi arasında henüz yapılaşmamış bir birlik kristalleşmeye başladı.

Avrupa revizyonistleri arasında, Moskova'dan kopmak isteyen, Tito dahil, bir grup oluştuğunda Mao Zedung'un Çin Komünist Partisi Carillo'yu Pekin'de karşıladı ve onunla samimi konuşmalar yaptı. Bu konuşmaların içeriği açıklanmamıştır ama zaman kanıtlamıştır ki, Çin revizyonistleri ile İspanyol revizyonistlerin bir çok ortak noktaları vardır. Her iki parti arasında açık, resmî ilişkiler çok geçmeden kurulacaktır.

Carillo, gerici burjuvazi ve kapitalist burjuva devlet ile sıkı bir ilişki kurmak için, İtalyan ve Fransız revizyonist partilerinin amaçlarını, stratejisini ve taktiklerini ve politik yönelmelerini benimsemiştir. Fakat İspanya Komünist Partisinin henüz yasal bir statüsü yoktu. İşte bu nedendir ki zaten, Franko rejiminde bile İspanya'da yasallık kazanmak için büyük çabalar harcamaktadır. Franko'culuk ve Franko buna izin vermediler. Franko'-

nun ölümünden sonra, Kral Juan'ın tahta çıkmasıyla, Carillo partinin yasallaşması yolunda bazı sonuçlar elde etti. Ama bu yasallığın karşılığında Fransız ve İtalyan komünist partilerinin bile kendi ülkelerinin burjuvazisine karşı vermekten kaçındıkları demeç vermek, ilkelere ödün vermek ve açıklama yapmak zorunda kaldı. Carillo ülkeye dönebilmek, partisini yasallaştırabilmek için Kral Juan Karlos rejimini tanımayı kabul etti, gerçekten de onu överek «demokratik» olarak nitelendirecek kadar ileri gitti ve monarşiyi, onun bayrağını kabulendi. Monarşistler ona yolu bu boyun eğişten sonra açtılar. İspanya Komünist Partisi yasallaştı. Carrillo ve İbarruri tüm İspanyol hainlerle birlikte İspanya'ya döndüler.

Revizyonist önderler Madrid'e döner dönmez Cumhuriyeti açıkça reddettiler ve İspanya Savaşının artık tarihe malolduğunu açıkladılar. Öteki burjuva partilerle koalisyon ve ülkenin hükümetine katılmayı mücadele çizgilerinin temeli olarak ilân edildi. Çeşitli seçimlerde İspanya'da Carillo'nun partisi oyların sadece % 9'unu aldı ve parlamentoda sadece birkaç milletvekilliği elde etti. Carillo bunu, «İspanya'nın çehresini değiştirecek büyük bir demokratik zafer» olarak tanımladı.

Fakat gerçekte, İspanyol revizyonistleri, İspanya'nın yüzünü hiç bir zaman tümden ağartamazlar. Çünkü İbarruri, Carillo ve işbirlikçilerinin kullandıkları sabun, katran sabundur. Onlar devrimin kızıl bayrağını atıp, İspanya savaşının yüzbinlerce kahramanının kanını ayaklar altında çiğnemişlerdir, utanmadan.

Batı ülkelerinin reformist ve revizyonist dönüşümlerinde Sovyet revizyonistlerinin kendileriyle oluşturduğu çizgi önemli bir rol oynadı. Sovyetler Birliği Kruşçevci revizyonistlerinin amacı çeşitli ülkelerin revizyonist

partilerini, dünyada sosyal-emperyalist hegemonya kurma siyasalarını izlemeye zorlamaktı. Giriştikleri şeytanî eylemde bu partilerin, yardımcıları durumuna gelmelerini bekliyorlardı.

Gayet tabiidir ki, Amerikan Emperyalistleri ve müttefikleri, Sovyet sosyal - emperyalistlerinin hegemonyacı ve yayılmacı amaçlarını onaylayamazlardı. Çeşitli ülkelerin revizyonist partileri de Sovyet siyasası ile uyuşmazdı. Böylece, kendi ülkelerinin burjuvazisi tarafından kışkırtılarak, giderek daha açıkça, Sovyetler Birliği revizyonist partisinden bağımsız, ayrı eylemler yürütmeye koyuldular.

Batı Avrupa, Latin Amerika ve Asya'nın revizyonist partileri birbiri ardından, yeni yeni Anti-Marksist kuramlar ortaya sürerek, Kruşçevci Sovyet hegemonyasına çeşitli derecelerde karşı çıktılar. Batı Avrupa'nın büyük revizyonist partilerinin Avrupa komünizmi adını alan «teorileri» tezelden bu teorilerin en tam ve en yaygını haline geldi. Avrupa - komünizmi sahneye çıktığında, Titocu ve Kruşçevci revizyonizme benzer bir şekilde, Marksizm - Leninizm'i yeniden gözden geçirmek bahanesi ile işçilerin gözünden temel ilkelerinin itibarını düşürmek amacıyla, ona karşı yeniden cepheden mücadeleye başladı.

REVİZYONİST OPORTÜNİZMDEN BURJUVA ANTİ - KOMÜNİZME

Avrupa - Komünizmi çağdaş revizyonizmin bir türü, Marksizm - Leninizm'e karşı çıkan sahte - teoriler derlemesidir. Amacı, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in bilimsel teorisinin, işçi sınıfının ve gerçek Markist - Leninist partilerin ellerinde, proletarya diktatörlüğünü ve sosyalist toplumu kurmak, kapitalizmi ve onun alt ve üst ya-

pisini taa temellerinden yıkmak için, güçlü ve yanılmaz silah olarak bu teorinin arılığını korumasını engellemektir.

İtalyan revizyonistleri, Avrupa - Komünizmini «sosyal demokratların ve Ekim Devriminden sonra Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeleri izlediği deneyimden farklı bir üçüncü yol» olarak tanımladılar. Bu üçüncü yol, İtalyan Komünist Partisi'nin 15. Kongresinde : «Çağın ulusal çizgilerine ve koşullarına, Batı Avrupa ülkelerinde bugün olduğu gibi parlamenter demokratik kurumlar üzerinde temellenen gelişmiş endüstri toplumlarındaki ortak önemli özellik ve istemlere uyarlanmış bir çözüm» olarak sunuldu. (**La politica e l'organizzazione dei comunisti italiani, Roma, 1979, s. 8 - 9**).

Avrupa - komünistlerinin kendilerinin de kabullendikleri gibi bu «üçüncü yolun» bu sözde Avrupa - komünizminin, Marks, Engels ve Lenin'in, Ekim Devriminin ve onu izleyen öteki sosyalist devrimlerin somutlaştırdığı ve uluslararası proletaryanın sınıf mücadelesi ile doğrulanan gerçek bilimsel komünizm ile hiçbir ilişkisi yoktur. Avrupa - komünizmine bir ad vermek gerekirse, bu olsa olsa «3 Nolu Avrupa revizyonizmi» olabilir.

Günümüz Fransız, İtalyan, İspanyol komünist partileri artık sadece isimlerinde komünisttirler, çünkü bunların üçü de hizmetinde oldukları burjuvazinin kokuşan sularında debelene debelene yürüyorlar. Batı Avrupa revizyonist partilerinin programları aynı nakaratı yineleyen sosyalist, sosyal - demokrat ve burjuva partilerinden farklı olmayan tipik reformist programlardır. Gerçekte revizyonistlere esin veren bu sosyal - demokratlardır. Amaçları proletarya devrimini gerçekleştirmek, toplumun sosyalizme dönüşmesi değil, geniş kitleler arasında, artık gereksiz ve uygunsuz buldukları devrimi terketmek

gerektiği görüşünü yerleştirmektir. Peki ne yapmak gerek onlara göre : «Yaşamı değiştirmek», «Yaşam tarzını değiştirmek», «Günlük sorunları düşünmek», «Halihazırdaki kapitalist topluma saldırmamak», «Proleter devrimi yerine bir kültür devrimi gerçekleştirmek», işte gündüz - gece bu antimarksistlerin vaaz ettikleri bunlar. «Daha iyi yaşamak, ücretlerimizin düşürülmemesi için uyanık olmak, ücretli tatil, garanti iş», «Daha fazla ne isteriz?» deyip duruyorlar işçilere. İtalyan ve Fransız revizyonist partileri her toplantıda bu sorunları işliyor, kongrelerinin her birinde, bu sorunlarla proletaryayı, emekçileri, oylarını almak için boş düşlerle uyutuyorlar.

Sosyal demokrat tipteki klasik revizyonizm, çağdaş revizyonizmle bütünleşmiştir. Bernstein ve Kautsky'nin kuramları, bazan açıkça, bazan değişik biçimde, revizyonist Browder'de, Kruşçevci revizyonizmde, Titocu revizyonizmde, Fransız revizyonizmde, Togliatti'nin İtalyan revizyonizmde, sözde Mao Zedung düşüncesinde ve tüm revizyonist akımlarda vardır. Halihazırdaki kapitalist ve revizyonist dünyada gelişen bu sayısız Anti-Marksist akımlar, dünya devrimi sinesinde, devrime karşı içerden savaşarak uluslararası kapitalizmin varlığını uzatmayı amaçlayan beşinci koldur.

Marksizm - Leninizm'in reddi kapitalizmin ve emperyalizmin her zaman bağlı olduğu bir amaçtır. Çağdaş revizyonizm, tüm araç ve şekillerle, açık ve kapalı, her tür sahte - bilimsel felsefi slogan ve kuramlarla onlara bu yolda yardım etmektedir.

Fransız Komünist Partisi'nin 22. Kongresinde Marchais, sosyalizme sınıf mücadelesi olmadan gideceklerini, artık, bu toplumu kurmak için proletarya diktatörlüğüne gerek kalmadığını açıkladı. Kendi «sosyalizminin» yalnız çeşitli partileri değil, gerici partileri de içereceğini

belirtti. Böylece, Brejnev ve Tito için olduğu gibi, Marchais için de sermayenin egemen olduğu birçok ülkede sosyalizm daha şimdiden kurulmaya başlamıştır ve bunun kanıtı için de girişe «Sosyalist ülke» levhasını asmak yeterlidir.

Bunu başka şekilde söylersek, çağdaş revizyonistlerin vaaz ettiği gibi, madem ki dünya kendiliğinden sosyalizme gitmektedir, hiç kimsenin artık Marksizm - Leninizm'e gereksinimi kalmamıştır, sosyalizmin ve devrimin bilimi olarak o, bundan böyle geçmişe aittir ve dolayısıyla onu terketmek gerekir.

Çeşitli revizyonistler, Marksizm - Leninizm'in «eskidiğini», günümüzün gelişmiş toplumunun sorunlarını çözme yeteneğinden yoksun olduğunu, çağdaş uygarlığa artık uyamadığını iddia ediyorlar. Onlara göre, çağdaş toplum Marksizm - Leninizm'den alabileceği her şeyi almıştır ve Marksizm - Leninizm, Kantizm, Pozitivizm, Bergson irrasyonelizmi ve öteki idealist ideolojiler gibi eskimiş felsefeler kervanına katılmıştır. Ultra-revizyonist Milovan Djilas, Marksizm - Leninizmin, ondokuzuncu asırda özümlemiş bu felsefenin bugün değerini yitirdiğini açıkça beyan etmektedir, çünkü bugün, bilim, geçen yüzyılın bilim ve felsefesine oranla çok daha fazla gelişmişmiş.

İtalyan, Fransız ve İspanyol revizyonistleri bu yolda ilerleyerek Avrupa - Komünizmi adını verdikleri oportünist görüş ve tutumlarını kuramda formüllendirebilmek ve sözde «Marksizmin yeni bir gelişimini» temsil eden ayrı bir ideolojik ve politik doktrin karakteri verebilmek için büyük çabalar harcadılar. Avrupa - Komünizmi bu partilerin son kongrelerinde, çerçevesi iyi belirlenmiş, tamamlanmış bir şekil aldı. Bu üç parti resmî olarak Marksizm - Leninizm'i reddettiler. Marchais'nin Fransız

Komünist Partisi, Marks'ın teorisini kuru ve dogmatik kavramlarla oluşturulan, değişmez kuralların kapalı sistemi saymakta ve kendi yarattıkları yeni «teori» için kaynaklarını ulusunun felsefî ve siyasî akımlarından aldığı söylemektedir. Gayet tabii ki, Fransız revizyonistleri, Marks'ın eserinde eleştirel biçimde aldığı ilerici ve devrimci felsefî katkılara değil, ama özellikle, revizyonistlerin şimdi kendilerine malettikleri ve Marks'ın teşhir edip çürüttüğü görüşlere atıfta bulunuyorlar...

Revizyonistlerin, tüzük, program ve öteki belgelerinden Marksizm - Leninizm ibarelerini çıkarmaları, sadece uygulamada çok önceden beri yaptıklarını onaylayan bir şekilsel karakter değildir. Bu eylem, öte yandan, sadece burjuvazinin; revizyonist partilerin artık «komünizm hayaletinin» sözünü etmemeleri isteğinin yerine getirilmesi de değildir. Bu, çağdaş revizyonizmden Avrupa sosyal demokrasisinin ideolojik durumlara geçişinin resmî eylemi de değildir. Revizyonist partilerin Marksizm - Leninizm'e başvurmaları —ki, şimdiye kadar bunu emekçileri aldatmak için bir maske olarak kullanmışlardı— olayı, ona karşı burjuva anti-komünizmi noktasından açık bir mücadele başlattıklarını kanıtlamaktadır. Şurası gerçektir ki, bugün ideolojik planda, Marksizm - Leninizm'e, sosyalizme ve devrime karşı mücadele bayrağını taşıyanlar Avrupa - Komünistleridir. Burjuva büyük basın yayın tröstleri, radyo, televizyon, revizyonistlerin kongrelerine, söylevlerine, yapıtlarına, gerçekten de şaşırtıcı reklamlar yapmaktadırlar. Berlinguer, Marchais hatta Carillo gibi kişiler, büyük propaganda makinası sayesinde, ün bakımından sadece sinemanın süper yıldızlarını değil, papaları, en önemli devlet başkanlarını bile geride bırakan kişiler durumuna gelmişlerdir. Gazeteciler, yazarlar onların herbirini adım adım izlemekte ve ağzlarından çı-

kan her süzcüğü büyük harflerle gazete sayfalarına geçirmektedirler.

Tüm bu reklam, tüm bu yaygara, burjuvazinin önceden ilan ettiği anti-komünist silahlarının paslandığı ve yıprandığı bir zamanda, kendisi için komünizme soldan saldırgan gayretkeş uşaklar bulmasından doğan büyük sevincin kanıtıdır. Sermaye, içinde bulunduğu zor koşullarda, revizyonistlerin kendisine sundukları dayanaktan daha iyisini ve daha etkilisini bulamazdı. Burjuvazinin, demagojiye, yalancılıklara, kuramsal spekülasyonlara ve uygulamalı eylemlere yağdırdığı övgüler, emekçileri aldatmak ve yollarından uzaklaştırmak için başvurdukları tüm bu çırpınmalar tamamen anlaşılabilir ve kanıtlanabilir olgulardır.

BURJUVA TOPLUMUNUN BURJUVA ANLAYIŞI

Avrupa - Komünistleri burjuva toplumunun Marks, Engels, Lenin ve Stalin zamanından sonra, çok geliştiğini söyleyerek bugünkü kapitalist toplumun ve çelişkilerinin yanlış bir görüntüsünü vermeye ve böylece de onların temel tahlil ve öğretilerinin «aşılmış ve çürümüş» olduğunu göstermeye çabalıyorlar.

Onlar, bugünkü kapitalist toplumu birleşmiş olarak görüyor, bu toplumda preleter ve burjuva kutuplaşmasını ayırdetmiyor, bu iki sınıf arasındaki çelişkiyi artık temel çelişki olarak görmüyor, bundan hareketle de, sınıf mücadelesini bu toplumun temel itici gücü olarak mülahaza etmiyorlar. Avrupa - Komünistleri «gelişme»den, «ilerleme»den, «refah»tan, «demokrasi»den vb. kaynaklanan bazı çelişkileri kabul etmekle yetiniyorlar. Onlara göre bu çelişkiler, eski çelişkilerin, özellikle de emek ve sermaye arasındaki çelişkinin yerini almışlardır. Bu son çelişki ise proletaryanın tarihsel görevi, devrim, pro-

letarya diktatörlüğü ve sosyalizmin rolü konusunda Marksist - Leninist teorinin temelini teşkil eder.

Halen, diye iddia ediyorlar, proletarya Marks ve Lenin'in zamanındaki proletarya değildir, sınıflar değişti, bu sınıflar artık, Marks ve Lenin'in tanıdığı ve konu ettiği sınıflar değildir. Bugün, diyorlar Avrupa - Komünistleri, burjuva sınıfı, sınıf olarak «emekçilerin» içinde ergimiş, onlarla özdeşleşmiştir ve zenginlik küçük bir kapitalist klikin ellerinde toplanmıştır, bunlar da bu mülkiyeti koruyup savunuyorlar. Örneğin, Marchais, şunu «keşfetti» : Fransa'da, halihazırda «hesaba katılan» burjuvazi 25 endüstri ve finans grubunda toplanmış, geri kalansa «emekçiler» denmiş! Öyleyse, diye vurguluyorlar, revizyonist dönemler, kapitalist burjuva devlet değişmiştir, çünkü bizzat toplum ve sınıflar değişmiştir. Öyleyse, diye sonuç çıkarıyorlar, dönemlerinde tamamen farklı olan ve bugünkü kapitalist devleti bilmeyen Marks ve Lenin, proletaryaya bugünkünden ayrı bir görev, iktidarın proletarya tarafından alınması için ayrı bir yöntem, sosyalizme ulaşmak için ayrı bir mücadele biçimi öngörmüşlerdir.

Avrupa - Komünist revizyonistler için bugün kapitalist toplumun tüm sınıf ve tabakaları, özellikle de aydınları proletarya ile özdeşleşmiştir. Onlara göre, bir avuç kapitalist bir yana, ayırım yapmadan tüm ötekiler, toplumu, burjuva toplumundan sosyalist topluma dönüştürmek isteyeceklerdir. Bu amaca ulaşmak için de, Avrupa - Komünistlerine göre tabii, eski toplumu düzeltmek gerekir, yıkmak değil.

Fantezici bir biçimde, iktidarın yavaş yavaş, düzeltmelerle, kültürün gelişmesiyle, istisnasız tüm sınıflar arasında sıkı bir işbirliğiyle, iktidarı elinde bulunduranlarla bulundurmayanların da sıkı bir işbirliğiyle ele ge-

çirilmesini düşünüyorlar. Tüm revizyonistler, Amerikan proletaryasını kafasında canlandırırken «üst seviyede endüstrilemiş» Amerikan toplumunda, Marks'ın anladığı anlamda bir proletarya olmadığını «kanıtlamaya» çabalaayan Marcuse'ün yolunu izliyorlar. Ona göre bu proletarya artık tarihe karışmıştır.

Marcuse, Garaudy, Berlinguer, Carillo, Marchais ve hempalarına göre bu, şu anlama geliyordu : «Yoğaltım toplumu», «İlerlemiş endüstri toplumu» eski kapitalist toplumun şeklini değiştirmekten memnun olmayan bu toplum, sınıfları da bir düzeye getirmişti, tıpkı özellikle Georges Marchais'nin «Artık, Fransız proletaryasından değil, ancak Fransız işçi sınıfından söz edilebilir» dediği gibi.

Oysa Marks şöyle diyordu :

«Ekonomi politikte, proleter derken, kapitali üreten ve artıran ve bay kapitalin gereksinimi bittiği zaman kaldırıma attığı ücretliyi anlamak gerekir.» (**Marks, Kapital, Arnavutluk basımı, cilt I, 3. kitap, s. 74**).

Marchais'nin artık proleter görmemesi için ne değişmiştir Fransa'da? Artı - değeri üreten, sermayeyi artıran ücretli işçiler kalmamış mıdır artık? «Bay kapital»-in, fazla bularak, kaldırıma attığı işsizler yok mudur artık?

Sosyalist Arnavutluk'ta, evet, kapitalist devletlerde bu kavrama verilen anlamda proletarya yoktur, çünkü, bizde Devlet iktidarını ve belli başlı üretim araçlarını işçi sınıfı elinde tutmaktadır ve bu sınıf ezilmemekte, sömürülmemekte, kendisi ve sosyalist toplum için özgürce çalışmaktadır.

Oysa, üretim araçlarından yoksun olan, yaşamak için iş gücünü satmak ve hiç durmadan yoğunlaşan kapitalist sömürüye boyun eğmek zorunda kalan işçi sınıfı

finin bulunduğu kapitalist ülkelerde ise durum bambaşkadır. Bu ülkelerde, proletarya vahşice ezilmesinin, ilişkilerine kadar sömürülmesinin yanısıra burjuva ordu ve polisinin baskısına da düşürülmüştür. Kapitalist ülkelerde, proletarya, yoğaltım toplumunun ürettiği tergal giysilerine rağmen, gerçekte, proletarya olarak kalır.

Modern revizyonistlerin proletarya adını değiştirmeleri boşuna değildir. Eğer, kapitalist ülkelerde, kendi kollarının gücünden başka birşeye sahip olmayan proletaryadan söz ediliyorsa, bu, proletaryanın kendisini ezenlere ve sömürcülere karşı savaşmasını da gözönünde bulundurmaktır. İşte, amacı kapitalin eski iktidarını temellerinden yıkmak olan bu mücadeledir burjuvaziye dehşete düşüren ve işte tam bu alanda revizyonistler, ellerindeki tüm olanaklarla burjuvaziye yardım ederler.

Tarihin, toplumun en ileri sınıfı, insanın insan tarafından sömürülmesini ortadan kaldırma ve gerçekten özgür, eşit, doğru ve insancıl yeni bir toplumu kurma şanlı görevini verdiği kendiliğinden olan bir sınıf olarak proletaryanın varlığının yadsınması yeni bir şey değildir. Felsefî bir doktrin ve siyasî bir hareket olarak Marksizm doğarken çeşitli oportünistler de işte bunu söylüyorlardı. Marks ve Engels bu görüşleri çürüttü. Proleter sınıfa sadece bunları değil, burjuvazinin öteki uşaklarıyla, modern revizyonistler gibi kapitalizmin gelecekteki savunucularıyla savaşmak için silahlar ve kanıtlar verdi.

Marksizmin en büyük değerlerinden birisi, proletaryada sadece ezilen ve sömürülen bir sınıfı değil, zamanın en ilerici, devrimci sınıfını, tarihin kapitalizmin mezar kazıcılığı görevini verdiği sınıfı da görmesidir. Marks ve Engels bu görevin, sosyo-ekonomik koşulların kendisinden, proleter sınıfın üretici sürecinde ve sosyo-politik yaşamda aldığı yer ve oynadığı rolden, gelecekteki sos-

yalist toplumun yeni ilişkilerinin taşıyıcısı, yolunu aydınlatan kendi bilimsel ideolojisinin, kendi yönetici kurmayı komünist partisinin sahibi olması gerçeğinden doğduğunu ortaya koydu.

Kapitalist toplum ekonomisinde ve sosyal yapısında ortaya çıkan değişikliklere karşın, proletaryanın genel, iş, yaşam ve varoluş koşulları bugün hâlâ Marks'ın çözümlendiği gibidir. Toplumun ileri dönüşümü için devrimci yöntemlerin ana ve önder gücü olarak proletaryanın yerini başka hiçbir sınıf ve tabaka alamayacaktır.

Bu sorun üzerindeki Marks'ın öğretileri sapasağlam durmaktadır. Marksist teoride proleter sınıfı kendi manevî silahını bulur, bu teori proletaryada maddi silahını nasıl buluyorsa. Marks; proletarya devrimin yüreği, felsefe ise başıdır, diyordu. Marks'ın «Kapital»i dünya proletaryasına burjuvazinin kendisini hangi yöntem ve biçimlerle sömürdüğünü bilimsel olarak anlatan, yol gösterici bir kılavuzdur. Kapitalistler proletaryayı fabrikalara, makinalara zincirler, ama «kapital» proleter sınıfa bu zincirleri nasıl kıracağını öğretir.

Proletaryanın niteliğinin ve tarihî görevinin değiştiği konusundaki revizyonist tezler Batı ülkelerinin komünist partilerinde uzun zamandır vardı. Fakat bunu resmen ve açıkça ortaya koyan Fransız Roger Garaudy idi. Garaudy artık Fransız proletaryasının yoksulluğunun sürdüğünden söz edilemeyeceği, nüfusun çeşitli sınıf ve tabakalarının bugün kaynaşmaya, birleşmeye doğru gittiği kuramını geliştiren ilk «teorisyenlerden» biriydi.

Şimdi, öteki revizyonistlerce de yinelenen ve uygulanan Garaudy tezlerinde : «Bugünkü koşullarda devrime gerek yoktur, çünkü işçiler artık burjuva mülk sahipleri tarafından değil, fakat onların yerini alan teknisyenler tarafından yönetilen büyük kapitalist teşebbüslerin kâ-

rını etkin bir şekilde tedrici olarak bölüşüyorlar» diyor-
du. Bu düşünce büyük bir sahtekârlıktır, neden ki bu
teknisyen ve uzmanlar bir tek işletmenin çizmesi altın-
dadır. Üretim araçlarının gerçek sahipleri olan büyük
kapitalist tröstlerin ve tekellerin hizmetkâridirler.

Kapitalist dünyada sosyal yapı ve sınıftaki değişik-
liklere karşın sınıfların yeri ve sınıf ilişkileri yönünden
hiçbir şey değişmemiştir. Marks, Engels, Lenin ve Stalin'-
in burjuva toplumdaki sınıflar ve sınıf mücadelesi ko-
nusundaki teorisi bugün de güncelliğini ve geçerliliğini
korumaktadır.

Garaudy'ninkine benzer bir dizi başka «teoriler», ba-
tıda hem yeni Fransız sahte filozofları, hem de onların
Alman, Amerikan, İtalyan ve öteki meslektaşları tara-
fından kabul edildi. Tüm bu teoriler revizyonizmin,
Troçkizmin, anarşizmin ve sosyal-demokrasinin damga-
sını taşımaktadır. Tüm bu teorilerin, tüm bu revizyonist
ve oportünist yadsımayı bir araya toplayan, adi bir şe-
kilde sistemleştiren Fransız, İtalyan, İngiliz, İspanyol vb.
revizyonist partilerin tümüyle özel mülkiyetine geçtiği
zaman meydana geldi.

Günlük yaşam, işçi sınıfının mücadelesi ve bu teori-
lerin maskesini indirmeye devam ediyor. Bunlar, onların
gerici ve karşı-devrimci amaçlarını açıkladı ve açıklama-
ya da devam ediyor. Marks'ın tezi, yani her işçinin ne
ölçüde zenginlik üretirse o ölçüde yoksullaşacağını, ne
denli çok meta üretirse, bir meta olarak kendi değerinin
o denli azalacağını, proletaryanın üretim araçlarını ka-
mulaştırmadan ve burjuva devlet iktidarını devrimle al-
madan sömürüden kurtulamayacağını açık bir şekilde
kanıtlıyor.

Bugün Marchais, Berlinguer, Carrillo ve yandaşları
gibi revizyonistler, Marks'ın bu bilimsel görüşünü redde-

diyorlar. Günümüzde, diyorlar, bilimsel ve teknik devrimin gelişmesi, işçilerin reformlar yoluyla elde ettiklerinden dolayı, proletaryanın göreceli ve mutlak yoksullaşması süreci artık ortadan kalkmıştır. Bununla da, proletaryaya, tüm istek ve gereksinimlerinin kapitalistlerce verilen sadakalar ile yerine geleceğini, bu yüzden devrime gerek kalmadığını söylemek istiyorlar.

Olayların yadsınmaz gerçekleri ile yüzyüze gelen öteki bazı revizyonist «teorisyenler», Marks'ın işçi sınıfının sömürülmesi ile ilgili söylediklerinin doğru olduğunu, ancak söylediklerinin hem kapitalist, hem de sosyalist ülkeler için eşit derecede geçerli olduğunu iddia ediyorlar. Sonuç olarak söyledikleri şey şu : İşçi sınıfının kapitalist sömürüye karşı ayaklanmasına hiç bir neden yoktur, çünkü işçi sınıfı bu sömürden hiç bir zaman kurtulamaz! Bu gerçeğin çarpıtılmasıdır, yalandır. İşçi sınıfının kapitalizm ve sosyalizmdeki durumları tümüyle birbirine karşıttır.

Kapitalist ve revizyonist ülkelerde işçi, çalışmada da, yaşamda da serbest değildir. Çalışma gücünü sıkıp alan ve bundan sermaye için artı-değer yaratan makinanın, kapitalistin ve teknokratın bir tutsağıdır. Sadece işçi sınıfının iktidarda olduğu, Marks'ın öğretilerinin doğru olarak uygulandığı gerçek bir sosyalist rejim proletaryaya üretim araçlarının sahibi olmayı ve kendi bilincine varmayı ve diktatörlüğü vasıtasıyla tüm siyasal, demokratik hak ve özgürlüklerini elde etmeyi sağlar.

Burjuva toplumda asıl olan, kapitalizmin işçi sınıfına vurduğu ekonomik zincirlerdir. Tüm kapitalist sistem bu tutsaklık üzerine kurulmuştur. Bununla birlikte, bu büyük gerçeği reddetmeye güçleri yetmeyen burjuva revizyonist teorisyenler, Marks'ın sözünü ettiği asıl ekonomik sömürü sorununu karartmaya, bir sürü uydurma

tez ile ve yanlış olarak yorumlamaya çalışıyorlar. Bu sözümona teorisyenler, işçi sınıfının sermayeye bağlılığını çürütmekten aciz olarak, mal sahibinin, artık kapitalist düzende insanları ne denli çok sömürdüğünü ve tutsaklaştırdığını göstermeye gerek olmadığını, fakat gösterilmesi gereken şeyin sermaye ile bağının onu canlı tuttuğu için işçinin yararına olduğunu söylüyorlar. Emelleri, dikkatleri «tüketici toplumun» «iyilikleri» üzerinde toplamaya çalışarak, işçi sınıfını, kapitalizme karşı sınıf mücadelesinden caydırmaktır.

Çağdaş revizyonistler, dikkatleri ekonomik baskı ve sömürüden uzaklaştırmak için bir çok aldatici tezler uydurmuşlardır. Özellikle de, işçinin «tüketim toplumunda» o kadar çok şeyden yararlandığı için ekonomik sorunlarının en sonda geleceği tezini överler. Onlara göre işçinin tüm kaygısı, salt dinsel sorunları, ailesi, karısı, televizyonu, arabası vb.'dir. Sonuç olarak da, ekonomik sömürü sorunu, sözde, artık sınıf mücadelesi ve devrimin temel sorunu değildir. Gerçekte burjuvazi tüm bunları, sorunu yumuşatmak, çalışan kitleleri burjuva düzeni yıkma mücadelesinden caydırmak için yapmaktadır.

Avrupa - Komünistleri, Marksizm - Leninizm'le ilgilerini kesmede, öteki temel sorunlarda Marksizm - Leninizm'den farklı yeni bir «teori» yaratmada, kendilerini büyük bir kargaşa ve düzensizliğe, tutarsızlığa kaptırılmış, çelişkilere düşmüşlerdir. Aslında, bugünkü kapitalist dünyanın çelişkilerini açıklamaktan ve bunların ortaya çıkaracağı sorunlara yanıt vermekten acizdirler. «Kriz», «işsizlik» burjuva toplumunun rezillik ve yozlaşmasından söz ettikleri doğrudur. Ama hiç kimsenin, hatâ burjuvazinin bile yadsımadığı genel gözlemlerle kendilerini sınırlamaktadırlar. Bu olguların nedenlerini, vahşi kapitalist sömürüyü örtbas etmek ve bu sömürü-

nün sadece devrimle, kapitalist baskı sistemini ayakta tutan eski ilişkilerin yıkılmasıyla bertaraf edilebileceği gerçeğini saklamak için çabalamaktadırlar.

Avrupa - Komünistleri, üretici güçlerin gelişmesinden, bilimsel teknik devrimden, kapitalizmin yeniden kurulmasından vb. dolayı, kapitalist toplumun güya geçirdiği önemli değişikliklerin bir sonucu olarak «sınıf mücadelesinin yok olması» konusundaki tezleriyle olsun; güya artık sosyalizme ilgi duyanların sadece işçi sınıfı ve çalışan kitleler değil, aynı zamanda küçük bir tekeller grubu dışında burjuvazinin tüm tabakaları da olması gerekmesiyle geniş kapsamlı bir sınıf işbirliği kurma gerekliliği vaazları ile burjuvazinin hizmetinde ve tek bir karşı-devrimci akımda birleşmişler, bugünkü kapitalist toplumun sosyalizme, reformlar yoluyla geçilebileceği iddiaları ile, kendilerini salt teoride değil, pratik eylemlerinde de eski Avrupa sosyal demokrasisi ile özdeşleştirmişlerdir.

Tüm dönemlerde, işçi sınıfına ve onun yönetici rolüne ilişkin tutum, devrimci bilincin mihenk taşı olmuştur. Devrimci harekette, proletarya hegemonyasının yadsınması reformizmin en kaba şeklidir, diyordu Lenin. Ama bu kabalık İtalyan revizyonistlerini hiç mi hiç endişelendirmemektedir. Gerçekte de, reformizmlerini o denli kabaca övmektedirler ki, gerçekten, gülünç duruma düşmektedirler. «Kapitalizmi arkada bırakıp, sosyalizmi kurma sürecinde işçi sınıfının yönetici rolü», «tüm anayasal partilerin, kuşkusuz her zaman demokratik anayasal kuralara bağlı kalırken, toplumun sosyalist dönüşümünü istemeyen, buna karşı çıkan partilerin bile, tüm haklara sahip olduğu demokratik sistem çerçevesinde, sosyalizmi isteyen farklı parti ve gruplar arasında işbirliği ve anlaşma yoluyla gerçekleştirilebilir ve de gerçekleştirilebilir» deyip duruyorlar.

Bu «ilginç Marksist görüş» diye ekliyor Berlinguer yandaşları. Yeni bir buluş değil, Labriola ve Togliatti'nin düşüncelerinin gelişmiş şeklidir. Aynı fırsatta, bizzat kendileri de düşüncelerinin kaynaklarını kabullenmiş oluyorlar. Bununla birlikte şunu da söylemek gerek : şimdi bir klasik gibi öne sürdükleri Labriola aklıbaşında bir Marksist değildi. Devrimci eylemden ve devrimin sorunlarından çok uzaktı. Togliatti'ye gelince, yapıtlarının da gösterdiği gibi bir sapkın ve oportünistti.

İtalyan revizyonistleri ve Fransa ya da İspanya'daki benzerleri Labriola ve Togliatti'ye atıfta bulunarak Lenin'in devrim ve sosyalizmin kurulmasında proletaryanın hegemonyasının gerekliliği kuramını unutturmak istiyorlar.

Lenin tüm devasa eserlerinde, Avrupalı sosyal-demokratların bıraktığı, Marks'ın; devrimde proletaryanın hegemonyası teorisini savundu ve geliştirdi. Bu soruna değgin sosyal-demokrat görüşler günümüzde revizyonistlerce yeniden canlandırıldı. Lenin, yeni emperyalizm şartlarında proletaryanın hegemonyasının sadece sosyalist devrim için değil, demokratik devrim için de kaçınılmaz olduğunu söyledi. Bu hegemonyanın kurulmasının gerekli olduğunu, zira proletaryanın, herhangi bir başka sınıftan daha fazla, devrimin zaffere ulaşmasından ve tamamlanmasından çıkarı olduğunu açıkladı. İşte bu kurama bağlı kalarak proletarya devrime gitti, zafer kazandı, oysa revizyonistlerce vaaz edilen teorilerle, o burjuvazinin boyunduruğunu sarsamazdı.

Yalnız, işçi sınıfının hegemonyası hakkındaki Leninist kuram, Arnavutluk'ta devrimin başarıya ulaştırılmasında, sosyalizmin zaferinde göz alıcı bir biçimde uygulanmış ve doğrulanmıştır. Arnavut komünistleri için, taa başından itibaren, tek bir partinin, Komünist Par-

tisinin Ulusal Kurtuluş Savaşını kesin zafere kadar yönetebileceği, tek bir sınıfın, işçi sınıfının bir mücadelede ağırlıklı rolü oynayabileceği bu sınıfın bellibaşlı müttefiğinin yoksul ve ortahalli köylüler olacağı, gençliğin ve öğrencilerin partinin önemli bir desteği ve öğrencilerin Arnavut kadınlarıyla birlikte halk devriminin savaşçı tabakasını oluşturacağı açık olarak görülmüş, kabul edilmişti.

Arnavutluk işçi sınıfının sayısal azlığı, onun ağırlık rolünü oynamasını engellemedi. Çünkü, başında Komünist Partisi vardı ve bu parti Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretilerine göre yönetiliyordu. Zamanın isteklerine ve geniş işçi yığınının çıkarlarına cevap veren partimizin doğru çizgisi halkın işçi sınıfı çevresinde, Komünist Partisinin tek ve tüm önderliği altında, aynı cephe de büyük birliğin oluşturulmasını mümkün kıldı.

Partimizin doğru çizgisi ve önderliği, giderek gelişen ve genel bir ayaklanma biçimini alan mücadelenin halkın genel silahlı ayaklanmasının gelişimini, Arnavutluk'un kurtuluşu ve halk iktidarının kuruluşuna yöneltti.

Avrupa - Komünistleri devrim ve sosyalizmin kuruluşunda, işçi sınıfının ağırlıklı ve yönetici rolünü yadsıyarak komünist partisinin Marksizm - Leninizm'le tanımlanan, dünya komünist ve işçi hareketinin uzun tarihince doğrulanmış olan rolü ve görevi de terketmekten başka birşey yapamazlardı.

İtalyan Komünist Partisinin 15. Kongre tezleri artık «yeni bir parti» kurulmuştur der. Nedir bu «yeni parti?» Tüzüğü de şöyle der : «İtalyan Komünist Partisi, işçileri, çalışan halkı, aydınları ve Cumhuriyet Anayasası çerçevesi içinde, anti-faşist demokratik rejimin birleşmesi ve gelişmesi, toplumun sosyalist açıdan yenilenmesi, halkların bağımsızlığı, barış ve detant için tüm uluslar-

arasında işbirliği için mücadele eden yurttaşları örgütler...» Tüzük şöyle devam ediyor : «İtalyan Komünist Partisi, felsefi görüşlerine, kökenlerine ve dinî inançlarına bakmadan, siyasi programını kabullenen, parti örgütlerinden birinde çalışarak onu başarmaya çalışan 18 yaşından büyük, tüm yurttaşlara açıktır...»

İtalyan revizyonist partisinin tüzüğünden, Fransız ve İspanyol revizyonist partilerininkileriyle aşağı yukarı aynı olan bu uzun bölümü, Avrupa - Komünisti revizyonistlerin, Leninist Parti anlayışından ne denli uzak olduklarını ve sosyalist, sosyal-demokrat parti modellerine ne denli yaklaştıklarını göstermek için aldık. Leninist tipte bir partiden farklı olmasını isteyerek «yeni bir partiden» söz ediyorlar, ama gerçekteyse, yeni dedikleri partileri, Lenin'in mücadele edip yıkıntıları üzerinde tüm öteki gerçek komünist partileri bir örnek ve model durumuna gelen Bolşevik Partisini kurduğu, İkinci Enternasyonal partileri tipinde eski bir partidir.

Tüzüğün başına yerleştirilen, felsefî görüşüne ve dinî inançlarına bakılmadan herkesin partiye girebileceği kuralı, Marks'ın felsefesinin bu partiye uzaklığını, partinin eklektizminin açıklığını ve taktikleri bir yana, bir türlü uzlaşma çizgisinin stratejisinin bir parçası olduğunu, İtalyan Komünist Partisinin değişen siyasal koşullara göre saptanan çizgisi, politikası ve tutkuları ile liberal sosyal-demokrat bir parti olduğunu hiçbir yoruma gerek bırakmayarak kanıtlamaktadır. Bu liberal politika partinin iktidarı alacağını ve elde tutacağını değil, zaman zaman oy toplayacağını garantiler. Burjuvazinin övgüsünü, kiliselerdeki papazların ve manastırlardaki keşişlerin sempatisini toplar.

Lenin'in parti konusundaki temel düşüncesi, onun işçi sınıfının bilinçli öncü müfrezesi, Marksist bir müfrezesi olması gerektiğidir.

Bu konuda şöyle diyor Lenin :

«Yalnız öncü bir teoriyle yönetilen bir parti, öncü savaşı bir rolü yerine getirebilir.» (1).

Bu öncü, devrimci teori, zaferin güvenilir rehberi, Marksizm'dir. Revizyonistler, yalnızca komünist partisinin böyle bir parti olması koşulunu, yani Marksizm'in kabulünü bırakmamışlar, ama tüm burjuva, oportünist, gerici, felsefî görüşlerin partilerinde bir araya gelmesine izin vermişler, bunu da tüzüklerinde onaylamışlardır. Komünist partilerin temel özelliği, ayırt edici özelliği, onlara rehberlik edip onların tüm eylemlerinde, sadakatle bağlı kaldığı tek ideoloji Marksizm - Leninizm'dir, Marksizm - Leninizm'in dışında komünist parti olamaz.

İtalyan, İspanyol, Fransız, sözümona komünist partileri ve bunlar gibi öteki partiler burjuva reform partileri iken, gerçek komünist partiler devrimi başarmak ve sosyalizmi kurmak için varolan partilerdir. İkinciler, burjuva düzeni yıkma, yeni dünyayı kurma yanlısı partiler, birinciler ise kapitalist dünyanın savunmasını yapan ve eski dünyanın korunması tarafları partilerdir.

Bolşevik Partisinin kurulması için oportünistlere karşı mücadelesinde Lenin şöyle diyordu :

«Bize bir devrimciler örgütü verin, Rusya'yı ayaklandıralım.» (2). Böyle bir parti kurarak, Rus işçi sınıfını, şanlı Ekim Devriminin zaferine götürdü.

Ancak, Berlinguer revizyonistleri, İtalyan işçi sınıfını nereye götürmek istiyor? «Cumhuriyet Anayasası çerçevesinde savaşmalıyız.» diyorlar. Oysa burjuvazi ise: «Benim Anayasa kafesinin dışında istediğiniz kadar sa-

(1) V. Lenin; Toplu Eserleri, Arnavutça baskısı, cilt V, s. 435 - 436.

(2) La politica e l'organizzazione dei communisti italiani, Rome, 1979, s. 153.

vaşabilirsiniz, bu beni rahatsız etmez.» diyor. Burjuvazi, Anayasasını, yasalarını ve kurumlarını korumak için ordu, polis, mahkeme vb.'sini koruyor. Şimdi bunların yanısıra işçi sınıfını baskı altında tutmak ve köleleştirmek, ideolojik olarak baştan çıkarmak, siyasal olarak şaşırtmak için mücadele eden revizyonist parti de sıraya girmiştir. Bu parti kendini işçi sınıfının devrimci ruhunu söndürmek, sosyalist görüş açısını karartmak, içinde yaşadığı sefil şartları anlayıp burjuvaziyi yıkacak kararlı bir mücadele için ayağa kalkmaktan alıkoymak için burjuva devletin bir kurumu durumuna dönüşmüştür.

AVRUPA - KOMÜNİSTLERİNİN «SOSYALİZMİ» HALİHAZIRDAKİ KAPİTALİST SİSTEMDİR

Avrupa - Komünistleri sosyalizmi nasıl anlıyorlar? Demagoji ile sosyalizmden sözetmek zorunda kalmaları-na karşın, kurmak istedikleri «sosyalizm» bir blöften, basit ve açık bir aldatmacadan başka bir şey değildir.

Çok uzun zamandan beri, bir çok burjuva ve küçük burjuva düşünürün sosyalizm düşüncesi üzerinde spekülasyon yaptıkları çok iyi bilinmektedir. Sosyalizm bir çok ütöpik şemaların, sayısız spekülasyonların konusu olmuştur. Marks, sosyalizmin tüm eski biçimlerini reddetti ve dünya proletaryasına gerçek bilimsel sosyalizm üzerinde kurulan yeni sosyalist düzeni kurmak için örgütlenmesi ve savaşıması gerektiğini öğretti.

Marks ve Engels, Marksizmin ilk program belgesi Komünist Menifesto ile, «Yalıncı sosyalizm», «Feodal sosyalizm», «Küçük burjuva sosyalizmi», «Alman sosyalizmi» ve «Gerçek sosyalizmi», «Tutucu ya da burjuva sosyalizmi» gibi çeşitli sahte sosyalist teorilerin genel bir eleştirisini yaptılar.

Bunların burjuvaziye hizmet eden bilimdişi teoriler olarak sınıf özünü ortaya çıkardılar. Manifesto, işçi sınıfına, proletaryanın kurtuluşunu ve mücadelesini engelleyen burjuva ve küçükburjuva, oportünist, anarşist teorilere karşı mücadelede, burjuva baskı ve sömürden ancak ve ancak devrim ve proletarya diktatörlüğü ile kurtulabileceğini, aynı zamanda tüm toplumu kurtarmadan, kendisini de kurtaramayacağını öğretiyordu.

Tarih, Marksizm'in doğuşundan sonra, sosyalist sloganlarla ortaya çıkan tüm öteki ideolojik akımların sınıf mücadelesi sürecinde gerici akımlara dönüştüğünü göstermiştir. Sadece Marksizm, gerçek sosyalist toplumun doğru görünümünü verir. Hiç bir sosyalizm, bu teori üzerine kurulmadan gerçekleşemez ve kurulamaz.

Komünist Partisi Manifestosunda formülünü bulan Marksist teorinin ilk doğrulanması, tüm Avrupa'yı sarsan 1848 - 1849 yılları devrimci eylemlerinde olmuştur.

Devrimler sadece toplumsal gelişmeye yolu açmakla kalmayıp, onlar daima sahte, ütöpik, revizyonist vb. öğretilerin mezarı da oldular. 1848 - 1849 devrimleriyle mezara gömülen «burjuva sosyalizmi», «küçükburjuva sosyalizmi», ve başkalarının öğretilerine de aynı şey oldu.

Bu sözde sosyalist doktrinlerin temel kötülüğü proletaryanın sınıf mücadelesini tümünden bilmemeleri, sosyalizmi şu ya da bu teorisyenin uydurduğu, şu ya bu sistemin gerçekleşmesine bağlamalarıydı. Devlet desteğindeki bir takım kuramların doğmasıyla, miras hakkının sınırlandırılmasıyla, ilerici vergi cetvellerinin düzenlenmesiyle yavaş yavaş barışçı yoldan sosyalizme ulaşılacağı düşlerinin kaynağı da buydu. Proudhon ve Louis Palanc, Alman «gerçek» sosyalistleri Veitling, Cabet, Dezamy ve başkalarının vaaz ettikleri «doktriner sosyalizm» de işte buydu.

işçi sınıfı, der Marks, bu doktriner sosyalizmi küçükburjuvaziye armağan etti, oysa :

«Proletarya giderek devrimci sosyalizmin çevresinde toplanıyor, komünizmin çevresinde. Bu sosyalizm, devrimin sürekliliğinin ilânı, proletarya sınıfının sınıf diktatörlüğü, genel olarak sınıf farklarının ortadan kaldırılmasına ulaşmak için, bunların üzerine dayandığı tüm üretim ilişkilerinin, bu üretim ilişkilerine denk düşen tüm sosyal ilişkilerin ortadan kaldırılması, bu sosyal ilişkilerin sonucu olarak ortaya çıkan tüm düşüncelerin tamamen değiştirilmesi için gerekli geçiş noktası olarak, proletaryanın sınıf diktatörlüğünün ilânıdır.»

Şimdi de, Georges Marchais, Enrico Berlinguer, Santiago Carrillo ve başkaları gibi bu yeni Proudhoncu'lar, Batı Avrupa proletaryasına, Marks'ın çürütüp attığı bu eski felsefeleri değişik kılıflarla empoze etmeye çabalyorlar. Marksizmi bilimsel temellerinden ayırarak kendi sözümona teorileri ile kitleleri aldatmak istiyorlar. «Toplumun ilerlemesini sağlayan yasaları tanımalarında objektif (nesnel) olduklarını söylerken yaptıkları göz boyamacılıktan başka bir şey değil. Gerçekte onlar, işçi sınıfının ve tüm emekçi yığınların sömürsünden en büyük çıkarı elde etmek için kapitalist ve emperyalist burjuvazinin yarattığı «tüketici toplumun» uşakları durumundadırlar. Bu revizyonistler, kendi ülkelerinin proletaryasının gerçekleştirdiği artı-değerin bir kısmını bizzat kendileri tüketmek istiyorlar.

Sosyalizmin, sosyalist toplumun ne olduğu, bu toplumun neyi simgelediği, neyi gerçekleştirdiği artık geleceğe değgin sorular (1) değil, tersine somut bir gerçek, tarihsel bir deneyim, elle tutulur, gözle görülür bir sosyal

(1) K. Marks ve F. Engels, Seçilmiş Eserler, Arnavutluk baskısı, cilt I, s. 226, Tirana, 1975.

sistemdir. Devrimin büyük dahileri Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in vaaz ettiği gerçek bilimsel sosyalizm Sovyetler Birliği'nde ve bir çok eski sosyalist ülkelerde gerçekleştirildi, uzun bir süre yaşadı ve Sosyalist Arnavutluk'ta da yaşıyor ve gelişiyor.

Bugün, Avrupa - Komünistlerinin güya gerçek sosyalizmin hiçbir zaman hiç bir yerde gerçekleşmediği, Lenin'in ve Stalin'in Sovyetler Birliği'nde kurdukları sosyalist toplumun güya «sosyalizmin çarpıtılması» gerçekseyse Marks ve Lenin'in sosyalizm hakkındaki anlayış ve düşüncelerinin bir «başarısızlığı» olduğunu «kanıtlamak» için harcadıkları çabalar, onların komünizm düşmanlığının, bugünkü burjuva toplumuna el değmemiş olarak koruma arzularının ifadesinden başka birşey değildir.

Fransız, İtalyan, İspanyol revizyonistleri sosyalizmi yadsıma noktasına gelinceye dek uzun bir yol katettiler. Önce, Sovyetler Bilgi'nde sosyalizmin iyi, adaletli, fakat Çarlık Rusyası'nın özel tarihî koşullarına bağlı, bu yüzden de gelişmiş kapitalist ülkelere uygun olmayan «Leninist sosyalizm» ile, güya, bunun bir çarpıtılmışı, bozulmuşu ve bürokratlaştırılmışı vb. gibi nedenlerle kötü olan «Stalinci sosyalizm» olarak ikiye ayırdığını ileri sürdüler. Yargılardaki bu evrim rastlantısal değildir. Eğer «Leninci deneyim» ihtiyatla bile olsa kabul edilseydi, eğer iktidarın ele geçirilişinde devrimci şiddetin kullanılması kabul edilseydi, o zaman Avrupa - Komünistlerinin sosyalizm modeli gereksiz olacaktı. Marks'ın öğretilerini geliştiren Lenin'in devrim ve sosyalizmin kuruluşu teorisi öylesine bir bütün, öylesine uyumlu, bilimsel ve ussaldır ki, ya olduğu gibi kabul ya da reddedilmelidir. Bu öğreti uzlaşmaz çelişkilere, mantık planında saçmalıklara düşülmeden parçalanamaz.

Böylece, Avrupa - Komünistleri, Stalin'e karşı olmaktan memnun olmayarak, şimdi, bundan kendilerini

kurtardıklarını ve Avrupa - Komünizmini kurmak için yolu bulmalarına izin verdiğini düşünerek Leninizm'i de terkettiler. Ama onlar Leninizm'i terketmeler de, proletarya onu reddetmiyor. Leninizm, yaşayan bir bilim, proletaryanın militan ideolojisi, devrim ve sosyalizmin kuruluş bayrağıdır. O, tüm gerçek devrimcilerin, komünizmi isteyen ve bunun için çalışan herkesin tüm düşmanlara, burjuvaziye ve işbirlikçilerine karşı beraber savaştığı o güçlü silahtır. Leninizm Avrupa - Komünisti ve öteki revizyonistlerin gerçek çehrelerini ortaya çıkaran, onların sosyalizme, proletaryaya ve halkların amacına karşı gerici eylemlerini yansıtan bir aynadır.

Avrupa - Komünistleri, parti tabanlarının hoşnutsuzluğunu, önerdikleri «sosyalizm» hakkındaki «teroiilerini» ve genel olarak çelişkili, karışık tezlerinin yaratabileceği kuşkuları önlemek amacıyla, sosyalizmlerinin bir «model», olmadığını, henüz tam net ve açık bir şey olmadığını, fakat bu topluma giden «yolun araştırılması gereksiniminin» tartışılması gereken bir anlatımı olduğunu söylüyorlar. Kısaca havanda su dövüyorlar, çünkü bunlar hiç bir şekilde gerçekleşir şeyler değildir.

Avrupa - Komünistlerinin düşledikleri sosyalizm, içinde sosyalist ve kapitalist öğelerin birleştiği, ekonomi ve siyasette, temelde ve üst yapıda beraberce yer aldığı bir toplumdur. Onların «sosyalizmde» hem «sosyalist mülkiyet» hem de kapitalist mülkiyet olacaktır. Öyleyse sömüren ve sömürülen sınıflar da olacaktır. Bu sosyalizmde işçi sınıfı partisinin yanında burjuva partiler de olacaktır, proletarya ideolojisi gibi öteki ideolojiler de olacak, bu «sosyalizmde» devlet tüm parti ve sınıfların güç sahibi olduğu bir devlet olacaktır.

Avrupa - Komünistleri istedikleri kadar kapitalist - sosyalist kırması bir toplumu düşleyedursunlar, ama düş-

ledikleri bu toplum hiç bir zaman gerçekleşemez. Sosyalizm ve kapitalizm karşılıklı olarak birbirini dışlayan iki farklı sosyal sistemdir. Sosyalizm, ancak kapitalizmin yıkıntıları üzerinde, o tamamen yıkıldıktan sonra kurulup ilerlerken, kapitalizm proletarya ve emekçi yığınlarını sömürüsü ve baskısı altında tuttuğu sürece varolabilir.

Avrupa - Komünistleri derinlemesine oportünist olan görüşlerini haklı göstermek için toplumun gelişmesinde tekniğin üretim araçlarının rolüne çok önem veriyor, böylece tüm II. Enternasyonal oportünizminin ideolojik temeli olan sözde üretici güçler teorisine kayıyorlar.

Onlara göre, sosyalizmin itici gücü, kendiliğinden üretici güçlerin gelişmesinden doğar. Bu durumda, diye iddia ediyorlar, sosyalizme geçmek için sınıf mücadelesine ve proletarya devrimine ne gerek var! Hem, Avrupa - Komünistlerine göre devrimin yapılmış, sosyalist üretim ilişkilerinin kurulmuş olduğu ülkelerde bile, eğer üretici güçler görece olarak düşük bir düzeydeyse, bu ülkelerde de gerçek sosyalizmden söz edilemez.

Avrupa - Komünistlerinin sosyalizmden ne kadar uzaklaştıklarını görmek, kurmaya soyundukları toplumun ne biçim bir sosyalist toplum olacağını anlamak için, salt «bugünkü insan toplumunun ilerici düşüncesinin en yüksek gelişmesi» diye öne sürdükleri temel tezlerinin bazılarını incelemek yeter de artar bile.

«Sosyalist bir toplumu gerçekleştirmek için, üretim araçlarının tümüyle ulusallaştırılması gerekmez» diye ilân ediyorlar, İtalyan revizyonistleri. «Halk sektörünün yanısıra... özel girişim de çalışacaktır... serbestçe ortaklaşmış köylü mülkiyeti... esnaflar, küçük ve orta endüstri... üçüncü sektördeki özel girişim... lerin oynayacağı özel bir rol vardır. Toplumun sosyalist anlamda değişimi

sürecinin bu anlayışında, ekonomik sistem programlama ve pazar arasında, kamu girişiyle, özel girişim arasında bütünlüşmeyi garanti edecek bir şekilde bağıntılı çalışmalıdır.» (1).

Fransız revizyonistleri de işte bu cins bir «sosyalizm» iddia ediyorlar. Diyorlar ki : «Bu toplum, toplumsal mülkiyetin diğer biçimlerinin ve özel mülkiyete dayalı ekonomik bir sektörün yanısıra, demokratik ulusallaştırmaların yeterli bir bütünlüğünü ister.» (2).

Carrillo'ya gelince, o : «Ekonomik planda karma bir karakteri olacak olan bu sistem, mülk sahiplerinin sadece ekonomik planda değil, çıkarlarını simgeleyen bir ya da daha fazla siyasi partide de örgütlendikleri bir siyasi rejimde ifadesini bulacak, bu durum siyasal ve ideolojik çoğulculuğun öğelerinden biri durumuna gelecektir.» (3) diyor.

Toplumsal yasaları özel olarak bilmesek bile, Avrupa - Komünistlerinin sunduğu sözde toplumun, bugünkü burjuva toplumun tam bir tablosundan başka bir şey olmadığı hemencecik anlaşılır. Sosyalist bir toplumu belirleyen temel öge üretim araçlarının mülkiyetidir. Eğer üretim araçlarının mülkiyeti özelse, bu durumda insanın insanı sömürdüğü, bir kutupta azınlığın zenginliği ellerinde toplayarak yaşadığı, öte yanda başka bir kutupta halkın büyük bir çoğunluğunun yoksulluk ve sefalet içinde yaşadığı bir toplum söz konusu demektir. Daha önce de kanıtlanmıştır ki, kapitalist mülkiyet ve burjuva devlet yok edilmeden sosyalizm varolamaz. İstisnasız tüm sektörlerde üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve

(1) La Politica e l'organizzazione dei Comunisti italiani Roma 1979 sf. 12 - 13.

(2) «L'Humanité», January 13 1979.

(3) S. Carrillo «Eurocommunisme» et Etat France 1977 sf. 121 - 122.

proletarya diktatörlüğü kurulmadan sosyalizm kurulamaz.

Üretim araçlarının mülkiyetinin kapitalist ilişkilerini devirmek için, proletarya cesaretle, fedakârlıkla ve kendini verircesine çalışmıştır. Bu amaç için, kendi ideolojisini, devrim ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinin kurulmasında, bu araçların özel mülkiyetinden kaynaklanan sömürünün ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasında kendisine rehberlik eden Marksizm - Leninizm'i seçmiştir. Proletarya, devrimin zafere ulaştığı ve sosyalizmin kurulduğu ülkelerde bu amaca ulaşmıştır.

Arnavutluk'ta sosyalizmin kuruluşunun uygulamasının hergün daha bir doğruladığı bu deneyim, sosyalist toplumun kuruluşu için temel koşulun, burjuvazinin tam olarak yok edilmesi ve ülkenin tüm ekonomisinin sosyalist bir tabana dönüştürülmesi, üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinin kurulması olduğunu kanıtlamaktadır.

Kurtuluşunda, Arnavutluk ekonomik yönden, sosyal ve kültürel yönden gerikalmış, özellikle bir tarım ülkesi idi. Endüstriden yoksun, üretici güçlerin son derece aşağı düzeyde olduğu bir ülke. Bu, sosyalist üretim ilişkilerinin kurulmasına bir engel miydi? Gayet tabii, hem de çok önemli bir engel, ama aşılmaz değil. Partimiz, üretici güçlerin yüksek bir düzeye ulaşmasını ve ondan sonra sosyalist ilişkilerin kurulmasına başlamayı bekleyemeyiz elbette.

Halk iktidarımızın almış olduğu en önemli önlemler, başkalarının yanı sıra şunlardı : yabancı sermayenin tasfiyesi, kuruluşlarının, sosyalist devlete aktarılması, yalnız büyük feodal ve geniş mülkiyetin değil, aynı zamanda rahat köylülerin de mülkiyetini büyük ölçüde ortadan kaldıran kesin ve geniş bir toprak reformunu ger-

çekleştirme. Derinliğine devrimci bir karakteri olan bu önlemler kırlık alanların tedrici sosyalist dönüşümü ve kooperatif hareketinin gelişmesi için önemli ön koşulları yaratıyordu.

Arnavutluk Emek Partisi, Marksizm - Leninizm'in yanılmaz rehberliğinin yanısıra, Sovyetler Birliğinde sosyalizmin kurulması deneyimine de dayanarak, kentte ve kırdaki, kapitalizmin ekonomik temelini tasfiyesini ve sosyalizmin ekonomik temelini kurulmasını temel amaç olarak saptamıştı.

Bellibaşlı üretim araçlarının kamulaştırılması, tazminatsız ulusallaştırılması yoluyla, görece olarak çok çabuk bir zamanda oldu. Kuruluştan iki yıl sonra, 1946'da, bankalar, endüstri, maden ocakları, elektrik santralleri, taşıma, telekomünikasyon, dış ticaret, toptan iç ticaret, perakende ticaretin bir kısmı, makina istasyonları, traktör istasyonları, ormanlar, sular, toprak altı zenginlikleri sosyalist devletin mülkiyetinde idi. O halde, ağırlıklı olan ekonominin sosyalist sektörü idi.

Her sosyalist devrim için, tarım sorunu büyük bir sorundur. Ekonominin bütünlüğü içinde gelişmesi, hatta halk iktidarının kalıcılığı bu sorunun doğru çözüme bağlıdır. Arnavutluk'ta, köylüler nüfusun büyük çoğunluğunu meydana getiriyorlardı. Tarım endüstrinin temel idi ve tarım sorunu ana, hassas, keskin sorunlardan biriydi. Bu temel sorunu çözmek için partimizin izlediği yol, Leninci sosyalist işbirliği yoluuydu.

Kurtuluştan hemen sonra başlayan ve yaklaşık olarak 15 - 20 yıl kadar süren tarımın kollektifleştirilmesi süreci, köylülerin kooperatiflerde gönüllü olarak birleşmesi ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalarak, toprağın tümünden ulusallaştırılması dışında, 1976 yılında yeni anayasanın kabulü ile gerçekleştirildi.

Kentte ve kırdaki sosyalizmin ekonomik temelini kurmasıyla, sömürücü sınıflar tasfiye edilerek sınıf olarak insanın insanı sömürmesi yokedildi. Yalnız iki kardeş sınıf kaldı; ortak düşünce amaç ve çıkarları ile birbirine bağlı işçi sınıfı ile kooperatifçi köylüler ve bunların yanında işçi sınıfından çıkıp da, halk iktidarı yıllarında yaratılan sosyalist aydınlar tabakası.

Sosyalizm ne kararname, ne de kendiliğinden bir şekilde kurulamaz. Sosyalizm, eşgüdümlemiş ve merkezleştirilmiş bir genel planla, emekçi tüm halkın onlarca kat artırılmış gücüyle kurulur.

Ülkenin endüstrileştirilmesi için doğru bir siyaset izleyerek Arnavutluk, kendini geri bir tarım ülkesinden, gelişmiş bir endüstri ve tarıma sahip, ileri bir eğitim ve kültür düzeyinde, halkın gerçek özgürlük ve mutluluk içinde yaşadığı bir ülke durumuna dönüştürebildi.

Avrupa - Komünistleri ne bizim deneyimimizi, ne Sovyetler Birliğinkini, ne de eskiden sosyalist olan öteki ülkelerinkini kabul etmiyorlar. Onlar «yeni» bir sosyalizm icad etmek istiyorlar. Ama, Avrupa - Komünistlerinin yaptığı gibi, toplumda üretim araçlarının özel mülkiyetini kabul etmek ve aynı zamanda da insanın insanı sömürmesinin önlenebileceğini düşünmek ve «sosyalist dönüşümlerden», «eşitlikten», «adalet» vb.'den söz etmek için sakat bir mantık sahibi olmak gerekir. Üretim araçlarının özel mülkiyetini ve «özel girişimi» elde tutmak, yani «sermaye birikimi olanağını» elde tutmak, kapitalist sisteme hiç dokunmamakla aynı anlama gelir.

Avrupa - Komünistleri revizyonistler, partilerinin ilan ettiği programlarında olduğu gibi, tüm felsefi fantazilerinde de, çokuluslu şirketlerin ve yabancı sermayenin ne yapılacağı sorununa hiç değinmiyorlar. Bunu hiç dokunmadıklarına göre, bu onların vaaz ettikleri «sos-

yalist» sistemde tümleyici parçalar olarak kalacakları anlamına gelir. Bu, Amerikan, Batı Alman, İngiliz, Fransız ve öteki büyük sermayenin büyük kârlarını düşünmeyeceği tersine, sosyalizme hizmet edeceği anlamına gelir. Bir düşten başka bir şey değildir bu. Bu konuda Carrillo, Berlinguer, ve Marchais, sosyalizmden yana olmadıkları halde, yabancı sermayenin kovulmasını ve çokuluslu şirketlerden ülkelerini kurtarmak isteyen burjuva çevrelerinin düşünceleriyle bile bir değillerdir.

«Avrupa - Komünisti sosyalizmin» varlığını öngördüğü şu sözümona «halk sektörüne» gelince, burada devlet kapitalizmi sektörünü, —ki halen tüm burjuva ülkelerde çeşitli düzeylerde mevcuttur— ekonominin sosyalist sektörü olarak yutturmak sözkonusudur.

Devlet kapitalizm sektörünün, ya da, burjuvazinin adlandırdığı şekliyle «halk sektörünün» nasıl ve niçin yaratıldığını biliyoruz.

Avrupanın endüstrileşmiş ülkelerinde devlet kapitalizmi önceden de vardı, ama özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra gözle görülür bir gelişme gösterdi. Bir sürü ögenin etkisiyle ortaya çıkmıştı. Örneğin İtalya'da, sınıf mücadelesinin tırmanışının ve çalışan kitlelerin büyük sermayenin, özellikle de ülkede felaketin sorumlusu olan faşizm ile ilgili olan büyük sermayenin kamulaştırılması isteğinin bir sonucu olarak burjuvazi tarafından kuruldu. Emekçilerin daha ileri kesin isteklerini önlemek, devrimci patlamaları önlemek, İtalyan Burjuvazisi, kendi zayıflığını hissederek, savaştan güçlü çıkan komünist ve sosyalist partilerin en aza indirgenen isteklerini yerine getirerek bazı büyük endüstri kurumlarının ulusallaştırılmasını kabul etti. İngiltere'de, demiryollarında ve kömürde olduğu gibi «halk sektörünün» yaratılması, büyük sermayenin, artık kendileri için verimli olmayan geri kalmış bir kaç dalının bırakılmasıyla olmuştur. Bu-

rada, büyük sermaye, bu dalları devlete devretti. Böylece devlet bunların açıklarını, vergi ödeyenlerle kapatacak, kendileri ise yatırımlarını büyük kârların daha kolay ve çabuk kazanıldığı, yüksek düzeyde teknolojiye sahip yeni dallara kaydırmışlardı.

Bu tür ulusallaştırmalar, şu ya da bu nedenle, başka ülkelerde de yapılagelmektedir. Ancak bunlar, iktidardaki sistemin kapitalist özelliğini değiştirmemiştir ve değiştiremez, ayrıca kapitalist sömürüyü, yoksulluğu, işsizliği, özgürlük ve demokratik hakların yokluğunu ortadan kaldıramazlar.

Daha önce uzunca bir deneyimin kanıtladığı gibi, devlet kapitalizmi, revizyonistlerin öne sürdüğünce sosyalist toplumun temellerini atmak için değil, tersine emekçi yığınlarını daha fazla sömürmek, daha çok baskı altında tutmak, kapitalist toplumun burjuva devletin temellerini daha bir sağlamlaştırmak amacıyla burjuvazi tarafından desteklenmekte, geliştirilmektedir. Sözüm-ona «halk sektörünü» yönetenler işçilerin temsilcileri değil, büyük sermayenin, tüm ekonomi ve devletin iplerini elinde tutanların adamlarıdır. «Halk sektörü» işletmelerinde çalışan işçilerin toplumsal durumu, özel sektördeki durumundan farklı değildir? Üretim araçlarıyla, işletmenin ekonomik yönetimiyle, yatırımlar, ödemeler politikası vb. ile aynıdır. Burjuva devlet, yani burjuvazi bu işletmelerin kârlarını kendine mal eder. IRI işletmelerinin «sosyalist» karakteri ile, fiat işletmelerinin «burjuva» karakteri arasında, Renault'nun özgür işçileri ile, Vitroen'in «ezilen işçileri» arasındaki bazı farkları bulsa bulsa revizyonistler bulabilirler.

Şimdilerde, Avrupa komünistlerinin vaaz ettikleri «demokratik sosyalizm» toplumu, kendi ülkelerinde halen mevcut burjuva toplumdur. Onlar sadece buna, bir

ayağı çukurda olan şu yaşlı Avrupa burjuvazisine, canlı - kanlı genç bir gelin görünümü vermek için, rötuşlamak, süslemek istiyorlar. Avrupa - Komünistlerine göre, demek ki bir parça rötuş, özel sektörün yanında devlet kapitalizmi sektörünün korunması, alanlarda, mitinglerde sendika patronlarına adalet ve eşitlik çağrıları yapmalarına izin, revizyonistlere de hükümette birkaç sandalye verilmesi yeter ve böylece... sosyalizm kendi ayağıyla tıptış tıptış gelecektir.

Avrupa - Komünisti revizyonistler, Marksizm - Leninizm'le savaşmak ve onu reddetmek için, bugünkü kapitalist sistemin gerçeklerini çeşitli şekillerde süslüyorlar. Onlar için İtalya, Fransa, İspanya vb. yerlerdeki toplumsal sistem, orada egemen olan Devlet bir tür sınıflarüstü demokrasi, herkes için demokrasidir. Bu toplumda ve bu devlette görse görse birkaç hata, bir kaç zorluk, çok çok birazcık şekil bozukluğu görüyor, başka birşey görmüyorlar. İşte bu temel anlayış ve öncüller üstüne kuruyorlar «demokratik sosyalizmlerinin» şemalarını, oysa bu, şimdiki burjuva toplumla aynı toplumdur; ne var ki «kusurları», «sınırlamaları», «zorlukları» yoktur bu toplumun.

Revizyonistler kendi «sosyalizmlerinde» partilerin «münavebe» ile hükümet olabileceklerini ve birden fazla parti olacağını ilân ediyorlar. Bu konuda tutarlı olduklarını söylemek uygun olacaktır. İçinde uzlaşmaz sınıfların, burjuvazinin çeşitli tabakalarının, özel çıkarlı kapitalist grupların bulunacağı bir toplumda başka başka partiler de olacak ve orada kapitalist toplumun durumuna, ve gereksinmeye göre, çeşitli partiler nöbet değiştirecektir. Fakat Avrupa - Komünistlerinin konuyu bilerek çarpıttıkları nokta şurada : onlar bu çoğulculuğu burjuva devlet arabasının atlarının değiştirilmesi uygulamasını demokrasinin doruk noktası, bütün toplumsal sorunları

çözme olanağını yaratan koşullar olarak sunmalarıdır. Amaçları, gerçek sosyalist toplum anlayışını bile saptırmak, burjuva devletini ve onun kuramlarını, devrime ve eski burjuva devletini parçalamaya gerek kalmadan, sanki sosyalist amaçları gerçekleştirebilecek güç ve yetenekte göstermektir. Oysa, aslında onların ideal devleti, iki büyük partinin yönetiminde, iktidarda, değişimli olarak yer aldıkları bugünkü Amerikan ya da özellikle Alman siyasi sistemidir. Onların istedikleri şu : İtalya, İspanya, ya da İspanya'da iki büyük parti olsun. Biri açıktan açığa burjuva, demokratik veya liberal, öteki ise işçi, sosyalist diyelim, komünist işçi ya da bir başka parti ve bir kaç da önemsiz küçük parti... onlar da takımı tamamlasınlar. Böylece eskiden nasıl «İsveç sosyalizmi», «Norveç sosyalizmi» ve başkaları kurulmuşsa, bu kez de «İtalyan sosyalizmi», «Fransız sosyalizmi», «İspanyol sosyalizmi» yaratılmış olacaktır.

«Demokratik sosyalizmde» devlet, işçilerin, köylülerin devleti olmamalı, Marks'ın, Lenin'in bize gösterdiği, fabrikadaki işçileri, tarlada çalışan köylüleri yönetime getiren devlet olmamalıdır. Avrupa - Komünistleri «herkesin» olacak bir devlet istiyorlar, tabii bu devletin hükümeti de «herkesin» olacaktır. Ama «herkes» için var olacak bir devlet, ne şimdiye kadar varolmuştur, ne de şimdiden sonra varolacaktır.

Avrupa - Komünistlerinin devlet anlayışları Marks'ın yüzyıl önce çürüttüğü, Proudhon ve Lassalle'inkilere çok yakındır. Örneğin Lassalle, reformlar, barışçı yollar, genel seçimle ve burjuva devletin ve kurulması gerekecek üretici ortaklıklarının da yardımı ile gerici Prusya Devletinin, özgür bir halk devletine dönüştürülebileceğini vaaz ediyordu. Bu tür «devlet»i işçilerin uğranda mücadele vermesi gereken yeni bir sosyalist devlet modeli olarak sunuyordu.

Lassalle'ci «halk devleti» anlayışı, belirli bir sınıfın diktatörlüğü olarak devletin sınıf karakterini yadsıyordu. Marks, özellikle çok önemli olan «Gotha Programının Eleştirisi»nde Lassalle'ci «Özgür Halk Devleti» anlayışına, bir sınıf organı olarak, Marksist proletarya diktatörlüğü anlayışıyla karşı çıktı.

Şöyle diyordu :

«Binlerce şekilde «Halk» sözcüğünü «Devlet» sözcüğüyle birleştirerek, sorun bir adım ilerletilemez.

Kapitalist toplumla komünist toplum arasında, birinciden İkinciye devrimci değişimler dönemi yerleşmiştir. Devletin, proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olmayacağı siyasal geçiş dönemi de buna tekabül eder?» (1)

Marks ve Engels'in abidevî eserlerinde öne sürülen Marksist Devlet öğretisi ve torik tezler, Paris Komünü olaylarında parlak bir doğrulanma buldular.

Paris Komünü, proletaryanın kapitalist düzeni yıkmak için eski burjuva devlet makinasını elinde tutmaması ve kendi amaçları için kullanmaması gerektiğini gösterdi. Komün bu makinayı imha etti ve yerine özde ve biçimde tamamen yeni organizma ve devlet kurumları yarattı. Komün proleter iktidarın siyasal örgütlenmesinin ilk biçimiydi. Lenin'in de vurguladığı gibi, tarihî uzlaşma karakterini, «... ve ... burjuva parlamenterizminin ve burjuva demokrasisinin sınırlı karakterini...» (2) göstermiştir.

Komün'ün kurduğu devletin, demokrasinin en yetkin bir örneğini, halkın büyük çoğunluğunun devletini temsil ettiğini uygulama kanıtlamıştır. Komün, burjuva-

(1) K. Marks ve F. Engels, Seçilmiş Eserler, Arnavutça baskısı, cilt II, s. 24, Tirana, 1975.

(2) V. Lenin, Seçilmiş Eserler, Arnavutluk Baskısı, cilt 27, s. 535.

zinin vaaz ettiği ama hiç bir zaman uygulamaya koymadığı demokratik hakları ve büyük özgürlükleri yaşamda uygulamaya koydu.

Daha sonra Lenin, İkinci Enternasyonal şeflerinin çarpıtmalarına karşı mücadelede, Marks'ın devlet konusundaki teorisini parlak bir biçimde savundu. Devletin bir sınıfın bir diğer sınıf üzerinde egemenlik kurma örgütü değil de, tersine sınıfları uzlaştıran bir örgüt olduğu, burjuva devletin yıkılmaması, tersine çalışan halkın çıkarları için kullanılması gerektiği anlayışlarını reddedip çürüttü. Ünlü kitabı «Devlet ve Devrim» de Lenin, devletin sınıflar arasındaki çelişkilerin bir ürünü olduğunu ve bu çelişkilerin uzlaşmazlığının bir ifadesi olduğunu gösterdi. İşçi sınıfını ve çalışan kitleleri baskı altında tutmak ve sömürmek için kurulan burjuva devlet aygıtının, gene onlar tarafından bu baskı ve sömürünün kaldırılması için kullanılamayacağını kanıtladı. Proletarya kendi devletini kurmalıdır. Şekliyle, içeriğiyle, yapısıyla, örgütlenmesiyle, onu yöneten insanlarıyla, çalışma yöntemleriyle yepyeni bir devlet çalışan sınıflara özgürlüğu sağlamalı ve kapitalist sistemi yeniden kurmak için sosyalizmin düşmanlarının girişimlerini ezmelidir.

Lenin'in kitabı «Devlet ve Devrim» ve proletarya diktatörlüğu üzerine Leninci tezler, Ekim Devriminin hazırlanmasında ve Rusya'da Sovyet Devleti'nin kurulmasında önemli bir rol oynadı.

Bu tezler, Kautsky ve yandaşlarının, devlet hakkındaki eski görüşlerini yeniden canlandırmaya çalışan modern revizyonistlerin teorilerine karşı mücadele veren gerçek devrimcilere güçlü bir silah olarak kalmıştır.

Avrupa - Komünistlerinin devlet konusundaki bu incec düşünceleri, kapitalizmde sınıf mücadelesi değil fakat sınıf barışı bulunduğunu, ordu ve polisin artık burjuva-

zinin gerici güçleri olmadığını ve tabii bu yüzden de proletaryanın kuracağı proletarya diktatörlüğüne ve gerçek demokrasiye hiç mi hiç gerek olmadığını savunan bu hainlerin Anti-Marksist çizgilerinin bir sonucudur. Onların istediği tek bir devlet var, tek bir demokrasi : Burjuva revizyonist demokrasi devleti.

SOSYALİZME GİDEN «DEMOKRATİK» YOL : BURJUVA DEVLETİNİ SAVUNMAYA HİZMET EDEN MASKE

Çıkarlarını temsil ettiği sınıf hangisi olursa olsun, her partinin siyasal ve ideolojik temel sorunu, devlet iktidarı sorunuydu ve de öyledir. Avrupa - Komünizmi de bu sorunu bir yana atamazdı. Kavgasına özellikle bu alanda başladı. Böylece, burjuvazinin elinde, baskı ve sömürü iktidarını korumasına izin veren proletaryaya, devrimi yapmayı, bu iktidarı devirmeyi ve sosyalizmi kurmayı engelleyen yeni bir silah oldu.

Marksizm - Leninizm'e karşı propagandalarında, «bugünkü kapitalist toplum» adını taktıkları çağdaş toplum koşullarında Marks'ın, kapitalist toplumun silahlı devrim yoluyla yıkılması konusundaki teorisinin «yeni yorumlar» gerektirdiğinde ısrar ediyorlar. Daha önce de söylediğimiz gibi, Marks ve Engels'in kapitalist sistemin devrim yoluyla yıkılması konusundaki tezine, ilk saldırılar Sovyet revizyonistleri olmuştu. Bunlar bu tezi değersiz, geçersiz buluyor ve baştan sona çarpıtıyorlardı. Sosyalizme barışçı yoldan geçiş «teorilerini» inandırıcı kılmak için, tarihin, Rus burjuvazisini şiddet yoluyla yıkan ve proletarya diktatörlüğünü kuran ilk devrim olarak tanıdığı Ekim Devriminin bile, barışçı bir devrim olduğunu iddia edecek kadar ileri gittiler. Aynı zamanda da, proletarya diktatörlüğünün sözde tüm halk devletine

yerini bırakacak olan geçici bir olay olduğunu iddia eden boş teorilere sığınmaya, onları desteklemeye koyuldular. Bu teorilerle proletarya diktatörlüğünün devrimci sınıf özünü asgariye indirmeyi ve de yadsımayı amaçlıyorlardı.

Marksizm - Leninizm'in, Sovyet revizyonitlerince çarpıtılması, Avrupa - Komünistlerinin bu konudaki teorilerinin dayanak noktası oldu. Sovyetler Birliği'nde, sosyalizmin kurulması ile sınıf mücadelesinin bittiği, sosyalizmin zaferinin sağlandığı, geriye dönmek için hiç bir tehlike kalmadığı, artık ne proletarya diktatörlüğüne ne de işçi sınıfı partisinin gerekli olmadığı şeklindeki Kruşçevci tezler, öteki revizyonistlerin daha ileri gitmeleri için ilham ve cesaret kaynağı oldu. Dünyada olup biten değişiklikler üzerinde ve Lenin'in sosyalizme giden yolun özellikleri hakkındaki doğru bir sözü üzerine spekülasyonlar yaparak günümüzde sosyalizme, parlamenterizm, reformlar yoluyla da gidilebileceğini vurguluyorlar.

Avrupa - Komünistleri, kapitalist toplumdaki sosyalist topluma dönüşme yolunu, burjuva siyasi demokrasisinin, en uç noktaya kadar ulaşmış bir gelişmesi olarak, niteliksel değil, niceliksel bir değişikliğe götüren barışçı bir yol olarak gösteriyorlar. İtalyan revizyonistleri : «Siyasal demokrasi, bir devletin, hatta sosyalist bir devletin en yüksek bir örgütlenme kurumu olarak kendini gösterir.» diyorlar (1).

Bu sözümona tezi çözümlersek şu sonucu çıkarırız : işçiler için «siyasal demokrasi» kapitalizmde de vardı, bu demokrasiyi genişleterek sosyalizme gidilebilir, sonunda da sosyalist toplumun temel niteliği, sosyalist demokrasi ile özdeşleşen burjuva demokrasisidir!

(1) Noveno Congres del portido Comuniste de Espano. Barcelona, 1978, s. 83.

Öte yandan, İspanyol revizyonistler de «Siyasal ve toplumsal demokrasi ne kapitalist, ne sosyalist bir üçüncü yoldur, kapitalizm ile sosyalizm arasında geçici bir aşamadır.» diye iddia ediyorlar (1). «Demokrasi değişimlerin hem amacı hem aracıdır.» diyor Marchais.

Görüldüğü gibi, Berlinguer, Marchais, Carrillo ve ötekiler revizyonist görüş açılarını «haklı göstermek» için, demokrasi ve devlet hakkında oldukça karışık düşünceler ileri sürüyorlar. Burjuva toplumda var olan sınıf ilişkileri üzerine dayanmayan, kapitalist ekonomik temel ile kapitalist üstyapı arasındaki bağları iyi bilmeyen, gerçek ve mantıktan habersiz olan bu tür düşünceler, gerçek demokrasinin, proletarya diktatörlüğünün, yani sömürgeci bir azınlık tarafından sömürülen büyük çoğunluğun, kapitalist toplum ya da kalıntıları üzerine kurduğu proletarya diktatörlüğünün değil, fakat Marchais usulü, Carrillo usulü demokrasi olduğunu yani herkesin barış içinde ve sınıfların uyumu içinde herkes için demokrasi olduğunu göstermeyi amaçlıyor. Ama tarih şunu açıkça göstermiştir : burjuva diktatörlüğü dışında bir burjuva demokrasisi, proleter diktatörlüğü dışında bir sosyalist demokrasi yoktur, olamaz da. Yurttaşların hak ve görevleri iktidardaki sınıf egemenliğiyle doğrudan doğruya ilintilidir. Kapitalist sınıfın egemen olduğu yerde, her haktan burjuvazi yararlanır, kitleler, onlar, bu hakların daraldığını görür, onlar baskı altındadır ve karalanırlar. Oysa işçi sınıfının egemen olduğu yerde, haklar, özgürlükler, işçiler içindir, bu hakların kısıtlanması ve zorlanması eskiden egemen ve sömürgeci, şimdiki sosyalizme düşman olan bir azınlık içindir.

Kapitalizmi yıkmamanın ve sosyalizmi kurmanın temel aracı olarak, devrimin gerekli olduğunu yadsıyan ilk

(1) L'humanité, 13.2.1979.

oportünistler Avrupa - Komünistleri değildir. Onlardan önce, Marks'ın maskesini alaşağı ettiği Proudhon, Bernstein ve yandaşları gelmişlerdi, bunlar da en sonunda zaten açıktan açığa kapitalist sistemi savundular.

Örneğin, Bernstein, iş yasasının düzeltilmesi, sendikaların kooperatiflerin rol ve etkinliklerinin artırılması, işçi sınıfının parlamentoda temsilinin artırılması ile, proletaryanın tüm ekonomik, siyasi ve sosyal sorunlarının barış içinde ve evrimci yolla çözülebileceğine izin verebileceğini iddia ediyordu. İşçi sınıfının parlamentoda salt çoğunluğu kazanmaya, oyların yüzde 51'ini alarak tüm amaçlarını gerçekleştirebileceğini söylüyordu. Demokratik bir sistemde «çoğunluğun arzusu hükümran» olursa, diyordu, devlet sınıf karakterini yitirir, sınıf yönetimi organından, sınıflar üstü, tüm toplumun çıkarlarını temsil eden bir organa dönüşür. Böyle bir devlette, diyordu, işçi sınıfı ve partisi tüm öteki sınıf ve partilerle işbirliği yapabilir ve de yapmalıdır. Ve herkes, elbirliğiyle, bu devleti «gericilere» karşı korumalı ve sağlamlaştırmalıdır.

Bernstein, toplumun değişmesi yolunun kısmî ve ağır reformlar yolu, evrim, kapitalizmin sosyalizmle giderek bütünleşmesi yolu olduğunu vaaz ediyordu. Hatta, ona göre, bizzat işçi sınıfı partisi, toplumsal devrimci değil fakat, toplumsal reformcu bir parti olmalıydı. Lenin, Bernstein'in bu görüşlerinin yalan olduğunu vurguladı ve sert bir şekilde bunları eleştirdi. Bu görüşler daha sonra Kautsky ve yandaşlarında çiçek açtı. Büyük Ekim Devrimi, bu büyük tartışmadan, devrim ve proletarya diktatörlüğü düşüncesini savunan Lenin önderliğindeki Marksistlerle, barışçı reformist yolun «saf» vb. demokrasinin yandaşları olan revizyonist oportünistler arasındaki bu büyük tartışmada tarihsel hükmünü verdi.

Bu devrim proletaryaya ve dünya halklarına, emperyalizme ve kapitalizme karşı zafere giden yolun, reformlar ve burjuvaziyle anlaşmalardan değil, devrimden geçtiğini gösterdi.

Proletarya diktatörlüğü ve devrim konusunda Marksist - Leninist teoriye muhalefetlerini «kanıtlamak» için, Avrupa - Komünistleri, Marks'ın bile bu terimi «sadece bir kez kullandığını» iddia ediyorlar! Oysa, proletarya diktatörlüğü düşüncesinin, Marks'ın sosyalizm konusundaki doktrininin temel noktasını oluşturduğu bilinmektedir.

Marks 1852 yılında şunları yazıyordu :

«Benim yeniden yaptığım şey şuydu : 1) Sınıfların varlığı, üretimin belirli tarihsel gelişmesindeki aşamalara bağlı olduğunu göstermek; 2) Sınıflar mücadelesinin gerekli olarak proletarya diktatörlüğe götürdüğünü belirtmek; 3) ve de bu diktatörlüğün ancak bütün sınıfların ortadan kaldırılmasına ve sınıfsız bir topluma geçişi teşkil edeceğini kanıtlamak...» (K. Marks ve Engels; Seçilmiş Eserler. Arnavutluk baskısı, 2. cilt, s. 486, Tirana, 1975).

Marks proletarya diktatörlüğünü, iktidardaki bazı kişilerin basitçe bir yer değiştirmesi olarak değil, eski burjuva devletin yıkıntıları üstünde kurulan nitelikli yepyeni bir devlet olarak mülhaza ediyordu. O, eski burjuva devlet makinasının devrim yoluyla yıkılmasını, tek proletarya devriminin değil, fakat işçi sınıfının yönettiği gerçek halk devrimlerinin de zorunlu bir koşulu olarak düşünüyordu. Lenin, Marks'ın ünlü eserlerinden «Louis Bonaparte'ın 18. Brumaire'i» de belirttiği bu sonucu «ileri doğru atılan dev bir adım» olarak niteliyordu. Tüm eski revizyonistlerce saldırılan ve reddedilen bu temel taşma bu kez de Avrupa - Komünistleri, bu yeni revizyonistler saldırıyorlardı.

Onların, devrim, devlet ve demokrasi sorunlarına karşı tutumları, aslında Sovyetler Birliğindeki «Komünist» partisinin güya «tüm halkın partisi»ne dönüşmüş olduğunu ve proletarya diktatörlüğünün «tüm halkın devletine» yerini bıraktığını beyan eden Sovyet revizyonistlerinininkiyle çakışmaktadır. Sovyet revizyonistlerinin bu beyanatlarından sonra Marchais ve Carrillo, aşağıdaki uslamlamayı yapmak hakkına sahiptirler artık : «Mademki siz, proletarya partisini ve devletini tüm bir halkın bir partisine ve devletine dönüştürüyorsunuz, niçin biz, batıda, böyle yapmak hakkına sahip olmayalım, ama, devrim yoluyla ya da proletarya diktatörlüğü olmadan! Biz «çoğulculuk» içinde ilerleyeceğiz, tabii burjuvaziyle çok iyi anlaşarak, hem de halkın kanısını sizde gerçekleştirmeyen «gerçek demokrasi» için koşullandırarak. Boş yere demokrasiye sahibiz diye iddia ediyorsunuz, oysa baskıyı artırıyorsunuz hep.»

Titoculara gelince, onlar da, «demokrasi» ve «çoğulculuk» konusunda Avrupa - Komünistlerine karşı çok zor bir durumda bulunuyorlar. Yugoslav revizyonistleri «bağlantısız dünyadan» söz ediyorlar ve bu formülle de «proletarya diktatörlüğü ve sınıflar mücadelesini «bertaraf» ediyorlar. Dünya kapitalizm ve emperyalizminden istedikleri şey, sadece bu «bağlantısız» ülkelerin statüko içinde kalmaları ve ekonomik yardım almaları. Bu bakımdan Titocular, Avrupa - Komünistlerinin düşüncelerini paylaşıyorlar, şu farkla ki, Yugoslavlar «süper güçlere ve bloklara karşı» sözümona bağımsızlıktan söz ediyorlar da, Avrupa - Komünistleri şekil için bile olsa bunu yapmıyorlar.

Avrupa - Komünistleri, geliştirdikleri düşünceleriyle, ama doğrudan doğruya Yugoslav revizyonistlere saldırmadan, Yugoslavya'da tek bir partinin bulunmasının gerçek demokrasi yolundan bir ayrılma olduğunu ve bunun

sonucu olarak da bu ülkedeki sistemin de değişiklikler geçirmesi gerektiğini belirtiyorlar.

Doğrudan doğruya Lenin'e ve devlet ve devrim konusundaki Marksist - Leninist teoriye saldırarak Berlinguer, Marchais, Carrillo ve yandaşları, onlara kirli girişimlerinde yol gösterirken, sorunun sadece Stalin'in «yandaşlarına» değil, fakat Ekim Devriminin bir gün öncesine dek beğenilen, kabul edilen bir sistem, ama bugün aşılıp, sözümona demokrasiyi reddettiği için beğenilmeyen bizzat sosyalist sisteme çatismak olduğunu söyleyerek Kruşçevçileri ihanetlerinin sonuna kadar gitmeye çağırıyorlar.

Bu tez, gayet tabii ki, Kruşçevçilere uygun düşmüyor, çünkü bu sonuncular ihanetlerini örtbas etmek ve Marksist - Leninist geçinmek için, sözümona Leninci bazı şekillere sığınmak istiyorlar.

Bu maskeyi muhafaza etmek için, Brejnev zaman zaman, uslu durmayan partilerin bazı zayıf eleştirilerini yapıyor ve onlara sosyalizme geçişin yolu ve biçimleri konusunda Lenin'in ilkelerinin sözde koruyuculuğunu yapmaları gerektiğini öğütüyor. Ancak, batı ülkelerinin revizyonist partileri de Brejnev'i yanıtlamaktan geri kalmıyorlar : Onlar, Sovyet revizyonistlerinin yaptıklarından fazla birşey yapmıyorlar ki, nihayet demokratik reformlar, siyasal ve ideolojik çoğulculuk yolunu zorla kabul ettiren kendi koşullarına göre davranıyorlar vb. vb!..

Berlinguer, Marchais, Carrillo, Togliatti'den daha da ileri giderek, Sovyetler'e şöyle diyorlar : «Barış içinde bir arada yaşamaktan söz eden siz değil miydiniz?» Öyleyse gelin bu biraradalığı yaratalım ve sonuna dek gidelim.» Kiminle barış içinde birarada olunacak? Komünizm düşmanlarıyla, yani kapitalist burjuvazi ile, Amerikan emperyalizmiyle vb. Ama, bu barış içinde birarada

yaşamaya gelmeden önce, diyorlar, politika, ideolojide, ekonomide, sanatta, «doğma»lan yeniden bir gözden geçirmek gerek, neden ki bu «doğmalar» halihazırdaki topluma uygun düşmez. Yani Marks'ın Engels'in, Lenin'in, Stalin'in proletarya diktatörlüğü, sınıflar mücadelesi, iktidarın şiddet yoluyla alınması konusundaki düşünceleri gibi, bu «dogmalar» da artık onaylanamaz. O halde iktidarı şiddet yoluyla değil de ama parlamenter yolla, genel seçimlerle burjuvaziyi iktidardan demokratik yollarla uzaklaştırdıktan sonra işçi sınıfının iktidara kavuşmasıyla iktidarı almak gerekir. Demagojik amaçlarla ve kitlelerin gözünü boyamak için Avrupa - Komünistleri alçak sesle diyorlar ki; «üçüncü yol» ya da «demokratik sosyalizm» sosyal demokrasi değildir, zira sosyal demokrasi «toplumu kapitalizm mantığının dışına çıkaramadı.» Herşeye karşın, şunu da eklemekte sabırsızlanıyorlar : «Sosyal demokrasiyle birleşmemiz, öteki siyasal güçlerle anlaşmamız, onlarla beraber propaganda yapmamız, reformlar, klise, kültür vb. yoluyla kapitalist burjuvazinin devlet aygıtı üzerinde etkili olmamız gerekir, hem, bu devlet aygıtı giderek tümünden demokratik bir biçim alacağı, tüm topluma hizmet edeceği ve «sosyalizmi» barışçı yoldan kurmanın koşullarını yaratacağından Marksizm - Leninizm ustalarının dediklerinin tersine, onu yıkmamız gerek! Kısaca, bilimsel sosyalizmle hiç bir ilişkisi olmayan piç bir toplumsal düzen yaratılmasını öneriyorlar.

Tüm Avrupa - Komünistlerinin ideali, Togliatti'nin tezleri, İtalyan Komünist Partisinin çizgisidir. Öylesine ki bu Carrillo'da ve Marchais'da kıskançlık yaratmıştır. «1956 yılında, diye yazıyor «Humanité» de Georges Marchais, Sovyetler Birliğinde olup bitenden ders almakta ve sosyalizme geçiş için bir Fransız yolu seçmekte geciktik», bir başka deyişle Togliatti gibi yapmakta geciktik

demektir bu. Marchais ya da Carrillo, polisin İtalyan Komünist Partisiyle birlikte olduğunu ve Roma’da bu partiye oy verdiğini söyledikleri zaman, bunu söylemekle, Berlinguer’in, sosyal demokratlarla, hıristiyan demokratlarla, birlikte genel işlerde ve hatta burjuvazinin işlerinin yönetiminde çaba ve başarılarını övmüş oluyorlar.

Bu bakımlardan, Berlinguer’in «başarısı», yani İtalyan ve dünya kapitalizmine boyun eğmesi, öteki revizyonistlerin oportünist siyasal tezlerine somut destekler sağlamaktadır. Berlinguer büyük gayretle çalışıyor, ne burjuva anayasasına, ne de burjuva iktidarına saldırmıyor, bu iktidarı ve aygıtı devirmenin gerekliliğinden hiç mi hiç söz etmiyor, baskıcı İtalyan ordusunun ilgasından da dem vurmuyor, tersine gerici partilerle, ordunun güçlendirilmesi babında, Amerikan üslerinin kalması, polis gücünün ve fonlarının çoğaltılması, yasaların dışında, polisin kuşkulu gördüğü kişileri aramaya, hatta telefon konuşmalarını dinlemeye ve özel haberleşmeyi okumaya hakkı olması için beyanatlar imzalıyor.

İtalyan revizyonistlerinin program ve eylemleri hazırdır, ve öteki revizyonistlerin deneyimine hazırdır. İtalya’da, İspanya’da ve Fransa’da, Avrupa - Komünistlerinin program ve söylevlerinde belirttikleri gibi, kapitalizmin sosyalizmle değil, revizyonizmin kapitalizmle bütünleşmesi gelişmekte ve somut bir şekil almaktadır.

İtalyan, İspanyol, Fransız komünist partileri, Çinli revizyonistler için tek bir söz bile söylemiyorlar, işleri güçleri Marks, Engels, Lenin ve Stalin’le, bazan da kendi amaçları için Sovyet revizyonistleriyle mücadele etmek. Onlar Çinli revizyonistlerle her konuda tam bir anlaşma içindedirler. Çinli revizyonistlerse, onlar, ABD ile, gelişmiş kapitalist ülkelerle, yeni - sömürgeciliğin boyunduruğu altındaki ülkelerdeki egemen kliklerle birleşmek için

mücadele etmektedirler. Buna benzer bir birlik hain Avrupa - Komünistlerinin de çizgisidir. Çin dış politikası, Avrupa - Komünistlerinin vaaz ettikleri, revizyonist partilerin iktidardaki burjuva - kapitalist rejimlerle birleşmesi politikasıyla çakışmaktadır. Hem Çin Komünist Partisi de sosyalizmde çoğulculuktan yanadır. Çin'de burjuva partileri aynı zamanda, iktidara ve yönetime bile katılır ve onlarsız yapamayan, yaşayamayan, yönetemeyen komünist partisiyle uyuşurlar. Bu temel sorunlarda, Çinli revizyonistler, Avrupa revizyonistleriyle aynı düşüncededirler.

Öte yanda, Çin'de, devlet kapitalist sektörünün yanısıra, Çinli özel teşebbüsler, Çin ve yabancı sermayeli karma teşebbüsler, yabancı sermayeli özel teşebbüsler, kooperatif sektörleri vb. vardır. Bu «üçüncü yola» Avrupa - Komünistlerinin vaaz ettikleri sosyalizme çok uygundur doğrusu.

Mao Zedung «yüz çiçeğin açması, yüz düşüncenin rekabeti» teorisini açıkladı. Ne demektir bu? Bu şu demektir : Çin'de serbestçe idealist düşünceler, sosyal - demokrat, cumhuriyetçi, dinî fikirler ifade edilebilir ve geliştirilebilir. «Tüm okullar birbirleriyle yarışsın, bu diyalektiktir!» demişti Mao Zedung. Ama, çoğulculuğun diyalektik olduğu zaman —bunu Avrupa - Komünistleri de desteklemektedirler— sosyalizme, birlik ve beraberlik içinde burjuvaziyle ve partileriyle, barış içinde ve barışçıl yarışma içinde hep beraber, hop beraber gidilebilir.

Madem ki Çin'de, komünist partisiyle birlikte yönetime katılan burjuva partileri vardır, devletin bir proletarya diktatörlüğü devleti olmadığı kendiliğinden ortaya çıkar, artık bu sözde proletarya diktatörlüğü, ama gerçekte bir burjuva demokrasisi olan melez bir organdır.

Çin uygulaması, Avrupa - Komünistlerinin çizgisine karşılık vererek, devrim ve proletarya diktatörlüğü olmadan da, sosyalizme geçişin olabileceğini gösteren bir «göz boyamadır». Hiç kimse diyemeyecektir : «Ama Çin devrime devrim yoluyla gittiği», «Çin’de bir proletarya diktatörlüğü var». Hayır, bu doğru değildir. Doğru olan, Çin’in Japon istilacılara karşı savaştığı, Komintangaya karşı mücadele verdiği, ama ülkede asla bir proletarya diktatörlüğünün kurulmadığıydı. Ama içeriği başkaydı ve biz şimdilerde, komünist partisinin ve Çin devletinin yüzüne taktığı maskelerin sırasıyla düştüğünü görmekteyiz. Mao’nun ve Çu En Lay’ın ölümünden sonra —ki birinci bir seçmeci (eclectique), İkincisi bir demokrat - burjuva idi— Çin’in şimdi gerçek çizgilerinin ortaya çıktığını ve bunun da bir burjuva cumhuriyeti ve bir emperyalist devlet olduğunu görüyoruz.

Sosyalist rejimdeki devletin karakteri konusunda, Avrupa - Komünistleri ile, Sovyet revizyonistleri arasındaki ayrılıklara gelince, bunlar ilkeler konusunda değildir. Avrupa - Komünistleri Sovyet Devletine, onu bozulmuş gibi göstererek saldırıyorlar. Marks ve Engels’in de bizzat bu sistemi onaylamayacaklarını ve hatta Lenin’in çok şeyi eleştireceğini iddia ediyorlar. Bu kaba bir spekülasyon. Kuşkusuz, halihazırdaki Sovyet Devleti sosyalist bir devlet değil. Bu devlet, çalışan kitleleri sömüren, onları baskı altında tutan bir revizyonist burjuvazi diktatörlüğüdür. Ama, bunun üzerinde spekülasyon yapan Avrupa - Komünistlerinin, çoğulcu çizgisi «bilimsel Marksist» tek çizgi, gerçek sosyalizmin kuruluşunda onaylanmış tek yoldur. Onlara göre, bu çizgi «Marks’ın ve Engels’in» öngörmediği, «Leninin’de» farke demediği tarihsel materyalist evrim diyalektiğinin bir sonucudur. O halde, bu evrimi Berlinguer, Marchais, Carrillo ve başka Batılı Avrupa revizyonistleri keşfetmiştir

ve onlar, toplumun gerçek değişimine göre tek insanlar oldukları, çağdaş dünyanın olgularını derinliğine tahlil etmekte de tek oldukları için göğüslerine vura vura kendilerini övmektedirler. Gerçekte, onlar her türlü devrimci değişime karşıdır. Onların istediği halihazırdaki burjuva «tüketim» toplumunu korumak, kapitalizmin egemenliğini, ve işçilerin sömürülmesini muhafaza etmek. İdealleri, amaçları bu, bunun için çalışıyorlar, bunun için mücadele ediyorlar. Geri kalan propaganda, demagoji, uydurma, yani burjuvazinin sosyalizmle ve devrimle mücadele etmek için kullandığı araçlar.

AVRUPA KOMÜNİSTLERİNİN «BAĞIMSIZLIĞI» SERMAYEYE VE BURJUVAYA KARŞI BİR BAĞIMLILIKTIR

Genel olarak emperyalizme ve her ülkedeki aletlerine karşı mücadele, her komünist partinin stratejinin temel sorunlarından biri olduğu gibi, ister demokratik halk, ister anti-emperyalist, ister sosyalist olsun her devrimin zaferinin belirleyici koşullarından da biridir. Aynı zamanda, emperyalizme karşı takınılan tavır, her ülkede ulusal çerçevede ya da uluslararası çapta hareket eden her siyasal güç için, onun siyasal ve ideolojik konumunu değerlendirmede bir mihenk taşı görevi yapar. Kısaca söylersek, emperyalizme karşı tutum, her zaman gerçek yurtsever ve demokratik devrimci güçleri, gericilikten, karşı-devrimden ve ulusal ihanet güçlerinden ayıran bir sınır çizgisi olmuştur.

Öyleyse, böyle büyük bir ilkesel önemi olan bu çok önemli sorunda Avrupa - Komünistlerinin tutumu nedir?

Kruşçev'in Amerikan emperyalizmiyle uzlaşma ve işbirliği çizgisini ve bunu tüm komünist hareket için genel bir çizgi olarak ileri sürdüğü Sovyetler Birliği Komünist

Partisinin 20. Kongresinden itibaren, batılı ülkelerin revizyonist partileri teorik ve pratik alanda her türlü anti-emperyalist konumu terkettiler. Büyük emperyalist, sömürgeci, yeni sömürgeci burjuvazi ile uzlaşmak için, sanki böylece zincirlerinden kurtulmayı beklemiş gibiydiler. Komünist harekete Kruşçev'in armağan ettiği yeni strateji Batı komünist partilerinin yöneticilerinin arzularını yerine getiriyordu, gerçi bu strateji daha önce uygulanmaya başlamıştı ama, denebilir ki, resmen açıklanmamıştı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. Kongresinden önce bile, çeşitli teslimiyet ve tereddütler nedeniyle, Fransa ve İtalya'da Nato'ya karşı, Alman emperyalizminin yeniden canlandırılmasına ve silahlandırılmasına karşı Amerikan sermayesinin müdahalesine ve Avrupa'da bulunan üslerine vb. karşı verilen mücadelede bir düşüş görülmeye başlanmıştı. Birşeyler yapılmışsa o zaman da, bunlar da eylem değil propaganda alanındaydı. Cezayir konusunda Fransız Komünist Partisi, hemen hemen, ülkenin burjuva partileriyle aynı tutum içindeydi. Ama onun şovenizmi ve milliyetçiliği Amerikan emperyalizmine, Fransız burjuvazisinin bu büyük müttefikine onun ekonomik ve siyasal alanda yayılmasına karşı giderek yumuşuyordu. «Fransız Cezayir'i» savunulduğu zaman, «Fransız Afrikası» da savunulmalı ve «İngiliz Asyası» ve «Amerikan Amerikası» için bir kulak ve bir göz kapatılmalıydı.

Burjuvaziyi kendi içtenlik ve yasallıklarına inandırmaya ne pahasına olursa olsun çalışan İtalyan revizyonistleri, bunu özellikle, Amerikan emperyalizmiyle eşit olmayan koşullarla birlik üzerine kurulmuş demokrat - hıristiyan hükümetin yabancı politikasına Nato'ya tam bir itaatle, büyük Amerikan sermayesine kapıların açıl-

masına ve ülkenin ABD'nin büyük bir askerî üssüne çevrilmesine karşı çıkmayarak yapmaya çalışıyorlardı.

İspanyol revizyonistlerine gelince, onların o zaman-ki tek uğraşları partilerinin yasallığını elde etmek, ve İspanya'ya dönmektir. Ülkelerinde «demokratlaşmanın» ancak Birleşmiş Milletler baskısı altında gerçekleşebileceğini düşünerek Amerika'nın yayılmacı ve hemonyacı politikasını hiç mi hiç görmüyorlar ve onun Franco «engelinden» kurtulmada yaran olduğunu düşünüyor ve Amerika'nın bu yayılmacı - hegemonyacı politikasıyla daha az uğraşıyorlardı.

Batı Avrupa ülkelerinin revizyonist partilerinin, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. Kongresinin esiniyle benimsedikleri «sosyalizme giden ulusal yollar», onların yalnız ulusal burjuvazilerine değil, aynı zamanda uluslararası burjuvaziye ve ilk ağızda da Amerikan emperyalizmine boyun eğmesine yol açtı. Marksizm - Leninizm'i, devrimi ve sosyalizmi terkedişlerinin, proletarya enternasyonalizminin ilkelerini, reddetmelerinin devrimci ve ulusal kurtuluşçu hareketlere destek ve yardımlarını çekmelerinin aynı zamanda birlikte gitmesi de kuşkusuzdu.

Fransız, İspanyol, İtalyan revizyonistleri yavaş yavaş Sovyetler Birliği ile aralarında bir mesafe koyuyor, iç ve dış politikasında belirli durumlardan dolayı Moskova'yı eleştirmeye başlıyor, ama, bugünkü Sovyetler Birliği'ni emperyalist bir ülke olarak tanımlamaya mahkûm etmeye hiç bir zaman yanaşmıyordu. Kuşkusuz, Çekoslovakya'ya karşı saldırganlığını suçladılar ama, bunun karşılığında, Afrika'daki Sovyet müdahalelerini onayladılar. Kuşkusuz Sovyet donanmasının Akdeniz'den çekilmesini istediler ama, dünyanın dört bucağına Sovyet silah gönderimine karşı sessiz kaldılar. Avrupa - Komünistlerine göre, ülkedeki Sovyet politikası anti - demokratik, ancak

dışardaki politikası genel olarak sosyalist ve anti-emperyalistti. Bazı muhalefete rağmen, Avrupa - Komünist partileri, genellikle, Sovyetler Birliği'nin yayılmacı ve hegemonyacı politikasını desteklemeyi bırakmadılar.

Böylece Batı Avrupa revizyonist partileri, kendi ülkelerinde burjuva düzenini savunmaya nasıl koyuldu larsa, aynı ateşli şekilde, dünya çapında emperyalist sistemi de muhafaza etmek için mücadele ettiler. Avrupa-Komünistleri, aynı zamanda, her yerde, emperyalist burjuva statükosunun partizanları da oldular.

Avrupa-Komünistleri, iç sorunlarda halen bazı mas keler taşıyorlar, kendilerini burjuvazinin ve kapitalist düzenin, ılımlı da olsa hasımları gibi göstermeyi deniyorlarsa da, buna karşılık, dünya çapında, devrimle uluslararası kapitalizm arasında, ezilen halklarla emperyalizm arasında, sosyalizmle kapitalizm arasındaki ilişkilerde, açıktan açığa her değişikliğe karşıdırlar.

İtalya, Fransa ve İspanya revizyonist partileri ve Avrupa-Komünisti akımındaki öteki partiler, halen pro-emperyalist siyasal güçler olmuşlardır. Hem çizgilerinde, hem eylemlerinde aynı ülkelerin burjuva partilerinden hiç bir farkları yoktur. Onların Nato ve Ortakpazar konularındaki tutumlarını örnek alalım; Bu iki kavram Avrupa büyük burjuvazisinin ve Avrupadaki Amerikan emperyalizminin ve hegemonyasının egemenliğinin gerçekleştirildiği, ve üzerine askerî, ekonomik, siyasal temellerin olduğu kuruluşlardır.

Kuruluşundan bugüne dek Nato, ne doğasını, ne amaçlarını, ne görüşlerini değiştirmiştir. Anlaşmalar 1949 yılındaki gibi kalmıştır. Atlantik Paktının kuruluş amacını ve neden sürdürüldüğünü ise herkes biliyor. Bilmeseler bile, Pentagon ve Brüksel'deki kurmaylar bunu her gün hatırlatmak için hazır bekliyorlar. Nato,

Avrupa ve Amerikan büyük sermayesinin, askerî ve siyasî müttefiği olarak kuruldu ve halen de öyledir ve ilk amacı da kapitalist sistemi ve Avrupa'daki varolan düzeni korumak, devrimin patlamasını engellemek, ilerlerse de şiddetle boğmaktır. Bu karşı-devrimci örgüt, yeni-sömürgeciliğin, ve emperyalist devletlerin nüfuz alanlarının silâhlı bir koruyucusu, aynı zamanda da onların siyasal ve ekonomik yayılmaları için bir silâhtır. Nato ve Amerikan üsleri ülkedeyken Batı Avrupa kapitalist toplumunu değiştirmeyi ve sosyalizmi kurmayı umut etmek, gözü açık düş görmektir. Nato'nun sadece anti-Sovyet işlevini söyleyip vurgulayarak onun Batı Avrupa'daki devrime baskı işlevini gözardı edip bu işlevi unutturmaya çalışarak, Avrupa-Komünistleri işçileri yanıltmak ve onların gerçeği görmelerini engellemek amacı taşımaktadırlar.

Avrupa-Komünistleri büyük bir ulusal sorunun varlığını, Batı Avrupa'daki Amerikan hakimiyetini ve ondan kurtulma gereğini kabul etmek istemiyorlar. İkinci Dünya Savaşının sonundan bu yana Amerikan emperyalizmi, Avrupa'nın bu parçasını her çeşit siyasî, ekonomik, askerî, kültürel ve başka zincirlerle elinde tutmaktadır. Bu zincirler kırılmazsa, Avrupa-Komünistlerinin öve öve göklere çıkardığı burjuva demokrasi, hele de sosyalizm, kurulamaz. Amerikan sermayesi Avrupa'ya öylesine derinliğine nüfus etmiştir, yerel sermaye ile öylesine sarmaş dolaş olmuştur ki, biri nerde başlar öteki nerede biter, bunu bilmek olanaksızdır. Avrupa, Amerikalıların egemen olduğu Nato'ya öylesine bütünleşmiştir ki, pratikte bağımsız ulusal güçler olarak mevcut değildirlen. Öte yandan, giderek hep büyüyen bütünleşme, maliye, para, teknoloji ve kültürel alanda kendini göstermektedir.

Kuşkusuz Nato üyesi Avrupa ülkeleriyle ABD arasında alışılmış, kaçınılmaz, kapitalist gruplar arasında önemli çelişkiler vardır. Ancak dünya çapındaki ekonomik, siyasî büyük sorunlarda, Nato üyeleri ülkeler daima Vaşington'a bağlıdırlar. Sınıf çıkarlarıyla, ulusal çıkarlar arasında bir seçim yapmak söz konusu olduğunda, tüm öteki burjuvaziler gibi, Avrupa büyük burjuvazisi de İkincileri feda etmek eğilimindedirler. İşte bunun içindir ki komünistler ulusal çıkarları savunmak için mücadeleyi hiç bırakmamıştır. Çünkü onlar ulusal çıkarları devrime ve sosyalizme sıkı sıkıya bağlı görmektedirler.

Avrupa-Komünistlerinin, ülkelerinde ulusal sorunun varlığını, Amerikan egemenliği ve diktasına karşı mücadele vermek ve ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenliği sağlamlaştırmak gereğini yadsımaları, siyasal ve ideolojik yozlaşmalarının ve devrim davasına ihanetlerinin yeni bir kanıtıdır. İtalyan revizyonistleri, kendi açılarından, halen, sadece İtalya'nın Nato içinde kalmasında ısrarla yetinmeyip, onlar demokrat-hristiyanlardan, ve öteki Pro-Amerikan burjuva partilerinden daha Atlantik Anlaşması yanlısı kesilmişlerdir. «Avrupadaki ve tüm dünyadaki barışın sürdürülmesinin bir garantisi olan güçler dengesinin korunması gereği gerekçesiyle...» diyor İtalyan revizyonistleri, «İtalya Atlantik İttifakı içinde kalmalıdır». (1)

Bu tez ile Berlinguer ve yandaşları işçilere; Nato'ya karşı çıkmayın, Amerikalıların Napoli ve Caserta'dan çekilmelerini istemeyin, atom füzelerinin yuvalarınızın yanma yerleştirilmesine ses çıkarmayın, İtalyan havalanlarında, Amerika'nın çıkarlarına dokunulacak her

(1) La politica et L'organizzazione dei communist italiani, Rome, 1979, s. 39 - 40.

yere uçmaya hazır bekleyen Amerikan uçaklarına itiraz etmeyin, demektedirler. Ne önemi var, demektedirler İtalyan revizyonistleri, İtalya'nın ulusal çıkarları, hegemonyacı Amerikan politikasına feda olmuş, ne çıkar, İtalya'yı kimin ve nasıl yöneteceğine Washington karar vermiş ne çıkar, İtalya bir atom savaşında yakılmış, yıkılmış... yeter ki, iki süper güç arasındaki denge bozulmasın.

Barışın korunmasının bir etmeni ve aleti olarak, süper güçler arasındaki dengenin korunması tezi, dünyanın hele hele de Avrupa'nın çok iyi bildiği emperyalist bir slogandır. Bu tezin amacı emperyalist süpergüçlerin hegemonyacı politikasını ve aynı zamanda kendilerine tanıdıkları başkalarının içişlerine karışma, onları egemenlikleri altına alma hakkını haklı göstermektir.

Revizyonistlerin dediği gibi, güya barışın korunmasının aracı olarak emperyalist blokların varlığının ve güçlendirilmesinin gerekliliğini kabul etmek, onların politikasını da onaylamak demektir. Emperyalist askerî bloklar, Avrupa - Komünistlerinin inandırmak istedikleri gibi, barışı korumak ve üye ülkelerin özgürlük ve bağımsızlığını ve egemenliğini savunmak için değil, bunları o ülkelerin ellerinden almak, ve oralarda süper güçlerin egemenlik ve hegemonyasını elde tutmak için vardılar. Biliniyor ki, Nato'yu kurarken Amerikan emperyalizminin belli başlı amaçlarından birisi, Avrupa'daki ABD'nin çıkarlarını siyasal, ama aynı zamanda silâhlarla korumak ve orada patlak verebilecek bir devrimi kan ve ateş pahasına ezmektir. Avrupa - Komünistlerinin desteklediği Nato'nun amaçları özellikle bunlardır.

Blokların politikası süpergüçlerin saldırgan siyasetidir. Bu politika, onların yayılmacı ve hegemonyacı stratejilerinin, genel ve tüm egemen olma amaçlarının

bir sonucudur. Avrupa - Komünistleri, emperyalizmin yağmacı doğasını ne görüyorlar, ne de görmek istiyorlar. Çünkü onların «teorilerine» göre emperyalizmin temeli olan büyük sermaye «demokratikleşmekte», «halkçı» olmakta, büyük burjuvazi «sosyalizmle bütünleşmektedir.»

Nato'ya bağlılıkları konusunda, Fransız revizyonistleri de İtalyan kardeşlerinden hiç mi hiç farklı değildir. Giscard'cılarla ve De Gaulle'cülerle uyum içinde olmak için, bu organ içinde olması gereken, Fransa'nın özel konumundan söz ediyorlar. Öte yandan, Carrillo'nun partisi her türlü olanağı kullanarak, İspanya'nın Nato'ya girme mücadelesinin bayrağı olmağa çabılıyor. Franco'nun tamamlanmamış düşü, gerçekleşmek yoluna girmiş bulunuyor.

Avrupa Ortak Pazar'ı ve Birleşik Avrupa, kapitalist tekellerin ve çokuluslu şirketlerin Avrupa halklarını, emekçi yığınlarını ve dünya halklarını sömürmek amacıyla kurdukları bu büyük birlik kabul edilmesi gereken bir «gerçektir». Fakat bu «gerçeği» kabul etmek demek, Avrupa'nın belirli, seçkin ülkelerinin egemenliklerinin, kültürel ve manevi değerlerinin büyük tekeller yararına yok edilmesini kabul etmek demektir. Bu, Avrupa halklarının kişiliklerinin yok edilmesi ve Amerikan büyük sermayesinin egemen olduğu çokuluslu şirketlerin, onları ezilen bir yığın haline dönüştürmesini kabul etmek demektir.

Avrupa - Komünistlerinin «Avrupa Topluluğu'nun Parlemtosunda ve öteki organlarında» yer alışlarının, «bunların demokratik değişimine», «Emekçiler Avrupasının» yaratılmasına olanak tanıyacağını iddia eden sloganları, demagoji ve gözboyamadan başka birşey değildir. Her ülkenin kapitalist toplumu, ne «demokratik yol-

dan» sosyalist bir topluma dönüşebilir, ne de Avrupa Birleşik Parlamentosunun propaganda toplantılarında, Avrupa - Komünistlerinin attığı nutuklarla sosyalist olabilir. Avrupa - Komünistlerinin Ortak Pazar'a ve Birleşik Avrupa'ya karşı tutumları da, onların uzlaşmacı ve burjuvaziye boyun eğme çizgilerinden kaynaklanan grev kırıcı ve oportünist bir tutumdur. Bu tutumun amacı, çalışan kitleleri doğru yoldan çıkarmak, onların sınıf ve ulus çıkarlarını savunma mücadelelerindeki atılımı kırmak, köreltmektir.

Reformist ideoloji, burjuvaziye boyun eğiş ve emperyalist baskı karşısındaki teslimiyetleri, Avrupa - Komünisti partileri sadece karşı devrimci değil, aynı zamanda karşı - ulusçu partilere dönüştürmüştür. Burjuvazi safalarında bile kendine politikacı sıfatını takıp da Carrillo'nun yaptığı gibi «sınırlı egemenlik» anlayışını kabul eden insan pek ender bulunur. Carrillo, «bu bağımsızlığın her zaman görece olacağına bilincindeyiz...» diye yazıyor. «Demokratik ve sosyalist» İspanya'da —programında böyle yazıyor— «... yabancı sermaye yatırımı ve çokuluslu işletmeler engellenmeyecektir.» «Ama, diye ekliyor, uzun bir süre daha yabancı sermayeye artı-değer şeklinde bir haraç ödemek zorundayız... Ulusal çıkarlara uygun düşen sektörlerde gelişmeyi kolaylaştırmak için...» (1).

Tekellerin ve emperyalist devletlerin çıkarlarının desteklenmesi konusundaki tutumlarıyla Avrupa - Komünistleri kendilerini, Fransız, İspanyol ve İtalyan işçilerinin anti-emperyalist ve demokratik geleneklerinin karşısına koymuşlardır. Aynı şekilde, onlar bu ülkelerin işçilerinin ve ilerici insanların yurtsever geleneklerine

(1) S. Carrillo, «Eurocommunisme et Etat Fransa», 1977. s. 157 - 160.

de karşı koymuşlar, onların Nato'ya karşı, Avrupa'daki Amerikan üslerine karşı, Amerikan emperyalizminin içişlerine müdahalesine ve baskılarına karşı verdikleri mücadelelerine de karşı koymuşlardır. Avrupa - Komünistleri konumlarını terketmiş ve gericiliğin kampına geçmişlerdir.

Avrupa - Komünistlerinin tüm siyasal ve ideolojik çizgilerine egemen olan sınıf uzlaşması ve yabancı baskısına boyun eğme düşüncesi, onların anti-emperyalist ve devrimci ulusal kurtuluş hareketlerine karşı tutumlarında da açıkça görülür. Kendi ülkelerinde devrimden yana olmadıklarından, başka ülkelerdeki devrimden yana değildirlir. Emperyalist ve yeni sömürgeci burjuvazilerinin zayıflamasını istemezler, bunun için de ezilen ülkelerdeki devrime, kapitalist sistemin yıkılması için doğrudan bir yardım olarak bakamazlar. Onlar için devrimin biricik süreci, devrimin çeşitli akımları arasındaki doğal bağın, karşılıklı yardımlaşmanın gereği yoktur.

Bazan, sırf zevahiri kurtarmak için, propagandalarında anti-emperyalist hareketlerin lehinde bir söz söyleyiverirler. Bu da somut içeriği olmayan ve özellikle de siyasal eyleme dönüşmeyen boş bir tümcedir. Onların tarafından verilen bu «destek» aslında «solcu» bir tavidir ve ilerici, demokrat görünmek için modayı izlemek tasasından başka birşey değildir.

Devrimci ve kurtuluşçu hareketlere karşı tutumlarında, Avrupa - Komünistlerinin tümü, bağlantısızlık ideolojisine sahiptirler. Bu, emperyalist güçlerin egemenliğine halkların boyun eğmesini haklı göstermek için, eski sömürgelere yoksulluktan kurtulmak ve gelişmelerini sağlamakta, yeni sömürgeciliği bir geçerli yol gibi göstermek için çok yararlıdır. İtalyan revizyonistleri son kongrelerinin tezlerinde şöyle yazıyorlardı : «Barış, ulus-

lararası işbirliği, barış içinde birarada yaşamak politikası için mücadele, daima yeni bir sistem, yeni bir uluslararası düzen ve yeni bir ekonomik alana yönelmek yolunda daha fazla eylem olanağına sahiptir.» Görüldüğü gibi, oportünist çizgilerinde tutarlıdırlar. Kendi ülkelerinde kapitalist düzeni reformlarla yürütmeye çalıştıkları gibi, kapitalist sistemin uluslararası ekonomik ilişkilerinin sömürücü karakterinin, bazı reformlarla değişebileceğini de düşünüyorlar. Carrillo da yeni bir dünya ekonomik düzeninden, ya da Avrupa - Komünistlerinin onu nasıl düşündüklerinden sözediyor. Hattâ bu konuda o daha da açık. «Ne olursa olsun, diyor, nesnel bir gerçekten hareket etmek gerek, emperyalizm tek bir dünya sistemi olmamasına rağmen, mal değişiminin nesnel yasalarıyla —aslında kapitalist yasalardır— yönetilen bir dünya pazarı daima mevcuttur.»

Carrillo'ya göre bu kapitalist «nesnel» yasalar, hatta sosyalizm koşullarında bile, ne değiştirilebilir, ne de bunların yerine başka yasalar konulabilir. Bu tezi «kanıtlamak» için, örnek olarak ekonomik alanda, revizyonist ülkeler arasındaki ilişkilerin kapitalist karakterini alıyor. Bir başka deyişle, onun dediğine bakılırsa, halkların ulusal ve yeni-sömürgeci baskıya karşı, gelişmiş kapitalist ülkelerle geri kalmış ülkeler arasında, özellikle geri kalmış ülkelerin hammaddelerinin vahşice yağmalanmasında ortaya çıkan eşitsizliğe karşı bir mücadelede direnmeleri boşunadır. Carrillo'nun elde tutmak ve Berlinguer'in yenileştirmek için biraz cilâ çaldığı ve bazı rötuşlar yapmak istediği uluslararası düzen budur.

Ülkenin gerçek ulusal çıkarlarına karşı çıkan, emperyalist hegemonyayı ve yayılma politikasını savunan, yabancı sermaye sömürsünü kutsayan, yeni-sömürgeci-

liği öven bir çizgi başarısızlığa mahkûmdur. Tarihsel evrimin nesnel yasalarıyla alay edilemez. Proletaryanın ve halkların uğrunda mücadele verdikleri yeni dünya düzeni, Avrupa - Komünistlerinin öve öve bitiremedikleri emperyalist düzen değil, geleceğın malı olan sosyalist düzendir.

İtalyan, İspanyol, Fransız revizyonist partilerinin, Sovyetler Birliği'ne karşı tutumları ve onunla ilişkileri, son yıllarda, tüm uluslararası burjuvazi katlarında tartışılan, yorumlanan bir konu haline geldi. Avrupa - Komünistlerinin kendilerini Moskova'dan «bağımsız», «kendilerine özgü», hatta Sovyetler Birliği'ne «düşman» gösterme girişimleri, dıştan ülkelerinin burjuvazisinin gözünü boyamak için yapılmış gibi görünüyorsa da, aslında bu, kendi ülkelerinin proletaryalarını ve uluslararası proletaryayı aldatmak için yapılmaktadır. Bunun, Sovyet revizyonistleri tarafından, bu partilerin kendi ülkelerinin burjuva hükümetlerinde yer almalarını kolaylaştırmak amacıyla, sanki, Batı Avrupa - Komünist partileri, özellikle de, Fransız ve İtalyan komünist partileri arasında güya büyük farklılıklar ve «ilke yönünden» çelişkiler olduğu izlenimini yaratmak için yapılan bir manevra olmasının da asla gözden ırak tutmamak gerekir. Bu gerçekleşirse, Sovyet sosyal - emperyalizminin yararına, dünya egemenliği isteminin yararına olacaktır. Zira, çeşitli ülkelerdeki etkisi ve hegemonyası artacak, hasımları zayıflayacaktır. Bu, aynı şekilde, Anti-Marksist tezlerini desteklemek babında Kruşçevci revizyonistler için de yararlı olacaktır. Bilindiği gibi bu teze göre «İktidar barışçı yollardan ele geçirilebilir». Böylece de, Şili'de kanıtlanmayı «kanıtlayabilirler.» Brejnev, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 25. Kongresinde, gerçekten de, Şili deneyinin iktidarın parlamenter yollardan ele geçi-

rilmesi teorisinin geçerliliğini yitirmediğini söylememiş miydi?

Öte yandan, Avrupa - Komünizmi, Avrupa büyük kapitalist burjuvazisini ayarlayan da bir cins düşüncedir. Bu burjuvazi, Avrupa - Komünistleri ile Sovyet sosyal emperyalistleri arasındaki çelişkileri her türlü olanaklardan yararlanarak şişiren ve var olan bir burjuvazidir. Çünkü Sovyetler Birliği'nin ideolojik revizyonist gücünü zayıflatmakta yararı vardır. Bu burjuvazi İtalyan, İspanyol, Fransız vb. revizyonizmini, Sovyet revizyonizmine karşı durmak için Avrupa'da yaratılmış bir blok olarak göstermeye çaba harcamaktadır. Tabii ki Anti-Sovyetik bir gruplaşma söz konusu olduğunda, bu, Avrupa-Komünizminin, Avrupa endüstrileşmiş ülkelerinin gerici burjuvazisinin buyruğu altında olduğunu söylemek bile gereksizleşir.

Ne olursa olsun, Kremlin, Avrupa - Komünizminin tümünden etkisinden kurtulmasını pek sevmez, herhalde. Batıda, «bağımsız» ideolojik akım olarak, Avrupa - Komünizmi konusunda yürütülen propaganda, Moskova'yı sınırlandırmakta ve Batı Avrupa revizyonist partileri ile, Sovyetler Birliği revizyonist partisi ve Doğu Avrupa uyduları arasında aslında uzun süreden beri varolan parçalanmayı ortaya çıkarmaktadır.

Bu partiler arasında bir birlik olmamıştır, yoktur ve olmayacaktır da. Ama Sovyetler Birliği Komünist Partisi, yalnız Avrupa'da değil tüm dünyada revizyonist partiler arasında zahiri bir birlik görüntüsünün olmasını görmek ister. Sovyetler Birliği Komünist Partisi, çeşitli maskelere bürünerek, ideolojik hegemonyasını dünyanın tüm öteki revizyonist partileri üzerinde sürdürmek ister. Birliğe ve bu partilerin Sovyet yönetimine duydukları saygıya inandırmak için, onlarla müşterek beyanatlar ve bildiriler imzalamaya pek heveslidir.

İtalyan Komünist Partisi ve Fransız Komünist Partisi ile Kruşçevci revizyonistler arasında çatlak ve anlaşmazlıklar Togliatti ve Thorez zamanından beri vardır ve bunlar durmadan artmakta ve büyümektedir. Fakat bunlar günümüzdeki kadar doruk noktaya çıkmamışlardır. Bu gerilim artık açığa çıktı iyice. Pravda Carrillo'ya saldırdı ve Avrupa - Komünizmini mahkûm etti. Carrillo, Moskova'ya aynı sertlikte yanıt verdi. Partisinin revizyonist, ideolojik ve siyasal yönelimini açıkça ortaya koyarak Sovyetler Birliği Komünist Partisine bağımlılık iplerinin koptuğunu anlatmış oldu.

«Pravda»nın eleştirisinden, Carrillo'nun buna yanıtından sonra, Yugoslavya Komünistler Birliği, İspanyol Komünist Partisinin savunmasını heyecanla üstlendi. Yugoslav revizyonistler açıktan açığa Carrillo'nun yanında yer aldılar. Çünkü onlar, bu ayrılıktan yanaydılar, revizyonist partilerin Moskova'dan kopmasından yana olmuşlardı. Daima da bu yönde mücadele etmişlerdir.

İtalyan ve Fransız revizyonist partilerine gelince, onlar bu tartışmada biraz daha ölçülüydüler, bu tartışmayı bazan yükseltiyor, bazan alçaltıyor, bazan da tamamen söndürüyorlardı. Bunu da belirli ölçüde ılımlı oldukları için değil, ancak bu kendilerine yarar sağladığından korumak amacını güttükleri belli maddî ve başka bağların varlığından dolayı yapmışlardır. Bu ipleri ellerinden tutmak isterler, çünkü, bu ipler uzun süreden beri ruble gücüyle bağlıdır kendileriyle Sovyetler arasında. Bunun için kızgınlıkların biraz geçmesini isterler, çünkü Kruşçevcilerle olan tartışma kontrolden çıkarsa bu kendilerinin yararına olmayacaktır. Berlinguer'in, Pajetta ve ötekilerin Moskova'ya ziyaretlerinin amacı buydu. İtalyan revizyonist liderleri, Moskova'ya, Sovyet önderlerine sert bir polemik istenilir bir şey olmadığını, Moskova'nın başka bir ülkenin komünist partisinin iç işleri-

ne müdahaleye hakkı olmadığını ve onun çizgisini değiştirmeye çalışmamaları gerektiğini, kendi ülkesinin durumunu, ama aynı zamanda güya, enternasyonal komünist hareket deneyimini de dikkate alarak gözönüne alarak her partinin kendi stratejisini belirlemek hakkına sahip olduğunu açıklamaya gittiklerini ilân ettiler. Moskova bu tezlerin altına imzasını atmaya hazırdır, ancak, karşılığında, kendi «sosyalizminin» tanınmasını ve de her şeyden önce, temel yönelimlerinde kendi dış politikasının onaylanmasını istemektedir. Marchais, Afganistan'ın Sovyetler tarafından işgalini alkışlar ve Kremlin'in yayılmacı politikasını «Uluslararası dayanışmanın» en yüce simgesi olarak överken, Brejnev, XX. Kruşçevci Kongrenin tezlerine tamamı tamamına uygun düşen Fransız revizyonistlerinin sevgili «demokratik yolunu» onaylayarak iyiliğe iyilikle karşılık veriyordu.

Halen aynı stratejiyi izlemelerine karşın, Fransız, İtalyan, İspanyol revizyonistleri, ülkelerinin herbirinin burjuvazisinin özelliklerinden dolayı taktiklerinde hafif değişiklikler uygulamaktadırlar. Fransız burjuvazisi, uzun bir deneyime sahip olduğundan güçlü bir burjuvazi olup, büyük bir siyasal, ideolojik, ekonomik, askerî ve polis gücü vardır. İtalyan burjuvazisi ise Fransız burjuvazisinden daha az güçlüdür. İktidarı elinde bulundurmasına karşın, bir çok zayıf noktaları vardır. Bu durum, İtalyan revizyonist partisinin başka partilerle çeşitli şekillerde, —parleментар ilişkiler dahil— onlarla müzakerelere girmesine izin vermiş, sendikalar aracılığıyla İtalyan kapitalist burjuvazisi ve özellikle de onun Hıristiyan Demokrat Partisi ile işbirliği yapmasını gerektirmiştir. Bu nedenle Berlinguer'in partisi burjuvaziye daha fazla yaklaşmaya çalışacak, ancak aynı zamanda da Moskova ile kendi ülkesinin burjuvazisi arasında İtalyan burjuvazisi de Sovyetler Birliği'ne göre kendi çıkar gruplarına

sahip oldukça, giderek artan bir denge politikasını uygulayacaktır. Rusya'nın bu ülkede yaptığı önemli yatırımları unutmayalım.

Öte yandan, revizyonist Sovyetler Birliği'ni iyi tanıyan Fransız burjuvazisine, politikada ne de Sovyetler Birliği ile ilişkilerinin sertleşmesini isteyen revizyonist Çin'in istediği ve öğütlediği yönde körü körüne ilerlemiyor. Kuşkusuz, iki ülke arasındaki ilişkiler yağlı-balı değil ama, Çinlilerin istediği gibi gergin de değil. Sosyalistlerle anlaşma politikasında Fransız Komünist Partisi, Moskova'ya açık ve kesin bir şekilde karşı çıkmaya dikkat ederken, gerektiği zaman Fransız burjuvazisinin yanında yer almak ve onunla birleşmek için kendi yönünden belirli bir stotükoyu elinde tutmak istiyor.

İspanyol Burjuvazisinde ise durum bambaşka. Franko'dan sonra, başka partilerle iktidarda olan Suarez'in partisi, kendine özgü; ama daha ziyade faşist diktatörlük gelenekleri olan bir burjuvazinin temsilcisidir. Bu burjuvazi bir çok sıkıntılar çekmiş bir burjuvazidir, bu sıkıntılar da ona Fransız burjuvazisinin, arkasından da İtalyan burjuvazisinin yarattığı oturmuşluğu sağlamamıştır elbet. Carrillo ve revizyonist ideolojisi Amerikan emperyalizmine sıkı sıkıya bağlı kapitalist bir rejimin güçlendirilmesi ve sağlamlaştırılması ve kendini Nato'ya ve Birleşik Avrupa'ya kabul ettirme süreci içine sürüklenmişlerdir. Tüm bunlar, İspanyol revizyonist partinin ve burjuvazinin manevra alanını kısıtlamakta ve Moskova'yla oyunlarında alanları daralmaktadır.

Avrupa - Komünizmi, hem ideoloji olarak, hem siyasal eylem olarak Çin Komünist Partisinin de hoşuna gitmektedir. Çin Komünist Partisi bu üç partinin özü ve çizgisini ve de «Avrupa - Komünizmi» ismini onaylamaktadır. Çin, devlet olarak ve bu devletin strateji ve çizgisini saptayan parti olarak, her an değişen dünyadaki du-

ruma kendini yönlendirmektedir. Avrupa - Komünistleri denilen gruplaşmada Çin Komünist Partisi, bir numaralı ideolojik düşman olarak Sovyetler Birliği'ni görmektedir.

İşte bu nedenledir ki Çin (Gerçekten Marksist - Leninist'ler ve devrimciler hariç) Sovyetler Birliği'ne düşman tüm güçleri onaylayıp desteklediği gibi, Avrupa komünizmini de destekleyip onaylamaktadır. Çin Komünist Partisi uzun zamandan beri Carrillo ile bağlantılar kurmuştur. Halen de Berlinguer ile ilişkiler kurmaya çalışmaktadır. Bu yönde ilk adım olarak da, Çin, Roma Büyükelçisini, Çin Komünist Partisi resmî temsilcisi olarak İtalyan Komünist Partisinin son kongresine göndermiştir. Az bir zaman önce de Berlinguer'i Pekin'de misafir etti. Bu ilişkiler giderek güçlenecek ve sağlamlaşacaktır. Bu da stratejilerinin, taktik benzerliklerinin gereği kaçınılmazdır. Eğer yakın bağların kurulmasında gecikme varsa, Çin, Avrupa - Komünist partilere doğru adım atmakta tereddüt ediyorsa bu, Çin'in, o ülkelerdeki egemen burjuvaları ve özellikle de öncelik verdiği ve en yakın müttefikleri saydığı sağ partileri kızdırmaktan çekindiği içindir.

Avrupa'daki ve tüm dünyadaki gerçek Marksist - Leninist partileri, bu sözümona Avrupa - Komünistleri ile muhalif olduklarına inandırmak isteyen Sovyet revizyonistleri manevra ve taklitleri ile yanıltmamışlardır. Aralarında bir ayrılık gayrılık yoktur bunların. Ülkelere düzeyinde revizyonistlerin arasında bir çatlak yoktur. Tersine, dünya proletaryası üzerinde çağdaş revizyonizmin egemenliğini kurmak olan stratejilerini daha iyi uygulamak için taktik yönünden bazı ayrılıklar gösterirler. İşte bunun içindir ki, Marksist - Leninist partiler çağdaş (modern) revizyonizmi, Yugoslav, Çin Avrupa - Komünizmi ile aynı derecede mücadele eder, ve onları teşhir ederler. Bu konuda hiç düş kurmazlar, kurmamalıdırlar da.

III

REFORMCU İDEOLOJİ VE SİYASAL OPORTÜNİZM

AVRUPA - KOMÜNİSTİ PARTİLERİN TEMEL ÖZELLİKLERİ

Gördüğümüz gibi, modern revizyonizm, her ülkenin ya da ülkeler grubunun somut siyasal, ekonomik ve toplumsal koşullarına uygun olarak çeşitli akımlar şeklinde kendini gösterir ve türlü görünümler alır. İşte, şimdilerde Avrupa - Komünisti partiler adıyla bilinen partilerde de olup biten budur. İtalyan, Fransız ve İspanyol revizyonist partilerinin, Avrupa ülkeleri gibi gelişmiş kapitalist ülkelerin burjuvazisinin çıkarlarına daha iyi uyan bir akımı, modern revizyonizmden ayrı bir akımı temsil etmelerine karşın, kendilerine özgü bazı özellikleri vardır.

BURJUVA DEVLETİN ANAYASASI, TOGLİATTİ «SOSYALİZMİNİN» TEMELİ

İtalyan Komünist Partisinin 15. Kongresinde, Berlinguer, okuduğu «Barış ve Demokrasi İçinde Sosya-

lizm» başlıklı raporunda Avrupa - Komünisti revizyonizminin yeni stratejisini oluşturan «üçüncü yol» konusunda konuşurken, kendisinin ve arkadaşlarının bu üçüncü yol ile ne demek istediklerini anlatan daha tamamlayıcı bazı açıklamalar yaptı. «Çok kullanılan ve sonunda kabul ettiğimiz bir deyim söz konusu... Önce, II. Enternasyonal deneyimimiz oldu... Kapitalizmden kurtulmak için işçi hareketinin mücadelesinin birinci safhası... Ama bu deneyim... Birinci Dünya Savaşı ve ulusalcılık karşısında yenildi.

«İkinci safha, Rus Ekim Devrimi ile açıldı...» Ama orada da, Berlinguer'e göre, tarihe ve Sovyetler Birliği gerçeğine eleştirel bir gözle bakmak gerekir... Çünkü bu deneyim geçerli değildir. Bundan da şu sonuç çıkar, şimdi üçüncü safha başlamıştır, bu da Avrupa - Komünizmidir. Berlinguer, beyan buyuruyor : «Sosyalizme sosyalizmin kuruluşuna doğru yeni gelişim yolları bulmak Batı Avrupa işçi hareketinin görevidir.»

«Bu «sosyalizme» girişe izin veren yol, İtalyan revizyonistlerine göre, «Cumhuriyet anayasasında belirtilmiş çizgidir, bu da İtalya'yı siyasal demokrasi üzerine kurulmuş sosyalist bir topluma dönüştürmek için ülkeyi bu yola angaje etmektir.» (1).

Fransız revizyonistlerine gelince, onlar, sadece hazırlanmasına katılmadıkları için değil, aynı zamanda karşı oy kullandıkları için de De Gaulle Anayasasını sosyalizmlerinin temeli olarak gösteremiyor, pratikte yadsımamalarına karşın, onun pek sözünü etmiyorlar.

İtalyan revizyonistleri burjuva anayasası ile «sosyalizm»e geçiş düşüncesini çok önceden özümlemişler-

(1) La politica e l'organizzazione dei comunisti Italiani, Rome, 1979, p. 3.

di. Daha 1944 yılında Togliatti, söylevlerinde, zamanın, işçi sınıfının iktidarı ele geçirmenin yollarının da güya değişmiş olduğunu açıklıyor, bununla da «artık devrimler zamanı geçti, şimdi evrimler zamanı geldi», «iktidar artık ancak reformist, parlamenter, seçim yoluyla alınır» demeye getiriyordu.

Daha sonra, Sovyetler Birliği Komünist Partisi 20. Kongresinin hemen ardından İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesinin 28 Haziran 1956 tarihindeki toplantısında Togliatti şöyle diyordu : «Anayasanın belirlediği ve öngördüğü, demokratik özgürlükler ve ilerici toplumsal dönüşümler alanında yer alan sosyalist bir gelişme amaçlamak uygundur... Bu anayasa şimdilik sosyalist bir anayasa değildir ama, çok geniş bir birleştirici hareketin ifadesi olduğundan, öteki burjuva anayasalarından temelden değişiktir ve İtalyan toplumunu sosyalizme götüren yolda gelişmesinin etkili bir temelini oluşturur.»

İtalyan Anayasasının, örneğin, monarşi ve faşizm dönemleri anayasasından farklı olması, bu anayasada bir dizi demokratik ilkelerin bulunması, anlaşılır bir şey, çünkü bu ilkeler işçi sınıfı ve İtalyan halkının faşizme karşı mücadelesi ile kabul ettirilen öğelerdir. Ama bu tür ilkelerin bulunduğu tek anayasa İtalyan Anayasası değildir. İkinci Dünya Savaşından sonra, Avrupa'nın tüm kapitalist ülkelerinin burjuvazileri, kâğıt üzerinde işçilere bazı haklar verip, fakat uygulamada bunları yadsıyarak işçi sınıfını aldatmak için şöyle ya da böyle çaba gösterdi.

İtalyan Anayasasının öngördüğü özgürlükler ve haklar, burjuvazi tarafından her keizde ihlal edilen biçimsel hak ve özgürlüklerdir. Örneğin, özel mülkiyeti belirli bir ölçüde sınırlamayı öngörmekte ama, bu kısıtlama

Fiat ve Montedison'ların daha zenginleşmesini fakat işçilerinin daima daha yoksullaşmasını engellememektedir. Anayasa başka haklarla birlikte çalışma hakkı öngörmektedir ama bu ne kapitalist patronların, ne de devletlerinin bir kaç milyon işçiyi kaldırma atmalarına mani değildir. Anayasa bir sürü demokratik hakları garantilemiştir ama bu, İtalyan Devletini, jandarmayı ya da polisi, anayasadaki tanınan haklara rağmen faşist bir rejimin kurulması için hazır olan mekanizmayı çalıştırmak için açıkça hareket etmekten alikoymamaktadır. Aşırı sağdakilerden tutun da, kendilerine «Kızıl Tugaylar» adını takanlara, Fontana alanı teröristlerine dek çeşitli faşist komandolar da kendi aklanmalarını İtalyan Anayasasında bulmaktadırlar.

Togliatticiler gibi, İtalyan burjuvazisinin ünlü anayasasının toplumu sosyalizme yöneltmek için hazırlandığını düşünmek, tam bir saçmalaktır. Burjuva ülkelelerinin öteki belli başlı yasaları gibi İtalyan Anayasası da burjuvazinin ülkedeki bölünmez siyasal ve yasa koyucu ve yönetme yetkisini onaylamakta, özel mülkiyetin elde bulundurulmasını ve çalışan emekçi kitlelerini sömürmek amacıyla onların iktidarını onaylamakta halkın özgürlüğünü ve demokrasiyi sınırlamak, herkesi sindirmek, herşeyi yönetmek için varolan şiddet organlarına bir temel sağlamaktadır. Özgürlük, eşitlik, kardeşlik, demokrasi, adalet vb. gibi «güzel» sözler ikiyüz yıldan beri bir anayasada yazılı olabilir. Fakat kapitalist burjuvazi, anayasayı ve yasaları ile birlikte yıkılmazsa, iki bin yıl daha, uygulama da gerçekleşmez. Şimdiki anayasa, İtalyan revizyonistlerinin Incil'idir ve burjuvazi bu anayasanın savunmasını sağlamak için onlardan daha iyi avukat ve onun övgüsünü yapmak için, onlardan iyi ateşli propagandacılar bulamazdı. Kendi kapitalist devletlerinin anayasası için giriştikleri ateşli savunma, İtal-

yan revizyonistlerinin halihazırdaki burjuva toplumu dışında, onun siyasal, ideolojik, ekonomik, dinî ve askerî kuruluşları dışında herhangi bir toplumsal sistem düşünemeyeceklerine tanıklık etmektedir. Onlar için sosyalizm ve bugünkü İtalyan kapitalist devleti aynı şeydir. İçinde doğup büyüdüğü oportünizm, İtalyan revizyonist partisi liderlerinin gözünü örtmekte, tüm görüş alanlarını kapamaktadır. Onlar, kapitalist düzenin bekçileri durumundadırlar. Onlar bu rolü bir erdemmiş gibi sunmakta, bunu da belgelerle anlatmaktadırlar : İtalyan Komünist Partisinin 15. Kongre tezlerinde şöyle deniliyor : «Bu otuz yıl içinde, Komünist Parti, demokratik (burjuva okumak gerek) kurumların tutarlı savunulması, işçi kitleleri ve yurttaşlar arasında demokratik yaşamın örgütlenmesi ve gelişmesi, kollektif ve bireysel özgürlükler için, anayasaya saygı ve onun uygulanmasına mücadeleler için tutarlı bir çizgi izlemiştir. İtalyan Komünist Partisi, İtalyan Sosyalist Partisi ile, laik ve katolik öteki demokratik güçler ile bir birlik için devamlı olarak çalışarak ve hep muhalefetten mücadele vererek, olabilecek her yakınlaşmayı da arayarak, demokratik anayasal kadro ile bir kopuştan kaçınmak için hristiyan demokratlarla bile bu siyaseti izlemiştir.»

Daha açık olunamazdı. Burjuvaziye kölece bağlılığın daha başka bir tanığı gösterilemezdi. «Demokratik anayasal kadro ile bir kopuştan kaçınmak için» demek, mevcutt burjuva düzenin yıkılmasını önlemek, devrimi önlemek, sosyalizmi önlemek demektir. Burjuvazi, revizyonistlerden daha başka ne istesin ki!?

Otuz yıla yakın bir zamandır İtalyan burjuvazisi, revizyonistler, kilise ve başkaları, sürdürdüğü zor yaşamın, içinde bulunduğu yoksulluğun, İtalya'yı karakterize eden vahşi sömürünün kokuşmuşluğun, terörün ve öteki toplumsal kötülüklerin hep bu «anayasanın tutar-

lı bir şekilde uygulanmamasından kaynaklandığını» söyleyerek İtalyan halkını aldatıyorlar. İtalya'daki sefalet durumu öyleydi ve öyledir de; ancak bu anayasanın uygulanmasındaki başarısızlıktan değil, tersine Anayasanın savunduğu sistemdendir. Bugünkü durum, ülkenin, savaştan sonraki, evriminin sonucudur.

Savoie Hanedanlığının ve krallık rejiminin tüm kötülüklerini tanıyan, faşist rejimin dehşetlerini sırtında taşıyan, bu rejimin getirdiği ekonomik yoksulluğu, ahlâksal ve siyasal yozlaşmayı yaşayan, İkinci Dünya Savaşının yıkıntısından acılarıyla geçen İtalya, bu savaştan ekonomisi yıkılmış bir durumda çıktı ve bugüne dek süren derin siyasal ahlâksal ve toplumsal bir krize girdi.

O halde savaştan sonra İtalya bir kaosu yaşamaya başladı. Aynı zamanda da, akrobat ve palyaço rollerinin, sosyalist, sosyal - demokrat, hıristiyan demokrat, liberal, komünist vb. gibi cafcıflı isimler altında yeniden kurulan partilerin giysileriyle süslenmiş yeni başlar tarafından oynandığı bir sirke de döndü. Bunlardan biri Gramsci'nin partisinin izleyiciliği rolünü üstlenirken, öteki de Don Sturzo, biri Croce, bir öteki Mazzi'nin izleyicileri rolünü oynadı. Ve İtalya, sağır bir yaygaranın gelenekselleştiği bir ülkeye dönüştü.

Eğer Amerikan sermayesi Avrupa'nın çeşitli ülkelerine bir ayağını koymuşsa, İtalya'ya iki ayağını birden sağlamca yerleştirmiştir. Bunun nedeni de, bu ülkenin burjuvazisinin daha yoz, daha kozmopolit, daha yurt sevmes ve her yönden daha kokuşmuş olmasındadır.

Hıristiyan demokratlar her zaman İtalya Devletinin dizginlerini ellerinde tutmuşlardır. Öteki burjuva partiler ise, İtalya da dahil, her şeyin toptan ya da perakende satıldığı bu pazardan kendi paylarına düşeni istiyorlar. Hükümette sık sık meydana gelen sayısız değişik-

likler, partiler arasındaki iktidar mücadelesinin, yarışma ve rekabetin bir ifadesidir. Değişiklikler olursa Hıristiyan Demokrat Parti her zaman kalır ve aslan payını kendine alır. Hıristiyan demokratlar, rakiplerine özenli ölçülerde otorite tanıyarak hem ülkenin itiraz edilmez yöneticileri oldukları, hem de olmadıkları izlenimini vererek bakanlıkların oluşturulmasında becerikli ip cambazları gibi oynamışlardır. Böylece sahneye bazan «sol merkez», bazan «sağ merkez», bazan «tek renkli» bir kabine, bazan «iki renkli» bir hükümet çıkardılar. Tüm bunlar, ülkenin içinde bulunduğu kaosa, yoksulluğa, açlığa, işsizliğe, çok yönlü korkunç krize sözümona çözüm bulduklarını göstermek için yapılan hokkabaz numaralarıdır.

Bugün İtalya'da her türden suçlar çiçek açmaktadır. Yeni faşizm, parlamenter partiler halinde örgütlenmiştir ve İtalyanların Faşist Parti Genel Sekreteri Almirante'nin «kuzuları» adını taktığı sayısız terörist ekip ve guplarına sahiptir. Cani Mafia pençelerini her yere saplamış ve cinayet, soygun, hırsızlık, adam kaçırma, çağdaş bir endüstri düzeyine ulaşmıştır. Hiç bir İtalyan emin değildir. Ordu, jandarma ve gizli polis örgütleri o kadar şişirilmişlerdir ki, ülkeyi boğmaktadırlar. Bunların sayıları güya halkı ve «demokratik düzeni» aşırı-sağ ve aşırı-solun «müfrezelerinden» korumak için artırılmıştır. Ama gerçek bu değildir : Gerçek, bu örgütler olmadan, parlamentonun koltuklarını, ya da ordu genel kurmayının veya polisin içindeki büyük hırsızların korunamayacağıdır.

Aynı zamanda İtalya burnuna kadar borca batmış ve parası ise Batı Avrupa ülkelerinkilerden çok zayıf durumdadır. Bu durum «Dokuzların hastası» olarak nitelendirilmektedir. Hiç kimse, bu çürümüş rejimin sahibi İtalya'ya, sadece kendisi için değil komşuları için

de tehlikeli bir yola girebilecek İtalya'ya güvenmemektedir.

Çeşitli İtalyan hükümetleri, Mussoloni dönemini söylemeye gerek yok, Arnavutluk'a açık ya da gizli, dostça olmayan bir tavır takınmışlardır. İngiliz gemileri ile kaçan gerici Arnavut hainleri, İtalya'da bir araya toplanmış ve ülkenin savaş sonrası hükümetleri tarafından, Anglo - Amerikanların yanı sıra, Arnavutluk'un ezeli ve ebedî düşmanı Vatikan tarafından örgütlenerek, eğitilerek Yeni Arnavutluk'a karşı çalışmaya hazırlanmışlardır. Kurtuluşu izleyen ilk yıllar boyunca halkımız, ülkemize İtalya'dan çıkan yıkıcılara karşı şiddetli bir mücadele vermek zorunda kalmıştı. Sonlarının ne olduğu herkeslerce biliniyor. Ama gene de, ötekilerin sonu daha da iyi olmadı. Kaçak Arnavut hainlerden bazıları İtalya'da kaldı, bazıları emperyalist casusluk servislerinin kendilerini gönderdiği Amerika Birleşik Devletleri'ne - Belçika'ya İngiltere'ye, Federal Almanya'ya ve başka bir çok ülkeye dağılıp gittiler.

İtalyan hükümetleri, bozgunculuk çabalarıyla, Yeni Arnavutluk'a karşı hiç bir başarı kazanamadıklarını görünce, ülkemize karşı «bana ne» ci bir siyasal tutum izlemeye başladılar. İki ülke arasında diplomatik ilişkilerin kurulduğu doğru ama, öteki ilişkiler her zaman çok sınırlı kalmıştır. Çeşitli İtalyan hükümetleri, bu ilişkileri geliştirmek için hiç bir zaman en küçük bir iyi niyet bile göstermediler. Hiçbir İtalyan hükümeti Mussoloni'nin Arnavutluk'a karşı barbarca tutumunu açıkça kınamadı. Bununla birlikte, bu hükümetler, Ulusal Kurtuluş Savaşında, partizanlarımızın öldürdüğü İtalyan askerlerinin kemiklerini mezarlarından çıkartıp almak ve bu kalıntıları «İtalya'nın büyüklüğü için savaşmış olan kahramanlar» olarak kutsamak ve her yıl saygılarını sunmak işleriyle uğraşmaktan geri kalmadılar.

İtalyan basınının büyük çoğunluğu, çok ender olarak Arnavutluk hakkında olumlu bir yazı yayınlamıştır. Ülkemiz hakkında yalan haber karalamaları ile dünya basının içinde kendini belli etmiştir.

İtalyan revizyonistlerinin tutumunda, basının ve yöneticilerin bu tutumundan hiç farklı değildir. 1939 yılında İtalyan Komünist Partisinin yöneticileri, küçük bir komşu halkın özgürlüğünü gasbetmeye giden faşist orduları uzaktan seyrettiler. 1920'de Vlore muharebesi sırasında, kendi ülkesinin emperyalizmini mahkûm eden İtalyan sosyalistlerinin bile düzeyinde olmadıklarını kanıtladılar. Savaşın sonra da, İtalyan Komünist Partisinin belli başlı liderleri Arnavutluk'a gelip, faşizmin cinayetlerini mahkûm etmeye, ölümü ve yıkımı göğüslemiş ve İtalyan faşizmine karşı kahramanca savaş vermiş olan Arnavutluk halkıyla dayanışmalarını ifade etmeye tenezzül buyurmadılar.

İtalyan Komünist Partisi, kendi üyelerinin ve İtalyan proletaryasının devrimci ruhunu yoketmek, sınıf uzlaşması düşüncesini yaymak ve iktidarı kapitalistlerin elinden şiddet yoluyla almak düşüncesini silmek için mücadele etti ve ediyor. Bu parti eskiden III. Enternasyonale katıldığı için ve görüldüğü kadarıyla burjuvazinin kendisinden, bağlılığının daha iyi kanıtlarını istediği için muhalefette bırakmış ve oyuna kabul edilmeyen herhangi bir sosyal - demokrat partiden başka birşey değildir.

İtalyan «demokrat» burjuva devleti, öteki parlamentler partilere olduğu gibi, İtalyan Komünist Partisine de milyarlarca lire destekleme yardımı yapmaktadır. Bunun yanı sıra, İtalyan Komünist Partisi komisyonlar şeklindeki çeşitli ödeneklerle birlikte, ticarî şirketlerden gelen çeşitli gelirlere de sahip bulunmaktadır. Kendi

aristokrasisi ve «plebi» vardır. Bu aristokratlar, milletvekilleri, senatörler, belediye başkanları ve üyeleri ve de devamlı memurlardır.

Togliatti'nin düşünceleri, sosyal - demokrat çizgi, Marksizm - Leninizm'den bu açıkça ayrılış, 1962'de yapılan İtalyan Komünist Partisi 10. Kongresinde açıklanacaktı. Togliatti reformcu bir aydınlı ve ömrünün sonuna dek, «çok merkezilik»ini vurguladı ve o sözde sosyalizme ulaşmak için kendini partilerde, «çoğulculuktan», «din özgürlüğünden», «söz özgürlüğünden», «insan haklarından» vb. yanaymış gibi tanıttı. Bu durum «Yalta Vasiyeti» ne kadar da hep öyle kaldı. İşte «İtalyan Sosyalizmi» adı verilen yolun ne olduğu.

10. Kongre sosyalizmin İtalyan yolunu, özgün bir yol, Marksizmin yeni bir gelişmesi, Ekim Devrimi öğretilerinin ve o zamana kadar olan tüm sosyalist devrimlerin deneyiminin artık geçerliliğini yitirmesi olarak sundu. Oysa gerçekte bu, «Yapısal reform»lar yolu, İtalyan tekeli sermayesinin gereksinimlerine ve durumuna uygun kılınmış revizyonist ve oportünist bir yoldu.

Bu, «Yapısal Reformlar» teorisine göre, sosyalizme geçiş banşçı yollarla koparılacak tedrici reformlar yoluyla olacaktır. Bu tedrici reformlar, tekeli kapitalistlerin ülkenin tüm zenginliğini, silahlarını, ve parlamentonun işletim ve yönetimini onların ellerinde tuttukları gerçeğine aldırış etmeden, sadece parlamenterizm aracılığıyla, yani oy gücüyle olacaktır. İtalyan revizyonistlerine göre, burjuva devlet çerçevesinde yürütülmesi güya mümkün olan «sosyo - ekonomik yapısal reformlar» sömürüyü ve sınıf eşitsizliklerini silip süpürecek, ve giderek yönetenlerle, yönetilenler arasındaki ayrılığın üst-

tesinden gelmeyi, insanın ve toplumun tümünden kurtuluşuna götüren ilerlemeyi gerçekleştirebilecektir».

İtalyan revizyonistleri, İngiliz işçi sendikacılığının ve sosyal demokrasinin durumlarına doğru kaymışlardır. İşçilerin mücadelesini sadece ekonomik ve demokratik hakların elde edilişi olarak sınırlandırıp, kapitalist düzene dokunmadan kalırken bu düzenin sonuçlarının önlenebileceğini düşünebiliyorlar. Ne var ki bunun ütöpik olduğunu tarih kanıtlamış bulunmaktadır. Çünkü kapitalist sistemde yatan nedenler yok edilmeden, sanuclarda yok edilemez. Oysa şimdilerde, İtalyan revizyonist önde gelenleri sosyal demokrasi durumuna açık geçişi bizzat kabul ederek, bu «tarihî adımı» attıklarından dolayı övünebiliyorlar bile. İtalyan Komünist Partisinin son kongresinde, İtalyan Parlamentosunun eski Başkam ve Parti Yönetim Kurulu Üyesi İngrao şu beyanatta bulundu : «Sosyal - demokrasiden öğreneceğimiz çok şey var». Eski ihtiyar sosyal - demokrat üstadlara kıyasla İtalyan revizyonistlerinin Marksizm - Leninizm'i revize etmekte ve devrime karşı mücadelede henüz çok çaylak olduğu doğrudur. Ama gene de burjuvaziye kayıtsız-koşulsuz ve kölece hizmet etmelerindeki sınırsız çabalarında onlara eşit sayılabilirler.

Onlar gece gündüz vaaz verip, İtalya'nın tüm alanlarında girtlaklarını yırtarcasına söylevler çekebilir, tüm kiliselerinde dualar edebilirler, ancak hiç bir zaman sosyalizme parlamento, anayasa ve burjuva devleti aracılığıyla geçiş konusundaki reformist düşlerini gerçekleştiremeyeceklerdir.

Togliatti'nin «Yapısal Reformlar» çizgisinin devamı, Berlinguer tarafından ilân edilen burjuvazi ile «tarihsel uzlaşma»ya dönüşmüştür. İtalyan revizyonist yönetiminin

diline pelesenk etmekten pek hoşlandığı bu slogan, İtalyan kapitalist burjuva devletinin tam da çok derin bir kriz içinde bulunduğu bir zamanda ortaya atıldı. İtalyan Komünist Partisi «tarihsel uzlaşma» aracılığıyla, Hıristiyan demokratlara, büyük sermayenin ve yüksek ruhban hiyerarşisinin bu temsilcisine, bu durumdan çıkmasında yardım etmek ve bu devleti kurtarmak amacıyla işbirliğini sunmuştur.

Berlinguer'nin «Tarihsel Uzlaşması», savaş sonrasında, burjuva devlette yer almaya ve Nenni'nin sosyalistleri ile birleşmeye çalışan İtalyan Komünist Partisi'nin eski yönelimlerinin bir devamıdır. Bu, Hıristiyan demokratların o zamanki başkanı Alcide de Gasperi ile olan ünlü kötü flörtünün devamı, bu, Togliatti'nin ve Longo'nun katoliklere uzanmış elidir. Berlinguer bunu yönelimli bir taktikten bir stratejiye dönüştürdü. İtalyan Komünist Partisi tarafından önerilen «Tarihsel uzlaşma» İtalya'ya her zaman bir eldiven gibi uymuş olan liberal politikadır.

Berlinguer'nin «tarihsel uzlaşması», Şili'deki olayların ışığında doğmuş aynı zamanda bir umut ve bir girişimdi. Sosyalist Allende'nin Frei'nin Hıristiyan Demokrat Partisi ile işbirliği yapmadan hükümette tutunmadığını görünce, kendilerinin de Hıristiyan demokratların destek ve işbirliği olmadan ne iktidara gelebileceklerini, ne de hükümette kalabileceklerini düşündü. Amerikan emperyalizminin yardımıyla faşizmin kurulacağı korkusu onları, ilke ve uygulamada önemli ölçüde geri çekilme ve teslimiyete, parlamenter çoğunluğu kazanabilecekleri ve sol bir koalisyon ile birlikte hükümet olabileceğini düşündüğü ve o zamana dek az da olsa sürdürdüğü bağımsız tutumunu bırakmaya götürdü. O zamandan sonra da, İtalya'da bir Şili olayının olmasından

kaçınmak için, artık sol bile olmayan sağ bir koalisyonda hristiyan demokratlarla birlikte ikinci derecede ve bağımlı bir rol oynamayı kabullendiler.

İtalyan Komünist Partisi «Tarihsel Uzlaşma» sloganını ortaya attığı zaman, İtalya, güçlü, endüstrileşmiş bir ülkeye dönüşmekte olan bir ülke izlenimini veriyordu. Bu dönemde «Tarihsel uzlaşma» sadece gericilerin değil, fakat bizzat İtalyan «komünistlerinin»de gözünde uzun vadeli bir strateji idi. Ama kriz gelip çattı, faşizm yeniden ayaklandı, gözdağı verir bir duruma geldi, bombalı suikastlar, öldürmeler, insan kaçırmalar günlük olaylar haline geldi. «Tarihsel Uzlaşma» burjuvazinin bir bölümüne ve bazı sosyal - demokratlara daha güncel ve daha ussal gelmeye başladı. Aldo Moro, bu akımın bir temsilcisiyse de dışlandı, çünkü seçimlerdeki kayıplarına karşın hristiyan demokratlar bu uzlaşmaya girmeye hazır değildiler henüz.

Krizin bugünkü durumunda hristiyan demokratlar, ister sendikalar düzeyinde, ister partiler düzeyinde bazı konularda, «komünistlerle» eylemlerinde işbirliğinin şekil ve yöntemlerini bulmuşlardır, ama herşeye karşın, onlar, «zemzem suyuyla yıkanmış» bir komünist İtalyan partisinden bile korkmaktadırlar.

İtalyan tekelci sermayesi, İtalyan Komünist Partisinin uzattığı eli kabul edecek mi? Bu tekelci sermaye, revizyonistlerin parlamentoda, hükümeti desteklemesini, program ve yasalarına oy vermesini, «parlamentar çoğunluğa», «hükümet çoğunluğuna» girmesini, fakat hükümette yer almamasını ve de iktidara katılmamasını, ve de ülkenin yönetimi için siyasal karar merkezlerine nüfuz etmemesini istemektedir. Kendi yönünden, ABD, Nato üyesi ülkeleri hükümetlerinde Avrupa revizyonistlerinin varlığına karşı olduğunu ifade etti. İtalyan burjuvazisi patronlarının bu buyruğunu yerine getiriyor.

Parleментар seçimin her yapıılışında İtalyan Komünist Partisi büyük bir ikileme karşı karşıya geliyor. Hıristiyan demokratlardan daha fazla oy kazanırsa ne yapacağını bilemiyor. Berlinguer, korktuğundan, her durumda «demokratik yelpazenin» tüm partilerinin bazı reformları, kuşkusuz, «çoğulcu bir demokrasi» içinde gerçekleştirecek ve İtalya'nın Nato içinde kalacağı geniş bir hükümetin kurulması gerektiği formülüne sarılıyor.

Peki Berlinguer neden bu görüşü geliştiriyor? Bu, burjuva sistemin reformlarla düzeltilemeyecek krizi ve iflası karşısında sorumluluklarını yerine getirmekten korkan İtalyan Komünist Partisinin revizyonist çizgisi nedeniyle. Öte yandan, İtalyan Komünist Partisi, bu partinin kazanması durumunda patronlarla işbirliğini değil de iktidarın ele geçirilmesini isteyecek İtalyan işçi ve emekçi kitlelerinden de çekiniyor. İtalyan Komünist Partisi, bu durumu hiç mi hiç istemiyor ve hiç bir zaman da böyle bir durumun yaratılmasına izin vermeyecektir. Tabii, bunu Amerikan ve İtalyan tekelci burjuvazisi de istemiyor, onlar da böyle bir durumu engellemek için ellerinden geleni yapacaklardır.

İtalyan Komünist Partisi seçimlerde kazanırsa, başlangıçta tarihsel olmayan bir uzlaşma yapılabilir ama bu «uzlaşma» geçici, kısa vadeli, sadece kamuoyunu sakinleştirmek, vidalan sıkıştıracak zamanı kazanmak için olacaktır. Sermaye elindeki silahı hiç bir zaman gönlüyle bırakmaz, onları ondan zorla almak gerek. İtalyan Komünist Partisi devrime giden partilerden değildir. O, ne bugün, ne yarın, ne de hiç bir zaman, İtalya'da sosyalist bir toplumun kurulmasından yana değildir.

PROUDHON'UN FRANSA'DAKİ ARDILLARI (HALEFLERİ)

Togliatti ve İtalyan müritleri, Avrupa - Komünistlerinin göklere çıkardıkları «Yeni sosyalist topluma giden yolların» ayrıntılı kuramsal hazırlığını çok önceden yapmışlardı. Ama, şu sıralar, iddialı «felsefi» nutuklar atanlar, boşa geçmiş zamanı yakalamaya ve Avrupa - Komünizminin bayraktar, yorumcu ve yasakoyucuları olarak ortalarda gözükmeye çalışanlar, Fransız revizyonistleridir. Oynamaya çalıştıkları bu rol onları gülünçleştiriyor ve kendi ülkelerinin işçi sınıfının olduğu gibi tüm dünya emekçilerinin gözünde de gerçek yüzlerini açığa çıkartıyor.

Georges Marchais, Thorez zamanında Fransız Komünist Partisinde ideolojik olarak, tek tüfek olan, daha sonra da parti saflarından kovulan Roger Garaudy'nin zırvalarının ateşli bir müridi olmuştur. Garaudy, gelişmiş kapitalist ülkelerde, artık proletaryanın güya varmadığını, devlet memurları, mühendis ve teknisyenlerle aynı seviyeye gelmiş olduklarını ve hepsinin de aynı şekilde sömürdüklerini «kanıtlamaya» çabalıyordu. Şimdi de Marchais bu teoriyi benimsedi, hatta daha da ileri gitti. Herkes, yalnız işçi sınıfı değil, tüm çalışanlar, burjuvazi de, hattâ ordu ve polis onun göklere çıkardığı «sosyalizm»den yana idi. Söylevlerinde «Biz sosyalizme gitmek istiyoruz, fakat Fransa'daki sermaye gücünü oluşturan yirmibeş aile tarafından engelleniyoruz» demekten bıkmıyor. Nasıl, diye hayret ediyor Marchais, nasıl olur da biz, bu büyük güç, sözümüzü söyleyemez ve iktidardaki kastı deviremeyiz? Sonra da kendi sorusunu kendisi yanıtlayarak Fransa'nın sosyalizme ulaşması için ekonomik ve siyasal reformlara gereksinimi olduğunu söylüyor. Sermaye karşı kazanılacak zaferden

sanki çok kolaylıkla başarılabilir birşeymiş, sadece lafla ve yanakları şişirip, üzerine üflemeyle devrilecek bir şeymiş gibi sözediyor. Fransız revizyonistlerinin öve öve bitiremedikleri yol ne olursa olsun, her şey olabilir, ama gerçek sosyalizm yolu olamaz.

Marchais, Fransa'da devlet iktidarının bugünkü temsilcilerini, burjuvazinin iktidarı ele geçirişindeki önceki, yani ikiyüz yıl önceki Fransız aristokrasisi ile kıyaslayıp eleştiriyor. Ve Yöneticileri konusunda «Bizi yöneten prensler» diyor. Fakat Fransız revizyonistleri, 1789 yılında burjuva devrimini yapan burjuvalarla aynı durumda bile değildiler. Bu devrimin, o zaman Fransa'yı yöneten kral, kraliçe, ve «prenslerinin» kafalarını kestiğini biliyoruz. Çağın ilerici burjuvazisi monorşiyi ve feodalizmi yıkmakla yetinmeyip devrimi daha ileri götürdü ve doğmakta olan burjuvazinin tüm gerici fraksiyonlarının liderlerinin de kafalarını kesti : Feuillant'lar Vergniaud'lar, Danton'lar...

Bu devrim, burjuva gericilerinin giyotine gönderdiği Robespierre'in önderliğindeki Jakoben'ler diktatörlüğü zamanında doruk noktasına çıktı. Marchais, Giscard D'Estaing'in eski İçişleri Bakanı Prens Poniatowski'yi 'Versaylı' diye nitelendiriyor, ama Paris Komününü, Thiers'lere, Versay'lılara karşı elde silâh savaşan, Paris komününü unutup. «Komüncüler gökleri fethettiler» diyordu Marks. Marchais ise revizyonist kuramları ile Poniatowskis'lere karşı mendiller savaşına girişiyor.

Fransız revizyonist partisinin yöneticileri, Fransa'nın gerilemesinin altında yatan nedenleri açıklamaya çalışıyor. Fransız Komünist Partisinin 23. Kongre tezlerinde şunları okuyoruz : «1976 yılından beri enflasyon hep yüksek düzeyini korumaktadır; işsizlik yüzde otuz artmış, emekçilerin satınalma gücü düşmüş, ekonomik bü-

yüme durmuş, para sıkıntısına, işsizliğe, emekçilerin aşırı derecede sömürülmesine, kapitalistlerin kârlarının artması eklenmiştir. Çeşitli endüstri dallarına sahip Fransa'da, demir-çelik, gemi inşası, makine yapımı, tekstil, ayakkabıcılık gibi tüm dallar bugün yok olup gitmek üzeredir. Endüstride çalışan işçilerin sayısı 500.000 den aşağı düşmüştür. Fransa konusunda bu söylediklerimiz hep bilinen şeyler. Ancak sorun Fransa'da ekonominin ve işçilerin kötü durumunu gözlemlemek değil, bu durumu değiştirmektir.

Marks, sadece kapitalist toplumun bir incelemesini yapmakla yetinmedi onu yıkmak için izlenecek yolu da belirtti. Çağdaş revizyonistlerse bu bilimsel yolu bırakmış, sadece partiyi ve işçi sınıfını kandırmak için güya onlarla ilgilendiklerine inandırmak için bol bol nutuk atıyorlar.

Fransız revizyonistler kapitalist dünyanın bugün geçirdiği büyük krizden de söz ediyorlar. «Kapitalist ülkelerin bugün geçirdiği kriz uluslararası bir krizdir», diyor Marchais ekliyor, «sonuçta, bu onların sömürü, hegemonya, işçilerin ve halkların soyulmasına dayanan sisteminin bir krizidir». Güzel, ama salt Fransa'nın değil, tüm dünyanın geçirdiği bu canalcı kriz durumundan nasıl yararlanmayı umuyor? Nasıl bir mücadele ile? Sınıf mücadelesi ile mi nutuklarla mı? Marchais, tekelci burjuvaziyi, kendi tarafında sandığı o ordu ve polis güçleriyle proletaryayı ve emekçileri ezen, tekelci burjuvaziyi nutukları ile mi tasfiye edeceğini sanıyor? Hayır demagoji yapıyor, biraz laf olsun diye, biraz da patronları ürkütmek için.

Bu tür revizyonistler kendilerinin icadettikleri ve durumun artık yeni sosyalist toplumu kurmak için devrim ve proletarya diktatörlüğüne gerek olmadığı derece-

ye gelmiş olma noktasına kadar olgunlaştığını iddia eden yapay teoriler üzerine oturmaya çalışırlar. Onların ağızlarına bakarsak, toplumdaki her sınıf, hatta her birey bir sosyalist olarak düşünmektedir. Onlara göre, sosyalizm, insanların bilincine öylesine derin bir şekilde nüfuz etmiştir ki, bu bilinçle özdeşleşmiştir, Fransız Komünist Partisinin 23. Kongresinde kabul edilen sonuç bildirisinde şöyle denmektedir. : «Sosyalizm daha şimdiden gerçekleşiyor ve gelecekte de bir çok şekiller altında daha da gerçekleşecektir». Bu sahte teorilerin amacı, işçi kitlelerine Lenin'in kan dökerek gerçekleştirdiği devrimin, artık günümüzde, hem de sermayenin acımasız baskısı altında, devrim ve şiddet olmadan da başarıldığını göstermektir.

Fransız Komünist Partisinin revizyonist yöneticileri, insanın, günümüz toplumunda, Fransa'da, Avrupa'da, tüm dünyada, sonunda, endüstri toplumunun, kapitalist kâr üzerine kurulu bir toplum olmadığını anladığına inandırmaya çaba gösteriyorlar. Bu tümenden yanlış bir teoridir, çünkü bu toplumda egemen olan tekelci sermaye sadece kâr değil, alabileceği en çok kârı ister. Georges Marchais sermaye dış satımından da söz ediyor ama, bu dışsatımın yalnız sömüren ülkelerdeki işçilerin değil, geri ve gelişmekte olan ülkelerin işçilerinin de barbarca sömürülmesinin bir aracı olduğundan söz etmiyor. Günümüzde, sermaye dış satımı, yeni sömürgeciliğin temel bir niteliği durumuna gelmiştir.

Georges Marchais içinde bulunulan durumda «Emperyalizmin, halkların gereksinimlerine uygun yeni uluslararası çözümler aramak zorunda kaldığını» iddia edecek denli ileri gidiyor. Bu emperyalizm o kadar insancıl ki, halkların gereksinimlerine göre hareket edecek! Ama emperyalizm neyse odur ve sofistlerin zırvaları ve tahlilleriyle de değışemez. Böylesi tezleri överek, Fransız ko-

münisti revizyonistler emperyalizme yardım ediyor ve onu süslüyor, göklere çıkarıyor ve emperyalizmin yeni bir dünya yaratmayı istediği göz boyamacılığını yapıyor.

Fransız Komünist Partisinin XXII. Kongresinde, yaptığı çok uzun bir konuşmada Marchais, Fransız komünistlerini, zenginliği ortadan kaldırmak istemekle suçlanmasının, temelsiz olduğunu söyleyecek denli ileri gitti. Bu söylentileri bir iftira gibi kabul ederek, özel mülkiyetin varlığını, tüm mülkiyetiyle birlikte orta burjuvazinin de varlığını, sadece tüm ortak devlet varlıklarını ulusallaştırmak ve tüm bunların halkın yöneteceği bir duruma gelmesini istediklerini, açıktan açığa ilân etti. Sosyal - demokrasi de, Marchais'nin savunduğu bu kapitalist yapıları destekliyor. Bu bakımdan, kendilerini, sosyal - demokrat kardeşleri gibi, burjuvaziye yüzde yüz sadık olmamakla suçlayanlara karşı kızmakta haklıdır.

Georges Marchais, 1979 yılının başında, «Toplumsal, ekonomik, siyasal bir demokrasi istiyoruz ve daha ileriye, toplumsal ilişkilerin Fransız halkının demokratik bir özyönetim sosyalizminde yaşamasını olası kılmasına izin verecek kesin bir dönüşümüne gitmeyi istiyoruz» diye yazıyordu. Böylece, Marchais, Yugoslavya'da, Marks'ın ve Lenin'in sonradan kesinlikle mahkûm ettiği, Proudhon'un anarko - sendikalist teorilerini, Bakunin'in «işçi özyönetimi» tezlerini uygulayan Tito'nun bir müridi olarak ortaya çıkmaktadır. Georges Marchais, şimdi, «yaratıcı» Marksizm maskesi altında, ama Marksizmin büyük öğreticilerinin hiç bir tezini asla kullanmaya «lütfetmeyerek», Proudhon'un, Anti - Marksist görüşlerini açıktan açığa desteklemeye ve onun bir müridi olduğunu söylemeye yürek tutturamıyor. Ama gene de, «Özyönetim» istemekle, Proudhon'un küçükburjuva teorisini, sadece terimleri değiştirerek, sürdürüyor.

Fransız Komünist Partisi yöneticileri ücretlerden ve bunları artırmak için reformist mücadele sorununu sürekli gündemde tutmaktan çok söz eder oldular. En az ücretliye daha fazla vererek işçilerin ve ailelerinin satınalma güçlerinin artırılmasından dem vurup, gelirlerde olduğu gibi ikramiyelerde de eşitsizlikleri asgariye indirmek için alınacak önlemler yoğunlaştırılmalıdır diyorlar. Ücretliler hiyerarşisini, aşağıdan yukarıya sıkıştırmak gerek diyorlar. Bu sorunları revizyonistler, günümüzde ücret artışı kitlelerin evrensel bir istemi olduğu için gündemde tutmaktadırlar.

Georges Marchais, işçilerin, yaşlı insanların uygun bir yaşama olanağına sahip olmadıkları, onların radyo ve televizyonlarda dertlerini anlatamadıkları koşulların varlığını göremek şaşırıyor. «Tüm bu haklar kazanılmalıdır, diyor. Partim, diyor, ücretlerin artması için, vergilerin indirilmesi, şimdiki gibi olmayan bir parlamento için, mücadele etti, ediyor da..» Fransız revizyonistleri, işçi sınıfının mücadelesini yalnız günlük istekleri elde etmek için mücadele ile sınırlarken, ücretlerin, emeğin bir kısmını, işçilerin kapitalistler için artı değeri yaratan ödenmemiş emeğini kendine maleden kapitalistler tarafından sömürüldüğünü nasıl maskeleydiğini açıklayan öğretilerini unutmuşa benziyorlar. Klasik reformist Proudhon'un sandığı gibi, bu sorunun çözümünün ücretlerin artırılmasında ya da eşitleştirilmesinde yatmadığını söyleyen Marks'ın düşüncesini bilerek hiç anlamıyorlar. Oysa Marks, işçi sınıfının mücadelesini sadece ücretlerle sınırlamanın, işçilerin köleliğinin uzatılmasını aramaktan başka bir şey olmayacağını söylüyordu. Yalnız, diye belirtiyor Marks, yalnız ücretli işçilerin sömürsünün kesin olarak ortadan kaldırılması, bu soruna kesin ve doğru bir çözüm getirir.

Fransız revizyonistleri, kapitalizmde üretimin toplumsal ve üretim araçlarının kapitalist özel karakteri ve sınıflar arasındaki üretim ilişkileri konusundaki Marks'ın teorisini unutmuşa benziyorlar. Bu sorunların içinde, özel mülkiyetin karakterini değiştirmek için sürekli olarak birbirine karşı mücadele veren sınıfların zıt çıkarları olduğunu bile bile, unutmuş gözükme istiyorlar. Bu sorunları, ekonomi kuramcılığı gibi, genel olarak, salt ekonomik sorunlarmış gibi görüyorlar. Onların «teorileri» Marks'ın teorisi değil, Marks'tan sonra gelen sapkınların «teorisidir». Marchais proletaryanın görev ve işlevini, sermayenin iktidarının yıkılması değil, ekonomik haklar için mücadeleye indiriyor. Marks, Komünist Partisi Manifestosunda «Bütün ülkelerin işçileri birleşin!» çağrısını neden yaptı acaba? Devrim yapmak için. Oysa Marchais ne diyor : İşçiler, köylüler, burjuvazi, polis, asker, subay, reformlar yapmak için birleşin! Fransız revizyonistleri «proletarya» kavramını şiirler esinleten bir romantik kavram olarak görüyorlar.

Onlar, proletaryanın başı çekerek kent ve kırdaki ve öteki emekçilerle yakın ilişkiler içinde devrim için mücadele etmesini sağlamak yerine, proletaryayı; «bir başka tarihsel blokta», kendilerinin burjuva partilerle işbirliğine verdikleri adla «solun birliğinde», ya da İtalyan revizyonistlerinin taktıkları isimle «tarihî uzlaşma» da birleşmeye davet ediyorlar.

Fransız revizyonistleri, ittifaklar konusundaki bu teoriyi kendi görüşlerinden hareketle, halihazırdaki kapitalist düzende işçilerin hergün biraz daha «koşulların düzeldiğini gördükleri» ve tam deyimiyle «proletaryanın kaybolmaya meyilli» olduğu düşüncelerine göre geliştiriyorlar. Bu, revizyonistlerin Fransız Komünist Partisi dışında tutarak haksızlık ettikleri, Garaudy'nin tezidir.

İster parti içinde olsun, ister dışında, ne değişir ki! Fransız Komünist Partisi yöneticileri, sosyalizme gitmek için burjuva partileri oyunlarına kabul ediyorlar ya! Garaudy ve işbirlikçilerinin bitkisel yaşam sürdürdükleri yer burasıdır. Fransız revizyonist yönetim Garaudy'yi, ilke bakımından değil, erken ortaya atıldığı ve «yeni yol» bayrağını diktiği için ve bu da hiyerarşi açısından Marchais ve öteki önderlere ters düştüğü için eleştirdi ve partiden kovdular. Bu günde, bu yönetim, revizyonist yolda daha hızlı ilerlenmesini isteyen Elleinstein ve Althusser'e de aynı şekilde davranıyorlar. Ama kuşkusuzdur ki Fransız Komünist Parti yönetimi, sadece Garaudy ve Elleinstein ile değil, aynı zamanda Mitterrand Rocard ve tüm sosyal demokratlarla da çabucak anlaşacak ve birleşecektir. Önemli olan, önce «sol birlikten» mi, «ortak bir programdan» mı geçecekleri, yoksa başka şekillerde mi geçecekleri değildir. Madem ki aynı görüş ve amaçları vardır, nasıl olsa her şey kendiliğinden gerçekleşecektir.

Genellikle, revizyonistler, özellikle de Fransız revizyonistler, sosyalist rejimde, ekonomik yönetimin devlet tarafından üslenilmesine karşı olduklarını teorilerinde söylerler. «Bugün, diyor Marchais, bu otoriterliğe, boğucu merkeziyetçiliğe karşı mücadele ediyoruz... tersine biz, ulusallaştırılmış müesseselerin özyönetim otomisiyle yönetilmesini, çalışanların —işçiler, memurlar, mühendisler ve kadroları— giderek bu yönetime daha etkin bir biçimde katılmalarını istiyoruz. Aynı şekilde, belediyelerin, bakanlıkların ve bölgelerin gerçek demokratik özyönetim karar merkezleri olmasını istiyoruz». **(Fransa için sosyalizm, Paris 1976, s : 84 - 85)** Fransız Komünist Partisi revizyonistlerinin bu görüşleri Yugoslav «özyönetimi» ve proudhon federalizmi çizgisi ile

tamamen uyuşur. Proudhon ne diyordu? «Tek bir endüstri demokrasisi, bir olumlu anarşi olmalıdır. Kim özgürlük derse, federalizm diyor demektir, ya da hiçbir şey. Kim cumhuriyet derse federalizm diyordur ya da hiçbir şey, kim sosyalizm diyorsa, federalizm, diyor ya da hiçbir şey demiyordur». O halde Proudhon için, federalizm ilkesi, politikaya olduğu gibi ekonomiye’de uygulanabilir. Georges Marchais bu sorunları belki Proudhon’la aynı terimlerle anlatmıyordur ama, kendi «demokratik sosyalizminden» söz ettiğinde, «Mutlu, özgürlük ve adalet vb. üzerine kurulu bir toplum istiyoruz» diyor ve kendi kendine, böylesine basit arzular için ve bu arzuların düşte kalmasının işçilerin baskı altında tutulmasının ussal olup olmadığını soruyordu.

Proudhon demokrasi ve özgürlük istiyor ve ona göre bunlar çok kolaylıkla elde edilebilir, kapitalistlerin ellerinden rahatlıkla alınabilirdi. Marchais ise, iki yüz yıl önce, işçilerin burjuva demokrasisinde daha geniş bir özgürlüğe sahip olduğunu devlet ve fabrika yönetimine katıldıklarını belirtiyor ve bugün de bu özgürlüklerden yararlanamadıkları için «öfkeleniyor». Ama öfkelenmekten başka bir şey de yapmıyor. Eğer Marchais daha ileri gitmiyorsa, bu kapitalistlerle ters düşmek istemediğindedir, neden ki onlarla barış içinde birarada olmak istemektedir. Tüm bunlar aptallar için masallardan öteye gitmiyor tabii.

Marchais, kapitalist düzende bile, reformlar aracılığıyla, proletaryanın ekonominin idaresine katılabileceği bir şekil bulunabileceğini, ve bu düzen içinde, istisnasız tüm işçilerin zenginlikten yararlanabileceği bir sosyal demokrasinin olabileceğini, bu demokrasiye her yurttaşın kontrol edilebileceğini, yönetebileceğini ve gerçekten yönetime katılabileceğini, başka bir deyişle «kendi

kendini yönetebileceğini» belirtiyor. Bu tümüyle Proudhon'un teorisi değil de nedir?

Vaaz ettiği «demokratik sosyalizm» konusunda, Marchais, mülkiyet sorununu ve ekonominin planlı işleyişini ele alıyor. Bu toplumdaki mülkiyeti, devlet mülkiyeti ve özel mülkiyet olarak ikiye ayırıyor. Ama özel kişilere bıraktığı mülkiyet oldukça yüklü. Bununla da, iktidardaki burjuvaziye, Fransız revizyonistlerini haksız yere suçladıklarını, çünkü onların özel mülkiyete saygı duyduklarını, proletarya devriminden yana olmadıklarını, artık «yumruk kaldırmaktan» değil, «dostluk eli uzatmaktan» yana olduklarını söylemek istiyor. Marchais belediye, bakanlık ve bölge mülkiyetinden söz ediyor. Proudhon'un «federalizm» sözcüğünü kullanmasa da asıl söylemek istediği o. Eğer Marchais otoriterciliğe ve boğucu merkezizetçiliğe karşı mücadele ettiklerini belirtiyorsa, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretilerinin tersine, demokratik merkezizetçiliğe karşı mücadele ediyoruz demek istediğini anlatmak istiyordur. Plan da, diyor, demokratik bir biçimde hazırlanmalı ve sadece işçiler değil, başka çalışanlar, hatta mülk sahipleri de bu planın hazırlanmasına katılmalıdır.

Marchais biliyor ki, ekonominin planlanması her sosyal sistemde uygulanabilir bir yöntem değildir, ülkenin yönetimindekilerin iyi niyetlerine de bağlı değildir. Tek ve merkezileştirilmiş planlama ancak, üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinin kurulduğu yerlerde, mümkün olur. Bu da sosyalizmin kesin, ödünsüz çizgisidir. Hangi şekil altında olursa olsun, özel mülkiyet, merkezileştirilmiş planlamanın egemenliği altına girmemiştir, girmez de. Bunlar nesnel gerçeklerdir ve Marchais'nin ya da başka Avrupa - Komünisti «teoricilerin» keyfi için doğasını değiştiremez.

Çağdaş revizyonizm yalnız Fransa'da değil, tüm kapitalist revizyonist ülkelerde, edebiyat ve sanat alanında da Marksizm - Leninizm'e saldırıp, bunları, halkların kafasını zehirlenmek ve onları yozlaştırmanın bir aracı olarak kullanmak istiyor. Revizyonist ozanlar, yazarlar, sanatçılar burjuva yozlaştırıcı yoluna bağlanmışlardır. Bugün bir Aragon'u bir Beauvoir'dan, bir Andre Stil'i bir Sagan'dan ayırdetmek zordur. Burada stil'in ve şeklin inceliklerinden değil, yapıtlarının müşterek amacından aynı yolda buluşmak için Anti-Marksist felsefi akımlardan esinlenen, devrimi vurmak, düşünceleri köreltmek ve bunlardan yoz olduğu kadar «Ölü Ruhlar» yaratmak olan içerikten söz ediyoruz.

Tüm revizyonist «teorisyenleri», Marks ve Engels'in estetiği güya çok az —hiç vermedi dememek için— verdiği tezini savunuyorlar. Fransız Komünist Partisinin estetikçileri biraz daha ileri gidip, Marks'ın sanatla, hiçbir şekilde uğraşmadığını ve bu işlerden anlamadığını «kanıtlamaya» çalışıyorlar. Apaçık olmasına karşın, onlar iddia ediyorlar ki Marks : «Sanat yapıtını, tarihsel zamanlardan bağımsız olarak, ebedî değerli kılan şeyin ne olduğunu anlayamamıştır, çağın altyapısına bağlı olmasına karşın Grek sanatının bizi bugün bile niçin heyecanlandırdığını bir türlü anlayamamıştır». Marks'ın düşüncesinin böylece çarpıtılması amaçsız yapılmamıştır. Bir yandan, sanatta —revizyonistlerin yeni yeni buldukları— Marksist bir düşünce olmadığı izlenimini vermeye çalışırlarken, öte yandan, sanatın sınıf karakterini yadsımaya ve sanatın «üstyapının mı, altyapının mı parçası olup olmadığını, hangi dereceye, hangi noktaya kadar bağlı olduğunu vb. tartışmaya açmak istiyorlar.

Fransız Komünist Partisinin bir sürü «teorisyeni», edebiyat ve sanat konusunda değişik görüşleri savun-

muş, bu da parti içinde ve militanlar nezdinde kargaşa ve kaosa; komünist yazar ve sanatçılar nezdinde ise onların yaratıcı edebiyat ve sanat yapıtlarında dalgalanmalara yol açmıştır. Belirli bir dönemde Fransız Komünist Partisi, halk sanatına, devrimci sanata, sonra da sosyalist gerçekçilik temeline dayalı sanat eserleri yaratılmasına karşı mücadele etti. Anti-Marksist akımlardan sonunda komünist sanatçılar da etkilendi.

Çürümüş sanatı ile burjuvazi, yalnız komünist partisinin sıradan üyeleri üzerinde değil, kışkırtma ve propaganda yoluyla görevli kadrolar üzerinde de etkili oluyordu. Bu sanattan etkilenen elemanlar, teoriler ileri sürmeye başladılar, devrimin kendi sanatını yaratacağına ve komünistlerin geçmiş insanlığın ilerici mirasını yadsımadıklarına işaret eden Lenin'in düşüncesini yozlaştırdı ve yanlış olarak yorumladılar. Bu insanlar, Lenin, Stalin ve Jdanov'un sosyalist bir toplumda, yazar ve sanatçıların, çalışmalarında yaratıcılık özgürlüğüne sahip olmaları gerektiğini, kişisel inisiyatifi ellerinde bulundurmalarını, ancak her zaman gerçekçi olmalarını ve içtenlikle devrim ve sosyalizme hizmet eden eserler yaratmalarını söyleyen sözlerini de burjuva - revizyonist anlayışla yorumladılar.

Bazı sahte Marksist estetikçiler, Lenin'in yaratıcılıkta kesin özgürlüğü savunduğunu söyleyecek denli ileri gittiler. Böylece, Anti-Marksist filozof Garaudy, «sınırsız gerçekçilik»i ilân ederken, başkaları da, edebiyat ve sanata ideoloji ve parti egemen olursa, sanatta özgürlük olmaz, yaratıcılık kalmaz iddiasını ortaya attılar.

Gayet doğaldır ki, Fransız Komünist Partisi içinde, Andre Malraux, Paul Nizan gibi kişiler etkili oldukları, komünist geçindikleri sürece, estetik alanında başka bir şey beklenemezdi. Bu kişiler, Aragon'la beraber Mosko-

va'daki Sovyet Yazarları Birinci Kongresine katıldı, ama sonunda ihanet ederek açıkça anti-komünizme döndüler. Fransa'daki bu tür «teorisyenler», parti içinde ya da dışında olsun, Marksizm - Leninizm ilkeleri üzerine kurulu sanat değerini anlamıyorlardı bile. Bu elemanlar sanatı ve edebiyatı, politikadan ve ideolojiden, gayet tabii proleter politikasından ve Marksist ideolojiden ayırmayı uğraş edinmişlerdi. Bunlar, burjuva ideolojisi ve siyasetinin yaygınlaşmasına meydan açmak amacıyla çürümüş sanata hız vererek, ruhsal, erotik, polisiye, pornografik romanlara yöneldiler ve mağazaların, kitapçı dükânlarının, vitrinlerin, tiyatro ve sinemaların bunlarla dolup taşması için mücadele ettiler.

Picasso'yu alalım : Fransız Komünist Partisi üyesiydi ve ölünceye dek de öyle kaldı. Ama hiç bir zaman Marksist olmadı. Bunu eserlerinde gömlek mümkündür. Fransız Komünist Partisi onunla övünüyorlardı. Onu tek bir şey için, «Stalin'in Portresi» adını verdiği bir karalamadan dolayı eleştirdiler. Bu resmi, arkadaşları Aragon, yönetmeni olduğu «Les Lettres Françaises» de yayınlamıştı.

Sosyalist gerçekçilik, Fransız Komünist Partisi tarafından inançla ve güçlü bir şekilde desteklenmedi. Yazar, filozof, eleştirmenlerden bazıları, Marguerite Duras, Claude Roy gibileri ihanet ettiler. Kruşçev'in, Stalin'e iftiralardan sonra, Fransız Komünist Partisi, dalgalandı ve bu türden aydınlar ilk teslim olanlardı. Fransız Komünist Partisi «Sanat ve kültürün tam serbestliği» sloganını ortaya attı. Sosyalist gerçekçiliğin eski savunucuları, Aragon, André Stil, André Wurmser gibileri sadece düşünce değiştirmekle kalmayıp revizyonizme ruhlarını ve bedenlerini sattılar. İşte böylece de sahte komünist Fransız yazarları Lukacs'lar, Kafka'lar, Sartre'lar tarafından baştan çıkarıldı. Tüm partide, burjuvazi-

nin pek istediği «Edebiyatla ideoloji arasındaki ilişkinin doğası», «sanata uygun düşen biçim», «yorumda sekterlik» ya da «oportünist electizm» gibi konularda tartışmalar başladı. «Otorite» olarak Rolün Leroy «proletaryaya özgü bir sanat olamaz, tümünden devrimci sanat «olamaz» sonucuna vardı.

Fransız Komünist Partisi oportünizm ve revizyonizme daldı ve bu karşı devrimci tezlerin kokmuş sular gibi, sanatçıları ve yaratıcıları arasına sızmasına ve kendilerini zorla kabul ettirmesine seyirci kaldı.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Fransız Komünist Partisi, sanat ve edebiyat alanında iniş çıkışları tanıdı. Ama bir türlü durulmadı. Ondaki bu dalgalanmalar, bir yandan ilkelerin korunmasındaki «ortadoksluğundan» öte yandan edebiyat ve sanattaki burjuva ideolojisinin aydınlar arasındaki doğrudan ve dolaylı etkisinden kışkırtılmıştı.

Fransız Komünist Partisi için, sanatsal yaratıcılık alanında eser veren aydınlar, genelde, olumludan ziyade olumsuz bir rol oynamışlardır. Sınıf kökenlerinden bağımsız olarak, öğrenimlerini bitirince, «ün» aramaya koyuldular. Bu parti onları, proleter kültürüne ve ideolojisine göre hiçbir zaman ne etkiledi ne de yönetti. Partinin bu aydınları için önemli olan, özgür, öznel, bireysel yaratımdı, fakat asla proletaryanın ve devrimin gerçek çıkarları değildi. Bu elemanlar işçi sınıfından uzak, ondan kopuk yaşıyor ve çalışıyorlardı. Onların gözünde, sınıf «ekonomi»ydi, oysa aydınlar, onlar, «ekonomiyi» yönetmesi gereken «Zeus'un başı» idiler. Partinin Fransız aydınları, Montparnasse'ın bohem yaşamında, «Closerie des Lilas»da, «Café de Flore»de, «Bateau-Lavoir»da ve başka yerlerde, yani her türden çürümüş akımların dolaştığı, Aragon'ları, Picasso'ları, Elsa Triolet'leri, Lazereff'leri, Tristan Tzara'ları ve bir çok arkadaşlarını,

Dadaistleri, kübistleri, sanatın ve edebiyatın başka binlerce çürümüş ekollerini yaratan yerlerde büyümüş ve esinlerini bulmuşlardı. Bu gelenek ve bu yol, kesintisiz olarak Fransız Komünist Partisi içinde XXII. Kongreye kadar sürüp gitti. Bu kongrede ise revizyonist Georges Marchais, komünist partisinin uzun süreden beri içinde biriktirdiği tüm bu çürümüş Anti-Marksist tezleri sergiledi.

Bu kongrede, Fransız revizyonistleri, kendilerinin, sanat alanında, işçi sınıfı partisinin yönetici rolüne karşı olduklarını, sosyalist gerçekçi yönetime de karşı olduklarını resmen söylediler. «Tekdüzeliğe» karşı mücadele örtüsü altında, sosyalist kültürün her akıma, her tür araştırma ve yaratıcılığa açık olması gerektiğini iddia ettiler.

XXII. Kongrede sunulan raporunu içeren kitabında, sahte Marksist Georges Marchais, bir de Aragon'un «Elsa'nın Delisi» kitabın dan alınmış bir şiir yayınladı. Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Aragon'un bu şiirinde söyledikleri şunlar : Hep savaş kavga mı olsun / Hep kral havaları ve eğilmiş alımlar / Ve kadının boşyere doğmuş çocuğu / Çekirgelerin tırtıkladığı buğdaylar / Hep hapisler mi, çarta ezilen beden / Hep putlar için katliamlar / —Putlar, onun için, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'dir— / Atılmış cesetlere bu sözcükler örtüsü / Ağıza, tıkaç, ele çivi / Bir gün gene de bir gün gelecek şafak rengi...» Aragon burada, kendisi ve partisi için «kızıl rengin», yani komünizmin yadsındığını kabul ediyor.

Fransız revizyonistleri böylece Marksizm - Leninizm'in ölümsüz teori ilkelerini attılar. Şimdilerde, partileri Bernstein, Proudhon ve Kautsky'nin eski ütöpik teorileri ile anarşizmin bir karışımı olan bir revizyonizmin içinde yüzüp durmaktadır. Başka burjuva partilerinin

ideolojileri ile birleşerek, Fransa'da ve başka yerlerde Marksizmin çürüdüğünü, onun yerine ise, ilk ağızda Avrupa - Komünizminin gözüktüğünü yaymak için mücadele etmektedirler.

1968 yılında Paris'te öğrenciler, «Düzenin güçleri» ile çatıştılar. Bu çatışmalar, Troçkistler, ekzistansiyalizmin kuramcısı Sartre, Simone de Beauvoir, Cohn Bendit vb. tarafından kötüye kullanıldılar. Bunlar bu çatışmalara anarşist bir renk katmak istiyorlardı. Gerçekten de bu çatışmalar karışıklık içinde sürüp gitti. Fransız Komünist Partisi bu çatışmalara katılmadı. Ama neden katılmadı? Ülke olarak anarşizme karşı olduğu için mi? Nedenin bu olduğunu sanmıyorum. Katılmadıysa bu De Gaulle hükümetine saldıran öğrenci gençlik ile birleşmek istemediğindendi. Gerçekten de, bu eylemler De Gaulle'ü referandumla gitmeye zorladı, bundan yenik çıktı ve bunun sonucu olarak da Colombeyles - deux - Egileseye çektirilen günlerini tamamladı.

Fransız Komünist Partisi işçi sınıfının eyleme girerek, başkaldırının yönetimini üstlenmesini engelledi. Parti, alevlerin, Fransa'da dört bir bucağa yayılmasını sağlayacak ve iktidarı alamasa bile, bir zamanlar ad taktıkları gibi «prenslerin» veya «baronların» iktidarını hiç olmazsa sarsacak güce sahipti. Bunu yapmadıysa bu, küçük-burjuva revizyonist Georges Marchais'nin savunduğu yol ve yöntemlerden yana olduğu içindi.

Fransız Komünist Partisi, Mitterand'ın sosyalist partisi ile Fransa başkanlık ve parlamento seçimlerinde gerçekleştirmeye çalıştığı «sol koalisyon» için büyük umutlar beslemektedir. Fransız komünist ve sosyalist partileri, aralarında belirli bir anlaşma yaptılar. Ama bu bir durum anlaşması idi. Sadece seçimlerde kazanamamakla kalmayıp, seçimlerden ve Giscard d'Estaing'in utku-

sundan sonra, komünistler ve sosyalistler arasındaki ilişkilerin soğuduğu gözlemlendi, hatta zaman zaman birbirlerine saldırmaya başladılar. Ne büyük burjuvazi, ne partileri, ne de hatta Mitterrand'ın sosyalist partisi, Aragon'un betimlediği gibi «şafak rengi» bir komünist partisinin Fransa Hükümetinde yer almasını istemediler. Leon Blum, Sosyalist Partinin başındayken, Halk Cephesi zamanında da, başında Mitterrand'ın bulunduğu bugünkü sosyalist partisi zamanında da böyleydi ve bu partinin başında kim olursa olsun, böyle olacaktır.

Fransız kapitalist burjuvazisinin ve Marchais'nin, sanki küçük bir gerici güçle işleri olduğu izlenimini vermek için 25'e indirmediği 200 ailenin imtiyazlarını, büyük servet ve sermayelerini korumak, proletaryanın ve tüm Fransa emekçilerinin zararına olarak kârlarını artırmak için birbirlerine sıkı sıkıya sarılmakta büyük çıkarları vardır. Kuşkusuz, sosyalistlerin öteki burjuva partilerinden farkları vardır, ama burjuva iktidarının proletarya tarafından tehdit edilmesi söz konusu olduğunda her zaman birlik gerçekleştirilir, yalnız bu komünistler ile sosyalistler arasında değil, ancak sosyalistler ile burjuvazi arasında olur. Aynı olgu, İtalya'da hristiyan demokratlarla, liberal parti ve sosyal demokrat parti ile birleşen ve Togliatti'nin «komünistleri» ile bile birleşik cephe kurmaya yanaşmayan sosyalist parti arasında da vardır.

Ama, Fransa'da, «sol» bir anlaşmanın iktidarı aldığı- nı farzetsek bile, şafak renkli Fransız komünistleri için bu kısa ömürlü olur ve hiç bir şeyi değiştirmezdi. Niçin? Çünkü, De Gaulle, zor durumundan kurtulmak için Thorez başkanlığında birkaç komünisti hükümete aldığı ve onları itfaiyeciler olarak kullanıp yeniden kapı dışarı ettiği zaman da aynı şey olmuştu. Hem de, bunu, Fran-

sız Komünist Partisi İkinci Dünya savaşından hatırı sayılır bir yetki ile ve işgalciye karşı tutarlı olarak savaşan tek parti olarak çıktığı zaman yapmıştı. Bunun için, Marchais'nin şimdi Avrupa - Komünisti stratejisi ile Proudhon ve Bernstein'in revizyonist ideolojisi ile «iktidarı ele geçirip sosyalizmi kuracak» tasarıları hiç bir zaman gerçekleşemeyecektir. Fransız Komünist Partisi önde gelenlerinin yapacakları şey olsa olsa Fransız proletarya ve halkının emek ve terlerinin yağmalanmasından hisselerine düşeni almak ve devrimin yangın söndürücülerini çoğaltmaktır.

ELDİVENSİZ REVİZYONİZM

İspanyol revizyonistlerinin çizgisi özel bir dikkate değer. Bu revizyonistler İtalyan ve Fransız revizyonistlerinden farklı oldukları için değil, tüm revizyonistlerin sözcüsü ve deneme tahtası olarak oynadıkları özel rolden dolayı, Carrillo ve yandaşları eldivensiz konuşurlar. Açıkça, başka Sovyet revizyonistleri olmak üzere, öteki revizyonistler bundan hoşlansa da hoşlanmasa da, onlar çağdaş revizyonizmin gerçek düşüncesini ifade ederler. Sovyet revizyonistleri zaman zaman Carrillo'yu «eleştiriyorlarsa» bunu, onun hain düşüncelerinden dolayı değil, ama tüm revizyonistlerin düşünce ve amaçlarını açıkladığı için yapıyorlar.

Carrillo, çürümekte olan bozulmuş burjuva - kapitalist toplumun, kapitalist - burjuvazinin hizmetindeki lumpen - aydınların bir ürünüdür.

Carrillo, Fransa'da yaşamış ve görünüşe göre, Sartre'çilerin, anarşistlerin, Troçkist ve daha bir sürülerinin karışık Anti-Marksist teorilerinden derinden etkilenmiştir. Şimdi, bu tezleri, burjuva basının sayfalarını dolduran röportaj ve nutuklarda ve özellikle de, o denli çok övü-

len «Avrupa - Komünizmi ve Devlet» adlı kitabında geliştiriyor. Tümünden derinliğine Anti-Marksist içerikli bu «yapıtta», İspanyol Komünist Partisi Genel Sekreteri Togliatti'nin, Berlinguer, Marchais, Kruşçev, Tito ve çağdaş revizyonizmin öteki önderlerinin oportünist görüş ve tezlerini bir araya toplamış ve düzenlemiştir. Temel amacı, Marksizm - Leninizm'den ayrılışı haklı göstermek, devrim ve sosyalizm düşüncesini kınamak, revizyonizmi meşrulaştırmaktan ibarettir.

Carrillo, Lenin'in sosyalist devrim stratejisini ve proletarya diktatörlüğü devletini açıkladığı ünlü ve dahice eseri «Devlet ve Devrim»e muhalefet etmek amacıyla kitabına «Avrupa - Komünizmi ve Devlet» adını vermiştir. Kendini beğenmiş Carrillo, komünizmin tüm dönemlerinden aldığı söz kırıntıları ile, Lenin'in yaşamın ve devrimci uygulamanın büyük mührü ile damgalayarak ölümsüzleştirdiği «Devlet ve Devrim» gibi, Marksist düşüncenin en yüce anıtlarından birini devireceğini iddia ediyor.

Küçükburjuva aydınların tezlerini yayan dönem Carrillo'ya göre, proletarya, bugün, artık, sosyalizm için mücadeleyi yöneten, toplumun en devrimci sınıfı değildir ve çeşitli derecelerle, bu rol tüm sınıflara aittir, özellikle de aydınlara. Bu hain, Lenin devrinde, proletaryanın geri kalmış bir sınıf olduğunu, oysa bugün işçi sınıfının çok ilerlemiş bir sınıf olduğunu ve yanında da aydınların bilinç seviyelerini çok yükselttiklerini iddia ediyor. Kısaca, o da, revizyonist filozof Garaudy'nin tezleriyle birleşiyor. Carrillo'ya göre, komünistler bugün iktidarı şiddet yoluyla değil, burjuva iktidarı yıkıp proletarya diktatörlüğünü kurarak değil, kapitalist sistemin geçirdiği değişiklikleri gözönüne alarak, buna uygun başka biçimlerden yararlanarak almalıdır. Halihazırdaki burjuva toplum, kendi bünyesinde sosyalizmin tohumunu

taşıymaktaymış ve bu yüzden de proletarya sosyalizmin kurulmasıyla ilgilenen tek sınıf değilmiş.

Anlamalıyız ki, diyor Carrillo, halihazırdaki kapitalist devlet bünye değiştirmiştir ve ona göre, başkaları bu değişikliğin farkında değillerdir ve yalnız kendi aklıbunu ortaya çıkarmıştır. Ama onun ortaya çıkardığı, tüm zaman «teorisini» üzerine inşa ettiği, hayalî bir gerçektir. Ona göre, kapitalist devlet, kapitalizmin ve emperyalizmin eski konsorsiyumlarındakinden değişik şekiller alan bir dizi müesseseyi ulusallaştırmıştır. Devlet, bu müesseseleri, burjuva uslamlamasına nüfuz etmiş memurlar aracılığıyla az ya da çok doğru bir biçimde yönetmektedir. şimdi, hep ona göre tabii, sadece bu uslamlamayı, bu zihniyeti değiştirmek söz konusudur, böylece herşey yoluna girecektir. Memurların burjuva zihniyeti, diyor Carrillo, çok değişikliklere uğradı ama, bu hamalların sosyalizme gitmek için, yeni reformlar gerektiğini anlaması için daha çalışmak gerekmektedir.

Carrillo, bununla, günümüzde kapitalist ülkelerdeki devletin burjuvazi iktidarını, mülkiyetini ve egemenliğini korumak için baskı aracını temsil etmediğini, ama sınıfların, tüm sınıfların üstünde bir iktidar olduğunu «kanıtlamaya» çabalıyor. Gerçeği tümenden değiştirmeye gücü yetmediğinden de, bu iktidarın içinde, burjuvazinin belirli bir ön egemenliği olduğunu, bu devletin yaratıldığı tarihsel koşullardan kalma, ama günümüzde düzeltilebilecek bir şey olarak belirttiği, bir ön egemenliği olduğunu da kabul ediyor.

Ama bu değişiklik nasıl yapılacak. Bu ön egemenlik nasıl giderilecek, «demokratik sosyalizm» devleti nasıl yaratılacak? Ona göre, bunu gerçekleştirmek için güya geçmiş zamanlarda geçerli olan Leninist teori, ekonomik, toplumsal ve öteki koşullar değiştiğinden dolayı

uygulanamaz. Şimdi bu değişikliği bir başka teori üzerine kurmak gerek, eh, Carrillo'da bu işe dünden hazır!

Üretim araçları, diye belirtiyor, artık yalnız burjuvazinin mülkiyeti değildir. Bu özel mülkiyetin yanı sıra devlet mülkiyeti de mevcuttur ve Carrillo bunu «sosyalist», kooperatif mülkiyeti vb. gibi kabul etmektedir. Proletaryaya gelince, o artık yoktur, o aydınlarla, memurlarla, papazlarla, yargıçlarla, jandarmalarla vb. kaynaşmıştır. Öte yandan, kapitalistler, eski düzene sıkı sıkıya bağlı, küçük inatçı bir grup olarak kalmışlardır. Bu koşullarda, hep Carrillo'ya göre tabii, bu burjuva üst yapının kurumlarını reformlar ve eğitim sayesinde demokratikleştirmek uygun olur. Söz konusu kuramlar bundan böyle bu yola angaje olmuştur ve böylece komünistlere düşen tek iş de, bu süreci hızlandırmaktır.

Dönek Carrillo'ya inanılırsa, çalışan kitlelerle günümüz burjuva devleti arasındaki anlaşmazlık özünden değişmiştir. Bu artık eski anlaşmazlık değildir, neden ki günümüzde burjuva devlet artık bir tüm olarak burjuvazinin değil, sadece onun küçük bir kısmının, büyük tekel gruplarını kontrol eden kısmının çıkarlarını savunan bir girişimci olmuştur. İşte bunun için de, şimdi devlet salt ileri proletaryaya değil, bizzat burjuvazinin büyük bir kesimini kapsayan geniş toplumsal sınıf ve tabakalara da doğrudan karşıdır. Büyük finans oligarşisine ve girişimci devlete karşı olan çeşitli sınıflardan elemanlar, devle aygıtına nüfuz edebilir, girmiştir de. Bu «ilerici elemanlar» sayesinde, reformlar yoluyla iktidarı ele geçirmek mümkündür.

Bu düşleri «kanıtlamak» için Carrillo, Roma'da, polislin de oyunu İtalyan Komünist Partisine verdiğini söyler ve İtalya'yı örnek gösterir. Bununla da kapitalist burjuvazinin baskı ve engel güçlerinin de değişikliklere uğradığı sonucuna gelmek istiyor. Ona göre, bu güçler,

kuşkusuz, çoğu zaman sermayenin arzusuna göre davranmaktadırlar ama, bunu kapitalist devlete kendilerini ve bilinçlerini göstermeden istemeye istemeye yapıyorlar. Fırsat çıktığında, bu güçler kapitalist iktidarın arzusunun tersine hareket etmektedir.

Mahkemeler açısından da durum aynıdır. Mahkemeler, kuşkusuz, diyor Carrillo, burjuvazinin yasalarını uyguluyorlar ama, burada da yargıçların bilinci de değişime uğramaya başlamıştır.

Din ve kilise sorunu da aynı anlayışla ele alıyor. Kilise, diyor, gelişti, artık eski dogmatik kilisi değildir o. Papazlar da bugün, dogmaların değiştirilmesinden yana, onlar artık bilime karşı değiller, ama bilimden yanadırlar. İşte bunun için, İncil'in ve Vafikan'ın kendi yeni inançlarından dolayı, eskiden vaaz ettiği yaşamdan tamamen değişik bir yaşamdan yanadırlar. Zaten Vatikan da, daha ilerici ve daha insancıl bir topluma doğru, daha geniş ve daha tam bir demokrasi toplumuna doğru yönelmiştir.

Carrillo'ya inanılırsa, kilise, sosyalizmi gerçekleştirmeye yönelik toplumsal değişikliklere yardım edecektir! Bu fantazilerden hareket ederek, Carrillo, yüksek ruhban hiyerarşisinin, henüz sosyalizmi ve Marksizm'i uzun vadede sorunları çözecek bir yol olarak kabul etmeye yanaşmasa bile, kapitalizmin yeterliliklerinden kuşkuya düşmeye başlamışlardır, sonucuna ulaşıyor. Dogmalarındaki evrimlerinden dolayı papazları kutluyor ve sonuç olarak da, Avrupa - Komünistlerinin, kilise ve Vatikan'dan daha «ilerici» olmaları için kendi dogmalarından, yani Marksizm - Leninizm'den kurtulmaları gerektiğini beyan ediyor.

Burjuvazinin en sağlam ideolojik aygıtlarından olan eğitim, Carrillo için hiç bir sorun arzuetmiyor, zira daha

şimdiden hemen hemen, iyiden iyiye değişmiştir. Günümüzde, eğitim bir kitle karakterine büründüğünden, ideolojik içeriğini de değiştirmiştir diye iddia ediyor.

Aileye gelince, Carrillo'ya göre, aile yaşam biçimini ve anlayışlarını tümünden değiştirmiştir. Bugün çocuklar sadece ebeveynlerini dinlememekle kalmayıp onların düşüncelerine bile karşı çıkmaktadırlar. Onlar düşüncelerinde, daha şimdiden nerdeyse sosyalizmde yaşıyorlardır.

Bir başka deyişle, Carrillo için, tüm kapitalist toplum dönüşüme uğrasa da, artık bu Marks, Lenin zamanının toplumu, 1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin, Çarlığı devirdiği o çürümüş iktidar olmayacaktır. Carrillo'ya göre Sovyetler Birliğindeki Ekim Devrimi ve öteki ülkelerde zafere ulaşan devrimleri dünya savaşları devrime sürüklemiştir. Böylece korkunç bir şekilde, devrimin utkusu için savaştan yana olan gerçek devrimcilerde de iftiralar atıyor. Dünya savaşlarının, toplumsal çelişkileri en yüksek bir düzeyde şiddetlendirip, kitlelerin acısını eşi görülmemiş bir biçimde artırarak, savaşlardan ve bu savaşları doğuran düzenden tek kurtuluş yolu olarak devrimlerin patlamasını hızlandırdığı doğrudur. Ama dünya savaşları ve yerel savaşlar toplumsal devrimlerin nedeni değildir. Bu devrimlerin en derin nedeni, kapitalist sistemin kendi çelişkileri, özellikle de eski üretim ilişkileri ile yeni üretici güçler arasındaki çatışmadır. Tarih de kanıtlamıştır ki, bu çatışma devletlerarası savaşlarla birlikte yürütülmeden de çözümlenebilecek bir çatışmadır.

Sosyalizmin iktidarı ele alışı, diyor Carrillo, gelecek bir dünya savaşına bağlanamaz, çünkü çağımızda böyle bir savaş tüm insanlığı toptan imhaya sürükler. Carrillo, emperyalizmin atom şantajını da desteklemeyi ih-

mal etmiyor. Kruşçev'i izleyerek, atom bombalarının varolduğu koşullarda devrim ya da özgürlük savaşlarını sürdürmek yararsızdır, çünkü bunlar kazananı kaybedeni olmayacak bir atom savaşıma neden olabilir, diyor. «Silâhsız ve savaşızsız» bir dünyadan söz ediliyorsa bu düşünceyi sonuna dekgötürmek gerek. Madem ki, Sovyetler Birliği Komünist Partisi XX. Kongresinde de denildiği gibi, savaşızsız bir dünya kurmak istiyoruz, sadece silahsızlanmayı isteyerek, barış için söylevler vererek değil, ama aynı zamanda her yerde devrimin dibini oyarak ve onu sabote ederek de çalışmamız gerek.

Öte yandan, Carrillo için, şiddet yoluyla devrimin yolu kapalıdır, çünkü Amerikan emperyalizmi buna izin vermez. Carrillo, kendi küçük burjuva korkusunu teorileştirmek, emperyalizme ve burjuvaziye teslimiyetini bir kural haline getirmek istiyor. Yalnız Amerikan emperyalizmi değil, tüm dünya gericiliğinin, herhangi bir devrimi bastırmak için müdahale öngördüğü uzun zamandır vardır ve bu Amerika ve öteki emperyalistlerin saldırgan stratejilerinin bir uzantısıdır. Oysa tarih halkların devrim içinde ayaklandıklarını ve Amerikan müdahalesiyle savaştıklarını ve zafere ulaştıklarını göstermiştir. Son örnek olarak İran devrimini alalım : Amerikan emperyalizmi vermedik gözdağı bırakmadı, ancak doğrudan doğruya silâhlı müdahaleye kalkışamadı. Neden ki, İran halkının kararlılığı ile karşı karşıya geldiğinde, en modern silâhlarla tepeden tırnağa donattığı jandarma şah'ın şahsında uğradığından çok daha büyük bir yenilgiyi kabullenmek durumunda kalacağını hissetti.

Carrillo'nun tezlerinde yeni olan şey, emperyalist politikayı övmesi ve desteklemesi, kitleler arasında, teslimiyet ve moral bozukluğu tohumunu yaymak için korku ekmesi ve gericiliğe hizmet etmesidir. Hem de kimi yabancılardan korkması için uyarıyor? Sadece Franko'-

ya karşı değil, Hitler ve Mussolini'nin silahlı müdahalesine karşı, Blum gibi sosyalistlere karşı kahramanca savaşan İspanyol halkını. Yukarıda sayılan ve Carrillo'nun şimdi öğrenciliğini yaptığı, tüm faşistlerin devrimini sabote ettiği, İspanyol halkını.

Burjuvazinin bir polis gücü ve önemli bir baskı gücü beslemesi yararsızdır. Kamuoyu böyle birşeye karşı çıktığı anda ne işe yarar ki? diye soruyor Carrillo. Bu yeni hıristiyan rahip, finans oligarşisi ve sermayenin iktidarı işçilerle uzlaşmalıdır diye vaazını veriyor. Grevler sürebilir, ona göre, ancak bu eşgüdümlü olmalı ve patronlarla işçi temsilcileri, yani işçi aristokrasisi tarafından örgütlenmelidir. İşçilerin ve yöneticilerin anlaşmaları, kibirlerini ve her türlü diktayı bir yana bırakmaları çok kolaydır, diyor Carrillo. Ona göre, bu rahatlıkla gerçekleştirilebilir, ancak, ev sahibi olmadan, iktidarı ellerinde tutanlardan, baskı aygıtlarını, propaganda makinasını, kiliseyi vb. ellerinde tutanlardan habersiz hesap yapıyor. Onlar Carrillo'nun bu masallarını yutmazlar, ama onun bu düşünceleri üretmesini ve işçi sınıfının içinde, emekçi halk tabakalarında Carrillo'nun bu hayalleriyle yaşasınlar diye, onu desteklerler.

Orduya gelince, Carrillo için bu da çok basit bir sorun. Kitabında bugünkü ordunun demokratik bir siyasa aracılığıyla değiştirilmesi gerektiğini belirtiyor. Burada, diyor, ona başka bir siyasal renk vermek söz konusu değil, neyi varsa onu koruyabilir (yani gericiliğini) ama, öyle bir şekilde hareket etmeli ki, ordu hiçbir şekilde askerî entrikaları, tarihin 19. ve 20. yüzyılın bir kısmının bugün yeniden yinelenebileceğim düşünmemelidir. Ona göre, ayaklanmalar ve sivil savaşlar kaçınılmazı gereken şeyler. Gene ona göre, tarihsel iki bilinmeyenli oligarşi artı silâhlı güçler eşittir, tutuculuk ve gericilik formülü iptal edilmeli. Ordunun, sivil toplu-

mun özdeşleşmesi sağlanmalıdır. Çünkü bu özdeşleşme sözde ilerici güçlerin demokrasiye, eşitlik ve adalet toplumuna doğru ilerleyişini kolaylaştıracaktır.

Ona göre, orduyu ne şu yandan, ne bu yandan harekette geçirecek bir fırsat harcanmalı, öyle ki ordu, bundan sonra, savaşın toplumdan kovulduğunu, bunun bir intihar olacağını anlansın. Sermayenin bu ordusu kapılarını sadece burjuvazinin kadrolarına açmayıp, halkın geniş kesimlerine de açmalı, böylece kitlelerin ideolojisi, sosyalist ideoloji orduya nüfuz edebilsin, öyle ki ordu, bir polis rezervi olmasın ve ancak halk düzeninin hizmetinde bir ordu olsun. Bunların nasıl yapılacağına gelince, o başka bir iş. Ancak, madem ki, Carrillo bunları veriyor, burjuvazi onun «bilgece» öğütlerini kabul edip, iktidarının belli başlı silâhını barış içinde bırakacak ve bir gün «adalet böyle istiyor» deyip ikna olduktan sonra, Carrillo'ya : «İktidarı sana bırakıyoruz, biz çekip gidiyoruz, bizi, hepimizi sosyalizme götür!» denilecektir.

Carrillo'nun, ordunun demokratikleştirilmesi ve halka hizmet veren bir orduya dönüştürülmesi konusundaki tezlerine dayanak olarak gösterdiği kanıtlar zayıf oldukları kadar gülünç de. Fransız ordusu, diyor, Ceza-yir savaşından sonra demokratikleştirildi. Çünkü tüzüğü yeniden gözden geçirildi ve içine «demokratik bir ruh üflenene» yenileri yapıldı. Fransız Burjuva Ordusunun, bünye değiştirdiğini, artık büyük burjuvazinin elinde bir silâh olmaktan çıkıp, kamuoyunun elleri arasında bir silâh olduğunu iddia etmek, ihanettir.

Bu revizyoniste göre, kapitalist ülkelerde askerî doktrin ve bizzat ordu kriz içindedir, zira askerî kadroların saflarında, atmacalar da, güvercinler de bulunmaktadır. O halde, diyor, atmacaları da güvercin yapmak için barış içinde hareket edelim. Bu amaçla da, komü-

nist partilerin askerî politikaları olmalı, ama hiçbir zaman partiler, politikayı ordu içine götürmeyi düşünmemelidirler. Askerî sorunu solun politikası içine sokmaya çaba göstermeli. Bu, sorunun sağın tekelinde olmaması için gerekli, ancak bu politika solun yetki alanı içinde kalmalıdır. Carrillo'ya göre, komünist partilerin izleyeceği böyle bir politika orduyu çağın politikasından çıkaracak ve onu daha fazla ulusun yanına çekecektir. Böylece, sağ ve sol birlikte isterse mücadele etsin, isterse karşılıklı olarak birbirlerini kontrol etsinler ve geleneksel şekilde, her ikisi de devleti denetlesin, burjuva devleti değil, Carrillo'nun reformlarla «yaratacağı» Carrillo devletini.

Günümüz kapitalist toplum ve burjuva devletin bu «analizleri» sonucunda Avrupa - Komünizminin ideoloğu ve teorisini pozunu takman Carrillo, sosyalizme gitmek için stratejiyi de kuruyor. Devrimcilerin şimdiki stratejisi, diyor Carrillo, burjuvazinin devlet iktidarını yıkmak değildir, neden ki bunlar iktidarı ellerinde tutmamaktadır, bu strateji burjuva üretim ilişkilerini de yıkmak değildir, çünkü zaten değişmiştir bu ilişkiler. Yapılması gereken tek şey, var olan ideolojik ve politik kurumların reformlar yoluyla ve kademe kademe, onları toplumsal gerçeğe uygun kılmak ve halkın yararına dönüştürmek için değiştirmektir.

İspanyol revizyonistlerinin şefi, kapitalist üstyapının temelini değiştirmeden, onu kademe kademe sosyalist üstyapıya dönüştürmenin mükemmelen mümkün olduğunu vaaz ediyor. Bu antidiyalektik ve hatta en basit uslamlamaya bile aykırı bir tezdur. Ama Carrillo'yu ilgilendiren şey bilim değil, düşüncesinde kurguladığı şemalardır. Onun amacı, sorunların çözümünü aydınlatmak değil, bunu karartmak, proletaryayı bir çıkmaza sokmak, onu uyuşturmak ve devrimden döndürmektir.

Daha önce de söylediğimiz gibi, Carrillo, tüm «tezlerini» Kuruşçevci'lerden, Troçkilerden, Brovder ve işçi sınıfına ihanet eden öteki binbir çeşit hainden esinlenmiştir. Ama açıkça konuşulmasını, başka bir deyişle kapitalizm ve dünya emperyalizmiyle birleşmiş bir eylem istemektedir. İlk ağızda, bu sözümona teorik kanıtlarla, dünyanın tüm sahte komünist revizyonistlerini Marks, Engels, Lenin ve Stalin'e karşı ayaklanmaya çağırmaktadır. Marks'ın 1848 olayları hakkında, Fransa'daki Temmuz ayaklanması hakkındaki, Paris Komünü hakkında yazdıklarını keyfine göre, çarpıtıyor, yorumluyor ve haince tezlerini Troçki ve Kautsky'den aldığını da açıkça kabul ediyor. Bu dönemleri, Marksizm'in bu ünlü, onursuz muhaliflerini anmakla, nereden esinlendiğini bu teorik buluşlarının kaynaklarının kimler olduklarını belirtmektedir.

Sınıf mücadelesinin kesin reddi Carrillo'nun düşüncesinin temelidir. Ona göre, tüm sınıflar günümüz burjuva devletinin başında ve birlikte bulunmaktadır. Bununla birlikte, aydınlar tabakası, ona göre, herşeydir; en akıllı, en bilgili, en yetenekli ve iyi yöneticiler onlardır. Eğer bütün bunlar; Marks, Engels, Lenin, Stalin'in yaşadıkları zamanda söyleneceydi, ütöpik olarak nitelendirilirdi, diye kabul ediyor Carrillo.

Carrillo, ihanetinde hiç bir sınır tanımayan bir revizyonisttir. Revizyonistlerin hepsi haindir, ama ihanetlerini bu şekilde saklamaya çalışırlar. Bunların hepsi Marks'a, Engels'e, Lenin'e açıktan açığa saldırmakta tereddüt ederler, Stalin'e gelince hepsi birden saldırırlar.

Fakat Carrillo, tuttuğu yolda Kuruşçev'den ve bir çoğundan daha ileri gitmektedir. Kuruşçev, girişimde bulunmasına karşın, Troçki'nin itibarını açıktan açığa iade

etmeye yürek tutturamamıştır. Stalin'i cani ilân ederek, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruluşu döneminde yapılan tüm devrimci yargılamaları yadsıyarak, pratikte Kamenev ve Zinoviev'in itibarlarını iade etmiştir. Rajik ve başkaları gibi bir çok hainin de itibarını iade etmiştir. Herşeye karşın Carrillo, Kruşçev'den memnun değildir. Kitabında ona şu ayıplamayı yapar gibi görünür : «Madem ki Stalin'in katlettiği tüm bu onurlu adamların itibarlarını iade ettin, madem ki Marks'a, Engels'e, Lenin'e ihanet ettin, o halde neden baban olan Troçki'nin itibarını geri vermiyorsun?» Carrillo Troçki'nin itibarının iadesi ve Troçki'nin «yararlılıklarının» haklarını vermek üzere bir kampanya açılması çağrısını yapmıştır.

Başka bir anlatımla, Carrillo, dünya kapitalizminin en iğrenç, en kaba ajanlarından biridir. Ama onun «teorileri» kapitalizme pek birşey kazandırmayacaktır, zira, sunduğu şekliyle bu tezlerle, çağdaş revizyonistlerin sahte - Marksizmlerinin maskesini indirmektedir. Çünkü bir yandan dünya kapitalizm ve emperyalizmine hizmet etmektedir, neden ki devrime karşıdır, tüm dünyadaki halklara ve proletaryaya esin veren Marksist - Leninist düşünceleri yadsımaktadır, öte yandan, öteki çağdaş revizyonistlerin maskesini yırtmakta, proletarya ve halklar önünde onların gerçek amaçlarını açıklamakta ve haber vermektedir.

Ispanya Komünist Partisi Genel Sekreteri Santiago Carrillo, revizyonist soysuzlaşmanın bir ürünüdür. O çağdaş revizyonizmden en kepaze, en karşı devrimci şeyleri almış kendini tam bir ihanet ve teslimiyetin havarisi haline getirmiştir.

DEVİRİM BAYRAĞINI YALNIZ MARKSİST - LENİNİSTLER YÜCELTİR VE İLERİYE GÖTÜRÜR

Günümüzde burjuva, revizyonist, kapitalist toplum devrimine gebedir. Devrimler her zaman yalnız Mark, Engels, Lenin ve Stalin'in düşünceleriyle yönlendirilmiştir ve yönlendirilecektir. Büyük teorimizi revize etmeye yönelik tüm farklı düşünceler, şimdiye dek olduğu gibi, tarihin çöplüğüne atılacaktır. Devrimi yöneten, Marsizm - Leninizm'in ölümsüz doktrininden esinlenen dünya proletaryasının büyük gücü karşısında kapitalizm, emperyalizm ve sosyal emperyalizm gibi, bu düşünceler de yenilgiye uğrayacaklardır.

Avrupa - Komünistlerinin taktik ve manevraları büyük öğretimize gölge düşüremeyecek ve hiç bir zaman kabul görmeyeceklerdir. Yalnız Marksist - Leninist öğretiyi yoğrulan ve ona sadık kalanlar, zalimlere, sömürücülere savaş tüccarlarına ve hainlere yer olmayan sosyalist dünyanın, bu yeni dünyanın zaferi için giriştikleri büyük mücadelelerinde ne kadar tehlikeli ve kurnaz oportünistlerle karşı karşıya bulduklarını görebilirler.

Fransa, İtalya, İspanya ve öteki kapitalist ülkelerde, sınıfa düşman, karşı-devrimci, Anti - Marksist teorilerini yenilgiye uğratmak, proletaryaya ve onun marksist - Leninist partilerine bağlıdır. Sınıf çatışmalarında ve devrimde, proletaryaya yol gösteren gerçek bir Marksist - Leninist parti olmadan, revizyonist partilerin yaydığı bu Anti - Marksist teorilerle savaşılabilir ve burjuvazinin iktidarı tasfiye edilemez.

Çağdaş revizyonizmin, özellikle de Kruşçevci çağdaş revizyonizmin ortaya çıkmasının ve yayılmasının, devrim ve komünizm davasına verdiği zararın bilincinde olan Marksist - Leninist devrimciler, bu büyük karşı-dev-

rimci dalgaya karşı örgütlenmesini ve kararlı olarak onunla mücadele etmeyi ve bunlara kafa tutmayı bildiler.

Ülkelerinin proletaryasına ve dünya proletaryasına karşı yüce sorumluluk duygusuyla, Marksist - Leninist devrimciler, revizyonistlerin ihanetini ortaya koymak için yürütülen ilke mücadelesinin başına geçti, ve yeni Marksist - Leninist partiler ve yeni örgütlenmeler yaratmak için işe dört elle sarıldılar.

Marksist - Leninist hareket çağdaş revizyonizmle farklılaşmanın ve komünizm davası için mücadele sürecinde gelişti. Bu hareket, revizyonist yozlaşmanın devrim alevlerini halkların özgürlük savaşlarını boğan itfaiyecilere dönüştürdüğü, eski komünist partilerinin ihanet ettiği devrim ve sosyalizm bayrağını yükseltip, ileriye götürme görevini üstlendi. Yeni Marksist - Leninist partilerin oluşturulması, her ülkenin işçi sınıfı için olduğu gibi, dünya çapında devrim davası içinde tarihî düzeyde bir zaferdi. Browderci, Kruşçevci, Titocu, Avrupa - Komünisti ya da Maocu çağdaş revizyonizmin içlerine kök saldıgı partiler, komünist partiler olarak tasfiye edildi. Revizyonizm onları devrimci Marksist - Leninist düşünceden ayırdı, işçi sınıfının devrim için örgütlü müfrezelerinden, sınıf mücadelesini «söndürmek», sınıf «barışını» kurmak, devrimi sabote etmek ve sosyalizmi temelinden yıkmak için aletler haline getirdi.

Çağdaş revizyonistlerin partinin Leninist uygulamasına ve teoriye karşı yürüttükleri mücadeleyi dikkate alarak, gerçek komünist devrimciler, Marksist - Leninist öğretilere dayalı olarak kurulmuş proletarya partilerinin savunulması, güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için mücadele ettiler. Onlar, böyle bir parti olmadan, işçi sınıfının örgütlü öncü müfrezesi olmadan, devrimin başarılamayacağına, ulusal kurtuluş mücadelesinin doğru olarak

ve sonuna kadar sürdürülemeyeceğinin, burjuva demokratik devriminin derinleştirilemeyeceğinin ve proleter devrime geçilemeyeceğinin bilincindedirler.

Marksist - Leninist parti, ne bir raslantı sonucu ne de boş yere doğar ve şekillenir. Çok önemli nesnel ve öznel bazı öğelerin eylemi sonucu olarak doğar ve kurulur. Marksist - Leninist parti işçi sınıfının bağrından doğar, onun en büyük arzularını, devrimci amaçlarını temsil eder. Sınıf savaşını geliştirir ve ilerletir. İşçi sınıfı dışında, onun devrimci amaçları dışında, işçi sınıfının teorisini simgeleyen Marksist - Leninist teori dışında asla Marksist - Leninist parti olamaz.

İşçi sınıfının bir partisi, Marksist - Leninist teori ile eğitilince, bu güçlü ve yeri doldurulmaz silâhı devrimin zaferi ve proletarya diktatörlüğünü ve sosyalizmi kurmak için sınıf savaşında ustalıklı kullandığı zaman onun gerçek örgütlü bir müfrezesi ve genel kurmayı olur.

Bu teoriyi özümleyip, benimseyen, ancak uygulamayan, ya da yanlış uygulayan ve hatalarında ısrar eden, doğru yolda asla ilerleyemez ve Marksizm - Leninizm'den sapar.

Gerçek bir Marksist - Leninist partinin bu özelliği, çağdaş revizyonizme, Kruşçevizme, Titoizme, Maozedungculuğa, Avrupa - Komünizmi vb. karşı takındığı açık ve kararlı tutumuyla belli olur. Bu konuda açık bir sınır son derece önemli bir ilke sorunudur.

Eğer bir parti, üyelerinin, örneğin : «Kruşçevci ideolojiye rağmen Sovyetler Birliğinde sosyalizm kurulur», Sovyetler Birliği Komünist Partisi yönetiminde «bürokratlar» vardır ama, bunların yanı sıra «devrimciler» ve Marksist - Leninistler'de vardır, öyleyse o parti ister istemez Marksist - Leninist çizgiden ayrılmış, devrimci taktik ve stratejiyi terketmiştir, açıkça değilse bile dolaylı

olarak, sözleriyle Sovyetler Birliği Komünist Partisi XX Kongre tezlerine, Kuruşçevizme karşı çıkıyor da olsa, Sovyet yanlısı bir partiye dönüşmüş demektir. Devrimci deneyim şunu kanıtlamıştır : bugünkü kapitalist ve emperyalist Sovyetler Birliği liderleri Brejnev, Suslov ve yandaşlarının izlediği şovenist, sosyal - emperyalist hegemonya politikasına karşı savaşılmazsa Kruşçev'e karşı da savaşılamaz.

Bugünkü Çinli yöneticilerin, gerici çizgisini ve emperyalizm yanlısı politikasını da, Maozedung'dan, Maozedung düşüncesinden ayıranların görüşleri de aynı derece zararlıdır. Deng Sioping ve Hua Guafeng'in karşıdevrimci tutumlarına, Maozedung düşüncesine dayanan ideolojik temelle savaşmaz ve bu temel açığa çıkarılmazsa, onlara karşı da savaşım verilmemiş olur.

Arnavutluk Emek Partisi, Maozedung düşüncesi ile, Çin Komünist Partisinin izlediği çizginin derinlemesine bir tahlilini yaparak bu sonuca ulaşmıştır. Maozedung'u, düşüncelerini olayları ve gerçekleri ciddi bir şekilde tahlil etmeden, derinliğine inmeden savunmaya kalkışmak revizyonist bir sapmaya düşmek demektir. Bu tutum tarif edilmediği sürece gerçek bir Marksist - Leninist tutum gözlemlenemez.

Marksist - Leninist partiler ve her ülkenin proletaryası, hiçbir zaman, burjuvazinin ve onun ideolojisinin baskısını, kapitalizm, emperyalizm, sosyal-emperyalizmin baskı altına alıcı gücünü ve uyutucu revizyonist ideolojileri gözardı etmez. Eğer, Proletarya partisi, bunlara karşı, kararlı bir mücadele yürütmezse, güçlü bir örgütlenmesi, proletaryanın demir disiplini yoksa, hizipçilik ruhunu ve fraksiyonculuğu atan çelik bir eylem ve düşünce birliğini kendi kişiliği yapmamışsa, bu baskı ve etkiler çok zararlı ve tehlikeli olurlar.

İşte Marksist - Leninist partiler ideolojik düzeylerini yükseltirken, revizyonizme, burjuva ideolojisinin etkilerine karşı mücadele ederken, aynı zamanda, büyük bir dikkatle, iç örgütlenmelerinin Leninist kural ve ilkeler temelinde güçlenmesine de özen gösterirler. Parti, saflarında, denenmiş, etkin, kendini ülküsüne adanmış devrimci ögeler bulunduğu zaman devrimcidir, ve devrimci olur. Onlar, entellektüel ve sekter anlayışlarla kararlılıkla mücadele ederler. Bu anlayış, çoğu zaman «iyi eğitilmiş ögeleri» kabul etmenin gerekliliği örtüsü altında, devrimci proletaryanın öncü kısmını temsil etmesi gereken tüm nitelikleri kazanabilecek nitelikte işçilere, emekçi yığınların öteki katmanlarından gelen sağlam ögelere, partinin kapılarını kapatan bu anlayışlara karşı savaşım verirler.

Duygusallık, liberalizm, partinin çok üyesi olduğu için büyüdüğü izlenimini vermek üzere sayıya önem verme eğilimi çok zararlıdır ve kötü sonuçlar doğurur. Marksist - Leninist kurallara sıkı bir şekilde itaat etmeyen böylesi üye kabulleri, salt burjuvazinin baskı ve etkisini, partiye dışardan yapacağı etkiyi körüklemekle kalmaz, başka ögelerin de partiyi bölmek ve tasfiye etmek için içeriye sızmasına neden olur.

Kapitalist ülkelerdeki Marksist - Leninist partiler, çok güç koşullarda çalışmakta ve mücadele vermektedirler, öte yandan çeşitli yönden gelen bir çok tehlikeye karşı koymaktadırlar. Bu tehlikeler hayali değil, gerçekler, bunlara her gün, her adımda, her eylemde raslanır. Eğer komünistler, partinin eylem ve mücadele programının, proletaryanın amacının büyük idealleri ve komünizm uğruna özveri gereği üzerinde kurulduğunu anlamazlarsa, eğer bu özveri bilinçle kabul edilmez ve proletarya ile halkın yüksek çıkarlarının gerektirdiği şu ya

da bu anda, tereddüt etmeden gerçekleştirilemezse, bu tehlikelere karşı koymak olanaksızdır.

Kapitalist ülkelerde, bir çok partinin varlığı, halkın kafasını karıştırır. Bu partilerin oy toplamaktan başka amaçları yoktur. Yerel ve dünya sermayesinin hizmetindedirler. Bu birleşik sermaye, devletin ve paranın, polis ve öteki baskı organlarının desteğiyle hüküm sürer. Sermayeye, çeşitli ortaklıklara ve çok uluslu şirketlere bağlı olan partiler kitleleri mücadelelerinin ana hedeflerinden, - sermaye boyunduruğunu atıp, devlet iktidarını almak yani devrimi tamamlamak - saptırmak amacıyla «demokrasi» oyunu oynuyorlar.

Burjuva partileri, belirli örgütsel ve siyasal eğilimler ve biçimler uyguluyorsa bu amaçsız değildir. Örneğin, kim olursa olsun ne zaman olursa olsun kendi saflarına bunların girmesine ve kendi saflarından çıkmasına izin verirler. Herkes bağırıp çağırmakta, konuşmakta, miting ve toplantılarda nutuk çekmekte serbesttir. Ama bir sınıra kadar! Sözde düşüncelerini söyleme özgürlüğünü bu sınırlar içinde, aynı şekilde eylemi de gene bu sınırlar içinde yapmaya izin verilir. Konuşma özgürlüğünden somut eylemlere geçiş anarşist, terörist, suç savılan bir iştir.

Marksist - Leninist parti bu tür bir parti olamaz. O lafazanlık partisi değil, devrimci bir eylem partisidir. Eğer bu partinin üyeleri eylemlere, somut bir mücadeleye girmiyorlarsa, o gerçek bir Marksist - Leninist bir parti değil, olsa olsa ismen öyle olacaktır. Bazı zamanlarda böyle bir parti, belki de çeşitli fraksiyonlara ayrılacak, aynı zamanda varolan bir çok görüşlere sahip olacak ve sonunda da liberal, oportünist, revizyonist bir partiye dönüşecektir. Böyle bir parti işçi sınıfına uygun değildir, işçi sınıfının da zaten böyle bir partiye gereksinimi yoktur.

Devrimci Marksist - Leninist bir parti ne reformculuk, ne anarşizm ne de terörizmle el altından da olsa uyuşamaz. Hangi şekil altında olursa olsun, o tüm bu karşı-devrimci akımlara karşıdır. O, burjuvazinin kendisine saldırmasının olanaksız olmadığını eylemlerinin de, anarşist ve törörist olarak nitelendirilmelerinin olanaksız olmadığını gözden ırak tutmamalıdır. Ancak, bu partinin olay ve kitle hareketlerinin arkasından gitmesini, eylemleri terketmesini ve revizyonist ve reformist partilerin idaresine girmesini gerektirmez.

İşçi sınıfının başında bulunan Marksist - Leninist partilerin gerçek devrimci karakteri, burjuvaziye, sosyal demokrasiye, revizyonizme ve burjuva devletine karşı, siyasal, ideolojik ve ekonomik mücadelelerinin karmaşık eylemleri içinde, anlaşılır. Kitleler, kendilerinin yararına olan gerçek devrimci eylemleri ayırdedecek durumdadır, bunu anarşizmden ve terörizmden ayırmasını bilir. Bunun için de, Marksist - Leninist partilerin yönettikleri devrimci eylemlere katılır ve kapitalist burjuvazinin işçi sınıfına ve gerçek komünistlere karşı kanlı eylemlere girişmesine kadar varan, keskin baskı ve saldırılara karşı, burjuvazinin iktidarına karşı ayaklanabilirler.

Marksist - Leninist parti sivil savaştan korkmaz. Burjuvazinin vahşi tecavüzü ve baskısıdır, bu savaşa yönelten. Sivil savaş, bilindiği gibi, işçi sınıfı ile onurlu emekçi halk arasında çıkmaz, bu savaş çalışan kitlelerin iktidarda bulunan kapitalist burjuvaziye ve onun baskı organlarına karşı açılır. Proletaryanın devrimci mücadelesi iktidarı şiddet yoluyla ele geçirmeye yönelmelidir. İşte, kapitalistlerin, burjuvazinin ve revizyonistlerin korktuğu da bu gelişmedir zaten. Sosyal - demokrasi ve çağdaş revizyonistler, işçi sınıfının devrimci bir bilince ulaşmasını, ekonomik, siyasi, ideolojik sorunların anlamlarını kavramasını, iktidarın ele geçirilmesi mücadelesi

için öznel koşulların yaratılmasına yardım eden devrimci olgunluğa ve kusursuz örgütlenmeye erişmesini engellemeye çalışır.

Burjuvazi, Avrupa - Komünistlerinin kendilerine mallettikleri taktik ve stratejileri ile, yoğun bir saldırı gücüyle karşılaşmamak için işçi sınıfını bölmeyi amaçlarken, Marksist - Leninist partiler, bunun tersi için, yani işçi sınıfının birliği için mücadele ederler.

Avrupa - Komünistlerinin ve öteki revizyonistlerin beyanlarına karşın, günümüzün temel devrimci motor gücü olarak kalan proletaryanın, devrimci örgüt ve birliğinden korkarlar. Bunun için de sendika örgütlerini, sendika merkezlerini sürekli denetim altında tutmaya gayret ederler. Bu sendika örgütleri, kapitalist ülkelerde, çok sayıda olabilir, dış görünümde değişik program ve adları olabilir, ama aslında hepsi birbirinin aynısıdır.

Birçok ülkede, bu tür sendikalar, olaylarda görüldüğü gibi, kapitalizmin devletiyle bütünleşmiş, onun bir eki durumuna gelmiştir. Sendika merkezleri her geçen gün daha açıkça patronlarla, finans kapitalle, ve burjuva hükümetleriyle işbirliğine gitmektedir. Halihazırdaki şekliyle sendika hareketleri kapitalizme karşı olmayıp, tersine onun adına çalışmakta, proletaryayı dize getirmeye çalışmakta, onun kapitalizme karşı mücadelesini sabote etmeye ve kısıtlamaya çalışmaktadır. Bunlardan bir kısmı ise, sendikalardan ziyade kapitalist işletmeleri andırmaktadır.

Revizyonist ve sosyal demokrat sendika merkezlerinden başka burjuva-reformist sendikaların da yürüttüğü bu sabotaj etkinlikleri sonucunda da, Avrupa proletaryası bütünleşemez ve bölünür. Revizyonist ve sosyal-demokratların sendika hareketleri üzerindeki denetimi, sınıf savaşının gelişmesinin, işçi sınıfının devrimci

bilincinin oluşmasının ve olgunlaşmasının önünde büyük bir engeldir. Bunun için, Marksist - Leninist devrimciler için izlemek zorunda oldukları tek yol, revizyonistlerin etkinliklerini ortaya çıkarmak, sendika hareketleri içindeki yerlerini bozmak, bunların yerine devrimci sendikalar kurmaktır. Bu sendikaların amacı, sermaye iktidarına, sermaye ve burjuva revizyonist partilerinin demagojilerine karşı işçi sınıfının birliğini gerçekleştirme olmalıdır.

Bu, sözde sendikalarla savaşmak, ilke olarak, sendikalara, bu geniş kitle örgütlerine, kapitalizm koşullarında işçi sınıfını birleştirmek ve sınıfı burjuvaziye karşı mücadeleye sevk etmek için tarihi anlamda kaçınılmaz örgütlenme ve direnme merkezlerine karşı olmak anlamına gelmez.

Marksist - Leninistler devrimci sendikaları yaratma görevini üstlendiklerinde, büyük işçi kitlelerinin bulunduğu varolan sendikalardaki çalışmalardan geri kalmadılar, çünkü bunun tersine bir davranış sendika patronlarını, işçisınıfını kendilerinin ve sermayenin çıkarları için kullanmak üzere serbest bırakmış olurlardı.

Şurası kesindir ki, Marksist - Leninistlerin reformist ve revizyonist sendika merkezlerindeki çalışmaları, sendika patronlarını yola getirme ve eğitme, ya da geliştirme, yenileme gibi bir anlam taşımaz. Zaten böylesi bir davranış yeni bir revizyonizm türü olacaktır. Kitle içindeki Marksist - Leninist çalışma onları, anti-kapitalist, anti-emperyalist, anti-revizyonist devrimci eylemlere hazırlamak ve eğitmek içindir. Proleter birlik ve dayanışma, çalışma ve mücadele süreci içinde oluşur ve gelişir.

Ama, Marksizm - Leninizm'in bize öğrettiği gibi, işçi sınıfının birliği, siyasal eylemler ve ekonomik hak iste-

meler aracılığıyla —ki bunlar kendi aralarında uyumlu olmalı ve öncelik birinciye verilmelidir— gerçekleşir. Bu alanda, çeşitli sendikal manevralarla proletaryanın belli başlı çıkarlarını işçiler aleyhine feda eden sendika patronlarının haince eylemlerini ortaya çıkarır, onların maskelerini indirirler.

İşçi aristokrasisi ve kapitalist burjuvazi ekonomik mücadelenin, siyasal mücadeleye bağlanmasından çok çekmektedir. Siyasal mücadeleden korkmalarının nedeni, bunun işçiyi çok ilerilere, hatta çatışma ve savaflara götürebilmesindedir. Doğru olarak yürütülen siyasal eylemler sendikalarda kapitalist burjuvazinin liderliğini zayıflatır, kuralları, yasaları ve işçi sınıfını köleleştirmek için oluşturduğu her şeyi parçalayıp, işçi sınıfının gözünü açar.

İşçi sınıfı öncü sınıf olduğu için, burjuva, küçük-burjuva psikolojisi ile bağlarını koparmalıdır. Bunu gerçekleştirmek için, hem sağcı sendikal sapmalara götüren liberal, oportünist görüşlerle hem de gerçek Marksist - Leninist partiyi kitlelerle etkin ve somut etkinlikten ayıran sekte görüşlerle savaşmak gereklidir. Sendikal hareketin salt ekonomik istemlere indirgenmesine karşı mücadele edilmesi gerektiği gibi, oportünizme ve salt sendikal mücadeleye düşmek korkusuyla ekonomik istemler için savaşmada tereddüt etmeden de kaçınılmalıdır.

İşçi sınıfının birliği için mücadelede Marksist - Leninist partiler bunu, Avrupa - Komünistlerinin savunduğu ilkesiz, karşı-devrimci birlik ve ittifakların tam tersi olan tüm halk yığınlarının birliğinin temeli olarak görürler.

Kapitalist - revizyonist dünyanın geçirmekte olduğu krizlerin artması devrimin toplumsal ve sınıf temelini genişletir. İşçi sınıfının dışında, köylüler, kent küçük-burjuvazisi, gençlik, aydınlar, kadınlar gibi toplumda kapi-

talizmin sömürdüğü öteki kesimler devrimci harekette her zaman etkin bir yer almaktadır. Bunun içindir ki bu kitlelerle birleşmek ve onlara önderlik etmek Marksist - Leninist partiler için birinci derecede önemli bir görevdir.

Marksist - Leninist partilerin üyelerinin kitle içinde doğrudan doğruya çalışmaları kaçınılmazdır ve çok önemlidir. Marksist - Leninist parti çizgisinde etkin duruma gelen ve onun önderliğinde bilince dayalı bir inançla hareket eden kitlelerin devrimci örgütlerini kurmaya çalıştığı gibi kitlelerin olduğu her yerde, hatta burjuva-revizyonist partilerin etkili olduğu ve yönettiği örgütlerde bile, kitleleri bu partilerin gerici ve oportünist ideolojik etkisinden koparmak için çalışır.

Sermayenin egemen olduğu ülkelerde, gençlik, kadınlar ve öteki emekçi kitleleri devrimin büyük bir yedeğini teşkil ederler. Bugün milyonlarca genç ve kadın işsizdir. Burjuvazi onları terketmiş ve umutsuz bırakmıştır, bu yüzden isyanla doludurlar. Marksist - Leninist'ler, gençlik, öğrenci, aydın ve ilerici kadın hareketlerini, geneldeki demokratik ve devrimci özgürlük hareketinin önemli bir parçası kabul ederek, onları doğru yolda örgütlemek, eğitmek ve yönlendirmek için, bu büyük kitlelerin enerjilerini, devrimci istemlerini işçi sınıfının enerji ve istemleri ile birleştirmeye çalışmalıdır. Böyle olduğu takdirde hiç bir güç devrim ve sosyalizmin zaferini engelleyemez.

Proletarya, tüm toplumsal tabakalara, özellikle de kırsal kesimlerde işçi sınıfının temel ve en güçlü müttefiği olan köylülerle birlikte çalışmazsa, onun hegemonyası tam ve etkili olmayacaktır. İşçi sınıfının köylülerle birleşmesi, kapitalizme, emperyalizme karşı, tekellerin ve çokuluslu şirketlerin baskı ve sömürüsüne karşı şu ya da yolla savaşılan emekçi kitlelerinin geniş bir cepheye birleşmesi için esastır.

Hareketsizlik, duyarsızlık ve kısır tartışmalar Marksist - Leninist bir partinin ölümü demektir. Marksist - Leninist bir parti devamlı olarak etkin değilse, ajitasyon ve propaganda ile hareketin içinde bulunmuyorsa, işçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin değişik gösterilerinde, reformcu partilerin etkisinde bile olsalar, buna aldırış etmeden yer almıyorsa, refformistlerin kitlelerin hareketine verdiği yönü değiştirmeye gücü yetmeyecek demektir.

Marksist - Leninist Partinin doğru çizgisi kitleler arasına salt, basın aracılığı ile iletilemez. Komünistler, sempatizanlar, kitle örgütlerinin üyeleri parti çizgisini kitleler arasına, işçi sınıfı ve emekçi kitleler ekonomik ve siyasi hakları için harekete geçtiği, mücadele ettiği, çatıştığı sıradaki etkinlik ve eylemleriyle götürür.

Böyle güçlü bir devrimci eylem iki amacı gerçekleştirir : Bir yandan partiyi kitlelerle birlikte eylem içinde yoğurur, yetkesini ve etkisini artırırken, öte yandan parti için işçi sınıfının, gelecekte partinin en iyi, en kararlı militanları olacak, siyasi ve ideolojik olarak en sağlam, en denenmiş öğelerini eylem içinde sınama olanakları sağlar.

Revizyonist partilerin liderleri, partinin tüm işinin herhangi bir sorun üzerinde sonsuz tartışmalardan, kısır teori üretiminden ve boş çekişmelerden ibaret olduğunu düşünürler. Böyle verimsiz tartışmalardan hiç bir şey olmaz. Revizyonist partiler, kitleler üzerinde yaygın olduğunun kabul edilmesi gereken, kendi basınları aracılığıyla çalışıyorlar. Bu partiler büyük kapitalist tröstlerini özellikle propagandalarını yapmak için parayla tutarlar. Emekçi kitleleri neyi yapıp neyi yapmamaları gerektiği konusunda yöneltmek için ustalaşmış insanlardır bunlar. Demagojileri ile emekçi kitlelerin son amacını, kapitalist sistemin yıkılması düşüncesini karartırlar.

İşçileri normal bir grevle elde edilenlerin her şey olduğuna inandırmaya çalışırlar. Bu büyük kandırmaca kapitalist burjuvazinin çıkarıdır. Burjuvazinin ücretli revizyonist partisinin rehberliğinde yapılan grevlerden endişe duymaması bu nedenledir.

Marksist - Leninist partiler revizyonist partilerin bu adi propaganda biçimleri düzeysizliğine hiç bir zaman düşmezler. Onlar isyan ve devrimin kendiliğinden ortaya çıkmayacağını, hazırlanması gerektiğini bilirler. Bu hazırlıkların en iyisi eylemlerdir. Ancak bu eylemlere yol gösteren teori de gereklidir. Marks, Engels, Lenin, Stalin devrimci eylem olmadan devrimci teori de olmayacağını ve devrimci teori olmadan devrimci eylem olmayacağını öğretiyorlar.

Marksist - Leninist partinin kitleler içinde çalışması, onları somut siyasal amaçlar çevresinde birleştirmesi önemli bir görevdir. Neden ki devrim yalnız işçi sınıfı ve hatta onun öncü kolu komünist partisi tarafından tamamlanamaz. Devrimi tamamlamak için işçi sınıfı öteki toplum güçleriyle, ilerici partiler ve onların fraksiyonları ile, ilerici kişilerle, ve farklı dönemlerde ortak çıkarları olanlarla ittifaka girerler. Bu güçlerle belirli siyasal programlarla geniş halk cepheleri oluşturulur. İşçi sınıfının partisi bu cephelerde erimez, tersine örgütsel ve siyasal bağımsızlığını her zaman sürdürür.

Marksist - Leninist partinin olgunluğu, gerekli ittifakları kurmak için kitlelerin saflarında ve değişik politik gruplaşmalar arasındaki varolan durumu sağlıklı bir şekilde tahlil edişinde anlatımını bulur. İşçi sınıfının partisi sadece doğru bir politika içinde bağımsızlığını sürdürebilecek, bir araya toplayarak devrim için harekete geçirmek istediği kitleler üzerindeki etkisini artıracaktır.

Değişik ittifakların kurulması, geniş halk cephelerinin kurulması, özellikle pek çok ülkede faşizm tehlikesinin büyük ve acil olduğu, süper güçlerin tüm ülkelere karşı baskı ve müdahalesini artırdığı koşullarda zorunlu bir ödev olur. Ulusal sorunun devrim sürecinde özel ve devamlı çoğalan bir önemi olması bu birliğin ve ittifakların gerçekleşmesini kolaylaştırmaktadır.

Bu birlik emperyalist güçlerin, sömürücü, hegemonyacı ve saldırgan politikasının güçlenmesine bağlıdır.. Bir ülkenin işgali her zaman askerî saldırısı ile de gerçekleştirilmez. Bu işgal, köleleştirme, sömürgeleştirme, baskı, sömürü, vahşi emperyalist baskısını içinde saklayan başka «yeni», «çağdaş» ekonomik, kültürel, politik biçimlerle de sürdürülür. Günümüz koşullarında devrimin ulusal sorunla da, yani bir ya da bir kaç ülkenin kapitalist ve emperyalist güçlerce ya doğrudan askeri olarak işgali, veya dolaylı araç ve yollarla işgali ile birleştiğini bunun için söylüyoruz. Bu anlamda İtalya, İspanya, Portekiz vb. gibi ülkeler yabancı ülkelerin silahlı güçlerince işgal edilmemişlerse de, gerçekte yabancı egemenliği ve müdahalesi altında tutulan ülkelerdir.

Avrupa - Komünistleri, kendi ülkelerinin özgür ve bağımsız olduğu konusunda, diledikleri kadar boş sözler söyleyebilirler, gerçek şudur ki İspanyol, İtalyan, Portekiz halkları ve başka halklar ezilip sömürülmektedir. Bu ülkelerin herbirinin bir burjuva-demokrasisi olabilir ama yabancı sermaye karşısında devletin eli kolu bağlı bulunmakta, halk, işçi sınıfı, gerçek demokrasi ve bağımsızlıktan yoksun olup özgür değillerdir. Herşey yabancı sermayenin kontrolündedir.

2. Dünya Savaşı sırasında, bir çok ülke, Alman Nazi ve İtalyan Faşist ordularınca işgal edilince, vatan hainleri ve işbirlikçiler, işgalcilerle birleştiler. Günümüzde de, de-

gişik görünümler ve sloganlarla başka hainler, işbirlikçiler iktidardadır ve binlerce bağla yeni çağdaş işgalcilerle, yeni sömürgecilere ve sermayelerine bağlıdırlar.

Lenin'in «... Devlet İktidarının Bellibaşlı Araçları» (V. Lenin, tüm eserleri, arnavutluk baskısı, cilt 25. s. 459) diye nitelendirdiği, burjuva ordusunun içinde, devrimin hazırlanması ve tamamlanması için devrimci çalışmaları yürütmek son derece önemlidir. Lenin, burjuva ordunun saflarında devrimci çalışmanın gerekliliğine değin bir çok teorik ve pratik sorunu cevaplayıp, orduya saldırıyı, yıldırmanın ve parçalamanın yollarını gösterdi. Bir çok ülkede devrimci durumun hızla olgunlaştığı mevcut koşullarda bu sorun özel bir önem kazanmaktadır. Genel olarak, burjuva ordusu proletarya ve emekçi kitlelere karşı duran, tepeden tırnağa silahlı burjuvazidir.

Kapitalist ülkelerin büyük orduları, bu koşullarda devrimin gerçekleşmesinin zulüm ve sömürü devletinin bölünmesinin olanaksız hale geldiği izlenimini yaratmaktadır. Bu görüşler özellikle, burjuva ordusuna hiç bir şekilde saldırmayan Avrupa - Komünistlerince yayılmaktadır. Ordudaki asker sayısına gelince, bu sorun burjuvazi için endişe uyandıran sorunlara neden olurken devrim açısından büyük bir değişiklik meydana getirmez. Ordunun çeşitli halk tabakalarından gelen bir çok öğeyle büyümesi ordunun manen tahrip edilmesi ve burjuvaziye karşı çevrilmesi için çok daha uygun koşullar yaratır.

Bu olayla, devrim iki büyük sorunla karşı karşıya kalır. Bir yandan kendine işçi sınıfını ve emekçi kitleleri bağlamak zorunda kalırken —onlarsız kendini tümleyemez— öte yandan devrimi bastıran burjuva ordusunu yıpratmak ve parçalamak zorundadır, burjuvazi kendi amaçları için sendikalarda işçi aristokrasisini kullanır, aynı şekilde orduda da sendikalardaki, sendika patronlarının işlevlerini yapan, subaylar kastını kullanır.

Burjuva ordusundaki, ilke, yasa ve örgütsel yapılar, burjuvazinin ordu üzerindeki denetimi kullanmasına, orduyu devrimin ve halkların bastırılması için araç olarak sürdürmesine ve eğitmesine izin verecek biçimdedir. Bu da burjuva ordusunun önemli ölçüde gerici sınıf karakterine sahip olduğunu gösterir. Ordusu «sınıflar üstü» «ulusal» «politika dışında» «demokrasiye saygılı» gibi göstermeye çalışanlar boşa çabalamaktadırlar. «Demokratik gelenekler» ne olursa olsun burjuva ordu, her ülkede halka karşıdır ve burjuvazinin yönetimini korumak, onun yayılmacı amaçlarını gerçekleştirmek için vardır.

Bununla birlikte, burjuva ordusu yoğun bir kitle olmayıp, saflarında ne birlik vardır, ne olabilir. Kapitalist ya da revizyonist burjuvazi ile proletarya ve kitleler arasındaki uzlaşmaz çelişkiler bu ülkelerin ordularına da yansır. İşçi, köylü gençlerden oluşan asker kitleleri ordunun karakteri ve burjuvazinin ona yüklediği işlevle tamamen ters çıkarılara sahiptir. İşçiler ve öteki emekçi halk gibi asker kitleleri de sömürü düzeninin yıkılmasından yanadır ve bu nedenle de burjuvazi onları kışlalara kapayarak, bir başka deyişle, halktan soyutlayarak, orduyu Lenin'in dediği gibi, milyonlarca asker için bir «hapis-haneyeye» çevirir.

Halk çocukları askerlerle, kapitalist burjuvazinin, sermayenin çıkarlarına istekle hizmet etmek için öğrenim gören ve eğitilen yönetici organı olan subaylar arasında, ordunun komuta organı arasında sürekli derinleşen çelişkinin temeli budur. Marksist - Leninist partinin çalışması askeri, subaya başkaldırtmayı amaçlar. Lenin :

«Ordunun bozulmasından kaçınmış olan, ya da kaçınabilen hiç bir büyük devrim yoktur. Zira ordu eski rejimi sürdürmenin geleneksel aracı, burjuva disiplininin sermaye egemenliğinin siperi, ve emekçilerin sermayeye

köle gibi bağımlı kalmasının okuludur». (V. Lenin. **Tüm Eserleri. Arnavutça Baskı. Cilt : 28 S : 321**) Kuşkusuz, orduda düzenin bozulması için, somut koşullara bağlı olarak çok çeşitli yöntem ve taktikler vardır. Her ülkenin koşulları kendisine özgü olduğundan, Marksist - Leninistlerin taktikleri de ülkeden ülkeye büyük farklılıklar gösterir.

Lenin şöyle yazıyordu :

«... Güçlerin birbirlerini bir anlamda denedikleri bu karışıklık ve muharebeler kaçınılmaz olarak, orduyu siyasal yaşama ve sonuç olarak da devrim sorunları alanına çeker. Mücadele için deneyim, başka durumlarda yıllarca süren propagandadan çok hızlı ve çok daha derin aydınlatır». (Lenin, **tüm eserleri arnavutça baskı, cilt 9. s. 402 - 403**)

Kuşkusuz ordu içinde siyasal çalışma önemli olduğu kadar tehlikelidir de. Sendikalardaki siyasal etkinliklerden dolayı insan olsa olsa işten atılır, oysa siyasal propagandanın şiddetle yasaklandığı orduda bu çalışmanın cezası idama kadar gidebilir. Bununla birlikte komünist devrimciler hiç bir zaman özveriden veya bu alanda çalışılmadan devrim yolunun açılmayacağı inancından yoksun kalmamışlardır.

Dünya devrimci hareketi burjuva orduların saflarında zengin çalışma deneyimlerine sahiptir. 1905’de Rusya’da, Çar Ordusu içinde Lenin’in lideri olduğu Rus Sosyal-Demokrat Partisi’nin rehberliğinde devrimci asker komiteleri kuruldu. 1917 Şubat Devrimin’e ve özellikle Ekim Devriminde, Çar silahlı güçlerinin kol ve birimleri içinde asker ve denizci hücreleri, Sovyetleri oluşturdu. Bunlar burjuva ordunun çoğunluğunu devrim saflarına çekmek te kesin bir rol oynadılar.

Arnavutluk'ta Anti-Faşist Ulusal Kurtuluş Savaşı boyunca, Arnavutluk Komünist Partisi ordu ve hatta jandarma, polis vb. saflarında bu silâhları etkisiz hale getirmek, başıbozukluğa, firarlara neden olmak için zor illegal koşullarda çalıştı. Bu düşmanı güvensizliğe yöneltirken, bazı durumlarda da işgalcinin hizmetindeki eski Arnavutluk ordusunun tüm müfrezelerini göz hapsine almaya itti. Aynı zamanda eski ordunun bir çok mensubu Ulusal Kurtuluş ordusuna geçti.

Daha yakın bir örnek verirsek, İran Şahı'nın ve subay kastının en modern silahlarla baştan tırnağa silahlanmadan ayakta duramayan ordu, İran halkının anti-emperyalist, anti-monarşist ayaklanmasını fiilen etkilemeyi ve bastırmayı sağlayamadı.

Pehlevi rejimi modern dünyanın sömürücülerinin en barbar, en kana susamış ve en çürük rejimlerinden biriydi. Pehlevi diktatörlüğü, feodal beyler, düzenin yarattığı zenginler tabakası gerici ordu ve subay kastı ve bizzat Şah'ın deyişiyle «devlet içinde devlet» olan SAVAK üzerine kurulmuştu. Terör aracılığı ile baskı kuran Pehleviler, Amerikan ve İngiliz emperyalizmine satılmış, onların ortağı ve CIA'nın emrinde, İran Körfezinin en modern şekilde silahlandırılmış bekçisi idi.

Ama gene de terör, ordu, SAVAK ve tüm ötekilerin, İran halkının, üstünlük kazanıncaya ve korkunç, şiddet döneminin üstesinden gelinceye kadar farklı biçim ve sertlikte devam eden isyanını bastırmak elinden gelmedi. Bu süreçte şahın kalkını olan ordu ve SAVAK dağıldı, ordunun bir bölümü silahları alan ve kendilerine çeviren halkın yanına geçti. Bu şunu gösteriyordu : ordu ve polis sayıları çok da olsa, iyice silahlanmış da olsa, halk birleşik bir halde ayaklandığında, burjuva ordu ve polisin yıldırılıp parçalanması için özenli bir çalışma yapıldığını-

da, devrimi durduramayacaklarını kanıtlayan bir deneydir.

Kapitalist ülkelerde, devrimden söz edilmesi ve güya devrimci eylemler yapılması moda haline gelmiştir. Bu sözde «solcular» devrimci öncüler için bağırıp çağırıyor ama daha sonra bunlara bir sınır koyuyorlar. Devrimci eylemlere her yerde her alanda girilmemesi gerektiğini, sadece bir takım değişiklikler yapılması gerektiğini açıklıyorlar. Böylece köklü devrimci değişiklikler arayan kitleleri aldatıp uyutuyorlar.

Burjuvazi gibi «solcular» da orduyu zaptedilmez bir «kale» olarak görüyor ve hiç bir zaman dağıtma, yıldırma, bozma görevini üstlenmiyorlar. Marksist - Leninist Partiler mücadelenin öteki yönlerini savsaklamadan, işçilerin birliğini ve burjuva ordunun dağıtılması mücadelesini devrimin zaferi için kesin öneme sahip iki yön kabul ederler.

«Gayet tabiidir ki, diyor Lenin, Devrim kitleleri kendine kazanmazsa, orduyu yanma sürüklemese, ciddi bir mücadele söz konusu olamaz». (V. Lenin, **Arnavutça bas-kı, cilt 11, s : 183**).

Marksist - Leninistlerin burjuva ve revizyonist ordu saflarında çalışmalarının amacı sadece «Hükümet darbesi» örgütlemek değil, askerleri bilinçli devrimci etkinliği çekmek olmalıdır. Marksist - Leninistler kapitalist düzenin devrilmesini ani ayaklanmalar ve askerî suikastlar olarak değil, yığınların devrimdeki bilinçli etkinliğinin ve etkin olarak yer almasının bir sonucu olarak kabul etmişlerdir.

Subay kastının örgütlediği hükümet darbeleri dünyanın pek çok ülkesinde moda oldu. Bu araçlarla tek el grupları bir hükümeti devirip kendi hizmetlerindeki bir başkası ile değiştirmektedirler. Amerikan emperyalistleri ve Sovyet sosyal-emperyalistleri askeri darbelerle dünya-

nın pek çok ülkesinin başına kendi hizmetlerindeki klikleri yerleştirmişlerdir.

Kapitalist ve revizyonist ülkelerde yaygınlaşan anarşizm terörizm ve gangasterliğin devrimle hiçbir ortaklığı olmadığına açıklık kazandırır. Günlük olaylar, anarşist, terörist ve gangaster gruplarının faşist diktatörlüğün hazırlanması ve kurulması için, küçükburjuvazinin gözünü korkutmak, faşizmin aleti ve yuvası yapmak, işçi sınıfı üzerinde baskı uygulamak ve onu burjuvazinin vermiş olduğu birazcık kırıntıyı yitireceği tehdidi altında kapitalizm zincirleri ile bağlamak için gericilik tarafından bir silah olarak kullanıldığını kanıtlamaktadır.

Burjuvazi gerçekten devrim ve sosyalizmden, burjuvazinin egemenliğinin yıkılmasından yana olan komünistleri terörist, anarşist ve gangaster olmakla suçlayarak proletaryanın gerçek devrim örgütleri ve öncü müfrezesi aleyhine bir kanaat oluşturmaya çalışıyor.

Marksit - Leninist'ler burjuvazinin bu oyunlarını her zaman dikkate alır ve onları teşhir edip bozguna uğratmak için mücadele ederler.

Marksist - Leninist partinin kısmen veya tümünden illegal olup olmaması her ülkenin somut koşullarına bağlıdır. Ancak bu koşullara bakılmaksızın illegal çalışmanın örgütlenmesi zaferin kazanılacağına en büyük garantisidir. Bu örgütlenme olmadan burjuva diktatörlüğünün muazzam vurucu gücü, diktatörlüğün uygun bulunduğu anlarda proletaryayı, onun öncü müfrezesini bozar, ona büyük zararlar verir.

Her durumda, her koşulda, gerçek devrimci partiler stratejilerini burjuva yasalılığı ve demokrasi hayalleri ile karatmayacak çalışma biçimleri ve devrimci taktikler kullanarak illegal veya legal mücadelenin örgütlenmesi ve

ilerletilmesinin doğru olarak birleştirilmeleri gereğini bilirler.

«Tüm ülkelerde, hatta en özgür, en «yasalıcı», en «barışçıl» ülkelerde bile, yani sınıflar savaşının en az keskin olduğu yerlerde de, her komünist parti için legal ve illegal çalışmayı, legal ve illegal örgütleri sistemli olarak birleştirmek zorunludur». (V. Lenin, **Tüm Esereri, Arnavutça baskı, cilt : 31 - s. 211.**)

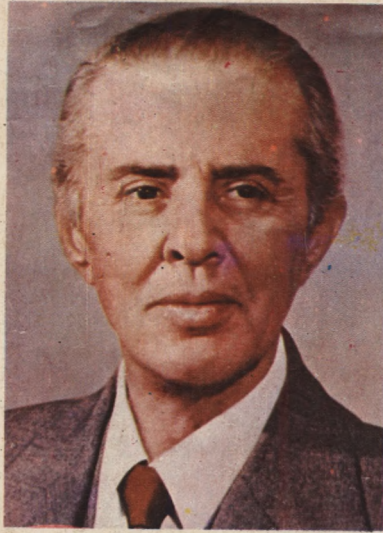
Burjuvazi, revizyonistler ve tüm öteki oportünistler devrimi önlemeye komünist ülküyü yok etmeye çalışıyorlar. Devrim ve sosyalizm bir teori bir pıratik etkinlik olarak halktan soyutlanmış, bireyler ve gruplar tarafından empoze edilemez, devrim ve sosyalizm kapitalist toplumun uzlaşmaz çelişkilerinin çözümü için, sömürü ve baskıya son vermek, gerçek özgürlük ve eşitliği sağlamak için proletaryanın ve kitlelerin gereksinim duyduğu tek çıkış yolunu ifade eder. Baskı ve sömürü varolduğu sürece, kapitalizm varolduğu sürece kitlelerin düşüncesi ve mücadelesi her zaman devrim ve sosyalizme yöneltilecektir.

Avrupa - Komünistleri, Marksizm - Leninizm bayrağını, devrimi ve proletarya diktatörlüğünü reddettiler. Sınıf barışını ve burjuva demokrasisini övüp duruyorlar. Bununla birlikte, burjuva toplumunun hastalıkları iyileştirilemez, çelişkileri övgülerle çözülemez.

Yeni Marksist - Leninist komünist partilerin görevi, Avrupa - Komünistlerinin bıraktığı sınıf kavgalarının önderliğini almak, proletarya ve kitleleri aradıkları ve lider olarak kabul ettikleri militan savaş müfrezesi ile silâhlandırmaktır.

Durum kolay değildir, ancak, Stalin'in iyimser sözlerini yineleyelim. «Komünistlerin zaptedemeyeceği hiç bir kale yoktur». Bu devrimci iyimserlik, toplumun nesnel

gelişme yasalarından kaynaklanır. Kapitalizm, tarihin yıkmaya mahkum ettiği bir düzendir. Hiçbir şey, ne burjuvazinin çılgınca direnişi, ne de çağdaş revizyonistlerin ihaneti, onu kaçınılmaz sonundan kurtaramaz. Gelecek sosyalizmin olacaktır.

"..... bu kitapta, yalnız Avrupa'da değil, aynı zamanda tüm dünyada, devrimin ve sosyalizmin güçlerine zararlı olan revizyonist akımın, anti-komünist tezlerini anlayış ve tezlerini daha ayrıntılı olarak inceleyecek, eleştireceğiz.

Kapitalist vaftiz babaları, çağdaş revizyonizmin bu dalına "Avrupa-komünizmi" adını verdiler. Oysa biz marksist-leninistler için onu adı anti-komünizmdir."

"..... Avrupa-komünistlerinin kendilerinin de kabullendikleri gibi, bu "üçüncü yol" un, bu sözde Avrupa-komünizminin, Marks, Engels ve Lenin'in, Ekim Devrimi'nin ve onu izleyen öteki sosyalist devrimlerinin somutlaştırdığı ve uluslararası proletarya'nın sınıf mücadelesi ile doğrulanan gerçek bilimsel komünizm ile hiçbir ilişkisi yoktur. Avrupa-komünizmine bir ad vermek gerekirse bu olsa olsa "3 nolu Avrupa revizyonuzmi" olabilir."